

**UNIVERSITATEA PEDAGOGICĂ DE STAT „ION CREANGĂ”
DIN CHIȘINĂU
FACULTATEA DE PSIHOLOGIE ȘI PSIHOPEDAGOGIE SPECIALĂ
CATEDRA DE PSIHOLOGIE**

IGOR RACU

IULIA RACU

TESTE PSIHOLOGICE

(Ghid-anexă la cursurile normative)

CHIȘINĂU 2023

**Aprobat la ședința Senatului Universității Pedagogice de Stat "Ion Creangă" din
30.03.2023**

IGOR RACU, doctor habilitat în psihologie, profesor universitar

IULIA RACU, doctor habilitat în psihologie, conferențiar universitar

Recenzenți:

Elena Losfi, conferențiar universitar, doctor în psihologie, UPSC

Natalia Daniliuc, conferențiar universitar, doctor în psihologie, USMF

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Racu, Igor.

Teste psihologice : (Ghid-anexă la cursurile normative) / Igor Racu, Iulia Racu ; Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" din Chișinău, Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihologie. – Chișinău : S. n., 2023 (CEP UPSC). – 238p. : fig., tab.

Bibliogr.: p. 243-244 (31 tit.). – [100] ex.

ISBN 978-9975-46-726-1.

159.9.072

R 13

**Centrul Editorial-Poligrafic al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din
Chișinău, str. Ion Creangă, nr. 1, MD-2069**

CUPRINS

Introducere	4
Matricele progresive Raven	7
Testul de inteligență Amthauer	43
Test pentru studierea inteligenței emoționale	63
Test de raționament	66
Test de inteligență generală ABC	73
Test de inteligență generală	77
Testul ȘTUR 1	89
Chestionar caracterologic	102
Chestionar de personalitate Eysenck	109
Scala de anxietate Cattell	115
Chestionarul de personalitate FPI, forma B	126
Tehnica „Animalul inexistent”	136
Testul de anxietate școlară Filips	140
Testul arborelui	145
Chestionarul de personalitate 16 PF Cattell, forma C	162
Chestionar de studiere a egoismului	174
Chestionarul de maturizare emotionala empatica – QM.E.E. Mehrabian	176
Autoaprecierea stărilor psihice Eysenck	178
Test de temperament	180
Ce tip de temperament aveți?	184
Testul AGOS	194
Chestionar pentru cunoașterea propriului temperament	195
Încercați să vă cunoașteți singuri caracterul	199
Analizați-vă trăsăturile personalității (E-W) Wilson	202
Test pentru evaluarea stimei de sine Rosenberg	214
Chestionar AAS	215
Scala de anxietate Spillberger	217
Scala de anxietate Taylor	220
Tehnica vde studiere a stărilor depresive	223
Test de asertivitate	225
Test de examinare a nivelului de aspirații/a motivației pentru succes T. Ellers	227
Test de examinare a nivelului de automotivare	230
Test Stilul de comunicare	232
Bibliografie	238

INTRODUCERE

Această lucrare a fost concepută ca un **ghid-anexă cu materiale practice** la manualele de bază **Psihodiagnoza. Teste psihologice și Psihodiagnoza. Statistica psihologică** și are ca destinatari țintă studenții din Ciclul II de studii – Master, specialitatea Psihodiagnostic și intervenții psihologice în diferite tipuri de organizații, studenții din Ciclul I de studii, specialitatea Psihologie, Psihopedagogie, studenții din Ciclul III de studii, specialitatea Psihologia dezvoltării și psihologia educațională. În același timp acest suport poate fi folosit și la alte cursuri din programele de pregătire a studenților din Ciclul I, Ciclul II și Ciclul III de studii.

Noțiunea contemporană de *psihodiagnoză* este strâns legată de noțiunea *testare psihologică*, însă nu poate fi redusă la aceasta, deoarece pe lângă procedurile standardizate (testele) mai există și metode clinice de diagnoză.

Tehnicile psihodiagnostice (testele) au la bază anumite concepte diagnostice – un sistem teoretic al însușirilor psihice care sunt semnificative pentru realizarea unor anumite activități. Fiecare tehnică diagnostică presupune că administratorul ei posedă anumite cunoștințe importante în vederea diagnosticului însușirilor psihice care sunt măsurate prin intermediul testului. Cunoștințele despre însușirile generale și secundare ale individualității umane asigură înțelegerea și diferențierea metodelor diagnostice generale (un test universal care măsoară nivelul general al trebuinței cognitive) și specifice (un test care măsoară interesul subiectului față de artă).

Nivelul înalt de dezvoltare a psihometriei, conceput deseori ca sinonim al testologiei, determină, uneori, folosirea ca sinonime a conceptelor „testare” și „testare psihologică”. Însă, majoritatea testelor în pedagogie, care se aseamănă cu testele psihologice din punct de vedere procedural, nu sunt, în sens strict, teste psihologice. Este corect să folosim noțiunea „teste psihologice” numai cu referire la acele tehnici de diagnosticare care măsoară însușirile psihice. Testarea cunoștințelor la anumite discipline școlare sau a anumitor deprinderi și priceperi în domeniul orientării profesionale nu oferă informații privind însușirile psihice.

Psihodiagnostul contemporan bine pregătit trebuie să cunoască tipurile de bază ale instrumentelor diagnostice, specificul acestora, domeniul de administrare ș.a.

La elaborarea acestui ghid-anexă nu am urmărit scopul de a prezenta întreaga varietate de tehnici diagnostice elaborate de specialiști, numărul cărora în prezent depășește zeci de mii. Vom prezenta unele tehnici care pot fi privite ca exemple de instrumente psihodiagnostice.

Clasificarea metodelor psihodiagnostice permite lucrătorului practician să aleagă metoda și tehnicile necesare care maximal corespund obiectivelor înaintate. Din aceste considerente,

clasificarea metodelor trebuie să reflecte legătura dintre metode și însușirile psihice diagnosticate, precum și dintre metode și obiectivele practice pentru a căror soluționare acestea au fost elaborate. De regulă, psihodiagnoza se efectuează nu în scopul obținerii informațiilor despre însușirile psihice ca atare, ci pentru elaborarea predicției unor comportamente sociale semnificative pozitive.

În prezent există mai multe criterii de clasificare a metodelor psihodiagnostice:

- în primul rând, pot fi deosebite metodele psihodiagnostice care au la bază itemi cu răspunsuri corecte sau metode cu itemi la care nu există răspunsul corect. La primul tip de metode se referă majoritatea testelor de inteligență, testele de aptitudini speciale, testele de reușită. La grupul al doilea se referă majoritatea testelor de personalitate care se caracterizează prin frecvența și orientarea răspunsului și nu prin corectitudinea lui. În acest mod sunt construite majoritatea chestionarelor de personalitate;

- în al doilea rând, pot fi diferențiate metodele psihodiagnostice verbale și nonverbale. Cele verbale într-un mod sau altul necesită activismul verbal din partea subiecților testați și itemii incluși se referă la memorie, imaginație etc., în forma lor mijlocită prin limbaj. Metodele nonverbale includ activismul verbal al subiectului diagnosticat numai la nivelul înțelegerii instrucțiunii, iar realizarea itemilor implică aptitudinile perceptivă și motorii;

- în al treilea rând este luat în considerare principiul metodic în baza căruia a fost elaborat instrumentul diagnostic. Din acest punct de vedere pot fi evidențiate: 1. *testele obiective*. La acest grup se referă majoritatea testelor de inteligență, testele la aptitudinile speciale, testele de reușită. Rezultatele sunt prelucrate în conformitate cu cheia testului prezentată în formă de normativ sociocultural obiectiv ținându-se cont de răspunsurile obiective corecte și incorecte existente; 2) *tehnicele standardizate*: a) testele-chestionare, b) chestionarele deschise urmate de content - analiză, c) tehnicile scalare, d) tehnicile cu orientare individuală de tipul rețelelor de roluri; 3) *tehnicele proiective* care au la bază un material puțin structurat; 4) *tehnicele de dialog* care se subîmpart în: a) verbale (convorbirea) și b) nonverbale (jocul cu copilul).

- următoarea clasificare pe care o prezentăm divizează toate metodele în două grupuri mari:

1) metodele formalizate;

2) metodele puțin formalizate.

La primul grup se referă:

- testele
- chestionarele
- tehnicile proiective
- tehnicile psihofiziologice.

Pentru aceste metode sunt caracteristice: o anumită reglementare; obiectivarea procedurii

de examinare (respectarea strictă a instrucțiunilor, anumite proceduri fixe de prezentare a materialului stimul, neimplicarea examinatorului în activitatea subiectului diagnosticat ș.a.); standardizarea (o procedură unică de prelucrare și prezentare a rezultatelor diagnostice); fidelitatea; validitatea.

Aceste metode permit acumularea informațiilor diagnostice în timp relativ scurt și în așa o formă, încât este posibilă comparația cantitativă și calitativă a diferiților indivizi.

La grupul metodelor puțin formalizate se referă:

- observația;
- convorbirea;
- analiza produselor activității.

Metodele formalizate și cele puțin formalizate nu trebuie contrapuse. De regulă, aceste metode se completează reciproc și în cadrul examinării psihodiagnostice este binevenită administrarea armonioasă a acestora. Ca exemplu, până la desfășurarea testării psihologice este corect de a administra metoda observației, convorbirii etc. în scopul studierii motivației, datelor personale ș.a.

- în al cincilea rând în conformitate cu conținutul, testele se clasifică în:

- teste de inteligență
- teste de aptitudini
- teste de personalitate

teste de performanță, succes, cunoștință.

Lista principiilor pentru clasificarea metodelor psihodiagnostice poate fi completată.

Testele psihologice prezentate în această lucrare nu pot fi folosite în scopuri diagnostice, în practica psihodiagnostică a psihologilor practicieni. Această lucrare este un suport metodic elaborat în scopuri instructiv-didactice în vederea formării deprinderilor practice a studenților, masteranzilor la orele de curs în psihodiagnoză, cercetare, metodologia cercetării etc.

În mod special dorim să menționăm că în prezent nu există date suficiente privind standardizarea acestor teste pentru populația Republicii Moldova. Din aceste considerente toate instrumentele diagnostice prezentate pot fi folosite doar ca material instructiv.

MATRICELE ROGRESIVE RAVEN

În anul **1938** în Regatul Unit apare un test care, cu mici modificări, este administrat și în prezent în toată lumea – **Matricele progresive** – al lui **J.C. Raven (1902–1970)** ca un test de inteligență generală care reduce la minimum influențele culturale și de instruire asupra subiecților:

- ✓ Matrix 1938, seriile ABCDE pentru populația generală;
- ✓ Matrix 1947, în culori, seriile A, Ab, B, pentru copii și examene clinice

Testul este utilizat pentru copii, vârstnici, studii antropologice, examinări clinice sau pentru persoane care au suferit alterări ale inteligenței.

Seriile A, Ab și B acoperă ansamblul proceselor intelectuale de care sunt capabili în general copiii de aproximativ 11 ani. Forma conține planșe colorate.

- ✓ Matrix 47/ 62, seriile I și II pentru studenți și persoane cu studii superioare.

Testul a fost elaborat pentru persoane cu inteligență medie sau peste medie. În cazul administrării testului în timp liber se determină capacitățile maxime de observație și raționament logic. Administrarea testului în timp limitat ajută la determinarea rapidității cu care se execută corect o muncă intelectuală.

Această formă prezintă două serii: seria A, care conține 12 probleme pentru prezentarea și exersarea metodei de rezolvare și seria B, care are 48 de probleme ce se aseamănă cu cele din seriile C, D și E din Matrix 38.

Rezolvarea testului necesită cel puțin 30 minute pentru subiectul cu capacitate intelectuală superioară.

Seria I se rezolvă în 10 minute și se face evaluarea subiectului ca deficient, mediu sau strălucitor. În ultimul caz i se poate administra seria II pentru determinări mai exacte.

Matrix 38

Proba a fost elaborată pornind de la postulatul că principiile neogenetice ale lui C. Spearman sunt exacte, ele trebuie să permită alcătuirea unui test care să diferențieze indivizii în funcție de capacitatea lor de a-și mobiliza imediat calitățile observației și claritatea raționamentului.

Testul măsoară aptitudinile subiectului în perioada când rezolvă proba:

- ✓ de a înțelege figurile fără semnificație definită;
- ✓ de a sesiza relațiile care există între ele;
- ✓ de a concepe natura figurii care urmează și completează fiecare sistem de relații prezentat și, astfel;
- ✓ de a dezvolta un sistem de a raționa.

Testul conține 60 de probe, 5 serii a câte 12 probleme.

Soluția este evidentă de la primele probleme din serie, iar ordinea de prezentare furnizează un antrenament metodic în modul de a rezolva aceste probleme. Testul implică o ordine standardizată a modului de lucru. În aceste condiții, cele 5 serii furnizează 5 posibilități de a înțelege metoda și 5 teste de capacități mentale.

Proba a reușit să acopere „câmpul total al dezvoltării intelectuale”, plecând de la momentul când copilul este capabil să înțeleagă că este vorba de a căuta o bucată care lipsește pentru a completa un desen. Restul permite evaluarea aptitudinii subiectului de a stabili comparații și de a raționa prin analogie.

Contribuția fiecărei serii la nota totală permite asigurarea coerenței și validității estimării. Autorul descrie matricele ca probă de observare și de claritate a gândirii. Fiecare probă este în realitate sursa sau originea unui sistem de gândire. De aici și denumirea de matrice progresive. Testul are o corelație 0,86 cu scala Terman-Merrille.

Scopul: examinarea inteligenței generale (nonverbale).

Vârsta: de la 8 până la 60 de ani

Timpul: 20 de minute

Materialele necesare: setul din 60 de tabele, fișa de răspuns, pix, cronometru.

Tehnica de aplicare: individual și în grup. Pentru examenul individual experimentatorul singur îndeplinește fișa de răspuns și înscrie răspunsul subiectului, fără comentarii. Dacă subiectul consideră că a greșit și schimbă răspunsul, se taie cifra scrisă anterior cu semnul X și se scrie alături versiunea nouă de răspuns. La îndeplinirea probei în grup subiecții primesc inițial testul cu cele 60 de însărcinări și fișa de răspuns. Timpul începerii și finisării testului este indicat de examinator. Primele cinci probe se îndeplinesc colectiv, dar la interpretarea rezultatelor se consideră ca răspuns corect. După ce examinatorul se convinge că subiectul a înțeles instrucțiunea, în continuare aceștia lucrează de sine stătător.

Instrucțiunea: Aveți un test alcătuit din 60 de matrice marcate prin literele A, B, C, D, E a câte 12 probe. În fiecare dreptunghi lipsește un element. Acest element îl veți găsi printre cele mai mici figuri de sub dreptunghi, notate cu cifre 1-6 sau 1-8. De exemplu, pentru A1 dreptunghiul mare poate logic să fie completat cu desenul sub cifra 4. Cifra 4 se scrie în rubrica respectivă la A1. Ce figură se potrivește pentru A2 ? Corect, figura 5. În pătrățelul din fișa de răspuns în seria A2 scrieți cifra 5. Fiți atent să nu confundați rubrica în care trebuie să scrieți cifra de la desenul cu răspunsul corect. Dacă ați greșit și vreți să corectați, tăiați cifra scrisă anterior cu semnul X și scrieți altă cifră mai sus sau în rubrica de alături.

Fișa de răspuns

Nume, prenume

Nr. probei	A	B	C	D	E
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					

Cheia

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Seria I A	4	5	1	2	6	3	6	2	1	3	4	2
a 2-a serie B	5	6	1	2	1	3	5	6	4	3	4	8
a 3-a serie C	5	3	2	7	8	4	5	1	7	1	6	2
a 4-a serie D	3	4	3	8	7	6	5	4	1	2	5	6
a 5-a serie E	7	6	8	2	1	5	1	3	6	2	4	5

Prelucrarea rezultatelor

Soluționarea corectă a probei se apreciază cu un punct. Se calculează numărul total de puncte pe serii și integral pentru test. Punctajul total este un indice al capacităților intelectuale ale individului examinat. IQ este rezultatul general stabilit în dependență de vârsta subiectului.

Nivelul dezvoltării intelectuale poate fi determinat prin intermediul a două proceduri:

- 1) în bază tabelului 1;
- 2) prin transformarea punctajului brut în valori IQ ținându-se cont de vârstă (tabelul 2) și prin aprecierea nivelului inteligenței în corespundere cu scara aptitudinilor mintale (tabelul 3)

Tabelul 1. Determinarea inteligenței după tabelul procentual

Procente	Nivelul
Peste 95	<i>Gradul I:</i> inteligență mult peste medie pentru persoana de vârstă respectivă
75-94	<i>Gradul II:</i> inteligență mai mare ca media
25-74	<i>Gradul III:</i> inteligență medie pentru vârstă respectivă
5-24	<i>Gradul IV:</i> inteligență sub medie
Sub 5	<i>Gradul V :</i> inteligență defectuoasă

Tabelul 2. Transformarea datelor brute în valori IQ

Punctaj	Vârsta, în ani												
	8	8,5	9	9,5	10	10,5	11	11,5	12	12,5	13	13,5	16-30
1	73	68	65	59	57	53	53	50	48	46	46	46	-
2	74	70	67	61	56	56	54	51	49	49	48	47	-
3	76	72	68	62	60	57	55	53	51	50	49	49	-
4	77	73	70	64	61	59	57	54	52	51	50	50	-
5	79	75	71	65	60	58	55	53	53	52	52	51	-
6	81	76	73	67	64	61	59	57	55	54	53	52	-
7	82	78	74	68	66	63	61	58	56	55	54	54	-
8	84	79	76	70	67	64	62	60	57	57	55	55	-
9	85	81	77	71	69	66	64	61	59	58	57	56	-
10	87	83	79	73	70	67	65	62	60	59	59	57	55
11	89	84	80	74	72	69	66	64	61	61	61	59	57
12	90	86	82	76	73	70	68	65	64	62	60	60	58
13	92	87	83	77	75	71	69	67	64	63	62	61	59
14	93	89	79	75	73	71	69	68	65	65	63	62	61
15	95	90	86	80	78	74	72	69	67	66	64	64	62
16	97	92	88	82	79	76	73	72	68	67	66	65	65
17	98	95	89	83	81	77	75	72	69	69	67	66	65
13	100	95	91	85	82	79	76	74	71	70	68	67	66
19	101	97	92	86	84	80	78	75	72	71	69	69	67

Punctaj	Vârsta, în ani												
	8	8,5	9	9,5	10	10,5	11	11,5	12	12,5	13	13,5	16-30
20	103	98	94	88	85	81	79	76	73	72	71	70	69
21	104	100	95	89	87	83	80	78	75	74	72	71	70
22	105	101	97	91	88	84	82	79	76	75	73	72	71
23	107	103	98	92	90	86	83	81	77	76	74	74	72
24	108	104	200	94	91	87	85	82	79	78	76	75	74
25	109	106	101	95	93	89	86	83	80	79	77	76	75
26	110	107	103	97	94	90	87	85	81	80	78	77	76
27	112	108	104	98	96	91	89	86	83	82	80	79	75
28	113	110	106	100	97	93	90	88	83	83	81	80	79
29	114	111	107	102	99	94	92	89	85	84	82	81	80
30	116	113	109	103	100	96	93	90	87	86	83	82	82
31	117	114	110	105	102	97	94	92	85	85	85	84	83
32	118	115	112	106	103	99	96	96	93	86	86	85	84
33	120	117	113	108	104	100	97	95	91	90	87	86	86
34	121	118	115	113	105	102	99	96	92	91	88	87	87
35	122	120	116	111	107	103	100	97	93	92	90	89	83
36	123	121	118	112	109	105	102	99	95	93	91	90	90
37	125	122	119	114	110	107	104	100	96	95	92	91	91
38	126	124	121	115	112	108	105	102	97	96	94	92	92
39	127	125	122	117	115	110	107	104	99	97	95	94	94
40	129	127	124	118	115	112	109	106	100	99	96	95	95
41	130	128	125	120	117	113	111	108	102	100	91	96	96
42	133	129	127	121	118	115	112	109	104	102	99	97	97
43	132	131	128	123	120	117	114	111	106	104	100	99	99
44	134	132	130	125	121	118	116	113	108	106	102	100	100
45	135	134	131	126	123	120	118	115	110	109	105	102	102
46	136	135	133	127	125	122	120	117	112	111	107	105	104
47	138	136	134	129	126	123	121	119	114	113	109	107	106
48	139	138	136	130	128	125	123	121	116	115	110	110	108
49	140	139	137	132	129	127	125	123	118	117	114	112	110
59	142	14!	139	133	131	128	127	124	120	119	116	115	112

Punctaj	Vârsta, în ani												
	8	8,5	9	9,5	10	10,5	11	11,5	12	12,5	13	13,5	16-30
51	143	142	140	135	133	130	128	127	122	121	118	117	114
52	144	143	142	136	134	132	130	128	124	123	121	120	116
53	146	144	143	138	136	133	132	130	126	126	123	122	118
54	147	146	145	139	137	135	134	132	128	128	125	123	120
55	148	148	146	141	139	137	136	134	130	130	127	127	122
56	149	149	148	142	142	138	137	136	132	132	130	130	124
57	151	150	148	144	142	140	139	138	134	134	132	132	126
58	152	152	151	145	144	141	141	139	136	136	134	134	128
59	153	153	152	147	145	145	143	141	138	138	137	137	130
60	155	155	154	148	147	147	144	143	140	139	139	139	130

Pentru persoane cu vârstă mai mare de 30 ani *IQ* se calculează după formula:

$$IQ \text{ pentru } 16-30 \times 100\% \frac{\text{Punctaj}}{\text{Punctaj la } 16-30}$$

%, se determină din tabelul de mai jos:

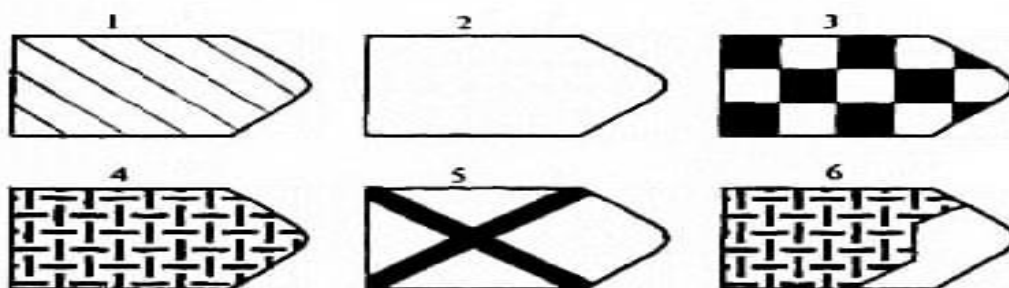
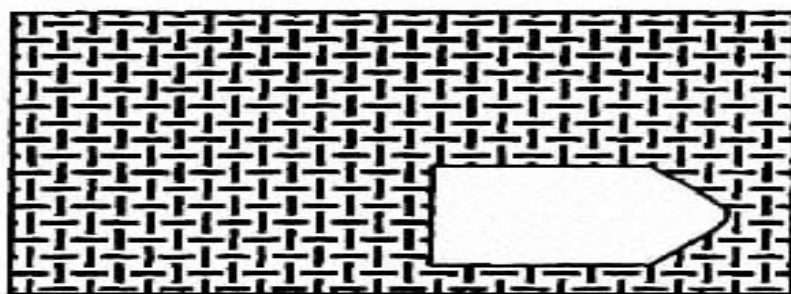
Vârsta, ani	16-30	35	40	45	50	55	60
%	100	97	93	88	82	76	70

Tabelul 3

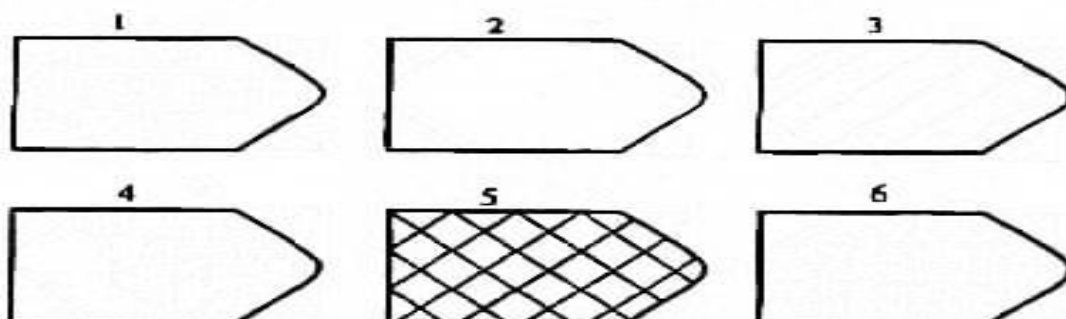
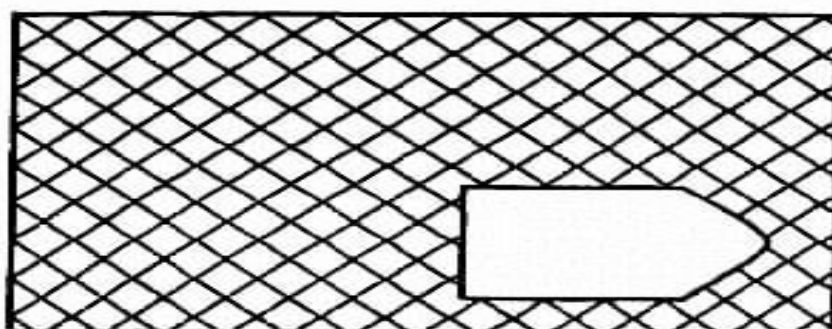
Scara gradului aptitudinilor mintale:

<i>Valorile IQ</i>	<i>Nivelul dezvoltării intelectuale</i>
Peste 140	Inteligență excepțională
Peste 120	Mult peste mediu
110-120	Peste mediu
100-110	Mediu, peste mediu
90-100	Mediu
80-90	Sub medie
70-80	Cazuri limită
50-70	Debili mentali, oligofreni
20-50	Imbecili
0-20	Idioți

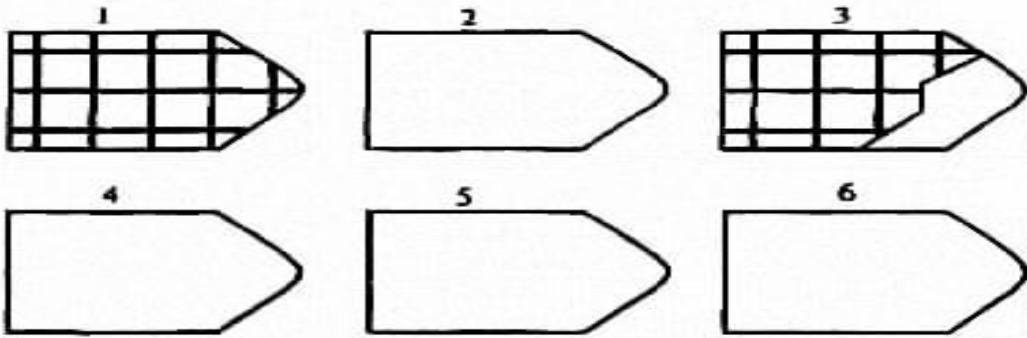
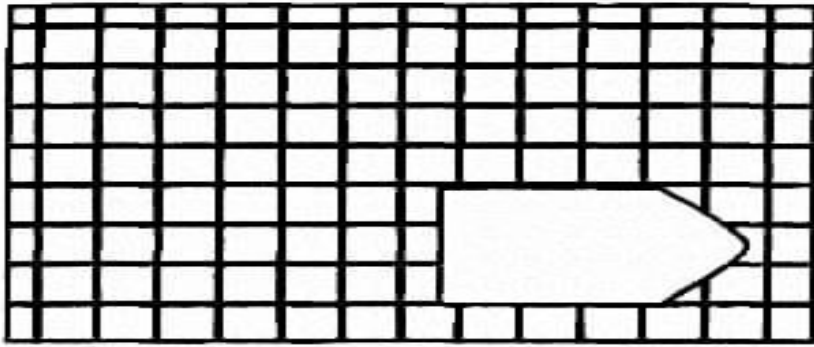
Materialul stimului

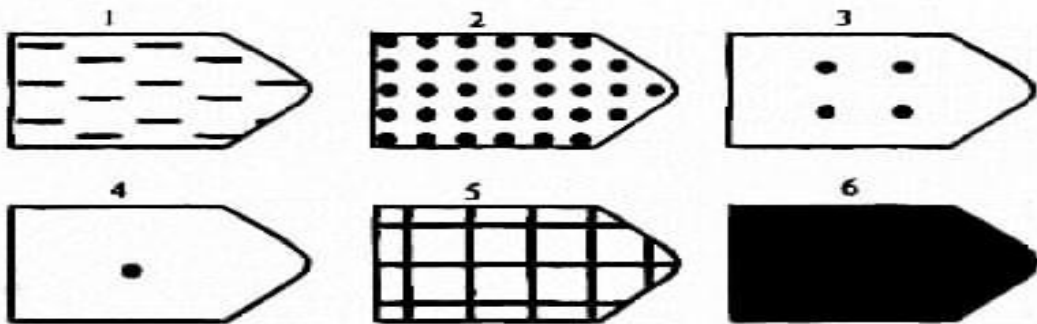
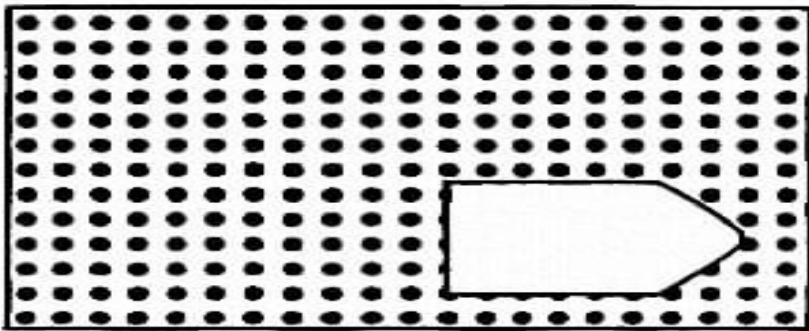
A-1

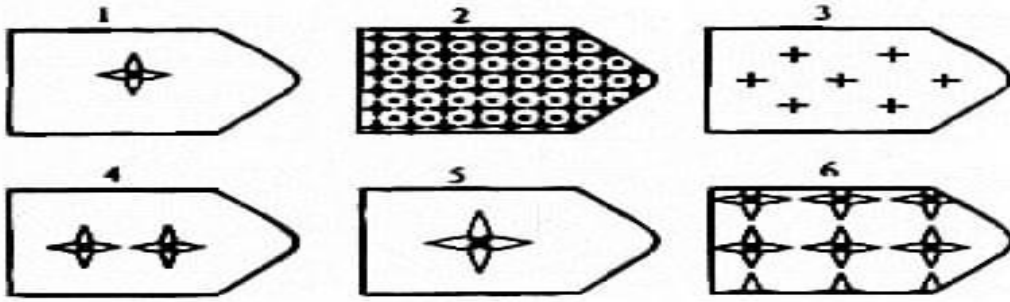
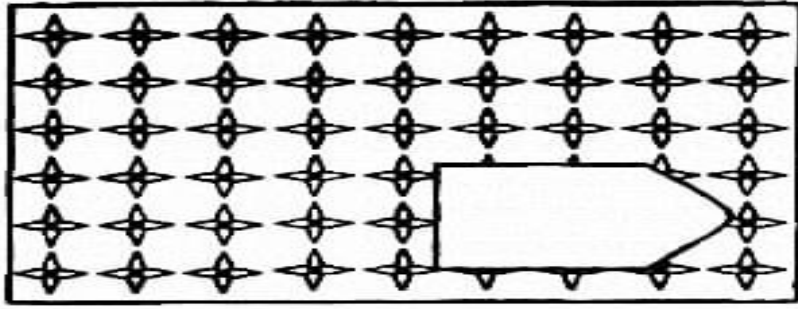
A-2

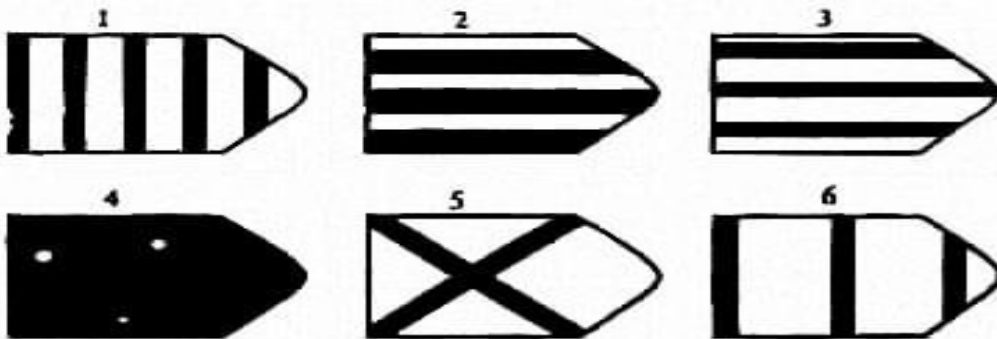
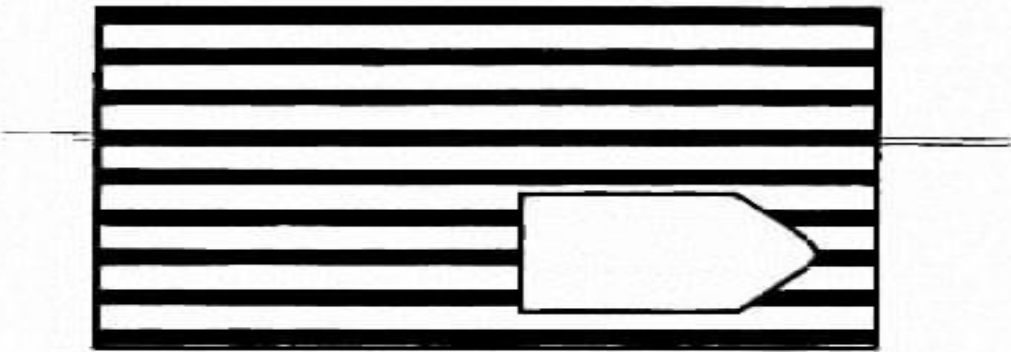
A-3

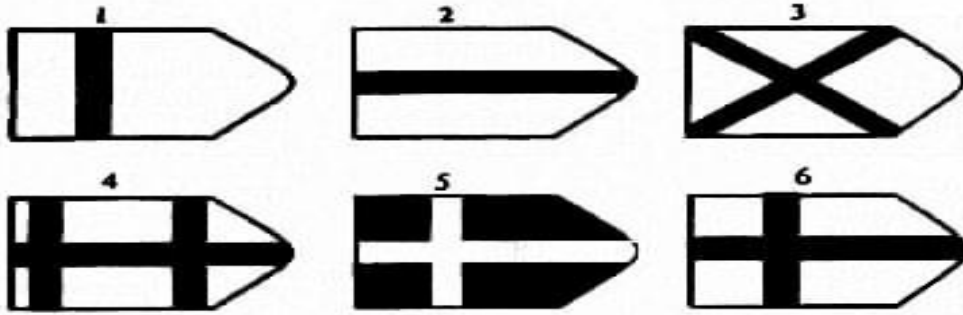
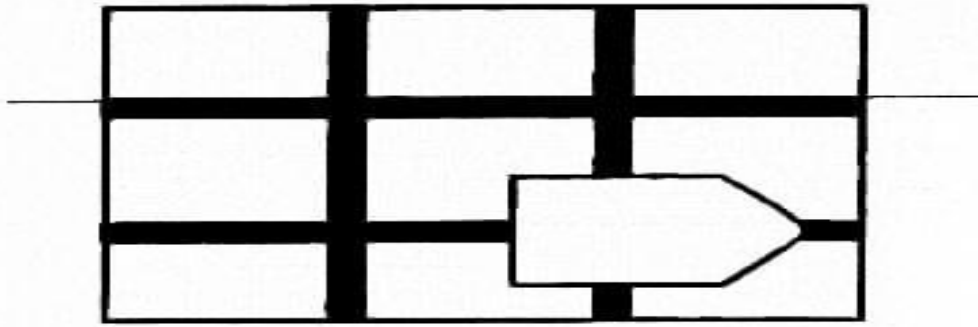
A-4

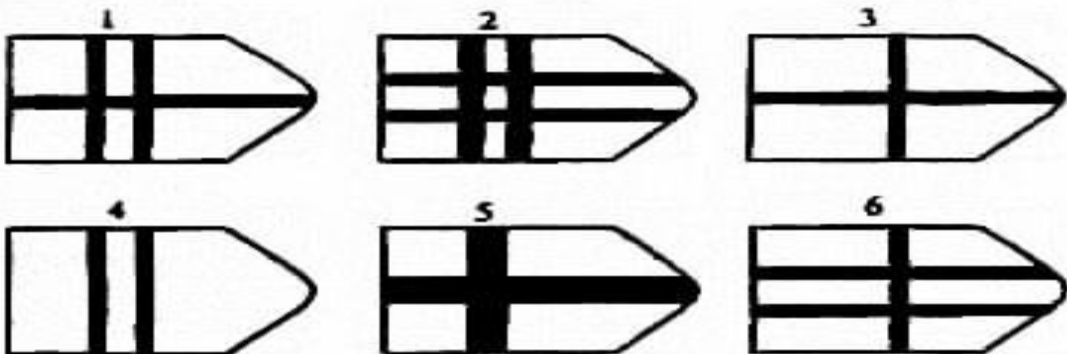
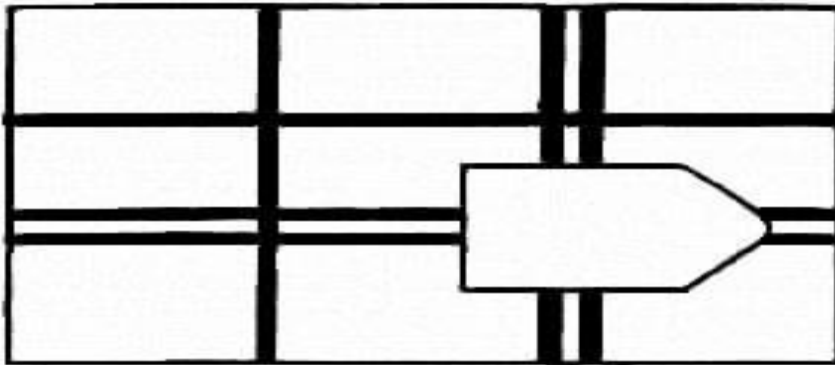
A-5

A-6

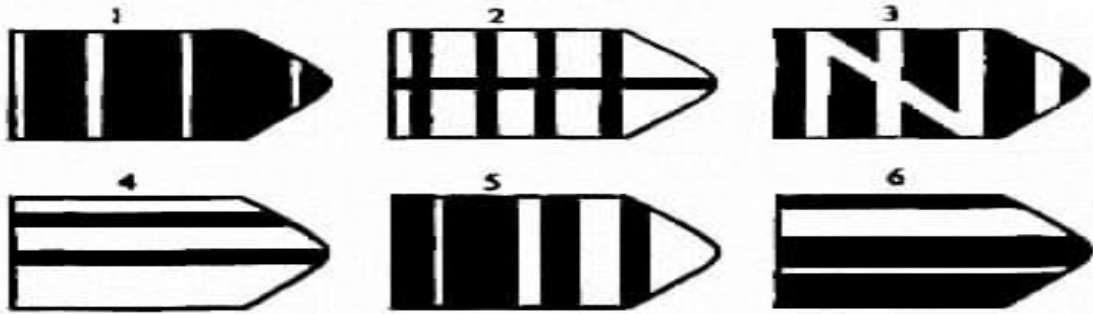
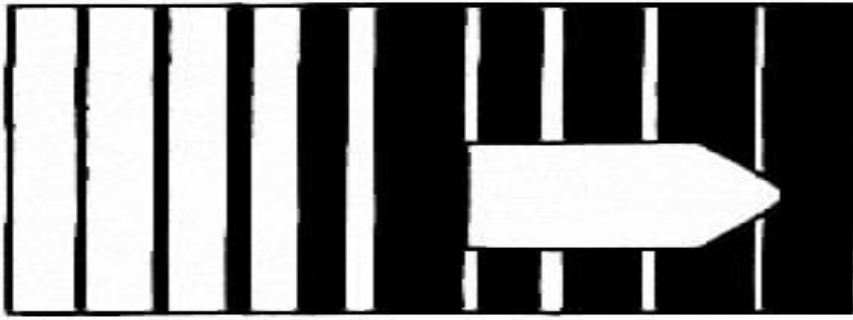

A-7

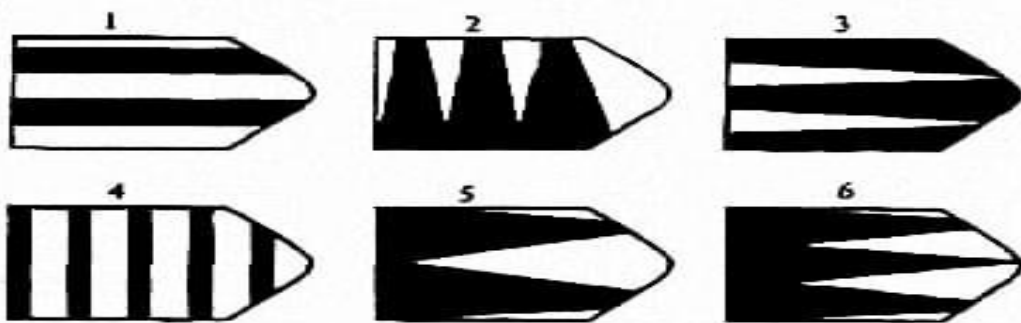
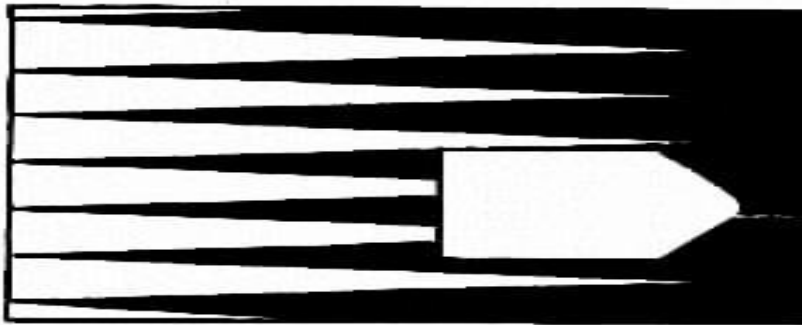

A-8

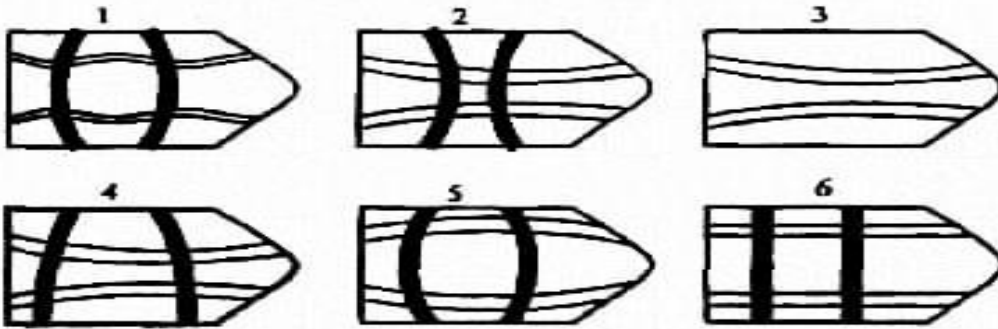
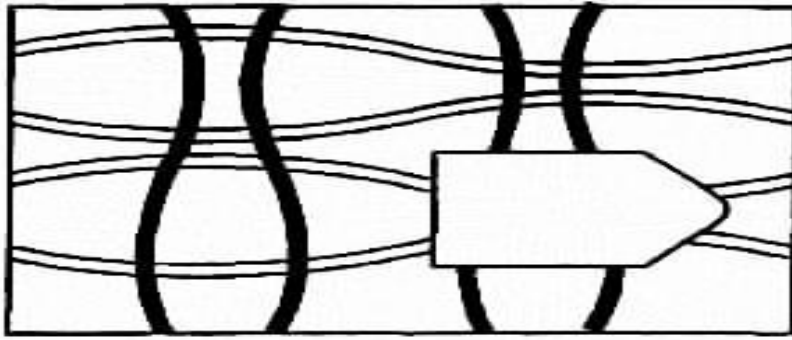

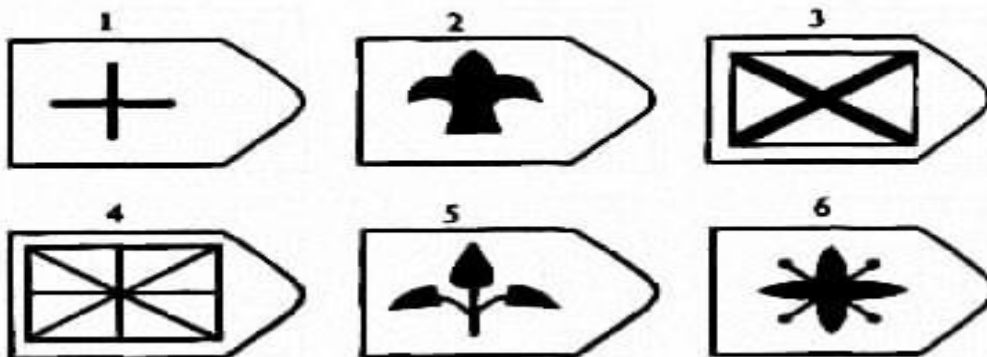
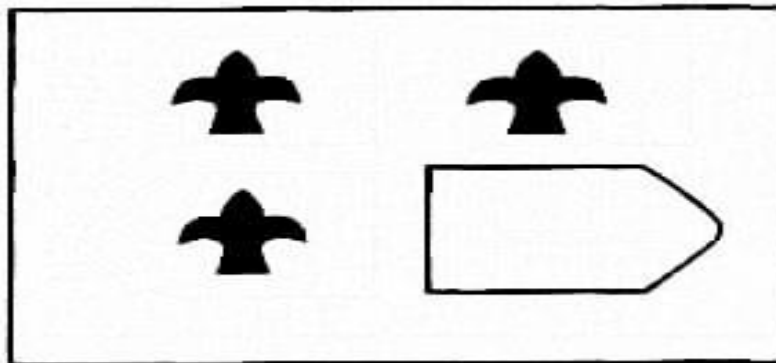
A-9

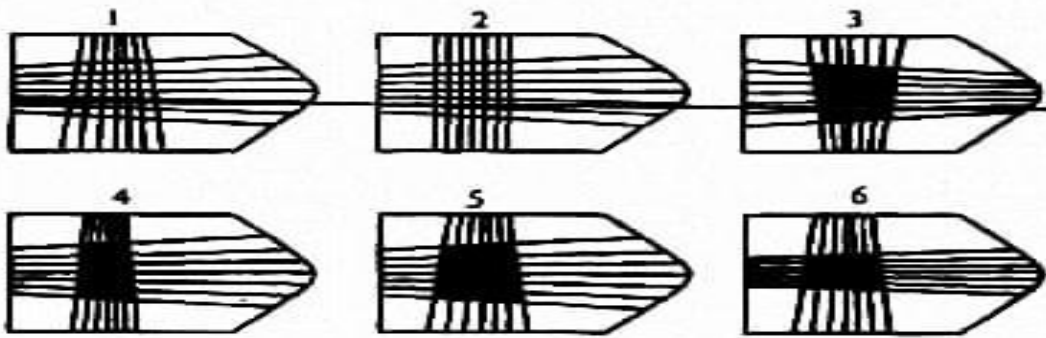
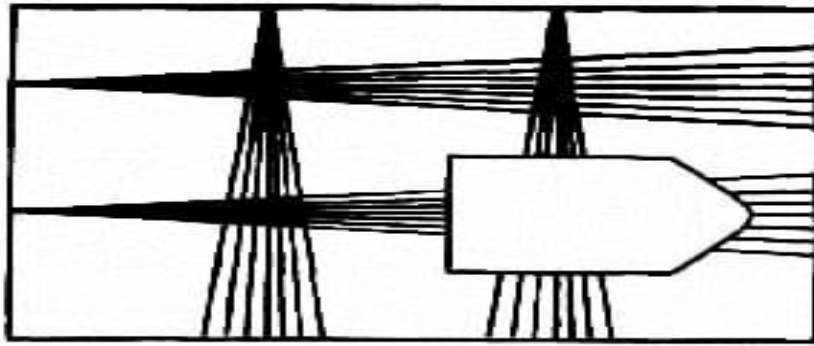
A-10

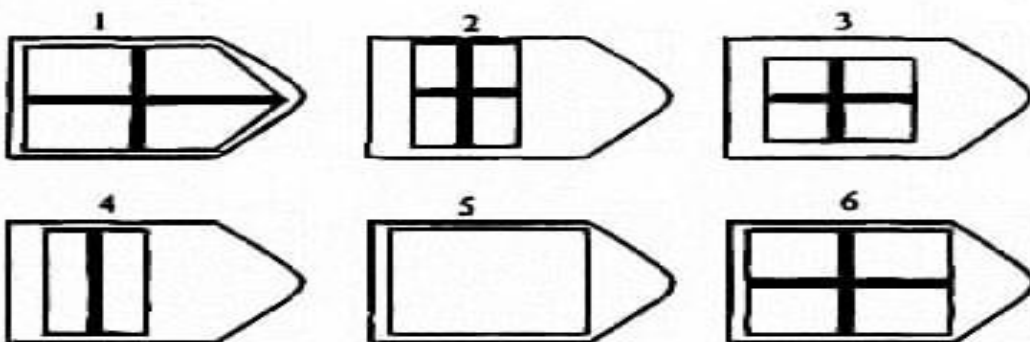
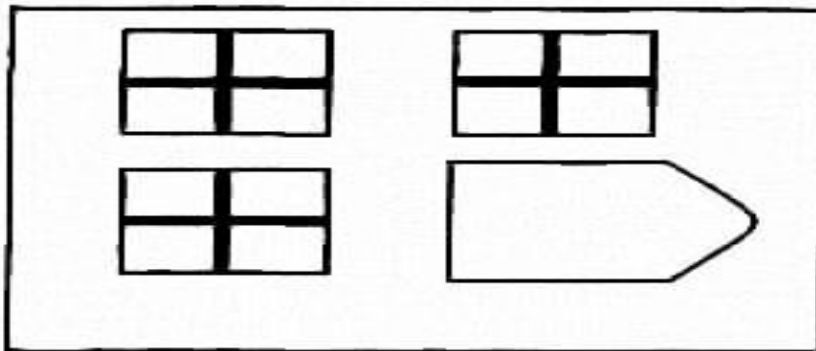
A-11

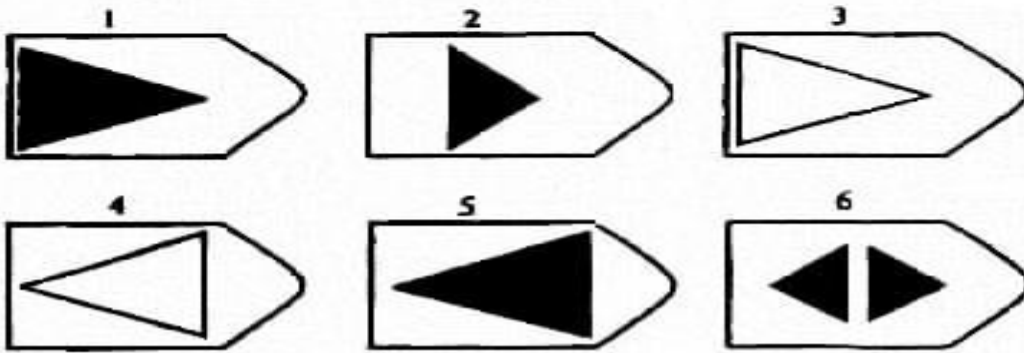
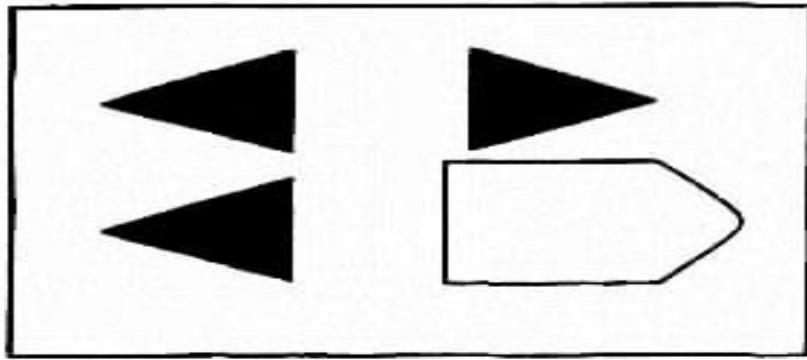
A-12

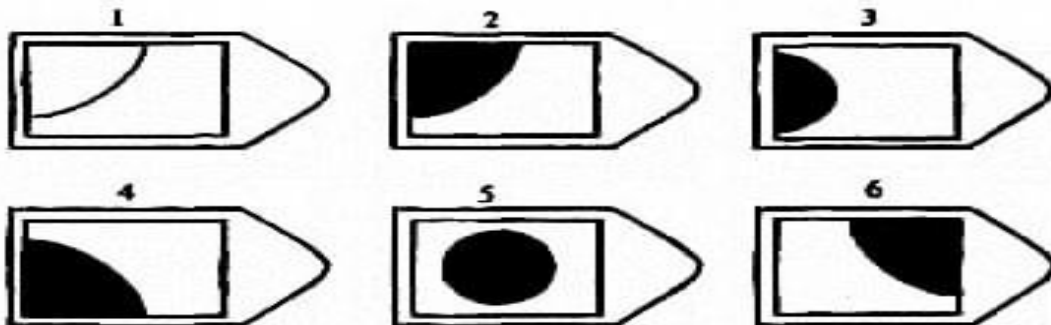
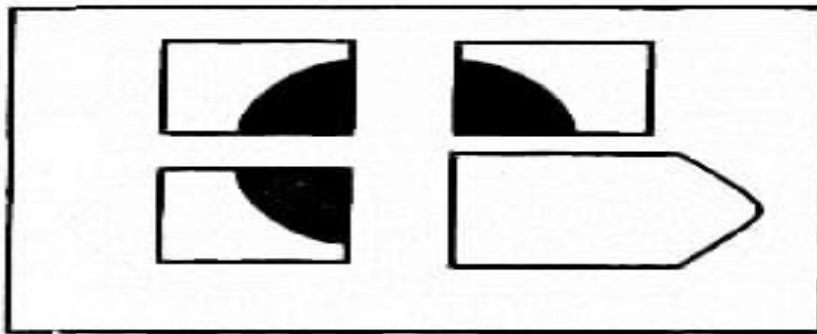
B-1

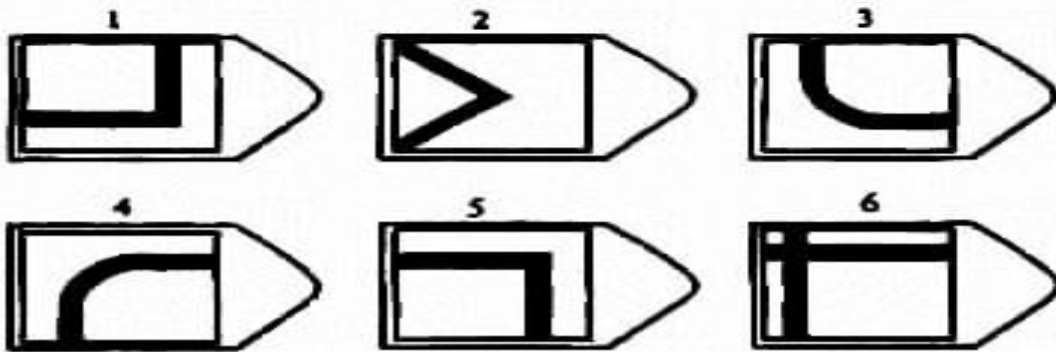
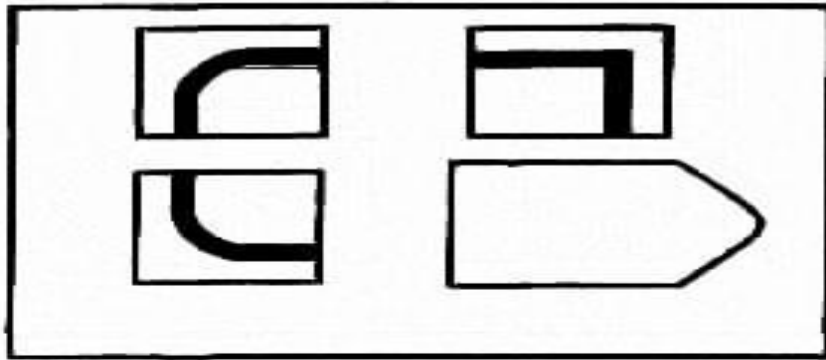
B-2

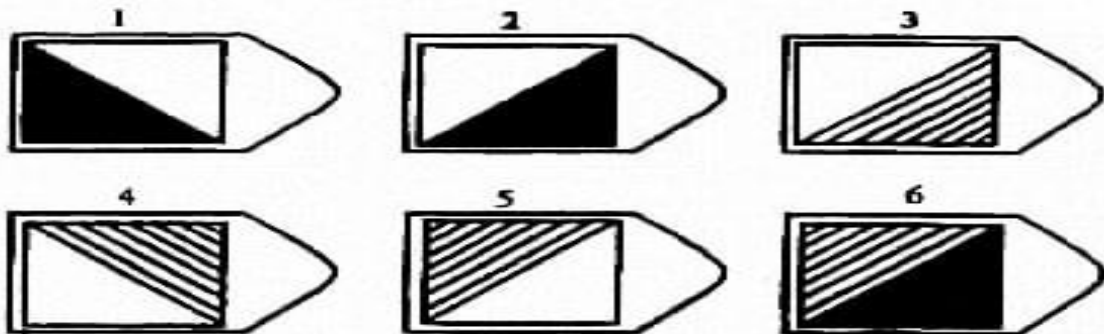
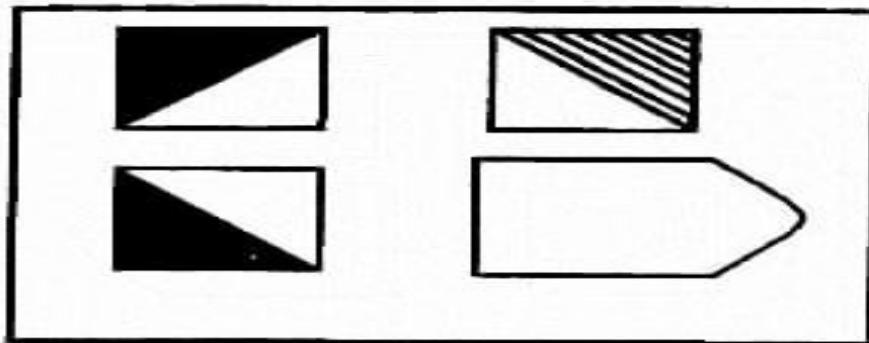
B-3

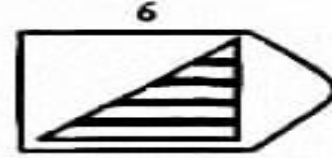
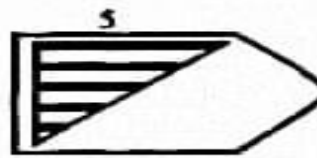
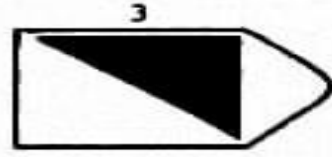
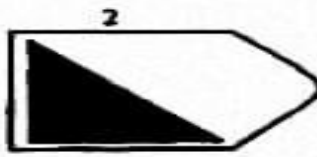
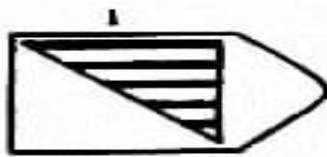
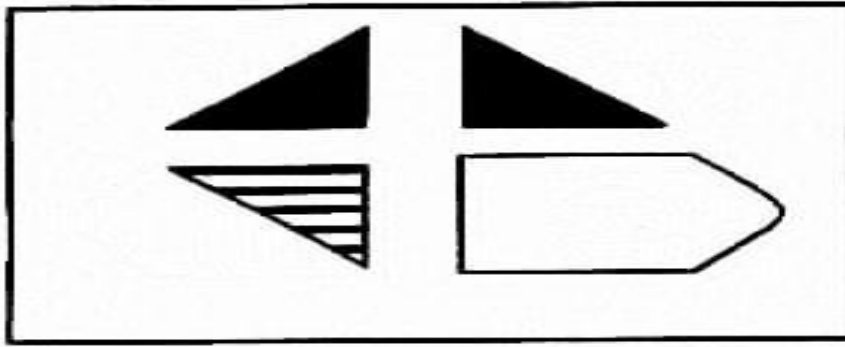
B-4

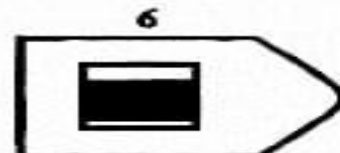
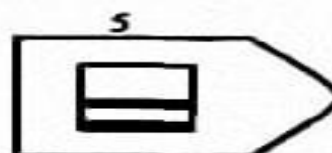
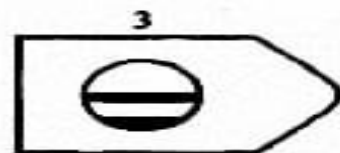
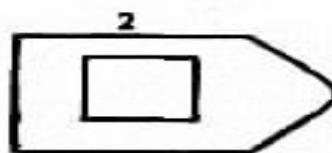
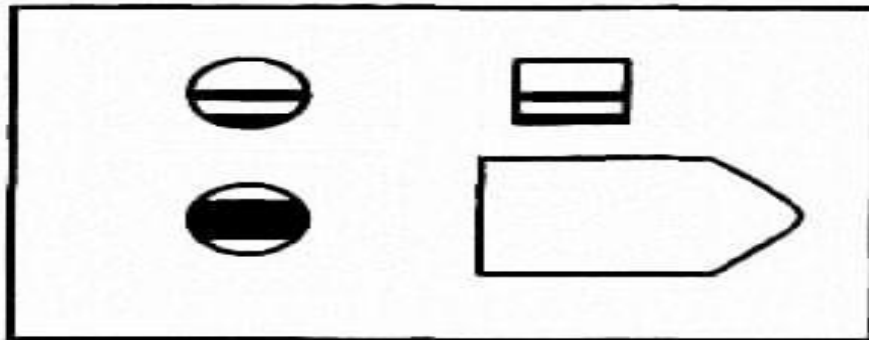
B-5

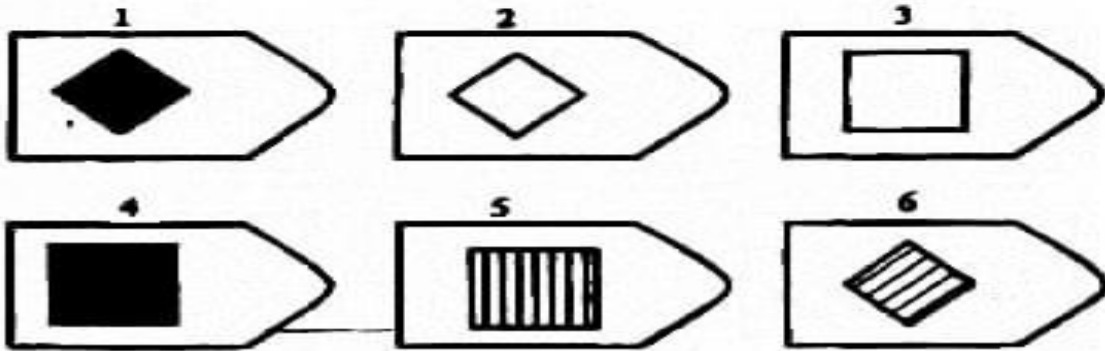
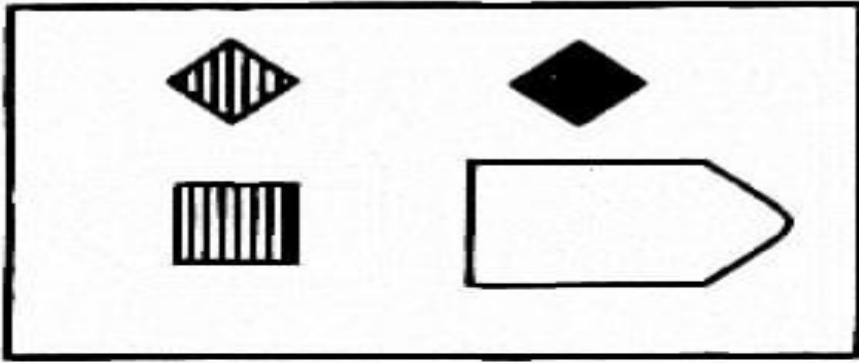
B-6

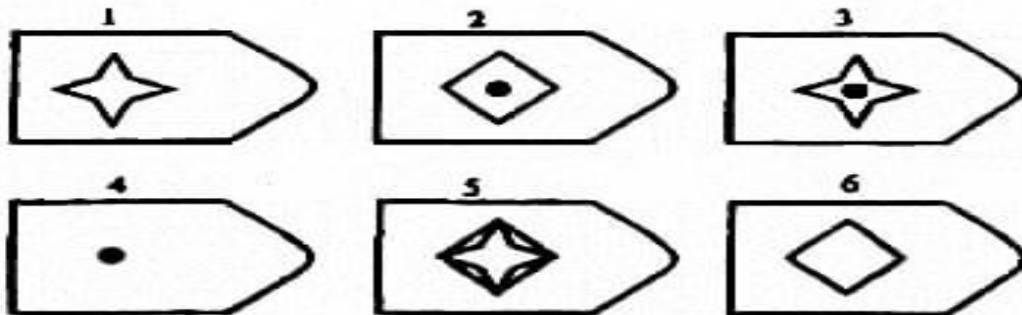
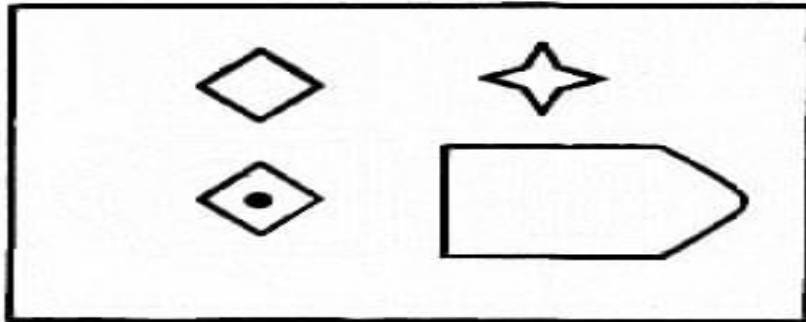
B-7

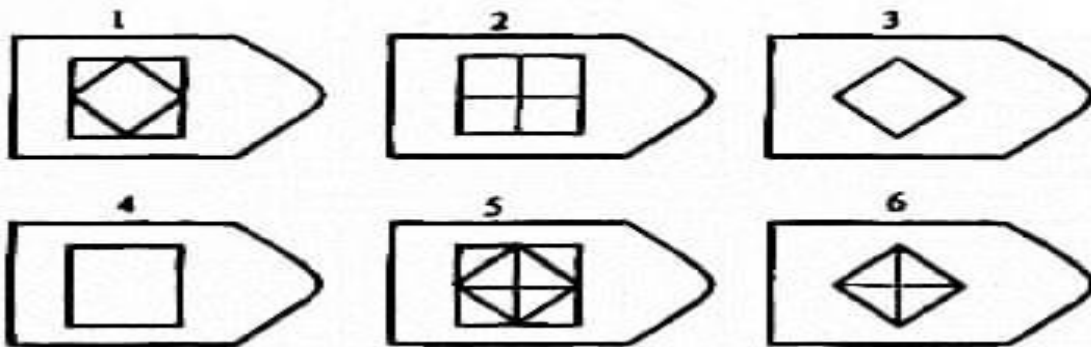
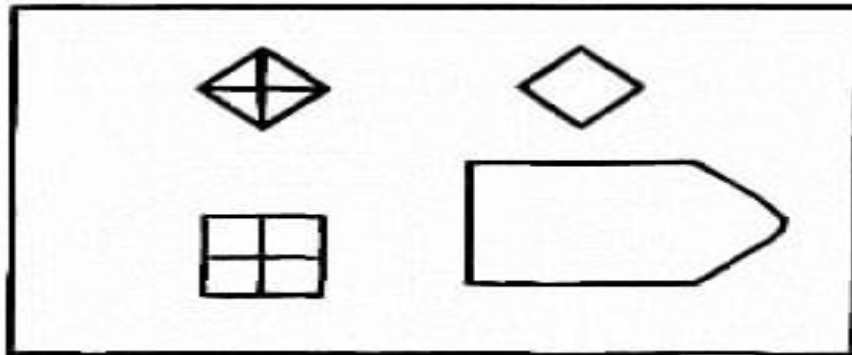
B-8

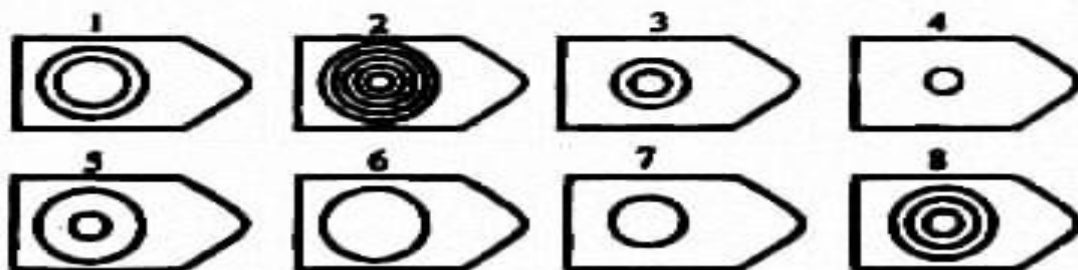
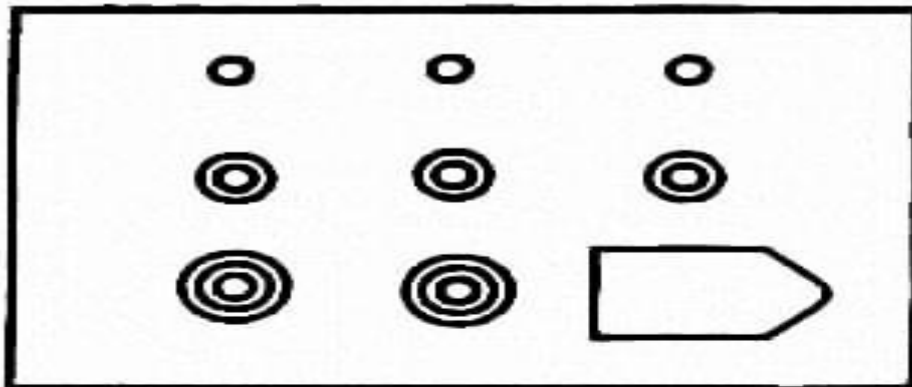
B-9

B-10

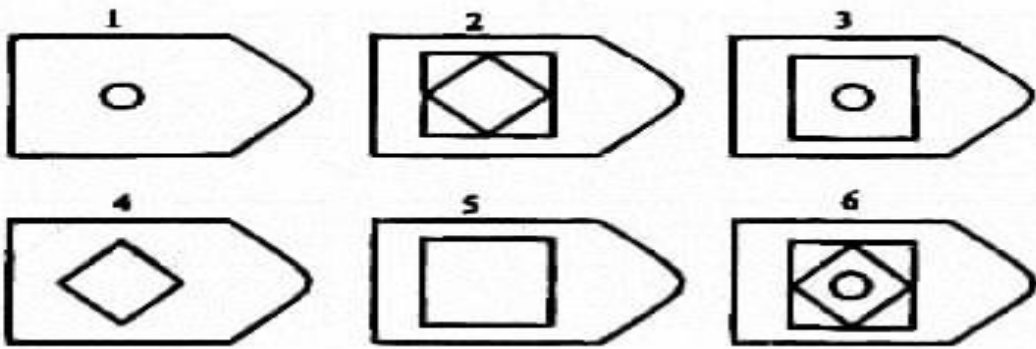
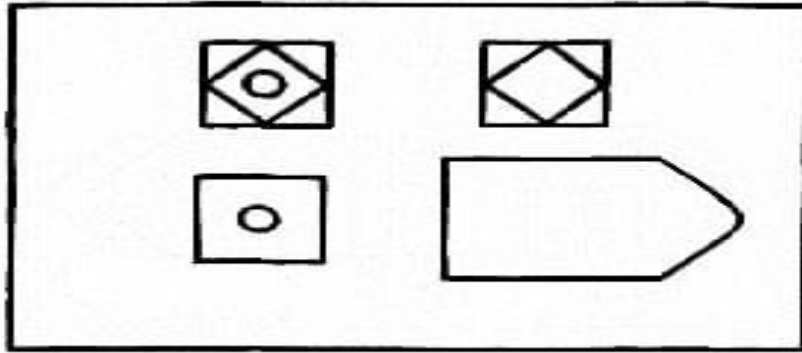

B-11

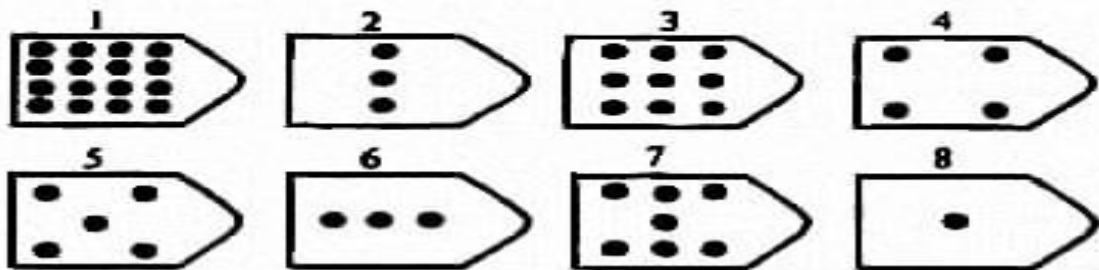
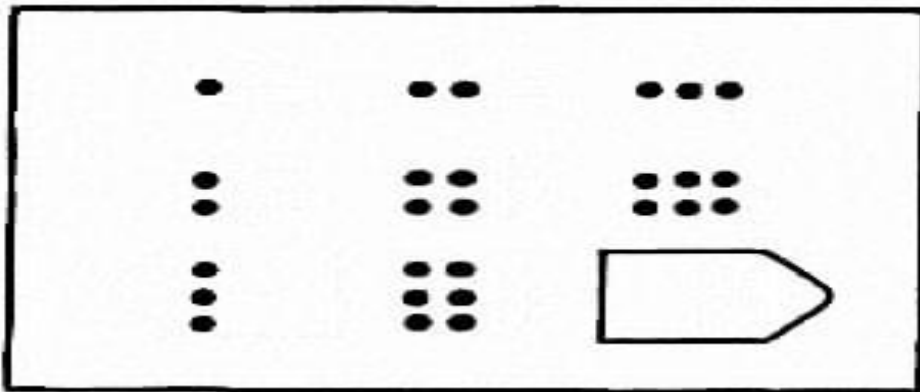

B-12

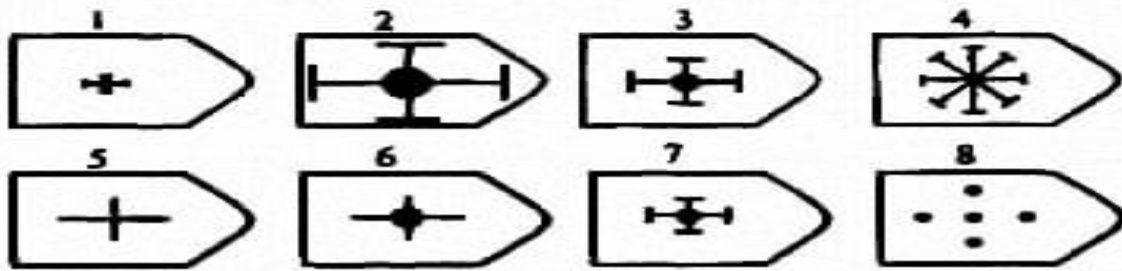
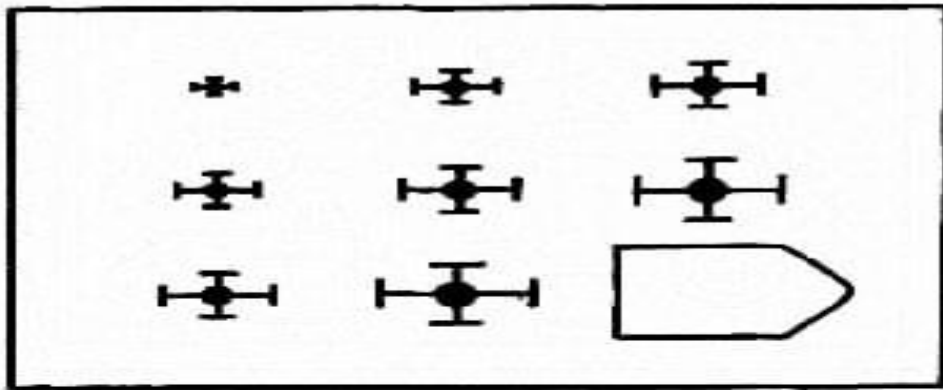

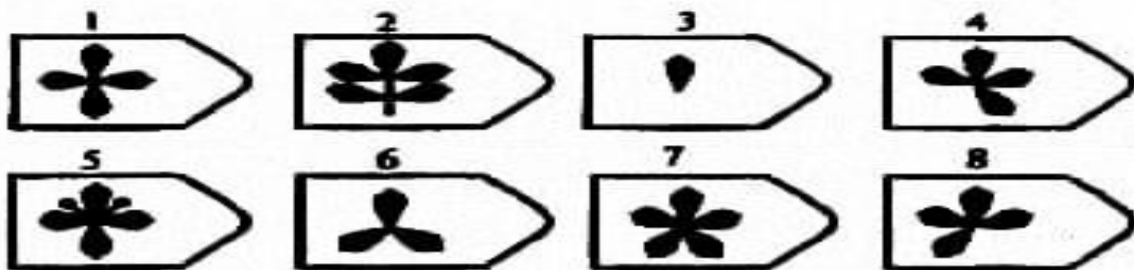
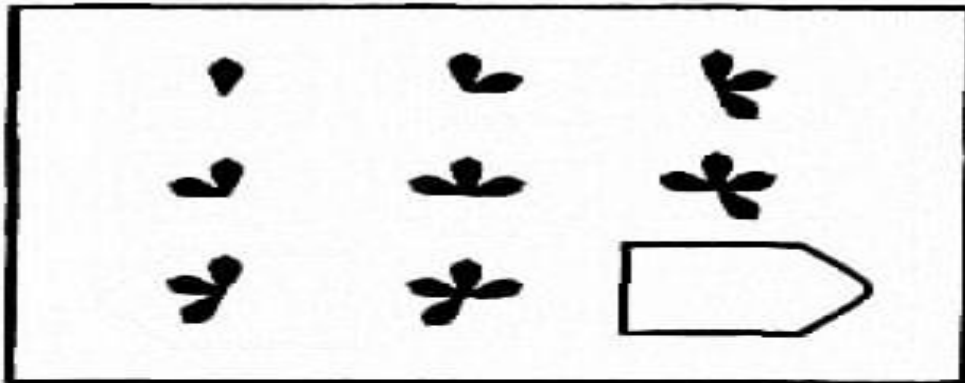
C-1

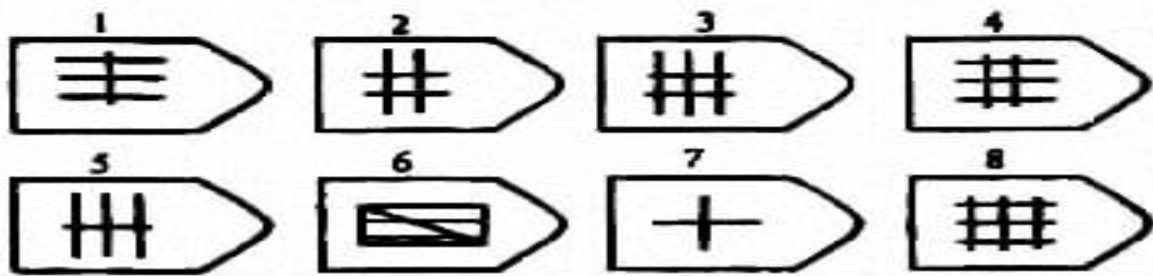
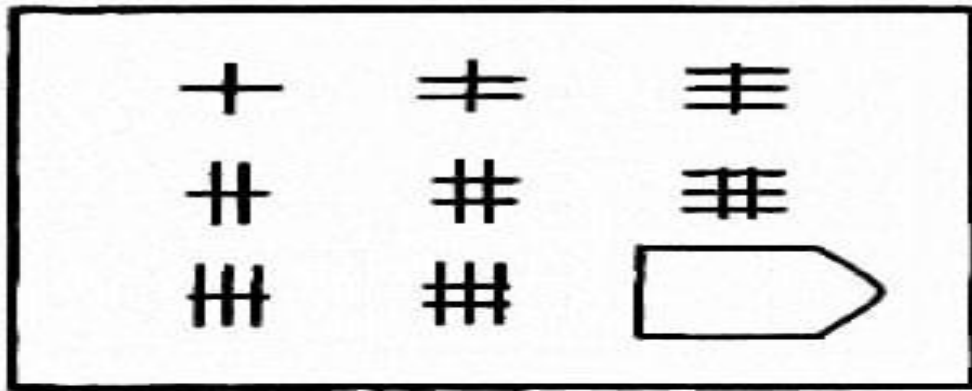
C-2

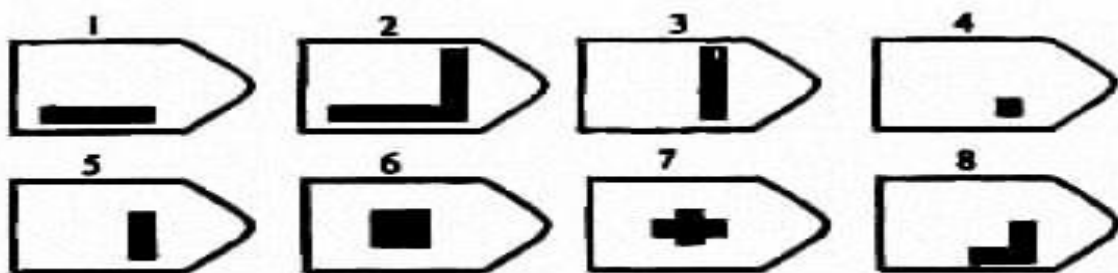
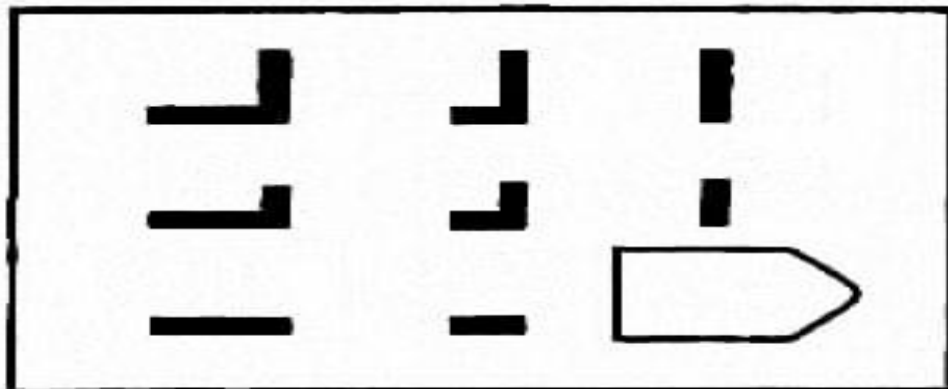
C-3

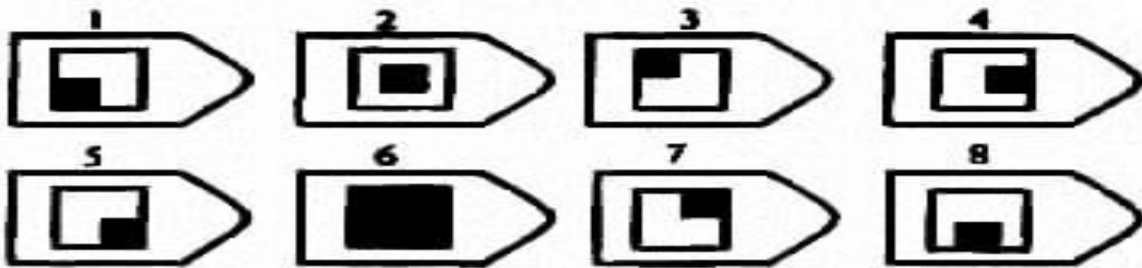
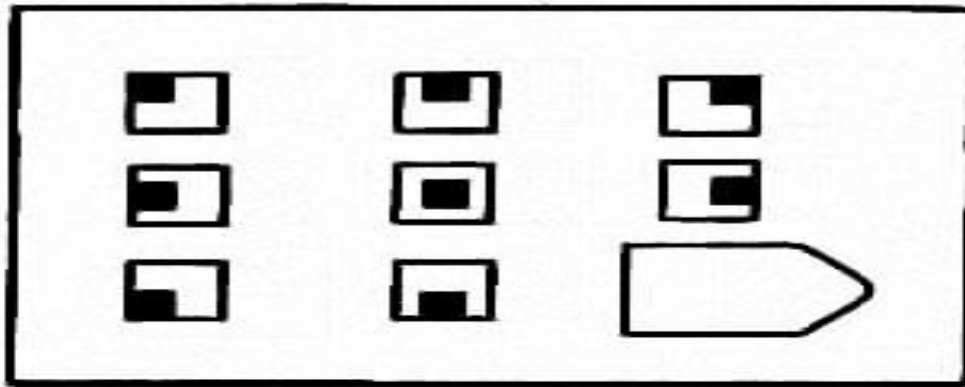
C-4

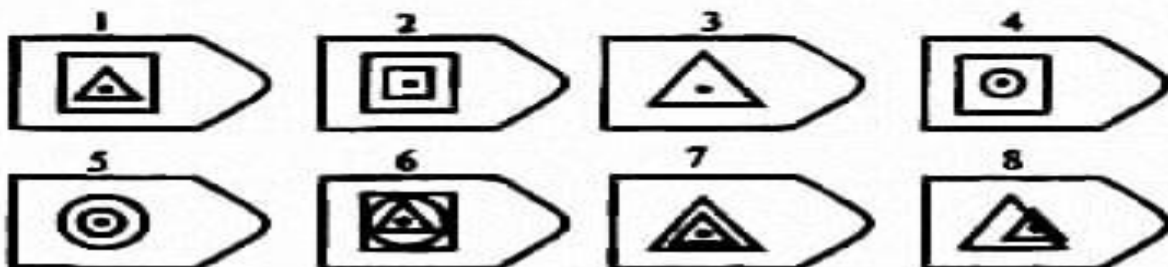
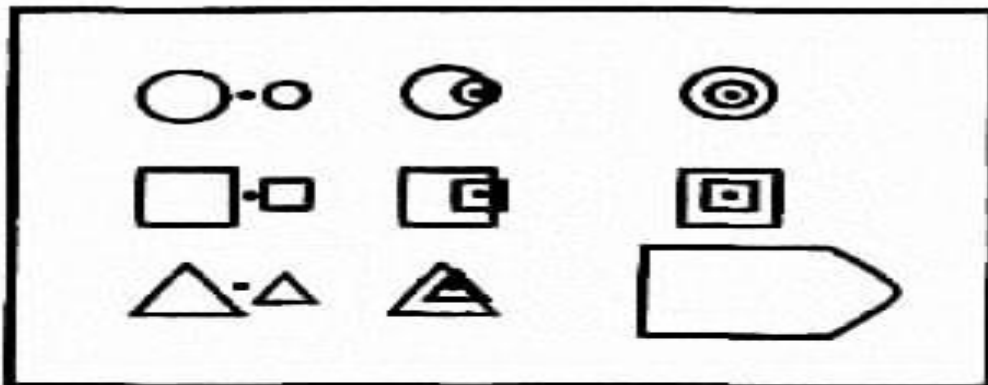
C-5

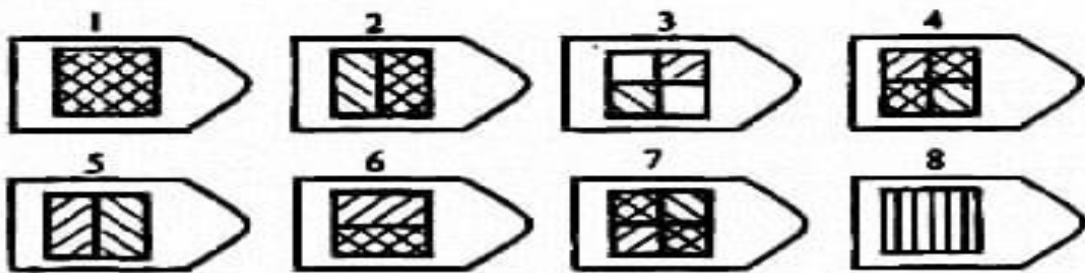
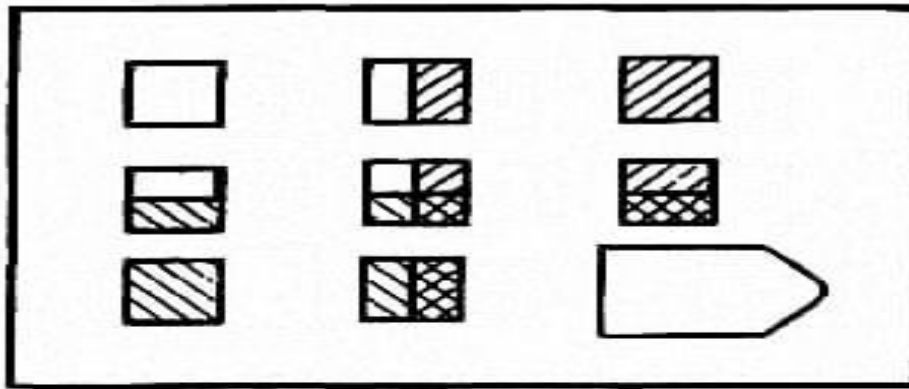
C-6

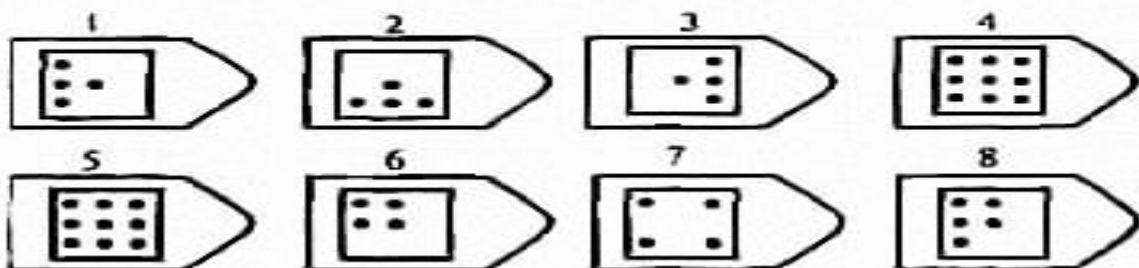
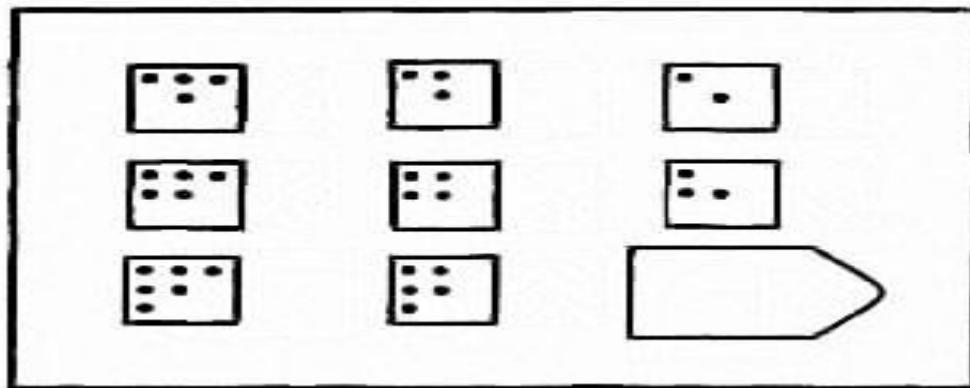
C-7

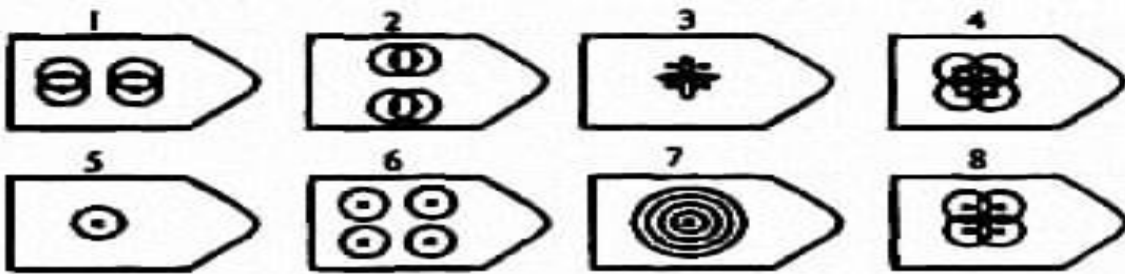
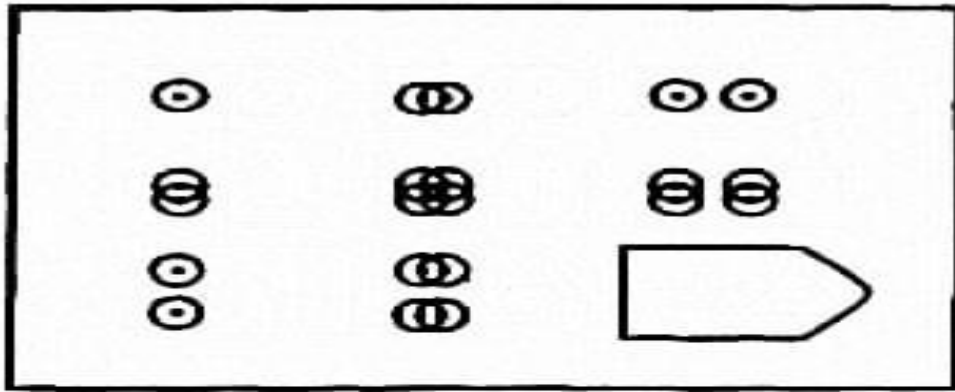
C-8

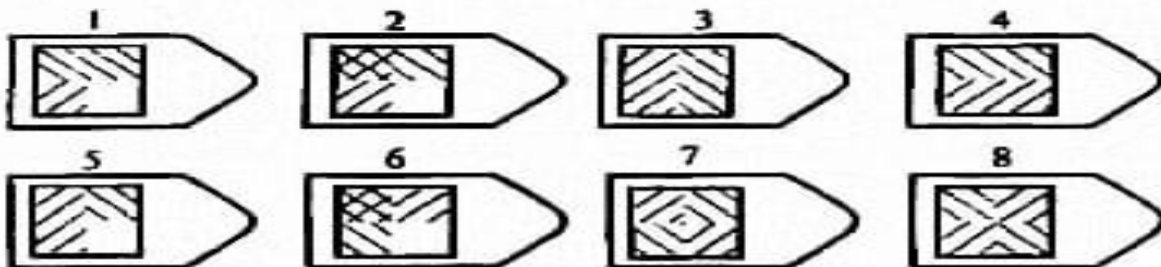
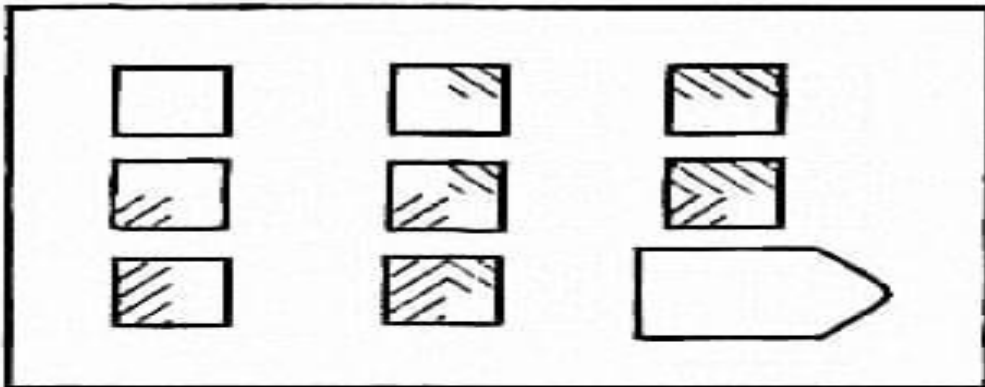
C-9

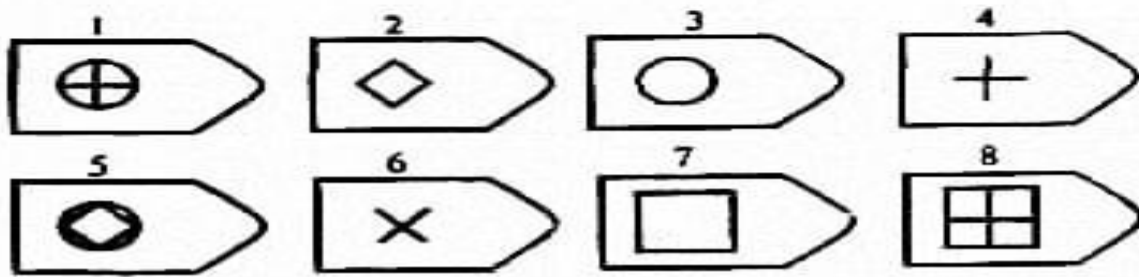
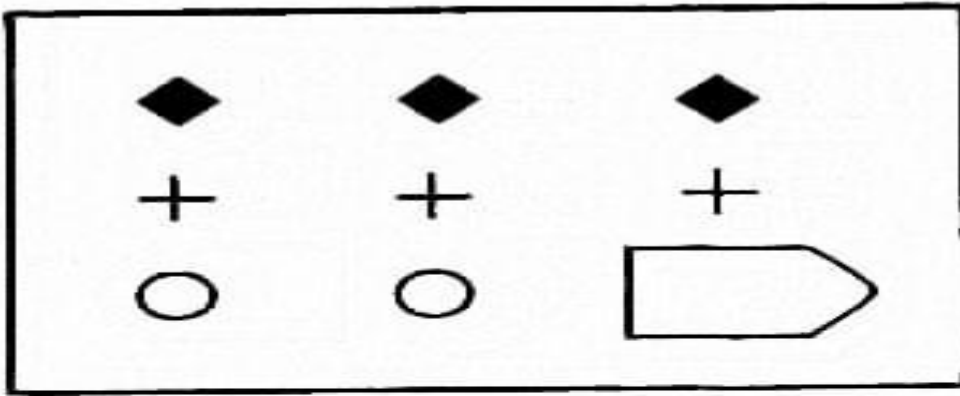
C-10

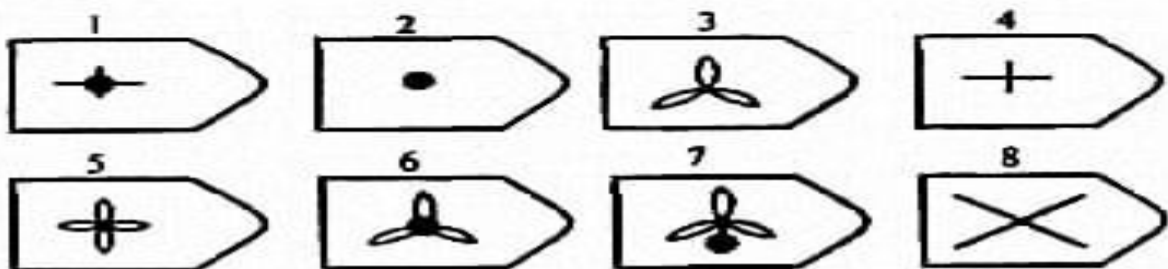
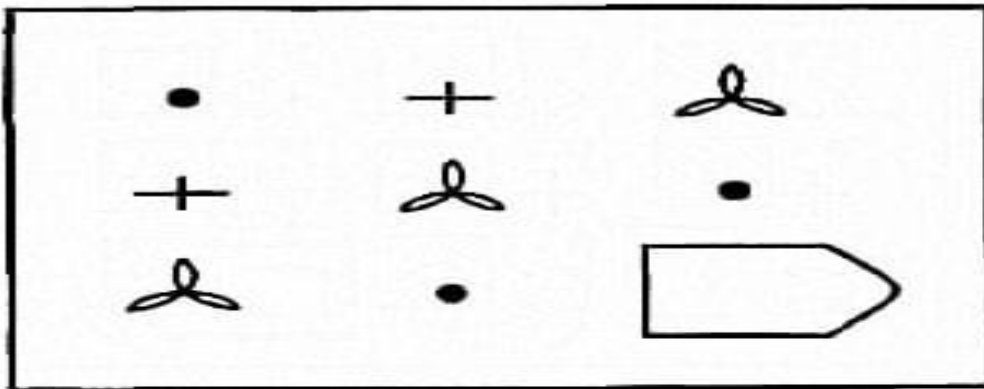
C-11

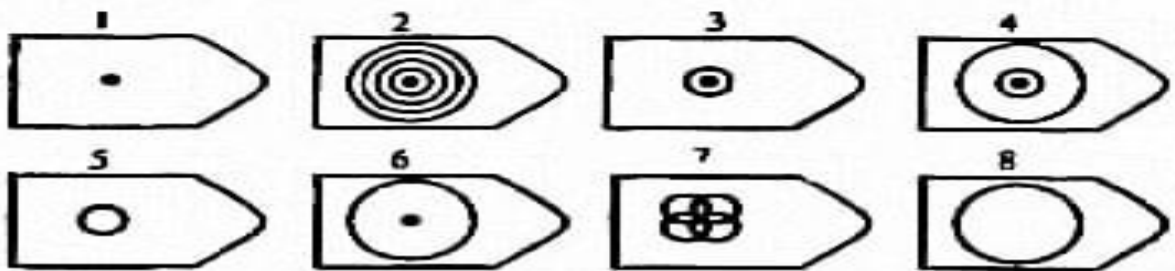
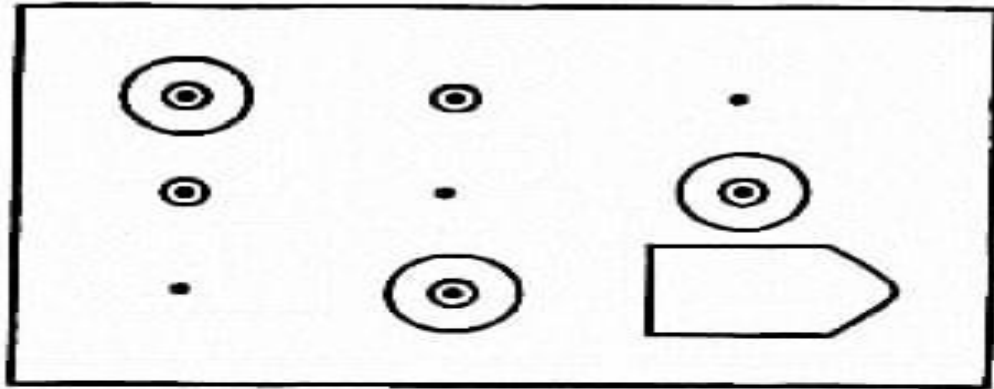
C-12

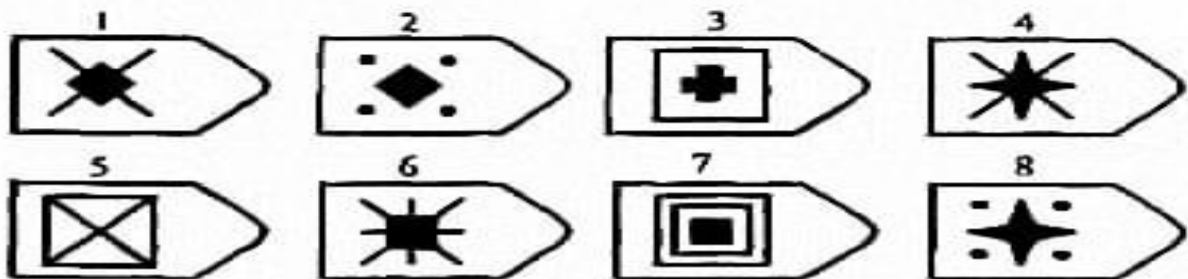
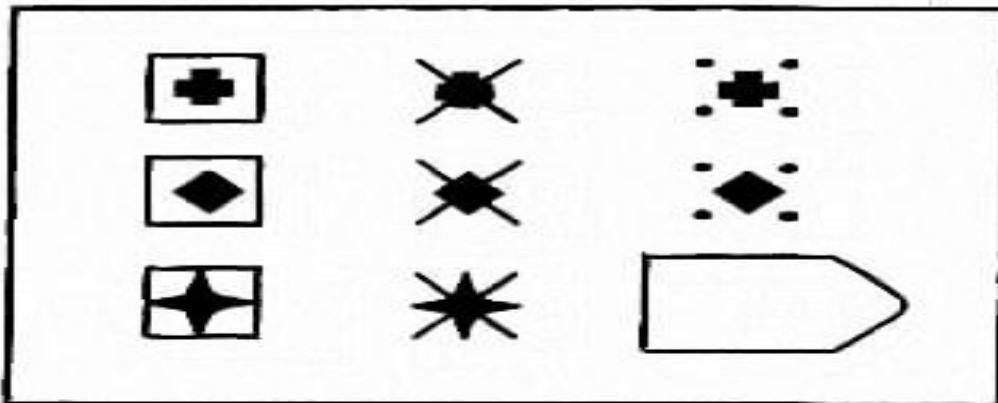
D-1

D-2

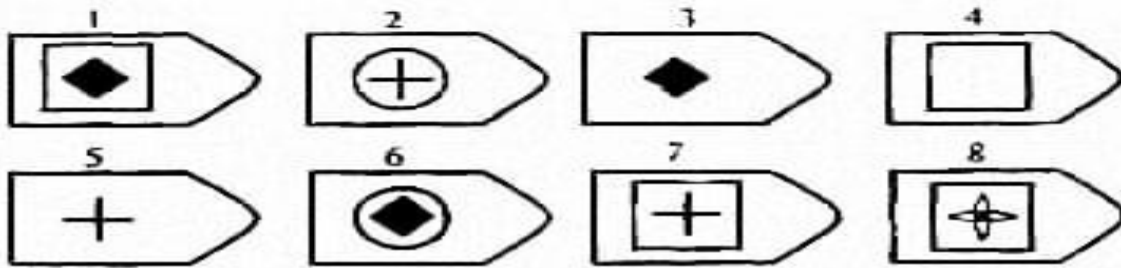
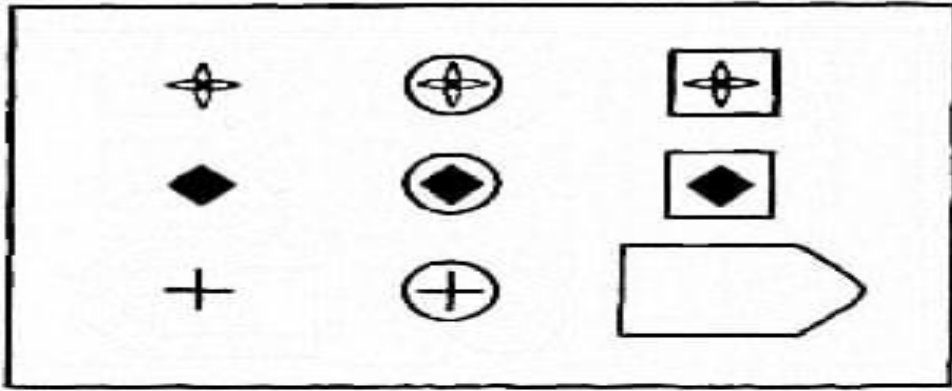

D-3

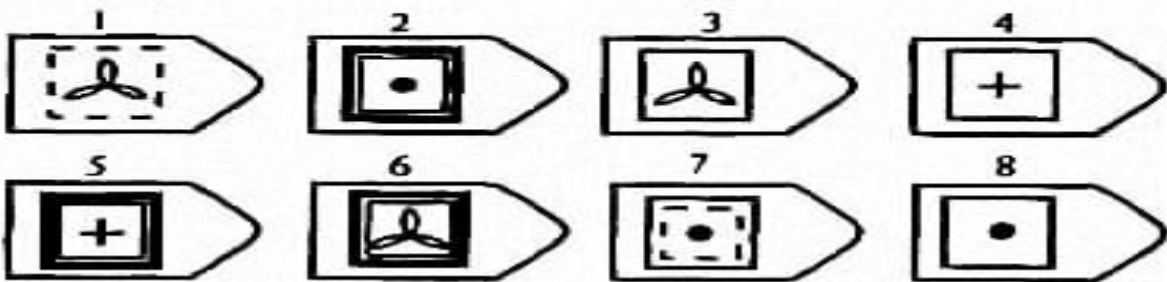
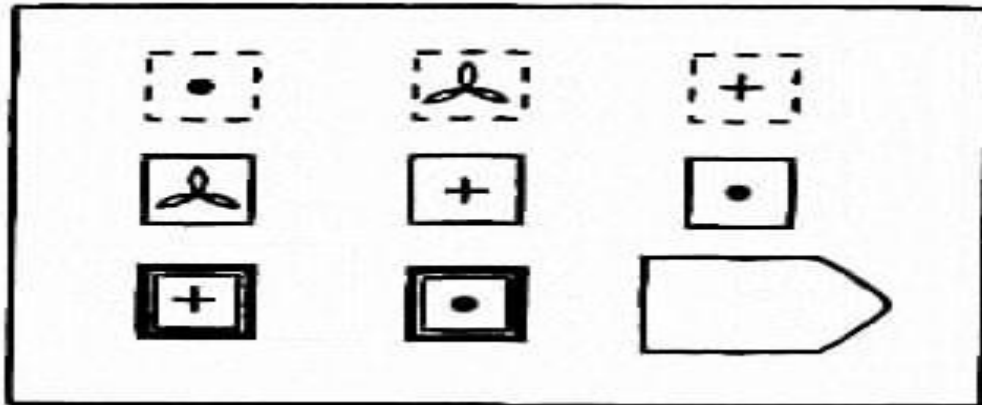

D-4

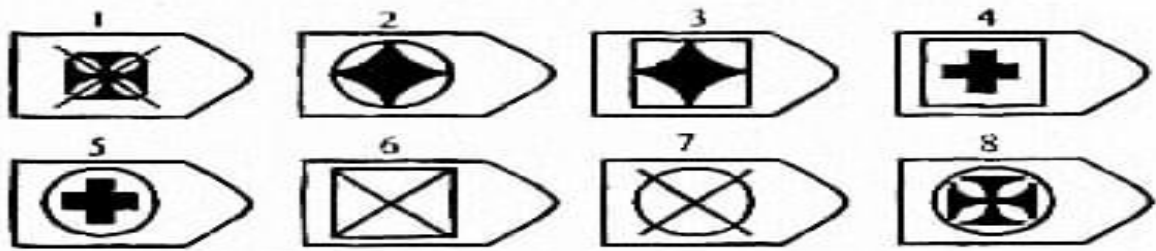
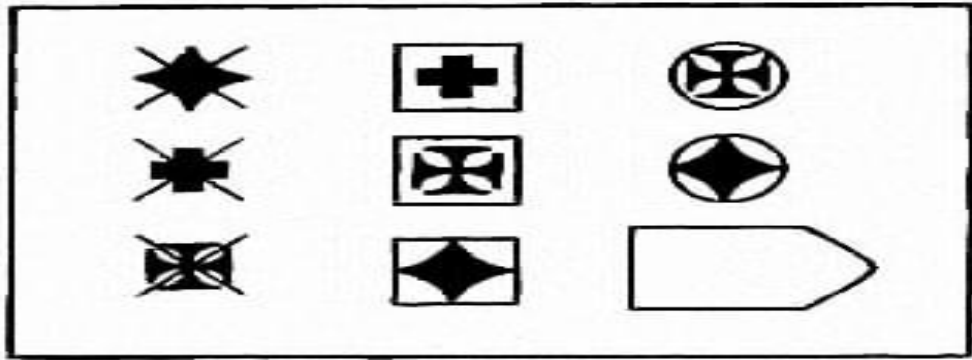

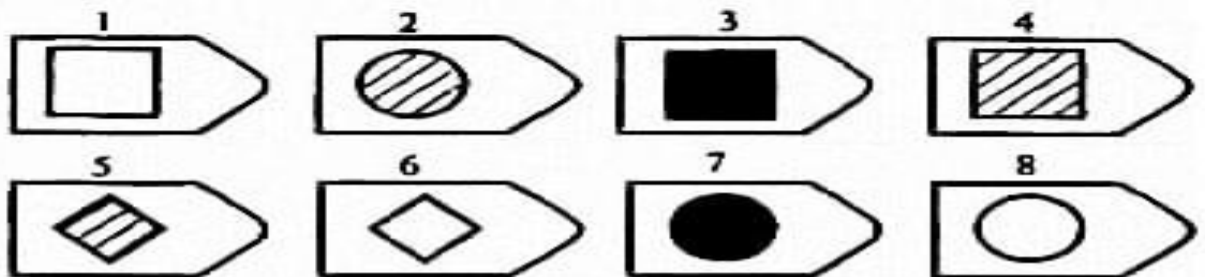
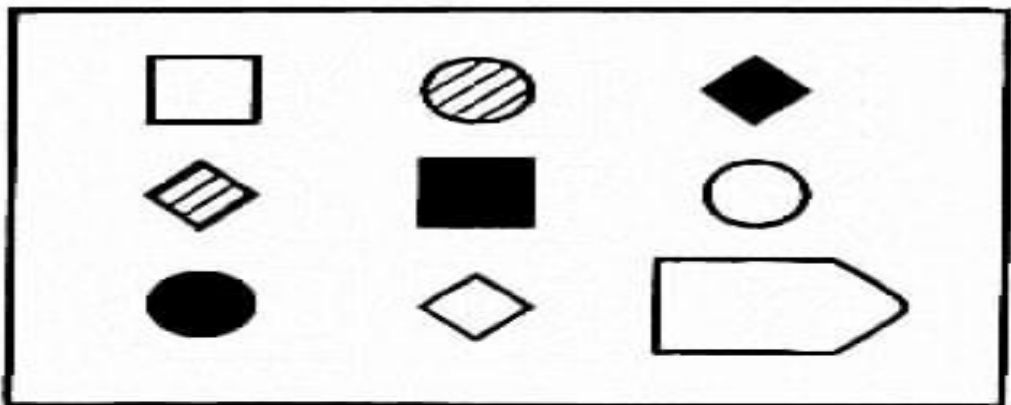
D-5

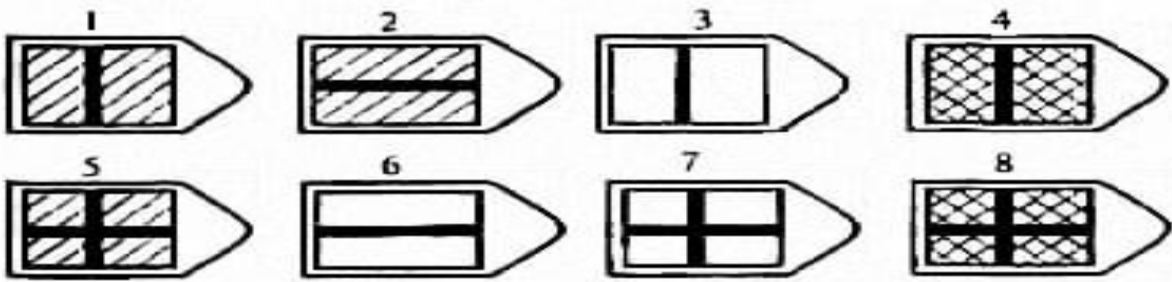
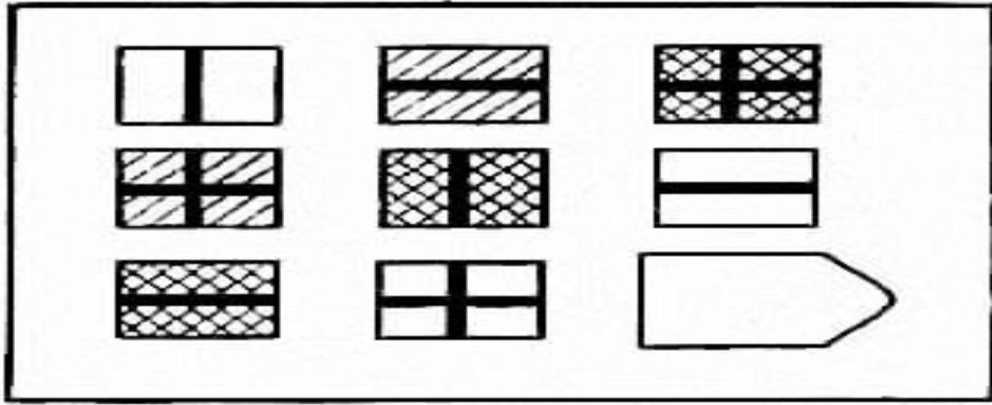
D-6

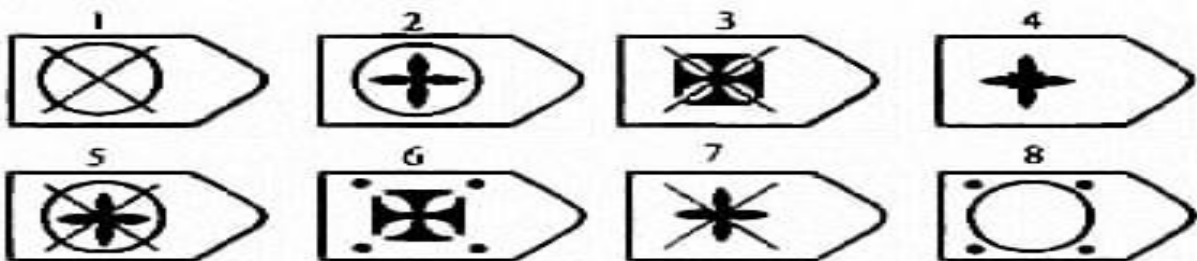
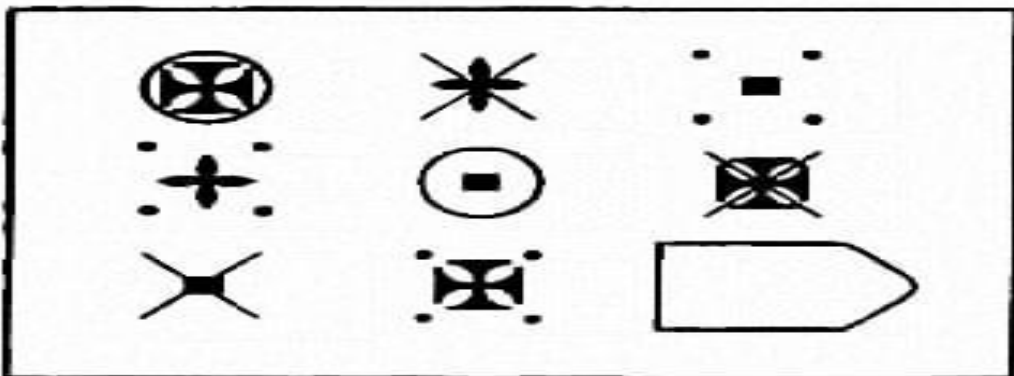
D-7

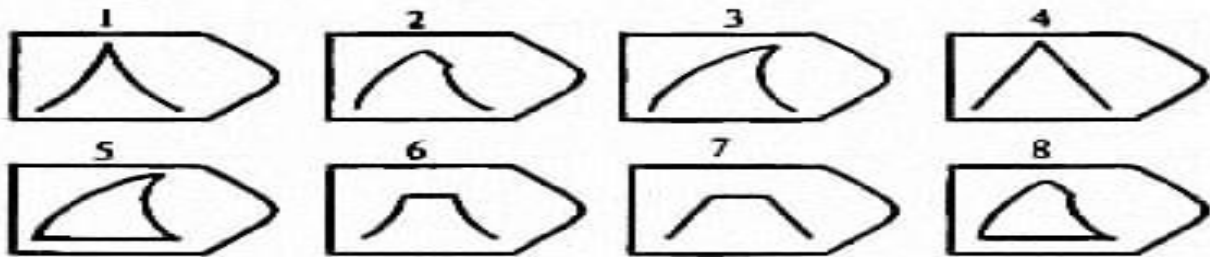
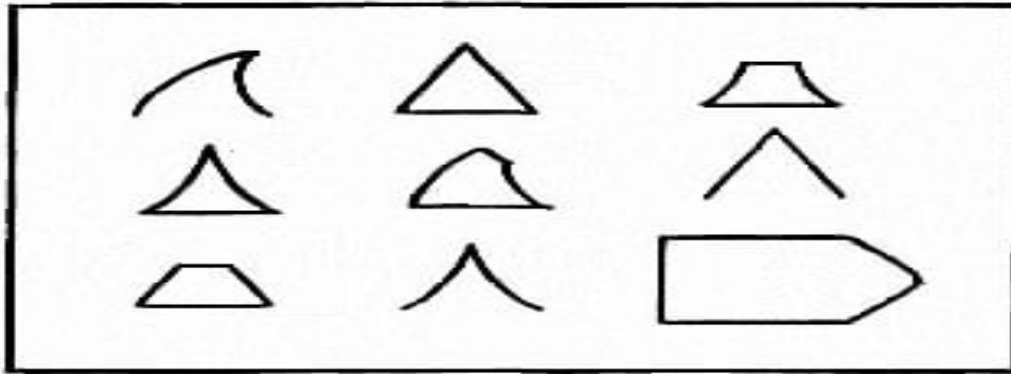
D-8

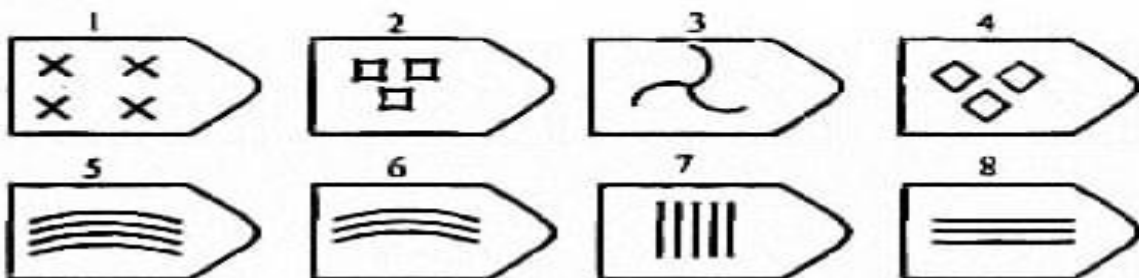
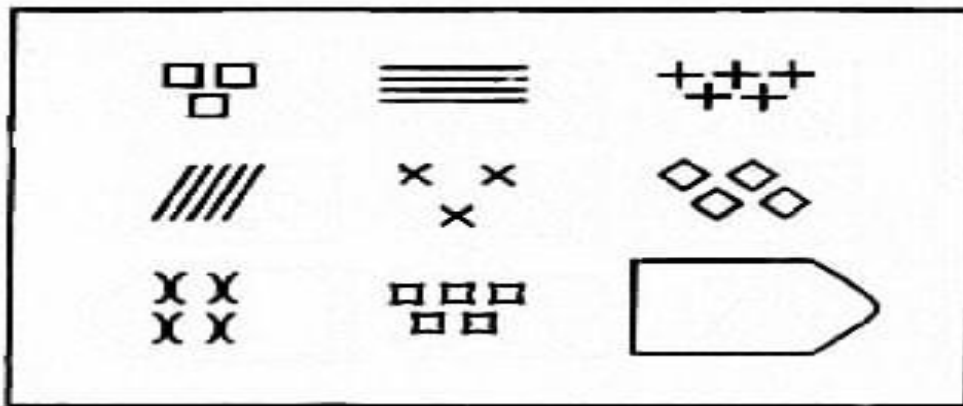
D-9

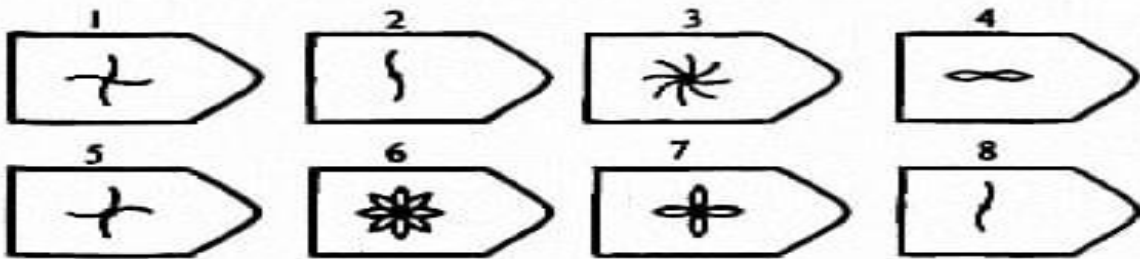
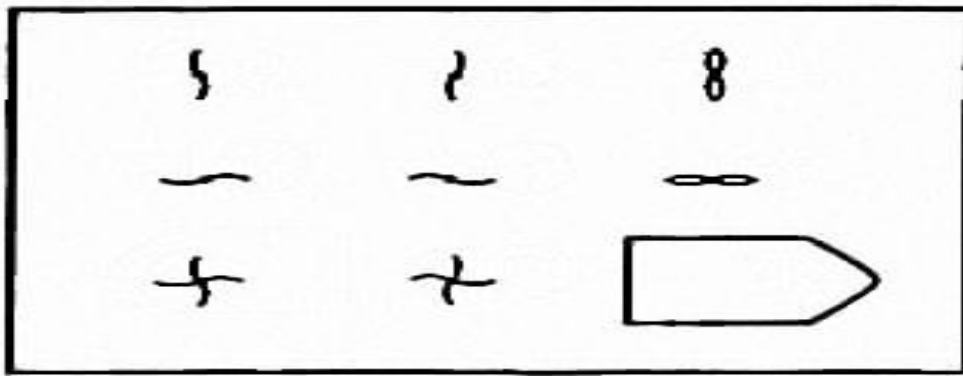
D-10

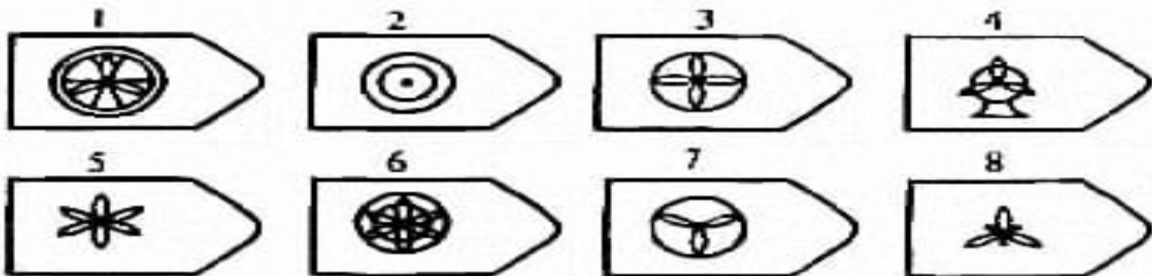
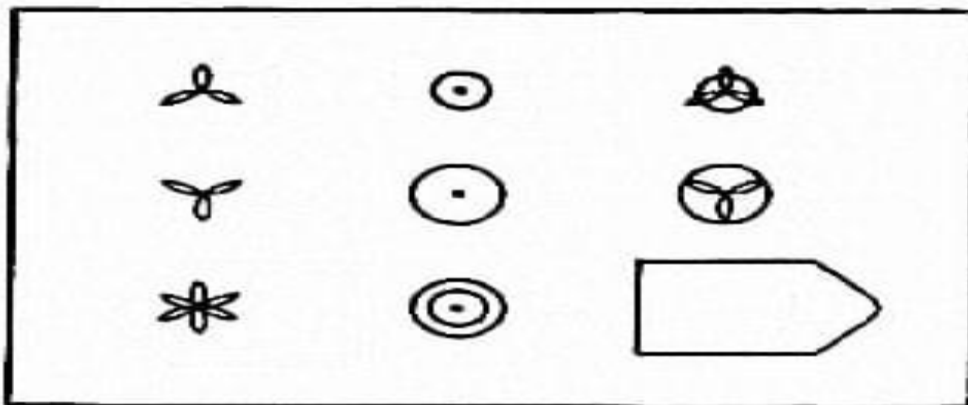
D-11

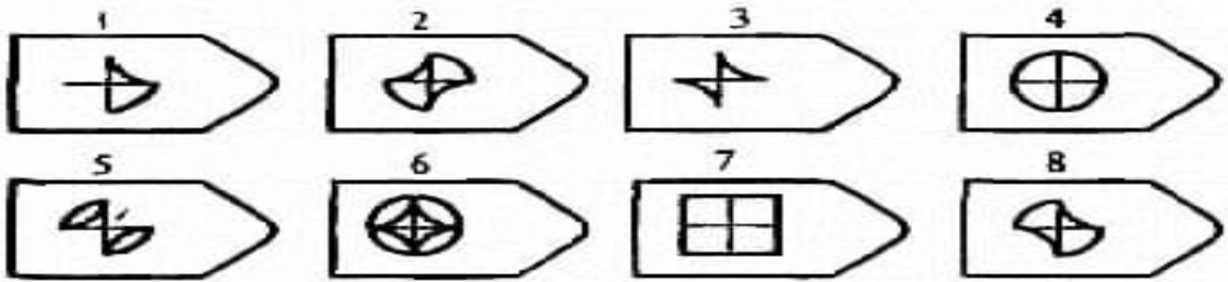
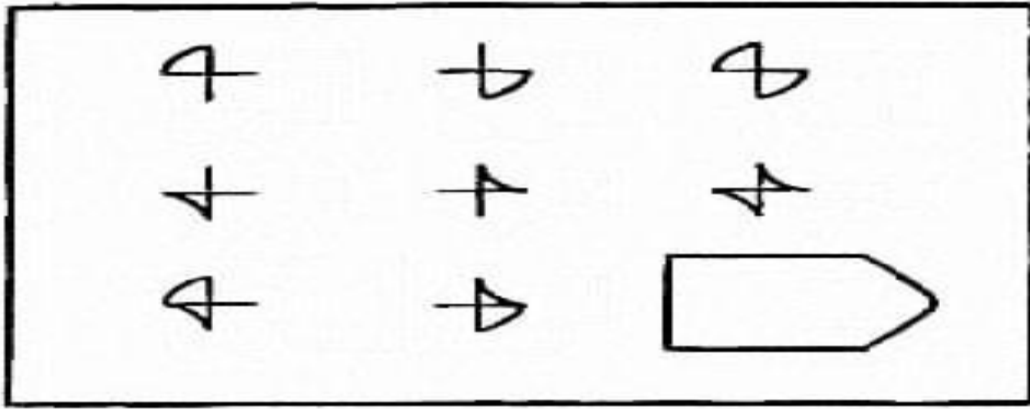
D-12

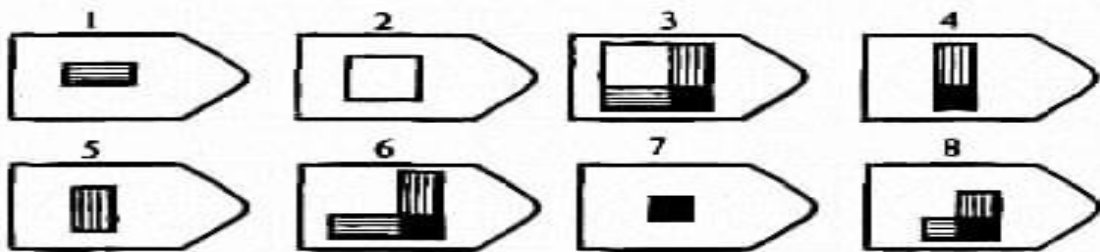
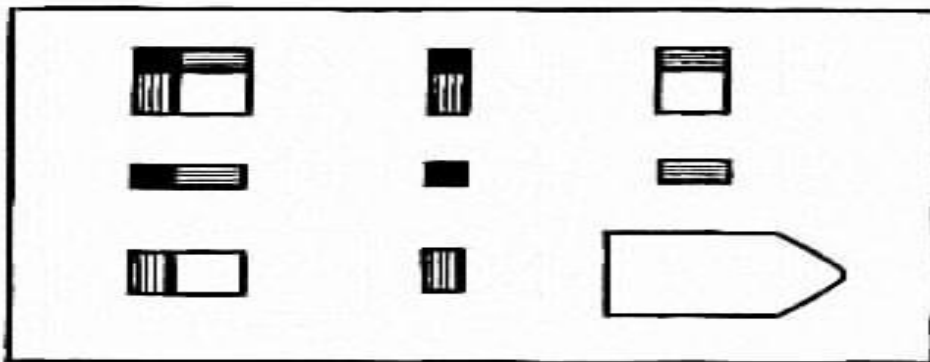
E-1

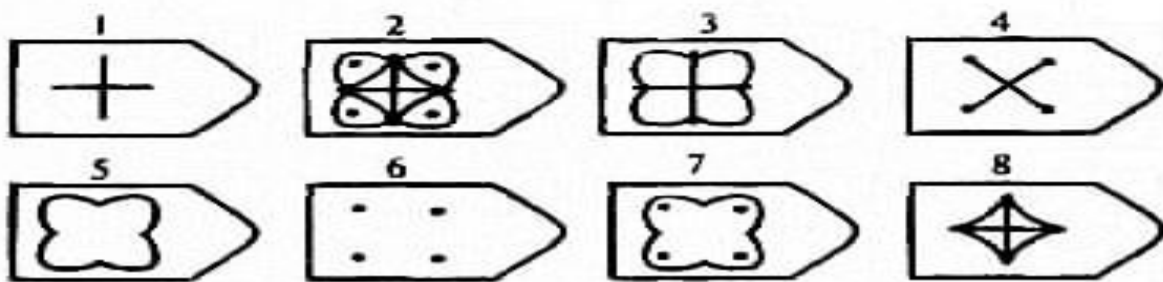
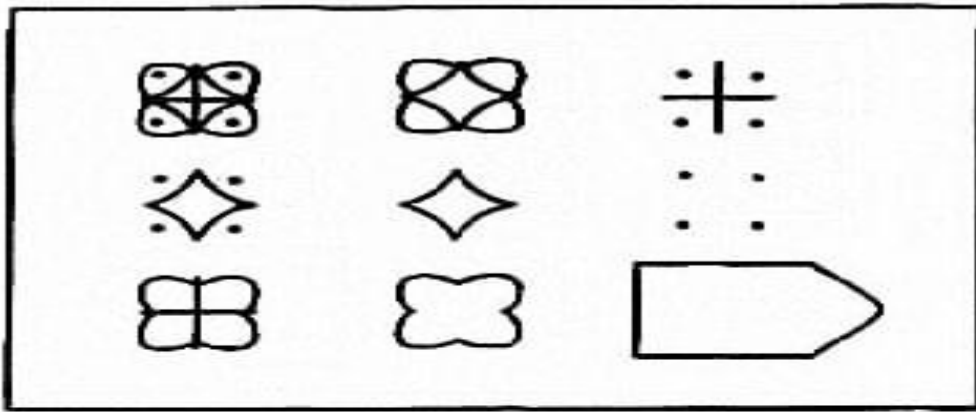
E-2

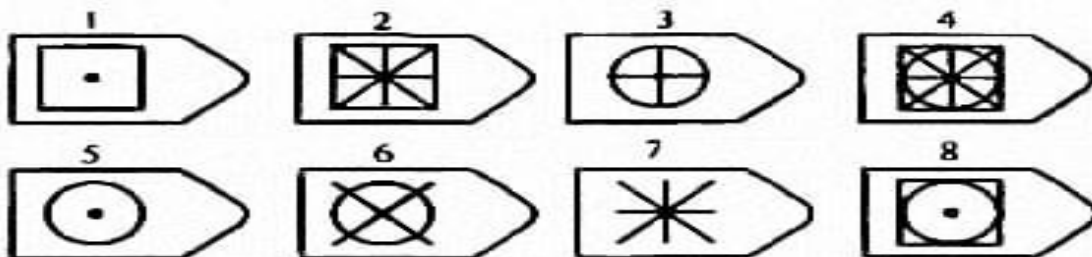
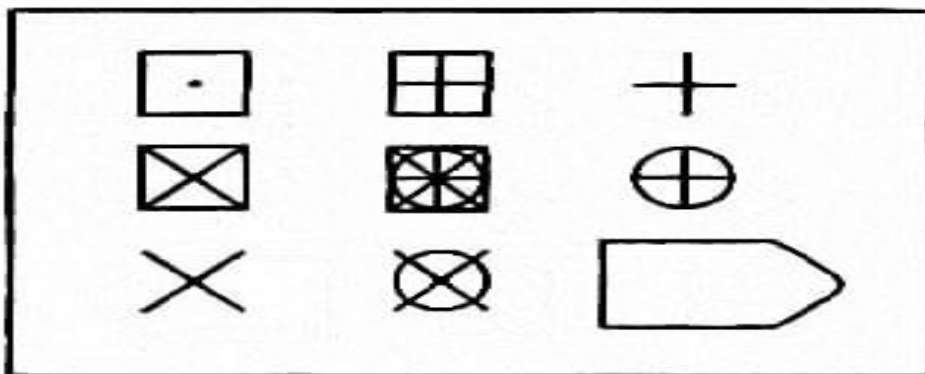
E-3

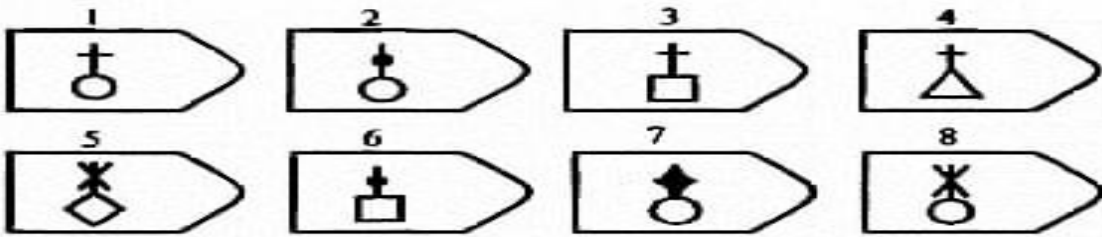
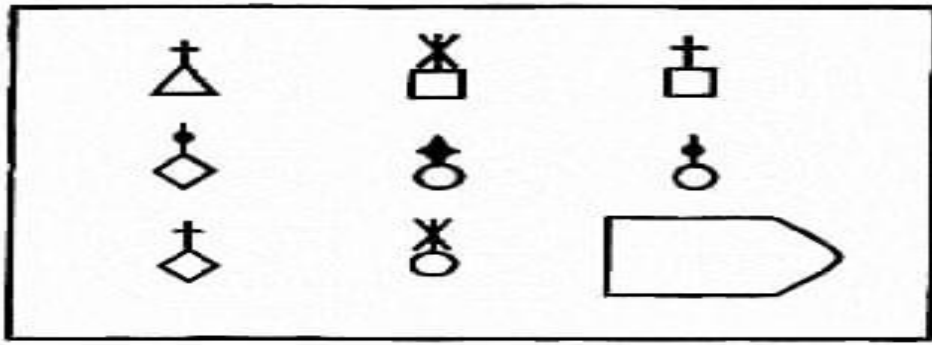
E-4

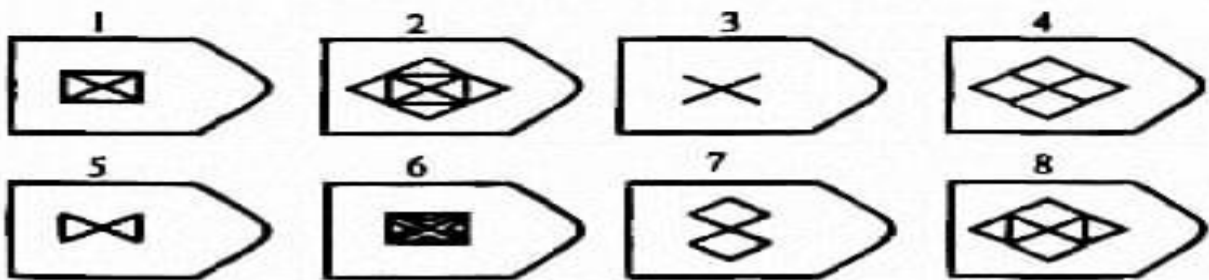
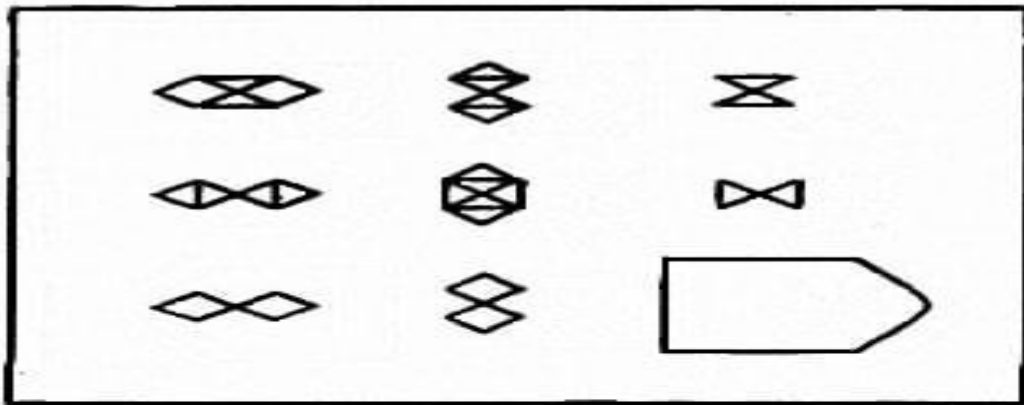
E-5

E-6

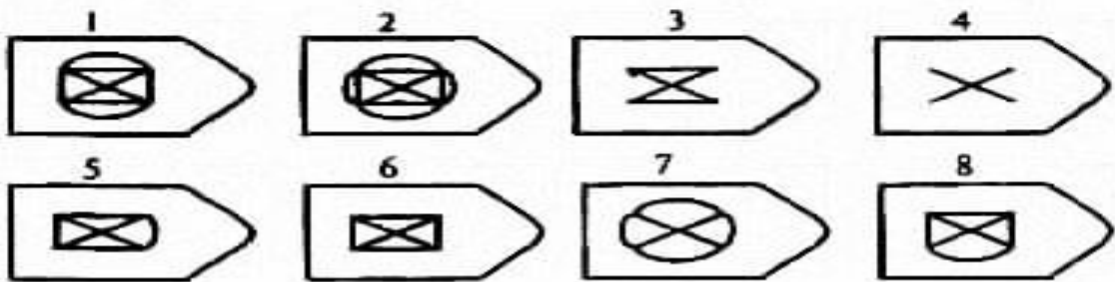
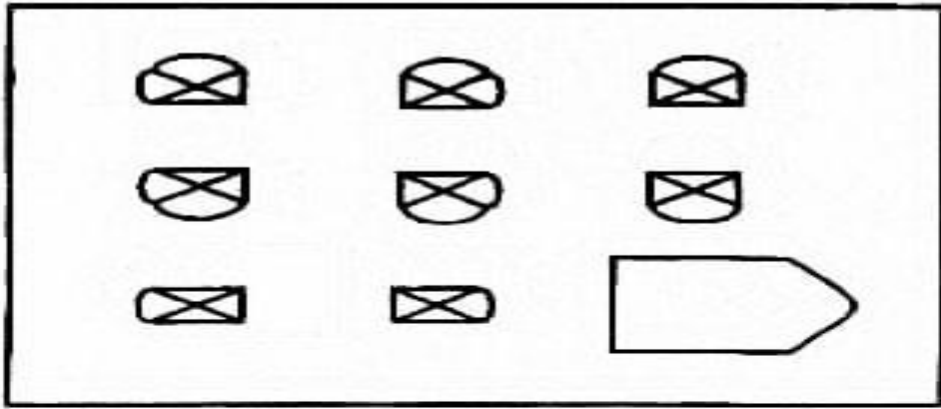

E-7

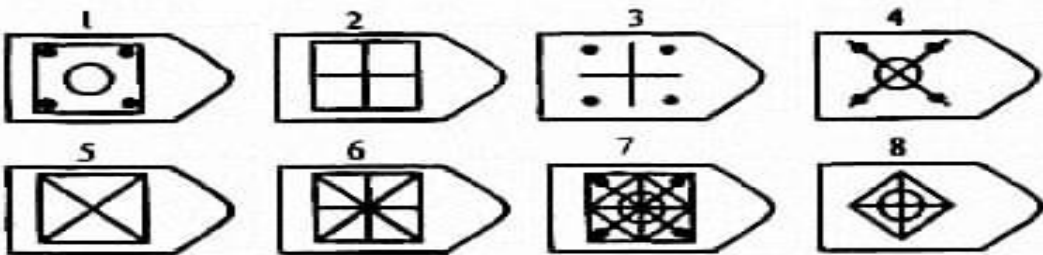
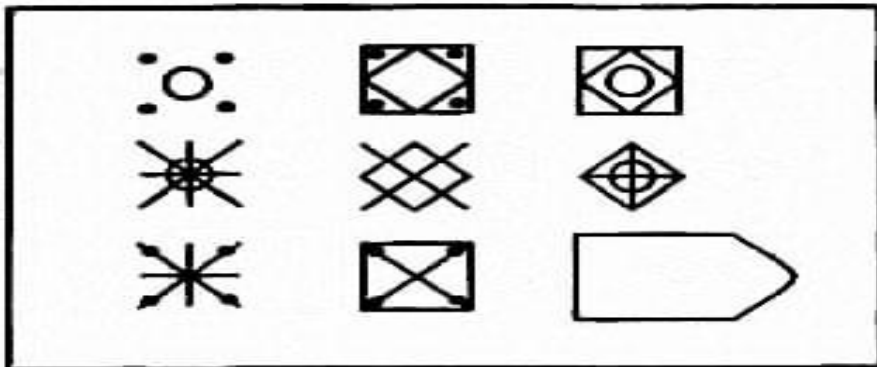

E-8

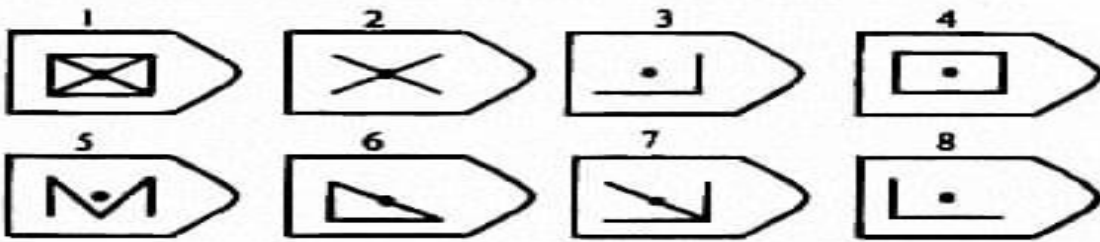
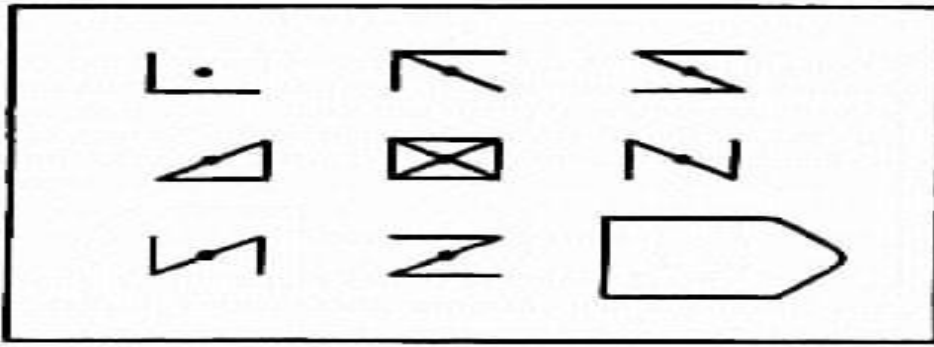

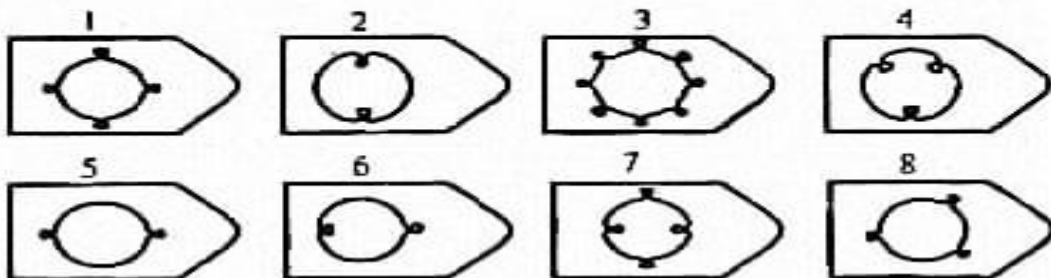
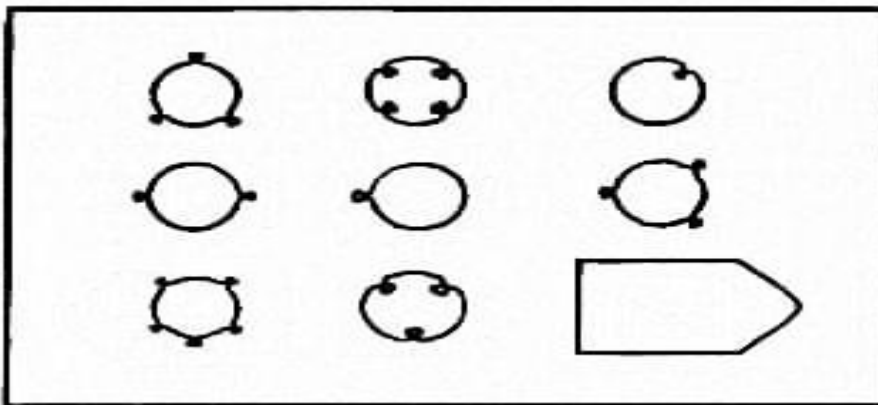
E-9

E-10

E-11

E-12

TESTUL DE INTELIGENȚĂ AMTHAUER

Testul de inteligență Amthauer (Amthauer Intelligenz-Struktur-Test, I-S-T) este destinat studierii gradului de inteligență la persoanele de la 13 până la 61 de ani. Noi prezentăm varianta pentru elevi de 13-17 ani. A fost propus pentru prima dată în *anul 1953*. Testul se compune din 9 subteste, fiecare din acestea fiind orientat la testarea diferitelor funcții intelectuale.

Subtestul I. LS – selectarea logică. Prin intermediul acestui subtest se cercetează gândirea inductivă. Subiectul testat are sarcina de a finaliza propoziția prin cuvântul potrivit din lista propusă. Subtestul are 20 de probe, timpul este de 6 minute.

Subtestul II. GE – determinarea însușirilor comune. Se studiază aptitudinea spre abstractizare, de utilizare a noțiunilor verbale. Subiectul trebuie să excludă unul din cele cinci cuvinte prezentate care nu este legat de ele prin sensul comun. Subtestul conține 20 de probe, timpul pentru îndeplinire este de 6 minute.

Subtestul III. AN – analogii. Se testează aptitudinile combinatorice. Sunt propuse 3 cuvinte, între primul și al doilea există o legătură anumită, după al treilea este loc liber. Din cinci cuvinte propuse subiectul trebuie să aleagă numai unul care ar forma o legătură cu al treilea cuvânt similară celei existente între primele două cuvinte. Aici sunt 11 probe, timpul este de 7 minute.

Subtestul IV. KL – clasificarea. Se apreciază aptitudinea de a judeca. Subiectul trebuie să numească printr-o noțiune două cuvinte. Numărul probelor este de 16, timpul de 8 minute. Aprecierea variază în funcție de nivelul de generalizare de la 0 la 2 puncte.

Subtestul V. RA – probe la numărare. Se studiază nivelul de dezvoltare a gândirii matematice practice. Sunt prezentate 20 de probleme aritmetice, timpul este de 10 minute.

Subtestul VI. ZR – rânduri de cifre. Se analizează gândirea inductivă, aptitudinea de a opera cu cifrele. Este necesar de a stabili legitatea de organizare a rândului de cifre și de a-l prelungi. Sunt 20 de probe, timpul este de 10 minute.

Subtestul VII. FS – alegerea figurilor. Se studiază imaginația spațială, aptitudinile combinatorice. În probe sunt prezentate figuri geometrice împărțite în mai multe părți. Subiectul trebuie să aleagă o singură cartelă cu acea figură care corespunde celei împărțite în părți. Probe sunt 20, timpul este de 7 minute.

Subtestul VIII. WU – probele cu „cubșoarele”. Se studiază aceleași aptitudini ca și la subtestul precedent. Cubul model trebuie identificat din 5 variante propuse. Sunt 20 de probe, timpul este de 9 minute.

Subtestul IX. ME – probe la aptitudinea de concentrare a atenției și păstrare în memorie a materiei. Se propune de a memora rânduri de cuvinte care mai apoi trebuie găsite printre multe altele care se propun. Cuvintele pentru memorare sunt unite în anumite categorii în tabele speciale.

În total trebuie memorate 25 de cuvinte în timp de 3 minute. Sunt 20 de probe, timpul este de 9 minute.

Prelucrarea rezultatelor:

Se utilizează cheia:

1. 1d, 2c, 3e, 4e, 5c, 6a, 7d, 8e, 9e, 10c, 11b, 12e, 13c, 14a, 15b, 16e, 17c, 18b, 19e, 20d.
2. 21d, 22b, 23a, 24d, 25b, 26d, 27c, 28d, 29e, 30d, 31e, 33a, 34c, 35c, 36c, 37a, 38d, 39b, 40d.
3. 41c, 42e, 43b, 44e, 45c, 46d, 47b, 48c, 49b, 50d, 51d, 52b, 53b, 54c, 55d, 56d, 57d, 58d, 59b, 60d.
4. 61(3,5), 62(3,6), 63(4,6), 64(3,5), 65(4,6), 66(2,5), 67(2,5), 68(1,6), 69(1,5), 70(4,6), 71(1,3), 72(3,6), 73(2,4), 74(3,6), 75(2,4), 76(1,2), 77(1,2), 78(1,5), 79(2,6), 80(2,5).
5. 81(65), 82(360), 83(235), 84(24), 85(12), 86(60), 87(35), 88(50), 89(270), 90(48), 91(7), 92(9), 93(45), 94(60), 95(16), 96(26), 97(36), 98(5), 99(24), 100(4).
6. 101(27), 102(26), 103(25), 104(16), 105(26), 106(13), 107(15), 108(7), 109(8), 110(12), 111(2), 112(13), 113(24), 114(19), 115(13), 116(17), 117(15), 118(17), 119(36), 120(14).
7. 121b, 122d, 123c, 124c, 125e, 126d, 127e, 128a, 129a, 130b, 131e, 132c, 133e, 134d, 135c, 136a, 137d, 138b, 139c, 140d.
8. 141b, 142b, 143c, 144a, 145d, 146a, 147b, 148e, 149c, 150d, 151a, 152b, 153e, 154d, 155c, 156b, 157e, 158a, 159c, 160e.
9. 161-4, 162-5, 163-4, 165-3, 166-5, 167-1, 168-1, 169-1, 170-2, 171-3, 172-2, 173-3, 174-2, 175-4, 176-4, 177-5, 178-5, 179-5, 180-4.

Pentru fiecare răspuns corect se acordă câte un punct. Se sumează punctajele obținute la toate subtestele. Apoi punctajul brut se transformă în date normative.

Tabelul 1

Punctajul brut	13 ani	14 ani	15 ani	16 ani	17 ani
1-10	64	65	66	64	6
11-20	70	71	71	69	70
21-30	76	77	76	74	75
31-40	83	80	80	78	79
41-50	89	82	86	82	83
51-60	95	93	91	88	87
61-70	101	99	96	93	92
71-80	107	105	101	98	96
81-90	114	110	106	102	101

91-100	119	116	111	107	105
101-110	126	122	116	112	109
111-120	132	127	121	117	114
121-130	138	132	126	121	118
131-140	144	139	131	126	122
141-150	151	145	136	131	127
151-160	157	150	141	136	131
161-170	163	156	146	140	135
171-180	170	160	150	145	140

Distribuirea statistică a indicilor inteligenței

Nr/dr	Semnificația inteligenței	Punctajul
1	Inteligență excepțională	150 și mai sus
2	Inteligență foarte înaltă	140-149
3	Inteligență înaltă	130-139
4	Inteligență moderat înaltă	120-129
5	Inteligență medie cu tendință spre înaltă	110-119
6	Inteligență medie cu tendință spre scădere	100-109
7	Inteligență moderat-scăzută	90-99
8	Inteligență scăzută	80-89
9	Inteligență foarte scăzută	70-79
10	Inteligență maximal scăzută	60-69

Pentru fiecare elev poate fi analizată reușita pentru îndeplinirea diferitelor tipuri de subteste.

Se pot compara rezultatele obținute la subtestele verbale (1,2,3,4) și la cele spațiale (7,8). În acest scop, se adună punctajul obținut la cele 4 subteste verbale și se împarte la punctajul maximal care se poate obține la aceste subteste, apoi se înmulțește cu 100 %.

Punctajul obținut

$$R \text{ verb.} = \frac{\text{Punctajul obținut}}{\text{Punctajul maxim}} \times 100 \%$$

Punctajul maxim

În mod identic se calculează și reușita la subtestele spațiale.

Sunt posibile următoarele variante de rezultate:

1) $R \text{ verbal} > R \text{ spațial}$. Acest fapt denotă că indicele verbal predomină asupra celui spațial.

2) R verbal = R spațial – indicii sunt aproximativi egali în dezvoltare.

3) R verbal < R spațial – predomină reușita la subtestele spațiale în comparație cu reușita la cele verbale.

Variantele de rezultate descrise mai sus depind de intensitatea (nivelul) dezvoltării la elevi a diferitelor aptitudini și preferințe, de influența mediului social și a intereselor extrașcolare, de nivelul de predare a diferitelor obiecte de studii etc.

Cunoașterea în fiecare caz a nivelului de dezvoltare a aptitudinilor verbale și spațiale ale fiecărui elev trebuie să contribuie la evaluarea individuală a activității instructive a elevilor. Dacă însă un anumit indice este scăzut la majoritatea elevilor din clasă, această scădere poate fi influențată de nivelul neadecvat de predare a anumitor obiecte, de relațiile interpersonale dintre anumiți pedagogi și clasă ori alte cauze.

Rezultatele obținute de elevi la subtestele 5 și 6 corelează cu reușita la obiectele din ciclul fizico-matematic. În afară de aceasta, ele vorbesc despre orientarea matematică a intelectului.

Este bine dacă se realizează analiza comparativă a îndeplinirii subtestelor aparte de către fiecare elev. Pentru aceasta se calculează procentul îndeplinirii corecte (tabelul x) a sarcinilor la fiecare subtest. Cu ajutorul datelor se construiește pe foaia de răspuns (în colțul din dreapta de sus) graficul ce reflectă structura individuală a dezvoltării intelectuale a elevului.

Transformarea punctajului brut în date normative

(elevii de 13 ani)

Punctaj brut	Subtestele								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
20	151	150	152	150	147	142	145	141	147
19	146	145	148	145	143	139	141	138	143
18	142	141	144	141	140	135	137	134	140
17	138	137	140	137	137	132	133	131	137
16	135	133	137	133	134	129	130	128	134
15	131	129	133	129	130	125	126	125	130
14	126	125	129	125	127	122	123	122	127
13	123	122	126	122	124	119	120	119	124
12	119	117	122	117	120	115	116	116	120
11	115	114	119	114	117	112	112	113	117
10	110	110	115	110	114	108	109	110	114
9	107	106	111	106	111	105	106	107	111

8	103	102	107	102	108	101	102	103	108
7	99	98	104	98	104	98	98	100	104
6	95	94	100	94	101	95	95	97	101
5	91	90	96	90	98	93	91	94	98
4	87	86	93	86	95	89	88	91	95
3	83	82	89	82	92	86	84	88	92
2	79	78	85	78	88	82	80	85	88
1	75	74	81	74	85	78	77	82	85
0	71	70	78	70	82	74	73	78	82

Transformarea punctajului brut în date normative

(elevii de 14 ani)

Punctaj brut	Subtestele								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
20	148	146	147	146	147	143	139	142	138
19	145	142	144	142	144	139	135	139	135
18	141	138	140	138	140	136	132	135	132
17	137	134	137	134	137	133	129	132	129
16	138	130	134	130	134	130	126	129	127
15	129	127	130	127	130	127	123	125	124
14	125	123	127	123	126	124	120	122	120
13	122	119	123	119	123	121	116	118	117
12	118	115	120	115	119	118	113	115	115
11	114	112	117	112	116	115	110	111	112
10	110	108	113	108	112	112	107	108	110
9	106	104	110	104	109	109	104	104	106
8	102	100	106	100	105	106	100	100	103
7	98	97	103	97	101	103	97	97	100
6	95	93	100	93	97	100	94	94	97
5	91	89	96	89	93	97	91	90	94
4	87	86	92	86	90	94	87	87	92
3	83	82	89	82	86	91	84	84	88
2	78	78	85	78	82	88	81	80	85
1	75	74	82	74	78	85	78	77	82
0	72	70	78	70	75	92	75	73	79

Transformarea punctajului brut în date normative**(elevii de 15 ani)**

Punctaj brut	Subtestele								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
20	142	141	142	141	140	138	133	140	128
19	138	138	139	138	136	135	130	136	126
18	135	134	136	134	133	132	127	133	123
17	131	133	133	133	130	129	124	130	120
16	128	127	129	127	127	126	121	127	118
15	125	124	126	124	124	123	118	124	115
14	121	120	123	120	121	120	115	120	113
13	118	116	120	116	118	117	113	117	110
12	114	113	116	113	115	114	110	113	108
11	111	109	113	109	112	112	107	110	105
10	107	106	110	106	109	109	104	106	103
9	104	102	107	102	106	106	102	103	100
8	101	99	104	99	103	103	99	100	97
7	97	95	100	95	100	101	96	97	95
6	93	91	97	91	97	98	93	93	92
5	90	88	94	88	94	95	90	90	90
4	87	84	91	84	91	92	87	86	87
3	83	81	88	81	88	90	85	83	85
2	80	77	84	77	85	87	83	79	82
1	77	74	81	74	82	84	80	76	80
0	73	70	78	70	79	81	77	73	77

Transformarea punctajului brut în date normative**(elevii de 16 ani)**

Punctaj brut	Subtestele								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
20	134	139	135	139	137	131	130	135	126
19	131	136	132	136	133	129	127	132	124
18	128	132	129	132	129	126	125	129	121
17	125	128	126	128	127	123	122	126	118

16	122	125	123	125	124	120	120	123	116
15	119	121	120	121	122	118	117	120	113
14	116	118	117	118	119	115	114	117	110
13	113	114	115	114	118	112	111	114	108
12	110	110	112	110	113	110	109	111	105
11	107	107	109	107	110	108	106	108	102
10	104	104	106	104	107	105	103	105	100
9	101	100	103	100	104	103	100	102	97
8	98	97	100	97	100	100	98	100	95
7	95	83	97	83	98	98	95	97	92
6	92	89	95	89	95	95	92	94	90
5	89	86	92	86	92	92	90	91	87
4	86	82	89	82	89	90	87	88	84
3	83	79	86	79	86	88	85	85	82
2	80	75	83	75	83	85	82	82	79
1	77	72	80	72	80	83	79	79	76
0	74	68	77	68	77	80	76	76	73

Transformarea punctajului brut în date normative

(elevii de 17 ani)

Punc taj brut	Subtestele								
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
20	131	139	130	139	134	129	130	133	123
19	128	136	127	136	130	126	127	130	121
18	125	132	124	132	127	124	125	127	119
17	122	128	122	128	125	121	121	124	116
16	119	125	119	125	122	119	119	122	114
15	116	121	117	121	119	116	116	119	111
14	114	118	114	118	116	114	113	116	109
13	111	114	111	114	113	111	111	112	106
12	108	110	109	110	111	109	108	110	104
11	105	107	106	107	108	106	105	107	101
10	102	104	104	104	105	104	103	105	98

9	99	100	101	100	102	101	100	102	96
8	96	97	99	97	99	99	97	99	93
7	93	83	96	83	96	96	95	96	91
6	90	89	94	89	93	94	93	93	88
5	87	86	91	86	91	91	89	90	86
4	84	82	88	82	88	89	87	88	83
3	81	79	86	79	85	86	84	85	81
2	78	75	84	75	82	84	81	82	78
1	75	72	81	72	79	81	79	79	76
0	72	68	78	68	76	79	76	76	74

Instrucțiune: Testul propus constă din nouă compartimente a câte 16-20 probe în fiecare. Descrierea fiecărei probe și modelele de rezolvare a lor le veți găsi în instrucțiunile ce anticipează fiecare compartiment. Pentru lucrul asupra probelor din fiecare compartiment este rezervată o perioadă anumită de timp, pe parcursul căreia dvs. posibil să nu reușiți să găsiți toate rezolvările, dar nu e cazul să vă faceți probleme și emoții. Lucrați liniștit și atent, rezolvați probele în acea ordine în care vă sunt propuse. Dacă pentru o anumită probă nu reușiți să găsiți răspunsul, nu pierdeți mult timp la ea, rezolvați următoarea.

Începutul și sfârșitul lucrului cu fiecare compartiment îl veți îndeplini în conformitate cu indicațiile noastre.

Descrierea probelor și a modelelor de rezolvare din Compartimentul I

Fiecare problemă reprezintă o propoziție neterminată, în care lipsește un cuvânt. Mai jos se dă o listă din cinci cuvinte, din care trebuie să alegeți acel cuvânt, care, după părerea dvs., se potrivește cel mai bine pentru a completa propoziția. În fișa de răspunsuri la acest item scrieți litera celui cuvânt pe care îl considerați corect.

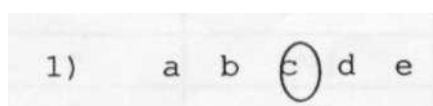
Fiți atenți: propoziția trebuie completată în așa mod, încât să aibă un sens (înțeles) just.

Modelul 1

1. Câinele seamănă mai mult cu...

a) mîța   b) veverița   c) lupul   d) vulpea   e) ariciul.

Răspunsul corect: cu lupul. În lista răspunsurilor în Compartimentul I, rândul 01, luați în cerc litera "c". De exemplu:

Modelul 2

2. *Antipodul speranței este ....*

a) *tristețea*   b) *răutatea*   c) *gingășia*   d) *amărăciunea*   e) *disperarea*.

În lista răspunsurilor din rândul 02 trebuie luată în cerc litera „e”, deoarece cuvântul „disperarea” completează propoziția corect.

În afară de unele cuvinte, lista variantelor de răspunsuri poate conține îmbinări de cuvinte și numere.

Compartimentul I (Probele 1-20)

1. Copacul întotdeauna are ...
a) frunze   b) fructe   c) muguri   d) rădăcini   e) umbră.
2. Comentariu este ...
a) lege   b) lecție   c) explicație   d) consecință   e) aluzie.
3. Antipodul la trădare este ...
a) dragoste   b) trândăvie   c) șiretenie   d) lașitate   e) devotament.
4. Femeile ... sunt mai înalte ca bărbații.
a) întotdeauna   b) de obicei   c) deseori   d) niciodată   e) uneori.
5. Prânzul nu poate fi fără ...
a) masă   b) serviciu   c) mâncare   d) apă   e) foame.
6. Ocupația opusă odihnei este ...
a) munca   b) grija   c) oboseala   d) plimbarea   e) antrenamentul.
7. Pentru a face comerț trebuie să ai ...
a) magazin   b) bani   c) teighea   d) marfă   e) cântar.
8. Când disputa se încheie cu cedări din ambele părți, atunci aceasta se numește ...
a) convenție   b) compromis   c) deznodământ   d) înțelegere   e) împăcare.
9. Omul care are o atitudine negativă față de inovații îl numim ...
a) anarhist   b) liberal   c) democrat   d) radical   e) conservator.
10. Feciorii ... întrec tații după experiența de viață.
a) niciodată   b) adesea   c) rareori   d) de obicei   e) întotdeauna.
11. La aceeași greutate cel mai multe albumine se conțin în ...
a) carne   b) ouă   c) grăsime   d) pește   e) pâine.
12. Raportul dintre câștiguri și pierderi în loterie dă posibilitatea de a aprecia ...
a) numărul de participanți   b) venitul   c) prețul unui bilet   d) numărul de bilete
e) probabilitatea câștigului.
13. Tanti ... e mai în vârstă ca nepoata.
a) întotdeauna   b) rareori   c) aproape întotdeauna   d) niciodată

- e) numai decît.
14. Afirmăția "Toți oamenii sunt cinstiți" este ...
a) greșită b) șiretlic c) corectă d) absurdă e) nu e demonstrată.
15. Înălțimea copilului de 6 ani e aproximativ de ... cm.
a) 160 b) 60 c) 140 d) 110 e) 50
16. Lungimea bancnotei de un leu este aproximativ de ... cm.
a) 15,0 b) 10,15 c) 6,0 d) 11,5 e) 12,0
17. Afirmăția care nu e complet dovedită se numește ...
a) cu două sensuri b) paradoxală c) ipotetică d) încurcată e) evidentă.
18. Din orașele enumerate mai jos, cel mai nordic este ...
a) Chișinău b) Bălți c) Orhei d) Cahul e) Hîncești.
19. Propoziția nu există fără ...
a) verb b) subiect c) adresare d) punct e) cuvânt.
20. Distanța dintre Chișinău și Bălți este de aproximativ ... km.
a) 300 b) 60 c) 500 d) 145 e) 210.

Descrierea probelor și a modelelor de rezolvare din compartimentul II

Vi se propune un rând din cinci cuvinte. Patru din ele pot fi unite într-o grupă semantică. Trebuie să indicați al cincilea cuvânt, care nu intră în această grupă, adică cel care nu are nimic comun cu sensul celor patru cuvinte.

Modelul 1:

1. a) scaun b) masă c) hulub d) divan e) dulap.

Rezolvare: cuvintele cu literele a, b, d, e sunt obiecte de mobilă, iar cuvântul cu litera "c" nu se încadrează în această grupă semantică. În lista răspunsurilor din Compartimentul II în rândul 01 trebuie luată în cerc litera "c".

Modelul 2:

2. a) a merge b) a goni c) a se târî d) a alerga e) a sta culcat.

Rezolvare: cuvintele cu literele a, b, c, d exprimă diferite tipuri de deplasare, iar cuvântul cu litera „e” înseamnă staționare. În lista răspunsurilor din Compartimentul II în rândul 02 trebuie luată în cerc litera „e”.

Compartimentul II (probele 21-40)

21. a) a scrie b) a tăia c) a coase d) a citi e) pat.
22. a) îngust b) colțuros c) scurt d) înalt e) larg.
23. a) bicicletă b) motocicletă c) tren d) tramvai e) autobus.
24. a) apus b) curs c) direcție d) călătorie e) nord.

25. a) a vedea b) a vorbi c) a pipăi d) a miroși e) a auzi.
26. a) a se culca b) a se ridica puțin c) a se așeza d) a se rezema e) a se ridica.
27. a) cerc b) elipsă c) săgeată d) arc e) curbă.
28. a) bun b) devotat c) puternic d) fricos e) curajos.
29. a) a împărți b) a elibera c) a lega d) a tăia e) a deosebi.
30. a) hotar b) pod c) societate d) distanță e) căsnicie.
31. a) cortină b) scut c) năvod d) filtru e) perete.
32. a) marinar b) lemnar c) șofer d) ciclist e) frizer.
33. a) clarinet b) contrabas c) chitară d) vioară e) marfă.
34. a) reflectare b) ecou c) activitate d) răsunet e) imitare.
35. a) doctrină b) planificare c) antrenament d) dare de seamă e) reclamare.
36. a) invidie b) zgârcenie c) voracitate (îndopare) d) lăcomie e) hapsânie.
37. a) rațiune b) deducție c) soluționare d) decizie e) convenție(înțelegere).
38. a) subțire b) slab c) îngust d) corpolent e) scurt.
39. a) gât b) dop c) picior d) spate e) mână.
40. a) neguros b) geros c) cu vânt d) mahmur e) ploios.

Descrierea probelor și a modelelor de rezolvare din Compartimentul III

În fiecare problemă se dau trei cuvinte. Primul și al doilea, despărțiți prin două puncte ":", se află în oarecare relații. După al treilea cuvânt – semnul întrebării "?". Din cele cinci cuvinte date mai jos și însemnate cu literele a, b, c, d, e trebuie de ales unul care corelează cu cuvântul al treilea la fel cum al doilea corelează cu primul.

Modelul 1:

1. *pădure : pom luncă : ?*

a) tufar b) pășune c) iarbă d) fân e) cărare;

Rezolvare: alegem cuvântul "iarbă", de aceea în lista de răspunsuri în Compartimentul III, rândul 01, luăm în cerc litera "c".

Modelul 2:

2. *întunecat : deschis ud : ?*

a) ploios; b) mohorât; c) umed; d) jilav; e) uscat.

Rezolvare: deoarece cuvintele „întunecat” și „deschis” sunt opuse după sens, Dvs. și trebuie să găsiți pentru cuvântul „ud” unul opus după înțeles. Acesta este cuvântul „uscat”.

În lista răspunsurilor Dvs. trebuie să însemnați în rândul 02 litera „e” cu un cerc.

Compartimentul III (probele 41-60)

41. Școala : director   colectiv : ?
a) președinte b) membru c) conducător d) șef e) vizitator.
42. Ceas : timpul   termometru: ?
a) aparat b) măsurare c) mercur d) căldură e) temperatură.
43. A căuta: a găsi a cugeta : ?
a) a memora b) a ieși la concluzie c) a cerceta d) a săvârși o faptă e) a-și aminti.
44. Cerc : sferă   pătrat : ?
a) prismă b) dreptunghi c) corp d) geometrie e) cub.
45. Acțiune : succes   prelucrare : ?
a) marfă b) muncă c) finisare d) realizare e) preț.
46. Animal : capră   hrană : ?
a) produs b) mâncare c) prânz d) pâine e) bucătărie.
47. Foame : slăbiciune   lucru : ?
a) efort b) oboseală c) entuziasm d) plată e) odihnă.
48. Luna : Pământ   Pământ : ?
a) Marte b) stea c) Soare d) planetă e) aer.
49. Foarfece : a tăia   ornament : ?
a) a coase b) a înfrumuseța c) a crea d) a desena e) a ciopli.
50. Automobil : motor   iaht : ?
a) bord b) chilă c) pupă d) pânză e) catarg.
51. Roman : prolog   operă : ?
a) afiș b) programă c) libretto d) uvertură e) arie.
52. Brad : stejar   masă : ?
a) mobilă b) dulap c) față de masă d) garderobă e) garnitură.
53. Limbă : amară   ochi : ?
a) vedere b) roșu c) ochelari d) lumină e) ageri.
54. Hrană : sare   lecție : ?
a) plictiseală b) conspect c) umor d) limbă e) convorbire.
55. An : primăvară   viață : ?
a) bucurie b) bătrânețe c) naștere d) tinerețe e) învățătură.
56. Rănire : durere   mărirea vitezei : ?
a) distanță b) proces-verbal c) arest d) accident e) rezistența aerului
57. Știința : matematica   ediție : ?

- a) tipografie b) povestire c) revistă d) ziarul „Moldova Suverană” e) redacția.
58. Munți : trecătoare râu : ?
a) luntre b) pod c) vad d) pod plutitor e) mal.
59. Piele : simțul pipăitului ochi : ?
a) iluminare b) vedere c) observare d) privire e) sfială.
60. Tristețe : dispoziție mânie : ?
a) tristețe b) furie c) frică d) afect e) iertare.

Descrierea problemelor și modelelor de rezolvare din Compartimentului IV

În continuare vă sunt prezentate șase cuvinte. Dintre ele trebuie să alegeți două care au un sens comun, o noțiune de gradul superior.

Spre exemplu: 04. 1) *cuștit* 2) *unt* 3) *ziar* 4) *pâine* 5) *țigări* 6) *inel*

„Pâine” și „Unt” – este alegerea corectă, deoarece pot fi unite prin "produse alimentare" , deci răspunsurile "2" și "4" trebuie să le însemnați în foaia de răspuns în drept cu numărul probei respective.

Exemplul următor:

1) *iarbă* 2) *secară* 3) *coptură* 4) *făină* 5) *grâu* 6) *copac*

În acest exemplu decizia corectă este alegerea "2" și "5", deoarece "secara" și "grâul" pot fi generalizate prin noțiunea "cerealiere".

Căutați întotdeauna și găsiți noțiunile cele mai generale.

Compartimentul IV (probele 61-80)

61. 1) casă 2) ușă 3) masă 4) covor 5) scaun 6) perdea
62. 1) sărăcie 2) primejdie 3) foame 4) boală 5) frică 6) sete
63. 1) mare 2) algii 3) meduză 4) delfin 5) gunoi 6) balenă
64. 1) ochelari 2) privire 3) nas 4) iritare 5) ochi 6) aromă
65. 1) punct 2) pisc 3) pășune 4) vale 5) turn 6) câmp
66. 1) cruce 2) moschee 3) turn 4) altar 5) biserică 6) clopot
67. 1) canistră 2) scrumieră 3) rucsac 4) urnă 5) vază 6) cratiță
68. 1) iepure 2) fluture 3) broască 4) rămă 5) struț 6) lup
69. 1) a spăla 2) a vopsi 3) a strânge 4) a lustrui 5) a curăța 6) a usca
70. 1) istorie 2) filologie 3) biologie 4) economie 5) pedagogie 6) fizică
71. 1) aerodrom 2) pilot 3) pista de decolare 4) bagaj 5) semnal 6) mașinist
72. 1) cablu 2) telefon 3) robinet 4) turbină 5) siguranță 6) izvor
73. 1) riglă 2) kilogram 3) vacuum 4) kilometru 5) temperatură 6) distanță
74. 1) avertizare 2) lume 3) epocă 4) ziar 5) școală 6) termen

75. 1) pescuit 2) undiță 3) carp 4) năvod 5) luntre pescărească 6) scoică
76. 1)obiect vestimentar 2) fermoar 3) zăvor 4) legătură de chei 5) geam 6) dulap pentru rochii
77. 1) moale 2) tare 3) elastic 4) rotund 5) cald 6) lichid
78. 1) unt 2) ouă 3) pâine 4) orez 5) brânză 6) pește
79. 1) cort 2) ruine 3) piatră 4) înarmare 5) odgon 6) capodopere de artă
80. 1) atelier 2) casă 3) turn pentru siloz 4) bancă 5) clădire 6) corabie

Descrierea problemelor și a modelelor de rezolvare din Compartimentul V

În continuare urmează blocul matematic.

În fiecare rând al probelor sunt scrise cifre de la 1 la 9 și 0. De fiecare dată o parte din ele va trebui să le tăiați și anume acelea care sunt răspunsul corect. Ordinea lor nu are importanță.

Modelul 1:

1. *Cartea costă 25 de lei. Cât costă trei cărți?*

Răspunsul corect este 75 de lei. Găsiți și tăiați cifrele respective în lista de răspunsuri din Compartimentul V, indiferent de ordinea în care se află ele.

Modelul 2:

2. *Motociclistul merge cu viteza de 15 km/h. Ce distanță va parcurge el în 4 ore?*

Răspunsul: 60 km. Găsiți-1 în rândul respectiv al compartimentului și tăiați cifrele 6 și 0.

Compartimentul V (probele 81-100)

81. Un băiat avea 100 de lei și a cheltuit din ei 35 de lei. Câți lei i-au rămas?
82. Câți kilometri va parcurge automobilul timp de 9 ore, dacă se mișcă cu viteza de 70 km/h?
83. 15 lăzi cu fructe cântăresc 280 de kilograme. Fiecare ladă goală cântărește 3 kg. Cât cântăresc fructele?
84. Șase oameni sapă un șanț timp de 72 de zile. În cât timp vor săpa același șanț 18 oameni.
85. Trei tocuri costă 5 lei. Câte tocuri de acest fel pot fi cumpărate de 60 de lei?
86. Un băiat a parcurs distanța de 1,5 m în 1/4 secunde. Ce distanță el va parcurge timp de 10 secunde?
87. Copacul se află cu 20 m la nord de casă, iar casa se află cu 15 m mai la nord de iaz. Ce distanță este dintre copac și iaz?
88. 3,5 m de pânză costă 70 de lei. Cât vor costa 2,5 m de pânză?
89. Patru muncitori au efectuat lucrul timp de 90 de zile. De câți muncitori va fi nevoie pentru efectuarea aceluiași lucru timp de jumătate de zi?
90. Un cablu de 48 cm încălzindu-se se lungește până la 56 cm. Care va fi lungimea cablului de

72 cm după încălzire?

91. În atelier timp de 8 ore se confecționează 280 de scaune. Câte scaune va produce atelierul timp de $\frac{1}{5}$ ore?

92. Aliajul se alcătuieste din două părți de argint și trei părți de cositor. De câte grame de cositor va fi nevoie pentru a pregăti un aliaj de 15 gr?

93. Mihai într-o zi câștigă 3 lei, iar Gicu 5 lei. Împreună ei au câștigat 120 de lei. Câți lei a câștigat Mihai?

94. În aceeași perioadă de timp secția unu țese 60 m de material, iar secția doi –40m. Cât material va produce secția doi, atunci când secția unu va țese 90 m de pânză?

95. După ce Ion a dat a patra parte din banii săi pe timbre poștale și de trei ori mai mult pe hârtie, i-au rămas 8 lei. Ce sumă avea Ion până a face cumpărături?

96. 43 de pahare sunt împachetate în două lăzi. În prima ladă au încăput cu 9 pahare mai mult decât în a doua ladă. Câte pahare sunt în prima ladă?

97. O bucată de pânză cu lungimea de 60 m a fost tăiată în două. Una din ea alcătuieste $\frac{2}{3}$ din cealaltă. Care este lungimea bucății mai mari?

98. Uzina a exportat $\frac{1}{3}$ din producția ei după hotare, iar $\frac{1}{5}$ a vândut-o în țară. Câte procente din producție au rămas la depozitul uzinei?

99. Sucul care ocupă $\frac{6}{7}$ din volumul butoiului costă 72 lei. Cât costă sucul care ocupă o jumătate din volumul butoiului?

100. Într-o familie fiecare fiică are un număr egal de frați, iar fiecare fecior are de două ori mai multe surori decât frați. Câte fiice sunt în familie?

Descrierea problemelor și modelelor de rezolvare din Compartimentul VI

În cele ce urmează vi se propun șiruri numerice, aranjate într-o anumită ordine. Scopul dvs. este de a determina în care ordine sunt aranjate numerele în șirul respectiv pentru a găsi în continuare numărul ce ar încheia șirul, reieșind din legitatea construirii acestui rând.

Modelul 1:

1. 2 4 6 8 10 12 14 ?

În acest șir numeric fiecare număr este mai mare cu două unități decât precedentul. Deci, următorul număr trebuie să fie 16. În foaia de răspuns trebuie să tăiați cifrele 1 și 6 în rândul respectiv numărului probei în cauză, indiferent de ordinea în care sunt ele.

Modelul 2:

2. 9 7 10 8 11 9 12 ?

În acest rând, din primul număr "9" s-a scăzut 2 și s-a obținut al treilea număr "7". La el s-a adăugat 3 și s-a obținut "10". Din el iarăși s-a scăzut 2 și s-a obținut "8", la "8" iarăși s-a

adăugat 3 și s-a obținut "11" ș.a.m.d.

Răspuns: 10, deoarece din 12 s-a scăzut 2. Deci, în foaia de răspuns tăiați cifrele 1 și 2, indiferent de ordinea în care sunt ele.

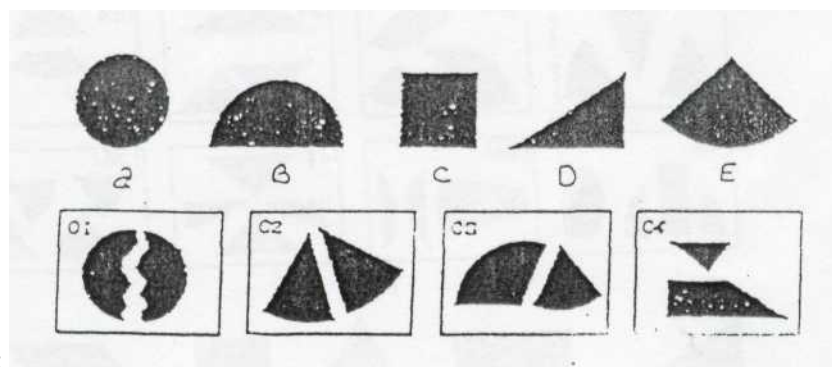
Atenție! În cadrul unor probe veți efectua operații de înmulțire și împărțire.

Compartimentul VI (probele 101-120)

101.	6	9	12	15	18	21	24	?
102.	16	17	19	20	22	23	25	?
103.	19	16	22	19	25	22	28	?
104.	17	13	18	14	19	15	20	?
105.	4	6	12	14	28	30	60	?
106.	26	28	25	29	24	30	23	?
107.	29	23	13	39	36	18	54	?
108.	21	7	9	12	6	2	4	?
109.	5	6	4	6	7	5	7	?
110.	17	15	18	14	19	13	20	?
111.	279	93	90	30	27	9	6	?
112.	4	7	8	7	10	11	10	?
113.	9	12	16	20	25	30	36	?
114.	5	2	6	2	8	3	15	?
115.	15	19	22	11	15	18	9	?
116.	8	11	16	23	32	43	56	?
117.	9	6	18	21	7	4	12	?
118.	7	8	10	7	11	16	10	?
119.	15	6	18	10	30	23	69	?
120.	3	27	36	4	13	117	126	?

Descrierea problemelor și modelelor de rezolvare din Compartiment VII

La fiecare probă vi se propune o figură divizată în câteva părți arbitrare. Din succesiunea de figuri propuse notate cu a), b), c), d), e), găsiți-o pe cea care va semăna cu figura din proba respectivă dacă-i veți uni părțile divizate.

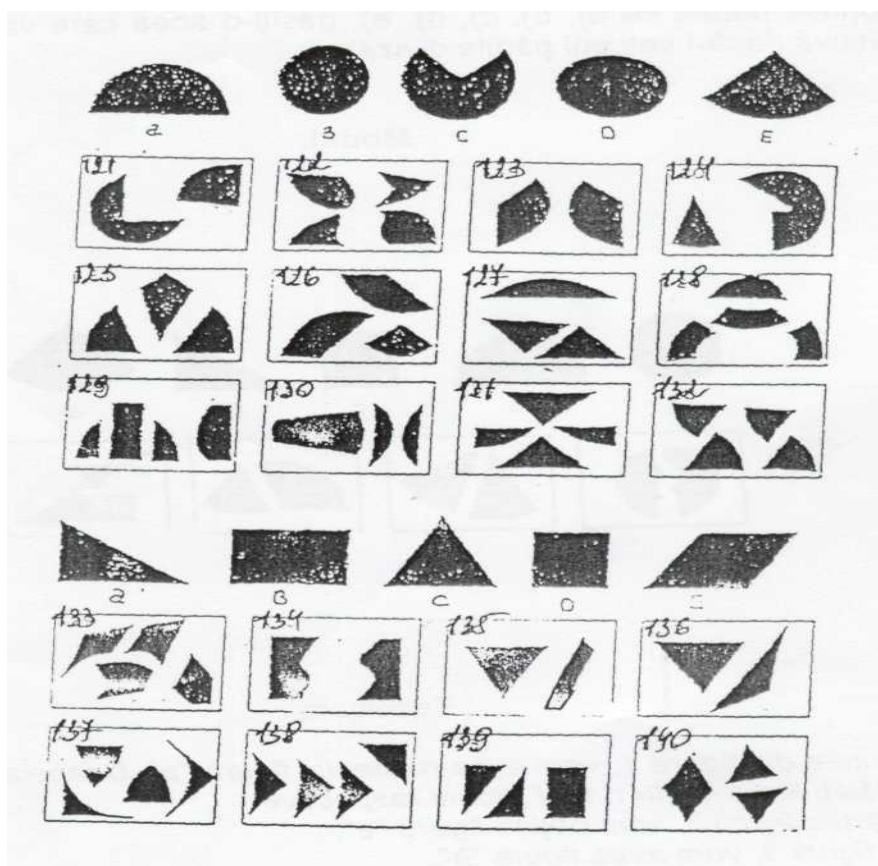

Model:

Rezolvare:

Unind elementele din figura 1, vom avea respectiv figura "a". În foaia de răspuns urmează să tăiați litera "a" în rândul probei respective. Dacă unim părțile figurii 2, vom obține figura "e". Unind părțile figurii 3, vom avea figura "b". În cazul ultimei figuri 4 vom avea figura "d".

Compartimentul VII (probele 121 – 140)

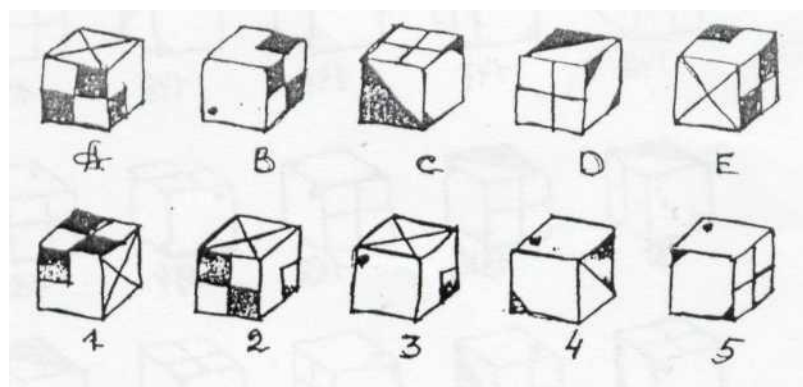

Descrierea problemelor și modelelor de rezolvare din Compartimentul VIII

În primul rând vă sunt prezentate cinci cuburi diferite însemnate cu literele a), b), c), d), e). Fiecare cub are șase fețe din care se pot fi văzute doar trei.

În cadrul probelor 141-160 vi se propune unul din cele cinci cuburi însemnate cu a), b), c), d), e). Găsiți cu care model el se aseamănă, învârtindu-l imaginativ.

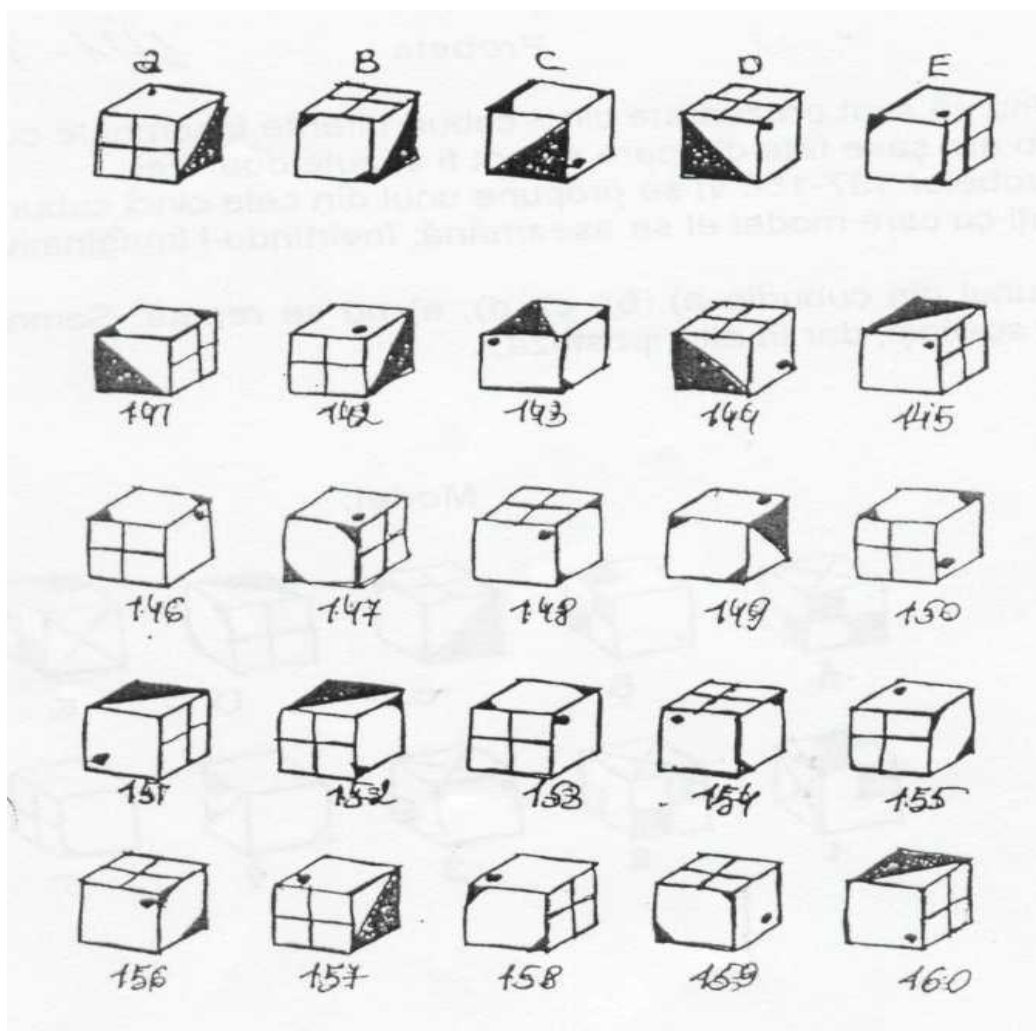
Niciunul din cuburile a), b), c), d), e) nu se repetă. Semnele ce le veți vedea pe cuburi sunt aceleași, dar în altă ipostază.

Model:

Modelul 1 ne prezintă poziția schimbată a cubului "a". De aceea, în foaia de răspuns trebuie să tăiați litera "a". În al doilea model este prezentat cubul "e", în al treilea model – cubul "b", în al patrulea – cubul "c", în modelul 5 – cubul "d".

Compartimentul VIII (probele 141 – 160)

Descrierea problemelor și modelelor de rezolvare din Compartimentul IX

La fiecare probă vă va fi prezentată o literă la unul din cuvintele învățate anterior. Trebuie să vă aduceți aminte semnificația cuvântului ce începe cu această literă: flori,

instrumente, păsări, operă de artă, animale. Rețineți: cuvintele încep cu diferite litere ce nu se repetă.

Modelul 1:

1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal

Deoarece din rândul cuvintelor memorizate cu litera "L" a fost doar "lalea", adică este o floare, atunci în lista răspunsurilor în Compartimentul IX, rândul respectiv, este tăiată cifra 1.

Modelul 2:

Cuvântul ce are prima literă "D" înseamnă :

1) pasăre 2) operă de artă 3) floare 4) animal 5) instrument

Deoarece cu "D" este cuvântul "daltă", adică instrument, atunci trebuie să tăiem cifra 5.

Pentru rezolvarea problemelor din acest Compartiment va trebui, pentru început, să învățați un grup de cuvinte. Apoi veți primi probele cu ajutorul cărora veți verifica cât de bine ați reținut cuvintele. După ce veți avea permisiunea să întoarceți această pagină, căutați să memorizați bine rândurile de cuvinte expuse în tabel.

Aveți 3 minute pentru a memoriza cuvintele expuse mai jos.

Flori	iasomie	Lalea	garoafă	orhidee	albăstrele
Instrumente	hârleț	Ac	mătură	ferestrău	daltă
Păsări	vrabie	nagăț	cucuvea	botgros	kiwi
Opere de artă	poem	simfonie	poveste	roman	tablou
Animale	iepure	zebră	elefant	șarpe	urs

Compartimentul IX

Probele 161-180

161. Cuvântul ce începe cu "P" înseamnă:

1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.

162. Cuvântul ce începe cu "E" înseamnă:

1) instrument 2) floare 3) operă de artă 4) pasăre 5) animal

163. Cuvântul ce începe cu "H" înseamnă:

1) pasăre 2) animal 3) floare 4) instrument 5) operă de artă.

164. Cuvântul ce începe cu „Ia” înseamnă:

1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.

165. Cuvântul ce începe cu "N" înseamnă:

- 1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.
166. Cuvântul ce începe cu "I" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.
167. Cuvântul ce începe cu "L" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.
168. Cuvântul ce începe cu "G" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.
169. Cuvântul ce începe cu "O" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.
170. Cuvântul ce începe cu "M" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.
171. Cuvântul ce începe cu "B" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.
172. Cuvântul ce începe cu "D" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) opera de artă 5) animal.
173. Cuvântul ce începe cu "K" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.
174. Cuvântul ce începe cu "F" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.
175. Cuvântul ce începe cu "R" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.
176. Cuvântul ce începe cu "T" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.
177. Cuvântul ce începe cu "U" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.
178. Cuvântul ce începe cu "Ș" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) opera de artă 5) animal.
179. Cuvântul ce începe cu "Z" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.
180. Cuvântul ce începe cu "S" înseamnă:
1) floare 2) instrument 3) pasăre 4) operă de artă 5) animal.

TEST PENTRU STUDIAREA INTELIGENȚEI EMOȚIONALE

(adaptat de Mihaela Roco)

Tineri și adulți

Scopul: furnizează date mai semnificative despre capacitatea intelectuală generală a subiectului, derivând dintr-un fel de îmbinare intimă între procesele cognitive și asociatele lor afectiv-motivaționale și volitive.

Vârsta: de la 18 ani.

Instrucțiune: Vă prezentăm zece situații (scenarii) în care se poate afla orice om. Imaginați-vă că vă aflați în situațiile respective și arătați cum veți proceda în mod concret, alegând și bifând în fișa de răspuns una din cele patru variante de răspuns:

Itemii testului:

1) Sunteți într-un avion care intră brusc într-o zonă de turbulență și începe să balanseze puternic într-o parte și alta. Ce faceți?

- (a) continuați să citiți sau să vă uitați la film, dând puțină atenție turbulenței;
- (b) vă îngrijorați, urmăriți stewardesa și citiți fișa cu instrucțiuni în caz de pericol;
- (c) câte puțin din a) și b);
- (d) nu observați nimic.

2) Mergeți în parc cu un grup de copii de patru ani. O fetiță începe să plângă, deoarece ceilalți nu vor să se joace cu ea. Ce faceți?

- (a) nu vă amestecați, lăsați copiii să rezolve singuri problema;
- (b) vorbiți cu ea și o ajutați să găsească o modalitate de a-i face pe ceilalți să se joace cu ea;
- (c) î-i spuneți cu o voce blândă să nu plângă;
- (d) încercați să-i distrageți atenția și îi arătați câteva lucruri cu care se poate juca;

3) Imaginați-vă că sunteți student și doriți să obțineți o medie mare pentru bursă. Ați constatat că una dintre note vă scade media. Ce faceți?

- (a) vă faceți un plan special pentru a vă îmbunătăți nota la cursul respectiv, fiind hotărât să urmați planul;
- (b) vă propuneți ca în viitor să luați note mai bune la acest curs;
- (c) considerați că nu contează mult ceea ce ați făcut la acest curs și vă concentrați asupra altor cursuri, la care notele dumneavoastră sunt mai mari;
- (d) mergeți la profesor și încercați să discutați cu el obținerea unei note mai mari.

4) Imaginați-vă că sunteți agent de asigurări și telefonați la clienți pentru prospectare. Cincisprezece persoane la rând v-au închis telefonul și sunteți descurajat. Ce faceți?

- (a) vă spuneți: „Ajunge pentru azi”, sperând că veți avea mai mult noroc mâine;
  - (b) vă evaluați calitățile care, poate, subminează abilitatea dumneavoastră de a face vânzări;
  - (c) încercați ceva nou la următorul apel telefonic și vă străduiți să nu vă blocați;
  - (d) găsiți altceva de lucru.
- 5) Sunteți managerul unei organizații care încearcă să încurajeze respectul pentru diversitatea etnică și rasială. Surprindeți pe cineva spunând un banc rasist. Ce faceți?
- (a) nu-l luați în seamă – este numai o glumă;
  - (b) chemați persoana respectivă în biroul dumneavoastră pentru a-i face observație;
  - (c) vorbiți pe față, pe loc, spunând că asemenea glume sunt nepotrivite și nu vor fi tolerate în organizația dumneavoastră;
  - (d) îi sugerați persoanei care a spus gluma să urmeze un program de școlarizare privind diversitatea.
- 6) Încercați să calmați un prieten înfuriat pe un șofer care era să-l accidenteze foarte grav. Ce faceți?
- (a) îi spuneți să uite evenimentul pentru că nu a pățit nimic;
  - (b) încercați să-i distrageți atenția de la acest eveniment vorbindu-i despre lucrurile care-i plac foarte mult sau care îl interesează;
  - (c) îi dați dreptate, considerând, ca și el, că celălalt i-a pus în pericol viața;
  - (d) îi relatați că și dumneavoastră vi s-a întâmplat mai demult ceva asemănător, dar după aceea ați conștientizat că dacă conduci cu o viteză exagerată ve-i ajunge în mod sigur la spitalul de urgență.
- 7) Dumneavoastră și partenerul de viață (prietenul) ați intrat într-o discuție aprinsă, care a devenit foarte repede un meci de țipete. Sunteți amândoi furioși și, în focul furiei, recurgeți la atacuri personale pe care într-adevăr nu le înțelegeți, dar le continuați. Care este cel mai bun lucru de făcut?
- (a) luați o pauză de 20 de minute și apoi reluați discuția;
  - (b) opriți de îndată cearta pentru că nu contează ce spune partenerul dumneavoastră;
  - (c) spuneți că vă pare rău și îi cereți partenerului să-și ceară și el iertare;
  - (d) vă opriți un moment, vă adunați gândurile și, apoi, vă precizați punctul dumneavoastră de vedere.
- 8) Imaginați-vă că ați fost numit șeful unei noi echipe care încearcă să găsească o soluție creativă la o problemă sâcâitoare de serviciu. Care este primul lucru pe care îl faceți?
- (a) notați pașii necesari pentru rezolvarea rapidă și eficientă a problemei;
  - (b) cereți oamenilor să-și facă timp pentru a se cunoaște mai bine între ei;

(c) începeți prin a cere fiecărei persoane idei privind rezolvarea problemei, cât timp ideile sunt proaspete;

(d) începeți printr-o ședință de dezlănțuire a ideilor (brainstorming), încurajând pe fiecare să spună orice idee îi vine în minte, indiferent cât de fantastică pare.

9) Fiul dumneavoastră este extrem de timid și, de când s-a născut, s-a dovedit a fi foarte sensibil și un pic înfricoșat de locurile și oamenii străini. Ce faceți?

(a) acceptați că are un temperament sfios, timid și căutați căi de a-l proteja de situații care să-l tulbure;

(b) îl duceți la un psihiatru de copii;

(c) îl expuneți intenționat la mai mulți oameni și în locuri străine, astfel încât să-și poată infringe frica;

(d) organizați o serie neîntreruptă de experiențe care să-l învețe să ia treptat contact cu oameni și situații noi.

10) Considerați că de mulți ani ați dorit să reîncepeți să practicați un sport pe care l-ați încercat în copilărie, iar acum pentru distracție, în sfârșit, v-ați hotărât să începeți. Doriți să vă folosiți cât mai eficient timpul. Ce faceți?

(a) vă limitați la timpul strict de exercițiu în fiecare zi;

(b) alegeți exerciții care vă forțează mai mult abilitatea (care vi se par mai grele);

(c) exersați numai când, în mod real, aveți dispoziție;

(d) încercați exerciții care sunt cu mult peste abilitățile dumneavoastră.

Cotarea răspunsurilor și interpretarea rezultatelor: Se adună punctele la cele 10 răspunsuri conform cheii testului.

Semnificația scorului global este:

- până la 100: sub medie;

- 100-150: mediu;

- peste 150: peste medie;

- 200: excepțional.

Cheia testului:

Nr. item	Răspuns	Puncte	Nr. item	Răspuns	Puncte
1	a	20	6	a	5
	b	20		b	5
	c	20		c	20
2	b	20	7	a	20
3	a	20	8	b	20
4	c	20	9	b	5
5	c	20		d	20
			10	b	20

**Fișa de răspuns la testul
Inteligența emoțională**

Numele, Prenumele ____
Clasa
Vârsta

Data examinării

Nr. item	Notarea răspunsurilor		Nr. item	Notarea răspunsurilor	
	Răspuns	Puncte		Răspuns	Puncte
1	a		6	a	
	b			b	
	c			c	
2	a		7	a	
	b			b	
	c			c	
3	a		8	a	
	b			b	
	c			c	
4	a		9	a	
	b			b	
	c			c	
5	a		10	a	
	b			b	
	c			c	

TEST DE RAȚIONAMENT

Vă propunem spre rezolvare – cu intenția de a vă evalua – un test din categoria celor folosite pentru estimarea mobilității mintale, supleței inteligenței, capacității de adaptare la situații noi, de soluționare a unor probleme între care, la prima vedere, nu există nicio legătură.

Testul cuprinde, în total, 33 de probleme, grupate în patru serii distincte: de cifre, de litere, de cifre și litere combinate, jocuri de cuvinte. Fiecare serie începe fără explicații speciale. Exercițiile sunt astfel concepute încât să vă determine să apelați la multe dintre mecanismele gândirii, dar ele nu epuizează metodele de raționament pe care le utilizăm frecvent în viața și activitatea noastră.

Destinați 15 minute pentru rezolvarea testului. Folosiți în acest scop, neapărat, o foaie de hârtie, pe care consemnați operațiile intermediare, acolo unde este cazul, și răspunsurile propriuzise. În plus, procedând în felul acesta, dați și altora posibilitatea să-și verifice calitatea raționamentului.

După ce răspundeți, verificați-vă răspunsurile și calculați-vă scorul cu ajutorul cheii pe care v-o punem la dispoziție. Acordați-vă un punct pentru fiecare răspuns corect, indiferent de

dificultatea problemei. Dacă scorul dvs. global este sub 17 puncte, vă recomandăm să revedeți răspunsurile la fiecare exercițiu și să analizați unde și de ce ați greșit. Dacă veți acorda atenție și scorului la fiecare serie în parte, veți putea să sesizați atât punctele dvs. slabe, cât și pe cele forte și, astfel, cu un efort organizat, să le remediați sau chiar să le eliminați pe primele. Succes!

A. Serii de cifre

Fiecare semn de întrebare reprezintă un număr pe care trebuie să-l găsiți pentru a completa seria:

1. 7 13 19 25 ? ?
2. 35 28 21 14 ? ?
3. 3 9 27 81 ? ?
4. 576 288 144 72 ? ?
5. 12 17 18 23 24 29 30 35 ? ?
6. 6 12 15 30 33 66 ? ?
7. 4 8 11 10 20 23 22 ? ?
8. ? 6 9 8 16 ? 18 36 39
9. 14 23 31 38 ? 49 ? 56
10. 7 12 19 24 43 48 ? ?
11. 24 48 36 1 ?

B. Serii de litere

Fiecare punct reprezintă o literă pe care trebuie să o găsiți pentru a completa seria:

1. B F J N R . .
2. . X V T R P .
3. Y W T P K .
4. A G C E E C G . .
5. F E T I G E T J H E T K I E T . .
6. A Y BC XW DEF VUT GHIJ . . . .
7. DBAC HFEG LJK PNM .
8. maramanor: amar, ...

C. Serii combinate de cifre și litere

Fiecare punct reprezintă o literă sau un număr. Completați seria cu literele sau numerele care lipsesc:

1. X 3 U 8 R 13 O 18 . .

2. A 3 BC 6 DEF 18 GHIJ .
3. 666(S) 389 (T) 972(N) 541 (C) 707(.)
4. O 2 R 1 M 3 A 4 ROMA; S 5 L 3 Z 1 O 4 E 2 . . . . .
5. I 1 VII 4 IX 3 XII 4 XXII 6 VIII 5 XXVII 8 XVIII .
6. Cotidian 6 5 3 4 2 4 7 8; 7 8 3 4 6 . . . . .
7. armă surâs luptător femeie
4 5 8 .

D. Jocuri de cuvinte

Fiecare punct reprezintă o literă sau un număr. Completați seria cu numerele sau literele care lipsesc. La exercițiile 5 și 6 vi se cere să subliniați cuvintele care considerați că reprezintă soluția:

1. Avan, Amar; Nava, ...
2. Capul face, capul . . . . .
3. Ore, secunde, minute; 24; 84600, ...
4. Vapor, apă; Avion, aer; Autovehicul, ...
5. Scaun, Fotoliu, Taburet, **Masă**, Canapea
Bivol, Om, Șarpe, Leu, Balenă
6. Cald, Prietenos, Frig, Tandru, **Brutal**
Puternic, Negru, Slab, Robust, Alb
7. Roșia I Comestibilă III Legumă II
Sălbatic III Leul 1 . . . . .

Rezolvarea testului de raționament

A. Serii de cifre

Serie crescătoare, la numărul precedent adăugându-se cifra 6.

Răspuns: 31 și 37

Serie descrescătoare, din numărul precedent scăzându-se cifra 7.

Răspuns: 7 și 0

Serie crescătoare, numărul precedent fiind înmulțit cu 3.

Răspuns: 243 și 729

Serie descrescătoare, numărul precedent fiind împărțit la 2.

Răspuns: 36 și 18

5. Serie crescătoare, în care alternează numere pare cu numere impare (12-18-24-30-? și, respectiv, 17-23-29-35-?). Se adună 6 la numărul precedent din fiecare serie.

Răspuns: 36 și 41

6. Serie crescătoare, în care alternează înmulțirea cu 2 cu adunarea cu 3 a numărului precedent.

Răspuns: 69 și 138

7. Serie neregulată, cu următoarea progresie:

$$4(*2 =) \quad 8(+3 =) \quad 11(-1 =) \quad 10(*2 =) \quad 20(+3 =) \quad 23(-1 =) \quad 22*2 = 44 + 3 = 47.$$

Răspuns: 44 și 47

8. Se rezolvă la fel ca seria 7.

Răspuns: 3 și 19

9. Serie crescătoare, în care se adună numărul precedent dintr-un șir cu numere descrescătoare (9, 8, 7, 6, 5, 4, 3).

Răspuns: 44 și 53

10. Serie crescătoare, în care al doilea număr (12) a fost obținut prin adunarea cu 5 a primului număr (7), al treilea număr (19) a rezultat din adunarea primului număr cu al doilea număr etc.

Răspuns: 91 și 96

11. În fiecare număr, a doua cifră se obține prin înmulțirea cu 2 a primei cifre ($4 = 2 * 2$; $8 = 2 * 4$; $6 = 2 * 3$).

Răspuns: 2 (2 * 1)

B. Serii de litere

Rezolvarea acestui tip de exerciții presupune cunoașterea perfectă a alfabetului – succesiunea literelor în ordine normală (a, b, c, d, ... x, y, z) și în ordine inversă (z, y, x, ... c, b, a).

1. Este o parte a alfabetului în sens normal, dar între două litere consecutive lipsește un grup de trei litere.

Răspuns: V și Z

2. Este o parte a alfabetului în sens invers, dar între două litere consecutive lipsește o literă.

Răspuns: Z și N

3. Este o parte a alfabetului în sens invers. Între două litere consecutive lipsește un grup crescător de litere – Y(x), W(vu), T(srq), P(onml), K(jihf).

Răspuns: E

4. Este o serie constituită dintr-o secvență a alfabetului în sens direct (A, C, E, G) și una în sens invers (G, E, C). În fiecare secvență, între două litere consecutive lipsește o literă pentru a forma succesiunea normală.

Răspuns: A și I

5. Serie alcătuită din două secvențe distincte: prima este constituită din repetarea unui grup de trei litere, din care primele două sunt întotdeauna aceleași (ET), cea de-a treia literă din grup alcătuiind o succesiune directă: I, J, K, . (L); a doua reprezintă o succesiune în sens direct: F (prima literă), G (a cincea literă), H (a noua literă), I (a treisprezecea literă), . (a șaptesprezecea literă - J).

Răspuns: L și J

6. Sunt două categorii de grupe: prima A, BC, DEF, GHIJ, în care literele se succed în ordine directă; a doua Y, XW, VUT, ..., în care literele sunt dispuse în ordine inversă. În cadrul fiecărei grupe, combinația precedentă este suplimentată cu o literă.

Răspuns: S, R, Q, P

7. Ajungeți la soluție dacă sesizați logica aflată la baza alcătuirii celor patru combinații. Astfel, în prima combinație, DBAC, A se află în poziția a 3-a, B în poziția a 2-a, C în poziția a 4-a, D în poziția 1; în combinația a II-a, HFEG, literele care urmează firesc în alfabet sunt așezate astfel: E în poziția a 3-a, F în poziția a 2-a, G în poziția a 4-a și H în poziția 1. În fiecare combinație, literele sunt dispuse în același mod.

Răspuns: O

8. Cuvântul *amar* este format din primele patru litere ale seriei. Din celelalte litere se poate forma cuvântul *roman*.

C. Serii combinate de cifre și litere

1. Seria este constituită din două secvențe: în prima, literele (X,U,R,O, .) sunt dispuse în sensul invers al alfabetului, lipsind de fiecare dată două litere pentru a avea succesiunea firească; în cea de-a doua, numerele (3, 8, 13, 18, .) sunt obținute prin adunarea cu 5 a numărului precedent.

Răspuns: L și 23

2. Fiecare cifră rezultă din înmulțirea celei precedente cu numărul de litere care separă numerele între ele.

Răspuns: 72

3. S, T, N, C reprezintă începutul fiecărui număr exprimat în litere.

Răspuns: Ș

4. Cuvântul *Roma* este format din literele care îl preced. Lângă fiecare literă este înscrisă poziția acesteia în cuvântul format. Procedând în această manieră, veți obține cuvântul ZELOS.

5. Fiecare cifră romană este însoțită de un număr arab, care reprezintă, de fapt, numărul de bare din care este formată fiecare cifră romană.

Răspuns: 7

6. Codul este dat după punct și virgulă: fiecărei litere a cuvântului *cotidian* i s-a atribuit o cifră. Înlocuind cifrele cu literele, se obține cuvântul **antic**.

Răspuns: S, R, Q, P

7. Cifrele de sub fiecare cuvânt corespund numărului de litere care compun cuvântul respectiv.

Răspuns: 6

D. Jocuri de cuvinte

1. Se citesc cuvintele de la sfârșit către început.

Răspuns: rama.

2. Fiecare punct reprezintă o literă din ultimul cuvânt al cunoscutului proverb.

Răspuns: trage.

3. *Răspuns: 24 ore, adică 84 600 secunde sau 1 440 minute.*

4. Apa este pentru navă ceea ce este aer pentru avion și pământ pentru autovehicul.

Răspuns: pământ.

5. Cuvântul **Masă** a fost evidențiat în prima serie, deoarece nu face parte din aceeași categorie cu celelalte obiecte. Pentru a doua serie, răspunsul este *Șarpe*, deoarece nu este mamifer.

6. Cuvântul **Brutal** a fost evidențiat în prima serie pentru că se află în contradicție cu *Prietenos* și *Tandru*. În seria a doua cuvântul *Slab* este în contradicție cu *Puternic* și *Robust*.

7. Cu ajutorul cuvintelor din prima serie se poate compune propoziția: Roșia este legumă comestibilă. Cu ajutorul celorlalte cuvinte obținem: Leul este animal sălbatic.

Răspuns: animal, iar cifra este 2, dacă ținem seama de numerotarea din primul șir.

**Fișa de răspuns
« Testul raționament »**

Nume, prenume _____ *Vârsta* _____
clasa _____ *Instituția* _____
data realizării _____

Seria A:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....
- 11.....

Seria B:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....
- 8.....

Seria C:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

Seria D:

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

TEST DE INTELIGENȚĂ GENERALĂ ABC

Scopul: examinarea inteligenței generale.

Vârsta: 10 -14 ani.

Timpul: 30 de minute (1 minut pentru fiecare item – 30 de itemi în trei serii).

Materiale necesare: testul, fișa de răspuns, pix, cronometru.

Tehnica de aplicare: *individual și în grup*. Subiecții primesc fișa de lucru cu 30 de itemi și fișa de răspuns, pe care scriu: numele, prenumele, vârsta, data. Notează litera A la mijlocul foii și apoi urmează răspunsul la cele 10 întrebări, apoi la B și C.

Instrucțiunea: Citiți atent fiecare item mai întâi de la varianta A, apoi de la variantele B, C. Străduiți-vă să scrieți cât mai repede și mai exact răspunsul corect în fișa de răspuns.

Subtestul A

1. Alcătuiți o propoziție care să includă cuvintele: iarnă, vară, toamnă.
2. Un om a hotărât să se odihnească și s-a culcat la ora 20:00, dar a pus deșteptătorul să se trezească la ora 9:00. Câte ore a dormit omul?
3. Găsiți 3 cuvinte care să rimeze cu cuvântul *piatră*.
4. Ce număr urmează să fie scris în continuare 1, 3, 6, 10, 15, 21, 28, 36...
5. Care este sinonimul cuvântului *secol*?
  - a. Istorie;
  - b. Veac;
  - c. Eveniment;
  - d. Progres.
6. Ce formă geometrică va avea o coală de hârtie îndoită de 5 ori?
7. Alcătuiți o propoziție din cuvintele: un, său, apără, cu, câine, bun, pe, curaj, stăpânul.
8. Trompeta este pentru cântat, așa cum cartea este pentru:
Distracție; Muzică; Citit; Cuvinte; Relaxare.
9. Ce înțelegeți prin cuvântul „capră”?
10. Florin are de 2 ori vârsta pe care o avea Emilia când Florin avea vârsta pe care o are Emilia astăzi. Dacă Florin are 24 de ani, câți ani are Emilia?

Subtestul B

1. Alcătuiți o propoziție care să conțină cuvintele: cal, avion.
2. Distanța dintre două orașe, străbătută pe jos, este de 90 km. Cât măsoară această distanță când e străbătută cu mașina?
3. Găsiți 3 cuvinte care să rimeze cu cuvântul *trotuar*.
4. Care obiect nu aparține mulțimii: creion, stilou, pix, pensulă, băț?
5. Care este înțelesul corect al termenului „perseverent”?
  - a. Care învață bine.
  - b. Care le știe pe toate.
  - c. Care se străduie cu răbdare și tărie.
6. Ce rezultat obținem dacă împărțim o jumătate la o jumătate?
7. Alcătuiți o propoziție din următoarele cuvinte: la, plecat, am, dimineață, noi, țară.
8. Într-un rând, un copil merge înaintea altor doi, alt copil merge între doi copii și un copil merge în urma altor doi. Câți copii sunt în rând?
9. Ce înțelegeți prin cuvântul „babă”?
10. O cărămidă costă 2 lei și o jumătate de cărămidă. Câți lei costă două cărămizi?

Subtestul C

1. Alcătuiți o propoziție din următoarele cuvinte: domenii, versat, om, diverse, în, un, fie, să, trebuie, învățătorul.
2. Un copil s-a culcat să se odihnească la ora 12:00, iar mama a pus deșteptătorul să-l trezească la ora 2:00. Câte ore a dormit copilul?
3. Găsiți trei cuvinte care să rimeze cu cuvântul *rădăcină*.
4. Care cuvânt din șirul de mai jos este în plus:
Prefix, prepoziție, sufix, dezinență, rădăcină?
5. Dintre cuvintele ce urmează găsiți cuvântul-cheie ce corespunde ca sens cuvântului *biografie*:
  - a. Întâmplare;
  - b. Faptă eroică;
  - c. Viață;
  - d. Carte;
  - e. Scriitor.
6. Ce rezultat obținem dacă adunăm 2 cu 2 și împărțim la 2?
7. Alcătuiți o propoziție din cuvintele: *cal* și *camion*.
8. Patru prieteni au jucat 6 partide de șah. Câte partide de șah a jucat fiecare?

9. Ce număr urmează în șirul de mai jos:

22, 33, 44, 55, 66, ...

10. O cărămidă costă 3 lei și o jumătate de cărămidă, cât costă o cărămidă?

Cheia la testul ABC

A: 1. Iarnă, vară, toamnă sunt 3 anotimpuri ale anului.

2. 1 oră – de la 20 până la 21:00 (la deșteptător 9:00).

3. Capră, scară, crapă.

4. 45.

5. Veac.

6. Dreptunghiulară.

7. Un câine bun apără cu curaj pe stăpînul său.

8. Citit.

9. Dispozitiv pentru tăiat lemne, pentru dat cu var la înălțime, locul birjarului, animal.

10. 12 ani.

B: 1. Acest cal a fost transportat cu avionul.

2. Tot 90 km.

3. Fular, patinoar, hambar.

4. Băț.

5. Care se străduie cu răbdare și tărie.

6. 1.

7. Noi am plecat dimineață la țară.

8. 3 copii.

9. Obiect ce servește la încheiatul hainelor, femeie în vârstă.

10. 8 lei.

C: 1. Învățătorul trebuie să fie versat în diverse domenii.

2. 2 ore – de la 12 până la 14:00 (la deșteptător 2:00).

3. Grădina, cina, gherghină.

4. Prepoziție.

5. Viață.

6. $2 + 2 : 2 = 3$

7. Acest cal a fost transportat cu camionul.

8. Câte 3.

9. 77.

10. 6 lei.

Cotarea rezultatelor pentru fiecare serie

3 – 4 întrebări – inteligență scăzută.

5 – 6 întrebări – destul de redusă.

7 – 8 întrebări – inteligență medie.

9 – 10 întrebări – inteligență peste medie.

TEST DE INTELIGENȚĂ GENERALĂ

Testul de față (3) este corelat cu aproape toate scalele create în prezent (Stanford-Binet, Terman, Wechsler, grupul Domino). Testul se aplică persoanelor care au vârsta peste 13 ani și poate fi administrat individual și colectiv.

Înainte de a trece la examenul propriu-zis se citesc instrucțiunile și cele 4 exemple, dându-se explicațiile necesare, până ce examinatorul se convinge că toți subiecții au înțeles bine modul de lucru. Neapărat se face următoarea remarcă: alfabetul utilizat în probleme exclude literele: Â, Ă, Î, Ș, Ț. După aceea se dă comanda „Începeți”.

Timp – limită – 45 de minute. Dacă se lucrează peste timpul permis, punctajul obținut de subiect va fi fals.

**TEST
de inteligență generală**

Numele/Prenumele .....

Instituția .....

Anul și data nașterii .....

Data examinării .....

TEST DE INTELIGENȚĂ GENERALĂ

Instrucțiuni: Răspundeți la întrebările testului (1-90) lucrând cât se poate de repede fără a neglija acuratețea. Dacă doriți, puteți face calcule și scrie rezultatele pe o pagină separată. Nu lucrați prea mult la o singură întrebare. Treceți peste cele care vi se par grele, pentru a vă întoarce la ele doar dacă mai aveți timp.

Iată câteva exemple de întrebări cu răspunsuri corecte:

a) BĂRBAT este pentru BĂIAT așa cum este FEMEIE pentru:

(1) tânăr; (2) copil; (3) damă; (4) fată; (5) mulțime .....(4)

b) Ce număr urmează în seria de mai jos?

2, 4, 6, 8 .....(10)

c) Următoarele cuvinte pot fi aranjate pentru a forma o propoziție. Dacă propoziția este adevărată, scrieți A. Dacă propoziția este falsă, scrieți F.

NU COPACII VERZI NICIODATĂ SUNT .....(F)

(cuvintele pot fi aranjate în propoziția: COPACII NU SUNT NICIODATĂ VERZI, care este falsă)

d) Care obiect nu aparține mulțimii de mai jos?

(1) creion; (2) stilou; (3) pix; (4) pensulă; (5) băț .....(5)

Lucrați mai departe în același fel.

Observați: Alfabetul utilizat în probleme exclude literele Â, Ă, Î, Ș, Ț

(Timp – limită – 45 de minute)

1. TROMPETĂ este pentru CÂNTAT așa cum CARTE este pentru

(1) distracție, (2) citit, (3) muzică, (4) cuvinte, (5) relaxare.

2. AUTOMOBIL este pentru ROATĂ așa cum CAL este pentru

(1) picior, (2) coadă, (3) galop, (4) vagon, (5) condus.

3. Ce număr urmează în seria de mai jos?

3, 9, 15, 21.

4. VACĂ este pentru ȘURĂ așa cum OM este pentru

(1) grajd, (2) lapte, (3) casă, (4) fermă, (5) restaurant.

5. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16.

Care este al șaptelea număr după numărul aflat chiar înaintea lui 6?

6. Următoarele cuvinte pot fi aranjate pentru a forma propoziție. Dacă propoziția este adevărată, scrieți A, dacă propoziția este falsă, scrieți F.

ARDE LEMNELE POT FI USCATE

7. La fel și cu următoarele cuvinte

PE PLUTESC VAPOARELE NICIODATĂ APĂ NU

8. Ce număr urmează în seria de mai jos?

1, 3, 5, 7.

9. Efectuați aceeași operație ca la întrebările 6 și 7

O MINGE JUCAT FOTBAL CU ESTE

10 NEGLIJENT înseamnă

(1) fără grijă, (2) interzis, (3) neimportant, (4) grijuliu.

11. Ion are 10 lei. Dacă ar avea cu 3 lei mai puțin, ar avea pe jumătate cât are Gheorghe. Cu câți lei mai mult are Gheorghe decât Ion?

(a) 7 lei, (b) 4 lei, (c) 2 lei, (d) 13 lei.

12. El este pentru AL LUI așa cum EA este pentru

(1) mine, (2) al lor, (3) ai ei, (4) al ei, (5) al lui.

13. Care obiect nu aparține mulțimii de mai jos?

(1) radio, (2) baterie, (3) televizor, (4) telefon.

14. Care cuvânt nu aparține mulțimii de mai jos?

(1) a vedea, (2) a asculta (3) a miroși (4) a vorbi.

15. Dacă numai păsările au pene, care dintre următoarele afirmații este adevărată?

(1) păsările cuiburesc primăvara

(2) toate penele sunt ușoare

(3) șerpii nu au pene

16. Care cuvânt nu aparține mulțimii de mai jos?

(1) arhitect, (2) constructor, (3) instalator, (4) doctor.

17. Ce număr urmează în seria de mai jos?

90, 85, 75, 60, 40.

18. Ce număr urmează în seria de mai jos?

22, 33, 44, 55, 66.

19. BOTANIST este pentru SOCIOLOG așa cum PLANTE este pentru

(1) femei, (2) probleme, (3) societate (4) sociologie.

20. Dacă o persoană este ÎNNEBUNITĂ, ea este

(1) ignorată, (2) maniacă, (3) șocată, (4) tulburată.

21. AȚĂ este pentru HAINĂ așa cum FIR este pentru

(1) căptușeală, (2) radio, (3) funie, (4) plasă, (5) metal.

22. IGIENA se practică pentru

(1) apă, (2) sănătate, (3) porțelan, (4) piosenie.

23. Ce literă urmează în seria de mai jos?

A C E G I

24. Care număr n-ar trebui să facă parte din seria de mai jos?

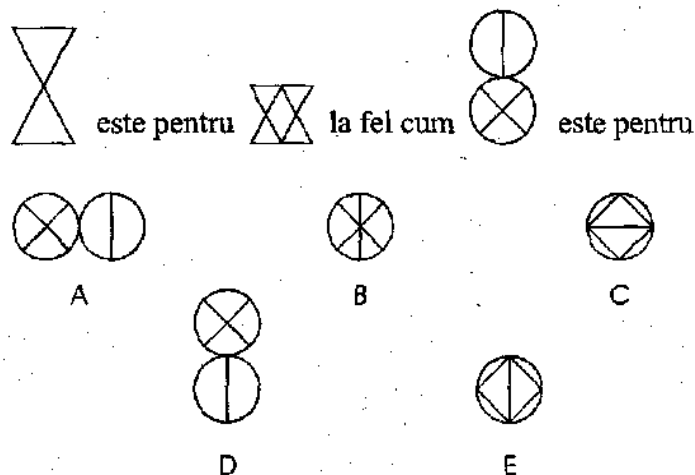
1, 19, 8, 5, 145, 127.

25. Scrieți litera la fel de depărtată de prima literă a alfabetului pe cât de depărtat este primul I de cel de-al doilea din cuvântul INEGALABIL.

26. Ce literă n-ar trebui să facă parte din seria de mai jos?

A U Q E O I

27.

28. Următoarele cuvinte pot fi aranjate pentru a forma o propoziție. Dacă propoziția este adevărată, scrieți A; dacă propoziția este falsă, scrieți F.

DISTRUGE BOMBARDAMENTUL ORAȘE ȘI NU OAMENI.

29. Ce număr urmează în seria de mai jos?

18, 12, 15, 10, 12, 8.

30. Efectuați aceeași operațiunea ca la întrebarea 28.

DINȚII NU SUNT FALȘI NATURALI DINȚI.

31. Dacă A și B sunt litere, scrieți C numai dacă 5 și cu 5 fac 10. În care caz nu scrieți altceva decât litera D.

este pentru

la fel cum

este pentru

A

B

C

D

E

32.

33.

este pentru

la fel cum

este pentru

A

B

C

D

E

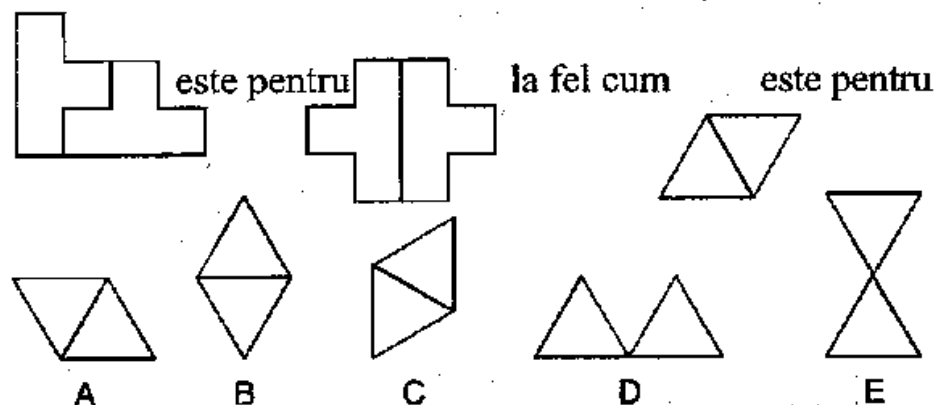
34. Ce număr n-ar trebui să facă parte din seria de mai jos?

2, 6, 17, 54, 162.

35. Ce literă urmează în seria: A C F J .....

36.

37. Ce număr urmează în seria: 21, 20, 18, 15, 11 .....

38. SUD este pentru NORDVEST așa cum VEST este pentru (a) nord (d) sud-vest (c) nord-vest (d) sud-est.

39. Care număr n-ar trebui să facă parte din seria de mai jos?

2, 4, 100, 38, 20, 7.

40. Care cuvânt nu aparține mulțimii de mai jos?

(a) tristețe, (b) melancolie, (c) regret, (d) doliu.

41. Ce literă urmează în seria de mai jos?

A C B D F E G.

42. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19.

Scrieți numărul care aparține seriei de mai sus pe atât de departe înaintea lui 14 pe cât K este depărtat de F în alfabet.

43. Dacă toți oamenii au haine, atunci oamenii mari au

(1) haine mari, (2) haine mai puține, (3) haine, (4) puține haine.

44. Ce număr urmează în seria de mai jos?

18, 24, 21, 27, 24, 30.

45. Naziștii au JEFUIT orașele prin

(1) arme, (2) mitraliere, (3) distrugere, (4) furturi, (5) bombardare.

46. Ce număr urmează în seria de mai jos?

66, 63, 57, 45.

47. este pentru așa cum este pentru

a)   b)   c)   d)   e)

48. Ce număr urmează în seria de mai jos?

2, 9, 6, 7, 18, 5.

49. PLAN este pentru SPAȚIU așa cum LINIE este pentru

(1) pătrat, (2) cerc, (3) unghi, (4) dreptunghi, (5) plan.

50. Câți kilometri poate alerga un câine în 3 minute dacă viteza lui este jumătate de ceas a unei mașini care merge cu 40 de kilometri pe oră?

51. Un CANOE are întotdeauna

(1) pânză, (2) apă, (3) vopsea, (4) lungime

52. Ce număr urmează în seria de mai jos?

65, 68, 72, 77, 83.

53. Câte litere din rândul de mai jos sunt în vecinătatea unor vocale, dar după R sau K?

P A U L E G K A T L O I R Q U Z

54. Ce număr urmează în seria de mai jos?

2, A, 9, B, 6, C, 13, D.

55. Câte litere din rândul de mai jos se află înaintea lui

A A B K M X J T T V C R R P L?

56. 20 de oameni pot săpa 40 de gropi în 60 de zile. În câte zile pot săpa 10 oameni 20 de gropi?

57. Câte litere din rândul de mai jos se află chiar imediat după un număr impar și imediat înaintea unui număr mai mare decât 6?

Z, 1, 9, A, 4, B, 3, 14, 19, C, 8, 9, B, 9, D, 12, E, 17.

58. Presupunem că Sorooca este în capul listei, iar Orheiul este al cincilea, în timp ce Chișinău se află pe listă egal depărtat de ele. Dacă Cahulul este înaintea Orheiului și dacă Bălți este chiar după Chișinău, care orașe se află pe locul doi pe listă?

(a) Bălți (b) Orhei (c) Cahul (d) Chișinău (e) Sorooca

59. Una dintre seriile de mai jos este în ordine inversă față de cealaltă, cu excepția unui număr. Scrieți numărul.

1, 2, 3,   1, 3, 2.

60. Care cuvânt nu aparține mulțimii de mai jos?

(1) chitară, (2) harpă, (3) clarinet, (4) contrabas.

61. Care cuvânt nu aparține mulțimii de mai jos?
(1) un, (2) o, (3) niște, (4) ea.
62. Care dintre cuvintele de mai jos este mai apropiat ca sens de cuvântul ESTE?
(1) a fi, (2) sunt, (3) locuiește, (4) există, (5) veste.
63. Un MERCENAR este un
(1) soldat, (2) trunchi, (3) detectiv, (4) vas.
64. PLIC este pentru PIC așa cum STOC este pentru
(1) poc, (2) mic, (3) ac, (4) soc, (5) apă.
65. NEÎNDUPLECAT este opusul lui
(1) prost, (2) deosebit, (3) tolerant, (4) încăpățânat
66. Jumătate din banii aflați în buzunarele unui copil plus încă un leu reprezintă restul de la cumpărături. Dacă el are în buzunar 15 lei, câți lei formează restul?
67. Care dintre cuvintele de mai jos are același sens ca și cuvântul *democrație*?
(1) anarhie, (2) absolutism, (3) putere a poporului, (4) dinastie, (5) clasă.
68. Dacă un tren are 3 minute întârziere și întârzie în continuare câte 3 secunde pe minut, câte minute trebuie să mai meargă pentru a avea întârziere de o oră?
69. Care dintre cuvintele de mai jos este mai apropiat ca sens de cuvântul *ȘTERGE*?
(1) permite, (2) elimină, (3) gustos, (4) curat.
70. Fetele au întotdeauna
(1) inimi bune, (2) haine, (3) chicoteli, (4) plete, (5) figuri.
71. Un motociclist mergând cu 30 de kilometri pe oră se află înaintea unui motociclist care merge, în același sens, cu 50 de kilometri pe oră. Ce distanță în km se află între cei doi motocicliști, dacă pentru a-l prinde din urmă pe primul cel de-al doilea are nevoie de 15 minute?
72. SUPĂRARE este foarte apropiat ca înțeles de
(1) alegere, (2) decorație, (3) spiriduș, (4) resentiment, (5) regret.
73. Un automobilist parcurge o jumătate de drum cu 30 de kilometri pe oră, iar cealaltă jumătate cu 60 de kilometri pe oră. Dacă întregul drum are 20 de kilometri, câte minute îi trebuie automobilistului pentru a-l parcurge în întregime?
74. ABC este pentru CBA așa cum QRT este pentru ....?
75. Dacă 2 este A și 6 este C și 8 este D, iar 12 este F, cum ați scrie BESDED, folosind cifre în loc de litere?
76. Când face supă, mătușa Aglaia pune 1 păstaie de fasole la fiecare 2 boabe de mazăre.

Dacă a pus în supă 300 de boabe de mazăre și păstăi de fasole, câte dintre ele sunt boabe de mazăre?

77. Niciun câine nu poate cânta, dar unii câini pot vorbi. Dacă ar fi așa, atunci:

- (1) unii câini pot cânta
- (2) toți câinii nu pot cânta
- (3) toți câinii nu pot vorbi.

78. Niciun om nu este bun, dar unii oameni nu sunt răi. Atunci:

- (1) toți oamenii nu sunt răi
- (2) niciun om nu este rău
- (3) toți oamenii nu sunt buni.

79. Râul Alb și Râul Verde au o lungime totală de 850 de kilometri, iar Râul Verde este cu 250 kilometri mai scurt decât Râul Alb. Cât de lung este Râul Alb?

80. Sandu și Ion au participat la un concurs. Sandu a pierdut 68 de lei la 2 concursuri consecutive, pierzând cu 6 lei mai mult la al doilea concurs decât la primul. Totuși, la al doilea concurs a pierdut cu 4 lei mai puțin decât Ion. Cât a pierdut Ion la cel de-al doilea concurs?

81. Ciorapii de damă au întotdeauna

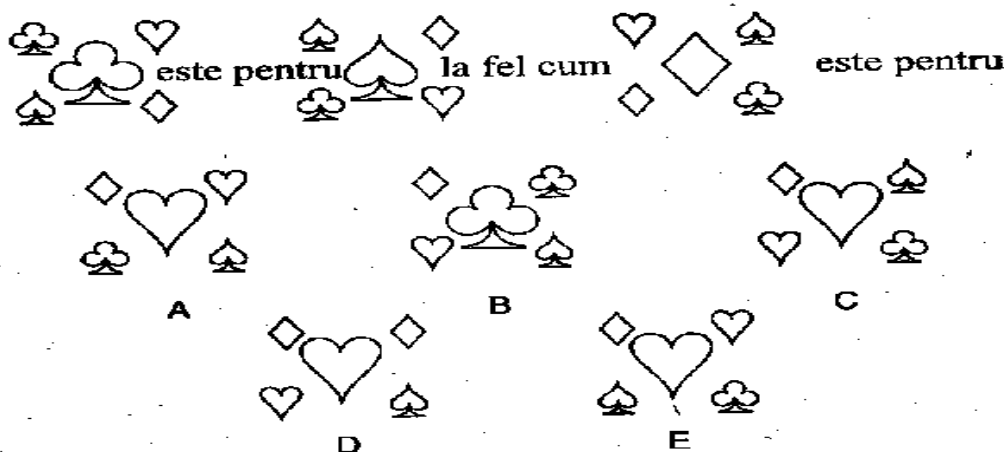
- (a) fire de mătase, (b) culoare atrăgătoare, (c) parfum, (d) greutate, (e) ochiuri dese.

82. Ce număr urmează în seria de mai jos?

9, 7, 8, 6, 7, 5.

83. Un snop de banane are cu o treime mai multe banane decât un al doilea snop. Dacă snopul mai mic are cu 3 banane mai puține decât primul, câte banane are primul snop?

84.

85. Păsările nu pot decât să zboare și să sară, iar viermii se pot târâi. Atunci,

- (1) păsările mănâncă viermi
- (2) păsările nu se târăsc
- (3) păsările se târăsc uneori.

86. Cutiile au întotdeauna

- (1) unghiuri, (2) formă, (3) lemn, (4) sfori.

87. Ce număr este mai mare decât 10 și cu cât este mai mic față de o jumătate din numărul față de care 30 este mai mare cu 10?

88. Sandu are o colecție de timbre de două ori mai valoroasă decât a oricăruia dintre cei trei colegi ai săi. Știind că valorile colecțiilor celor trei sunt egale și că toți patru și-au vândut colecțiile, a câta parte din întreaga sumă i-a revenit lui Sandu?

89. PASĂRE este pentru PEȘTE așa cum AVION este pentru

- (1) barcă, (2) balenă, (3) vapor, (4) plută, (5) submarin.

90. Cuvintele următoare pot fi aranjate pentru a forma o propoziție. Dacă propoziția este adevărată, scrieți A; dacă propoziția este falsă, scrieți F.

VOLUM O CARTE BINE DEFINIT NU ARE

Prelucrarea rezultatelor:

Pentru determinarea coeficientului de inteligență (C.I.), se va proceda după cum urmează:

- 1) Examinând "Tabelul răspunsurilor corecte" se va calcula numărul răspunsurilor corecte (un răspuns corect – 1 punct).
- 2) În "Tabelul de corespondență între rezultatul la test și vârsta mintală" se va citi vârsta mintală corespunzătoare punctajului realizat.
- 3) Dacă subiectul este mai tânăr de 15 ani și jumătate, se va împărți vârsta minimală la vârsta lui cronologică (în luni), până la două zecimale.
- 4) Dacă subiectul are 15 ani și jumătate sau mai mult, se va împărți vârsta mintală la 186, până la două zecimale.
- 5) Rezultatul se va înmulți cu 100. Cifra rezultată este coeficientul de inteligență.

Iată două exemple:

1. Subiectul în vârstă de 14 ani și 3 luni obține 60 de puncte la test (60 răspunsuri corecte). „Tabelul de corespondență între rezultatul la test și vârsta mintală” arată că 60 corespunde unei vârste mintale de 216. Numărul 216 împărțit la 171 (vârsta în luni) este egal cu 1,26. Înmulțim cu 100, obținem 126. Deci, persoana are C.I.-ul egal cu 126.

2. Un adult în vârstă de 36 de ani obține 30 de puncte. Numărul 30 corespunde unei vârste

mentale de 153. Împărțind 153 la 186, obținem 0,82. Înmulțind cu 100, obținem 82. Deci, adultul are C.I.-ul egal cu 82.

TABELUL RĂSPUNSURILOR CORECTE

Nr. Item.	Răspunsurile corecte	Nr. Item.	Răspunsurile corecte	Nr. Item.	Răspunsurile corecte
1.	2	31.	D	61.	4
2.	1	32.	d	62.	4
3.	27	33.	d	63.	1
4.	3	34.	17	64.	4
5.	12	35.	O	65.	3
6.	F	36.	c	66.	8,5
7.	F	37.	6	67.	3
8.	9	38.	c	68.	1140
9.	A	39.	7	69.	2
10.	1	40.	d	70.	5
11.	b	41.	I	71.	5
12.	4	42.	9	72.	4
13.	2	43.	3	73.	30
14.	4	44.	27	74..	SRQ
15.	3	45.	4	75.	(4-10-2-8-10-8)
16.	4	46.	21	76.	200
17.	15	47.	c	77.	2
18.	77	48.	54	78.	3
19.	3	49.	5	79.	550
20.	4	50.	1	80.	1
21.	4	51.	4	81.	d
22.	2	52.	90	82.	6
23.	K	53.	7	83.	12
24.	8	54.	10	84.	d
25.	I	55.	4	85.	2
26.	Q	56.	60	86.	2
27.	c	57.	2	87.	15
28.	F	58.	c	88.	(2/5)
29.	9	59.	1	89.	5
30.	A	60.	3	90.	A

TABEL DE CORESPONDENȚĂ ÎNTRE REZULTATUL LA TEST ȘI VÂRSTA MINTALĂ

2	94	24	140	46	187	168	233
3	96	25	143	47	189	69	235
4	98	26	145	48	191	70	237
5	100	27	147	49	193	71	240

6	103	28	147	50	195	72	242
7	105	29	151	51	197	73	244
8	107	30	153	52	199	74	246
9	109	31	155	53	202	75	248
10	111	32	157	54	204	76	250
11	113	33	159	55	206	77	252
12	115	34	162	56	208	78	254
13	117	35	164	57	210	79	256
14	119	36	166	58	212	80	259
15	122	37	168	59	214	81	261
16	124	38	170	60	216	82	263
17	126	39	172	61	218	83	265
18	128	40	174	62	221	84	267
19	130	41	176	63	223	95	269
20	132	42	178	64	225	86	271
21	134	43	181	65	227	87	273
22	136	44	183	66	229	88	275
23	138	45	185	67	231	89	278

Distribuirea punctajelor

IQ	Clasificare	Procentaj inclus
140 și mai mult	Excelent	1%
131 – 140	Superior	3%
111 – 130	Bun	26%
91 – 110	Normal	42%
71 – 90	Slab	24%
Sub 70	Inferior	4%

Fișă de răspuns
Test de inteligență generală

Nume, prenume _____ Vârsta _____
 clasa _____ Instituția _____
 data realizării _____

Nr. Item.		Nr. Item.		Nr. Item.	
1.	1. 2. 3. 4. 5	31.		61.	1. 2. 3. 4.
2.	1. 2. 3. 4. 5	32.	a, b, c, d, e	62.	1. 2. 3. 4. 5
3.		33.		63.	1. 2. 3. 4.
4.	1. 2. 3. 4. 5	34.		64.	1. 2. 3. 4. 5
5.		35.		65.	1. 2. 3. 4.
6.		36.	a, b, c, d, e	66.	
7.		37.		67.	1. 2. 3. 4. 5
8.		38.	a, b, c, d, e	68.	
9.		39.		69.	1. 2. 3. 4.
10.	1. 2. 3. 4.	40.	a, b, c, d, e	70.	1. 2. 3. 4. 5
11.	a, b, c, d	41.		71.	
12.	1. 2. 3. 4. 5	42.		72.	1. 2. 3. 4. 5
13.	1. 2. 3. 4.	43.	1. 2. 3. 4.	73.	
14.	1. 2. 3. 4.	44.		74.	
15.	1. 2. 3.	45.	1. 2. 3. 4. 5	75.	
16.	1. 2. 3. 4.	46.		76.	
17.		47.	a, b, c, d, e	77.	1. 2. 3.
18.		48.		78.	1. 2. 3.
19.	1. 2. 3. 4.	49.	1. 2. 3. 4. 5	79.	
20.	1. 2. 3. 4.	50.		80.	
21.	1. 2. 3. 4. 5	51.	1. 2. 3. 4.	81.	a, b, c, d, e
22.	1. 2. 3. 4.	52.		82.	
23.		53.		83.	
24.		54.		84.	a, b, c, d, e
25.		55.		85.	1. 2. 3.
26.		56.		86.	1. 2. 3. 4.
27.	a, b, c, d, e	57.		87.	
28.		58.	a, b, c, d, e	88.	
29.		59.		89.	1. 2. 3. 4. 5
30.		60.	1. 2. 3. 4. 5	90.	

TESTUL ȘTUR – 1

Numele / Prenumele .....

Școala .....

Clasa .....

Anul și data nașterii .....

Data examinării .....

SUBTESTUL I

Inițiere

Instrucțiuni: Urmează 20 de afirmații logice în care lipsește cuvântul-cheie. Găsiți acest cuvânt printre cele cinci variante-sugestii (a, b, c, d, e) enumerate după fiecare afirmație. Litera care îl însoțește scrieți-o în fișa răspunsurilor, pe linia corespunzătoare.

Exemplu:

Cuvintele “biografie” și “.....” au aceleași sens.

a) întâmplare;   b) faptă eroică;   c) viață;   d) carte;   e) scriitor.

Pentru această afirmație logică cuvântul-cheie este “viață”. În șirul variantelor-sugestii el este însoțit de litera “c”. Deci, în fișă, pe linia corespunzătoare afirmației respective, trebuie scrisă litera “c”.

(Timp - limită – 9 minute)

1. Primele litere ale prenumelui și numelui de familie se numesc .....

a) monogramă;   b) inițiale;   c) autograf;   d) index;   e) anagramă

2. Uman echivalează cu .....

a) social;   b) omenos;   c) profesional;   d) agresiv;   e) disprețuitor

3. Totalitatea opiniilor despre natură și societate constituie o .....

a) apreciere;   b) iluzie;   c) concepție despre lume;   d) părere;   e) erudiție

4. Cuvintele “democrație” și ..... au același sens.

a) anarhie;   b) avangardă;   c) putere a poporului;   d) clasă;   e) dinastie

5. Știința ce efectuează alegerea unor noi soiuri de plante și animale se numește .....

a) chimie;   b) selecție;   c) botanică;   d) fiziologie;   e) anatomie

6. Expunerea succintă a conținutului unei cărți, a unei prelegeri, a unui raport se numește ...

a) alineat;   b) citat;   c) rubrică;   d) fragment;   e) conspect

7. Cunoașterea temeinică a uneia sau a mai multor științe și cultura vastă se numește ...

a) inteligență;   b) perspicacitate;   c) erudiție;   d) talent;   e) înfumurare

8. Lipsa interesului față de lumea înconjurătoare și a poziției de viață active se califică drept ...

a) raționalism; b) pasivitate; c) sensibilitate; d) duritate; e) aroganță

9. O culegere de legi ce se referă la un anumit domeniu al vieții și activității umane se numește .....

a) o rezoluție; b) un decret, c) o tradiție; d) un cod; e) un proiect

10 Antonimul cuvântului “perfid” este .....

a) sincer; b) contradictoriu; c) fals; d) amabil; e) hotărât

11. Dacă o discuție se încheie cu cedări reciproce din partea interlocutorilor, este vorba despre ...

a) o comunicare; b) o comunitate; c) un compromis; d) tratative; e) contradicții

12. Etica este o știință despre .....

a) psihic; b) morală; c) natură; d) societate; e) contradicții

13. Cuvântul „identic” este în opoziție cu cuvântul .....

a) analog; b) unic; c) impozant; d) diferit; e) izolat

14. Eliberarea de o dependență, de superstiții, egalarea în drepturi este .....

a) alegere; b) emigrare; c) concepție; d) acțiune; e) emancipare

15. Opoziția este .....

a) o rezistență; b) un acord; c) o opinie; d) o politică; e) o decizie

16. Civilizația este .....

a) o formațiune; b) antichitate; c) producție; d) cultură; e) interacțiune

17. Cuvintele “prioritate” și “.....” au același sens.

a) invenție; d) idee; c) alegere; d) primat; e) îndrumare

18. Coaliția este .....

a) concurență; b) politică; c) ostilitate; d) discordanță; e) uniune

19. Cuvintele “altruism” și “.....” au același sens.

a) dragoste pentru oameni; b) relații; c) amabilitate; d) egoism; e) moralitate

20. Omul, cu atitudine sceptică față de progres, este

a) democrat; b) radical; c) conservator; d) liberal; e) anarhist

SUBTESTUL II

Inițiere

Instrucțiuni: în partea stângă a foii urmează un șir de cuvinte. Pentru fiecare alegeți sinonimul (cuvântul cu același sens). Dintre cele patru cuvinte (a)... b)... c)... d)...) alegeți sinonimul potrivit. Scrieți în fișa răspunsurilor, pe linia respectivă, litera care este sinonimul cuvântului dat.

Exemplu:

Secol – a) istorie; b) veac; c) eveniment; d) progres.

Cuvântul „veac” este sinonimul cuvântului dat „secol”. El este însoțit de litera „b”. Deci în fișă, pe linia respectivă, trebuie scrisă litera „b”.

(Timp - limită – 5 minute)

1	Progresist	a) intelectual	b) avansat	c) abil	d) înapoiat
2	Anulare	a) seminare	b) contramandare	c) comunicare	d) amânare
3	Ideal	a) reverie	b) viitor	c) înțelepciune	d) perfecțiune
4	Argument	a) dovadă	b) înțelegere	c) polemică	d) frază
5	Mit	a) antichitate	b) creație	c) legendă	d) știință
6	Imoral	a) stabil	b) dificil	c) neplăcut	d) depravat
7	Analiză	a) eveniment	b) discuție	c) examinare	d) deprindere
8	Etalon	a) copie	b) formă	c) bază	d) model
9	Sferic	a) alungit	b) rotund	c) gol	d) voluminos
10	Obștesc	a) liber	b) planificat	c) public	d) aprobat
11	Gravitație	a) atracție	b) respingere	c) imponderabilitate	d) haos
12	Sentimental	a) poetic	b) sensibil	c) vesel	d) straniu
13	Extindere	a) furnizare	b) manifestare	c) extensiune	d) prezentare
14	Eficient	a) necesar	b) eficace	c) evident	d) deosebit
15	Morală	a) etică	b) dezvoltare	c) aptitudine	d) drept
16	Modificare	a) studiere	b) observare	c) schimbare	d) lucrare
17	Negativ	a) nereușit	b) înșelător	c) nefavorabil	d) intim
18	Radical	a) fundamental	b) reciproc	c) înapoiat	d) special
19	Subiectiv	a) practic	b) public	c) personal	d) camuflat
20	Agrar	a) local	b) economic	c) agricol	d) gospodăresc

SUBTESTUL III

Analogie

Instrucțiuni: Fiecare însărcinare a subtestului constă din trei cuvinte. Primele două – se află într-un raport unul față de altul, adică au o oarecare legătură între ele. Identificați acest raport. Printre variatele-sugestii găsiți cuvântul care este legat în același fel de al treilea cuvânt. Scrieți în fișă, pe linia corespunzătoare, litera care îl însoțește.

Exemplu:

Melodie: compozitor = avion?

- a) aeroport; b) zbor; c) constructor; d) combustibil; e) elicopter.

Precum melodia e scrisă de compozitor, avionul este asamblat de constructor. Răspunsul corect este „constructor”, deci cuvântul însoțit de litera „c”. Ea trebuie scrisă în fișă, pe linia respectivă.

(Timp - limită – 11 minute)

1. Verb: a conjuga = substantiv:?

- a) a schimba; b) a forma; c) a întrebuința; d) a declama; e) a scrie

2. Rece: cald = mișcare:?

- a) inerție; b) repaos; c) moleculă; d) interacțiune; e) imponderabilitate

3. Columb: călător = cutremur de pământ:?

- a) explorator; b) formarea munților; c) erupție; d) victime; e) fenomen al naturii

4. Termen: sumă = factor:?

- a) diferență; b) numitor; c) produs; d) înmulțire; e) număr

5. Sclavagiști: burghezie = robi:?

- a) orânduire sclavagistă; b) burghezie; c) feudali; d) muncitori salariați; e) prizonieri

6. Ferigă: spor = pin:?

- a) con; b) ac; c) plantă; d) semințe; e) brad

7. Vers: poezie – povestire:?

- a) carte; b) scriitor; c) propoziție; d) nuvelă; e) proză

8. Munți: înălțime = clamă:?

- a) relief; b) temperatură; c) natură; d) latitudine; e) vegetație

9. Plantă: tulpină = celulă:?

- a) nucleu; b) cromozom; c) albină; d) ferment; e) diviziune

10. Bogăție: mizerie = exploatare feudală:?

- a) țărani șerbi; b) libertate personală; c) inegalitate; d) proprietate privată; e) orânduire feudală

11. Start: finiș = prolog:?
a) titlu; b) prefață; c) culminație; d) acțiune; e) epilog
12. Fulger: lumină = gravitație:?
a) piatră; b) mișcare; c) forță de gravitație; d) greutate; e) Terra
13. Orânduirea primitivă: orânduirea sclavagistă = orânduirea sclavagistă:?
a) capitalism; b) șerbi; c) sclavagiști; d) stat; e) feudalism
14. Roman: capital = poezie:?
a) poem; b) rimă; c) strofă; d) ritm; e) gen
15. Căldură: viabilitate = oxigen:?
a) gaz; b) apă; c) plantă; d) dezvoltare; e) respirație
16. Figură: triunghi = stare de agregare:?
a) lichid; b) mișcare; c) temperatură; d) apă; e) moleculă
17. Trandafir: floare = republică:?
a) stat; b) muncitor; c) capitalist; d) formă de guvernare; e) țărani
18. Scăderea presiunii atmosferice: precipitații = anticiclone:?
a) timp senin; b) ciclon; c) climă; d) umiditate; e) serviciu meteorologic
19. Dreptunghi: plan = cub:?
a) spațiu; b) muchie; c) înălțime; d) triunghi; e) fațetă
20. Război: moarte = ger:?
a) februarie; b) zăpadă; c) îngheț; d) anotimp; e) fulgi
21. Numeral: cantitate = verb:?
a) a merge; b) acțiune; c) participiu; d) parte a vorbirii; e) a conjuga
22. Nord: sud = precipitații:?
a) pustiu; b) pol; c) ploaie; d) secetă; e) climă
23. Diametru: rază = circumferință:?
a) arc; b) segment; c) dreaptă; d) cerc; e) linie
24. Epiteliu: țesut = aortă:?
a) inimă; b) organ; c) arteră; d) venă; e) sânge
25. Ciocan: a bate = medic:?
a) a opera; b) a salva; c) a trata; d) a liniști; e) a comunica.

SUBTESTUL IV

Clasificare

Instrucțiuni: fiecare însărcinare a subtestului conține câte cinci cuvinte (a)... b)... c)... d)... e)...). Patru dintre ele au o particularitate comună. Al cincilea, însă, este “străin” acestei enumerări de cuvinte, “este în plus”. Găsiți cuvântul “în plus” și înscrieți în fișă litera care îl însoțește.

Exemplu:

a) a merge,   b) a sări,   c) a dansa,   d) a șede,   e) a alerga.

Patru cuvinte definesc stări de mișcare și numai verbul „a șede” – o stare de repaos. El e “în plus”. Deci, în fișă, pe linia corespunzătoare, trebuie scrisă litera „d” care îl însoțește.

(Timp - limită – 8 minute)

1	a) prefix	b) prepoziție	c) sufix	d) desinență	e) rădăcină
2	a) dreaptă	b) romb	c) dreptunghi	d) pătrat	e) triunghi
3	a) barometru	b) giruetă	c) termometru	d) busolă	e) azimut
4	a) sclavagist	b) rob	c) țaran	d) muncitor	e) meseriaș
5	a) proverb	b) poezie	c) poem	d) nuvelă	e) eseu
6	a) citoplasmă	b) nutriție	c) creștere	d) iritabilitate	e) înmulțire
7	a) ploaie	b) zăpadă	c) precipitații	d) brumă	e) grădină
8	a) triunghi	b) segment	c) lungime	d) pătrat	e) cerc
9	a) peisaj	b) mozaică	c) icoană	d) frescă	e) pensulă
10	a) schiță	b) roman	c) povestire	d) subiect	e) nuvelă
11	a) paralelă	b) hartă	c) meridian	d) ecuator	e) pol
12	a) literatură	b) știință	c) pictură	d) arhitectură	e) artizanat
13	a) lungime	b) metru	c) volum	d) lățime	e) viteză
14	a) bioxid de carbon	b) lumină	c) apă	d) amidon	e) clorofilă
15	a) prolog	b) culminație	c) informație	d) deznodământ	e) epilog
16	a) viteză	b) oscilație	c) forță	d) greutate	e) densitate
17	a) tristețe	b) melancolie	c) regret	d) doliu	e) mâhnire
18	a) marfă	b) oraș	c) iarmaroc	d) gospodărie naturală	e) bani
19	a) deschidere	b) comparație	c) caracterizare	d) poveste	e) alegorie
20	a) aortă	b) venă	c) inimă	d) arteră	e) capilar

SUBTESTUL V

Șiruri numerice

Instrucțiuni: Fiecare punct al subtestului conține un șir de numere, care urmează unul după altul într-o anumită ordine, respectând o anumită legitate. Determinați legitatea în baza căreia este format șirul numeric respectiv (fiecare șir își are ordinea sa) și găsiți numărul care îl continuă. Scrieți numărul calculat în fișă, pe linia corespunzătoare.

Pentru a determina legitățile șirurilor numerice, recurgeți la diverse operații matematice: adunare, înmulțire, împărțire, scădere.

Exemplu:

9, 7, 10, 8, 11, 9, 12, ... acest șir respectă următoarea legitate: mai întâi se scade 2, apoi se adaugă. Deci, după 12 va urma numărul 10. Acest număr se scrie în fișă.

(Timp - limită – 9 minute)

1)	6	9	12	15	18	21	.....
2)	9	1	7	1	5	1	.....
3)	2	3	5	6	8	9	.....
4)	10	12	9	11	8	10	.....
5)	1	3	6	8	16	18	.....
6)	3	4	6	9	13	18	.....
7)	15	13	16	12	17	11	.....
8)	1	2	4	8	16	32	.....
9)	1	2	5	10	17	26	.....
10)	1	4	9	16	25	36	.....
11)	1	2	6	15	31	56	.....
12)	31	24	18	13	9	6	.....
13)	174	171	57	54	18	15	.....
14)	54	19	18	14	6	9	.....
15)	301	294	49	44	11	8	.....

SUBTESTUL VI

Generalizare

Instrucțiuni: Urmează perechi de cuvinte. Ambele cuvinte din pereche posedă aceleași particularități esențiale și generale. Identificați-le și le exprimați într-un răspuns exhaustiv. Înscrieți acest răspuns în fișă (1-19).

Exemplul 1:

Brad – pin

Răspunsul corect este „conifere”. Integral, el trebuie înscris în fișă.

Exemplul 2:

Ploaie – grindină

Răspunsul corect este “precipitații”. Acest cuvânt generalizator trebuie înscris în fișă.

(Timp - limită – 9 minute)

1. Asia – Africa
2. botanică – zoologie
3. feudalism – capitalism
4. poveste – baladă
5. gaz – lichid
6. inimă – arteră
7. Copenhaga – Managua
8. atom – moleculă
9. grăsimi – albumine
10. știință – artă
11. dârzenie – curaj
12. amper – volt
13. canal – bagaj
14. mozaică – artă
15. cer înnourat – precipitații
16. sumă – produs
17. alegorie – descriere
18. clasicism – realism
19. furtună – uragan

FIȘA RĂSPUNSURILOR

Subtestul 1

Subtestul II

Subtestul III

Subtestul IV

Subtestul V

1	1	1	1	1
_____	_____	_____	_____	_____
2. _____	2. _____	2. _____	2. _____	2. _____
3. _____	3. _____	3. _____	3. _____	3. _____
4. _____	4. _____	4. _____	4. _____	4. _____
5. _____	5. _____	5. _____	5. _____	5. _____
6. _____	6. _____	6. _____	6. _____	6. _____
7. _____	7. _____	7. _____	7. _____	7. _____
8. _____	8. _____	8. _____	8. _____	8. _____
9. _____	9. _____	9. _____	9. _____	9. _____
10. _____	10. _____	10. _____	10. _____	10. _____
11. _____	11. _____	11. _____	11. _____	11. _____
12. _____	12. _____	12. _____	12. _____	12. _____
13. _____	13. _____	13. _____	13. _____	13. _____
14. _____	14. _____	14. _____	14. _____	14. _____
15. _____	15. _____	15. _____	15. _____	15. _____
16. _____	16. _____	16. _____	16. _____	
17. _____	17. _____	17. _____	17. _____	
18. _____	18. _____	18. _____	18. _____	
19. _____	19. _____	19. _____	19. _____	
20. _____	20. _____	20. _____	20. _____	
		21. _____		
		22. _____		
		23. _____		
		24. _____		
		25. _____		

SUBTESTUL VI

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____
16. _____
17. _____
18. _____
19. _____

Prelucrare

Testul ŞTUR 1 conţine 6 probe. Fiecare probă cuprinde între 15 şi 25 de sarcini identice. Acest test poate fi aplicat la vârsta de 13-15 ani.

Primele două subteste permit stabilirea unui “coeficient de informare generală”, adică a “gradului de iniţiere a subiectului” şi verifică în ce măsură acesta utilizează în vocabularul pasiv şi activ terminologia şi unele noţiuni din sfera cultural-ştiinţifică şi socială. **Subtestul 3** determină facultatea subiectului de a stabili analogii; **subtestul 4** stabileşte capacitatea de clasificare logică; **subtestul 5** controlează priceperea de a intui principii de construire a şirului numeric; **subtestul 6** verifică gradul de generalizare logică.

Testul ŞTUR 1 se aplică în grup (elevii lucrează individual, câte unul la masă), în cadrul obişnuit de desfăşurare a activităţii de instruire, conform instrucţiunii pentru fiecare subiect.

Calcularea şi interpretarea rezultatelor la testul ŞTUR 1 se produce conform instrucţiunilor ce urmează şi prin raportarea lor la tabelele răspunsurilor corecte.

1) Indicii individuali la fiecare probă (cu excepţia subtestului 6) se vor stabili calculând numărul probelor rezolvate corect. De exemplu: dacă subiectul a rezolvat corect 13 probe din cele 25 propuse, el va acumula 13 puncte.

2) Rezultatele subtestului VI se vor aprecia prin 2, 1, 0 puncte, în dependenţă de calitatea generalizării. Ca etalon se va utiliza tabelul răspunsurilor posibile la proba respectivă (generalizare). Se vor acorda:

2 puncte – pentru răspunsurile care vor coincide cu cele incluse în rubrica 2 a tabelului;

1 punct – pentru cele incluse în rubrica 3 (se admit și variantele lor sinonimice);

0 puncte – pentru răspunsuri incorecte.

3) Punctajul acumulat la toate 6 subteste va indica gradul dezvoltării facultăților mintale. Rezultatul general mai mic de 30 de puncte pentru elevii din cl.VII, mai mic de 40 puncte pentru cei din cl.VIII și mai mic de 45 puncte pentru elevii din cl.IX relevă gradul inferior de dezvoltare a facultăților mintale. Punctajul general mai mare de 75, 95, 100 puncte, respectiv pentru elevi din cl.VII – VIII – IX indică gradul superior al dezvoltării facultăților mintale.

4) Rezultatele testelor ȘTUR – 1 se supun și analizei calitative. Ea se face în conformitate cu tabelul “Analiza calitativă a subtestelor”.

Interpretarea **rezultatelor la subtestele 1 și 2** (Inițiere) va scoate în evidență gradul de inițiere a elevului (sau a grupului de elevi) în două sfere informaționale: socială și științifico-culturală. Or, aceste rezultate vor permite caracterizarea elevului (sau a grupului de elevi) privind nivelul de asimilare a noțiunilor de ordin general care contribuie la extinderea orizontului de cunoaștere și la formarea concepției despre lume. În acest scop se va calcula procentajul răspunsurilor corecte la sarcinile respective.

Analiza **rezultatelor la subtestul 3** (Analogii) va permite să se evidențieze care aspecte ale materiei de programă școlară au fost însușite mai profund (fizică-matematică, socioumanist, biologie, chimie); tipul structurilor logice pe care elevul concret le stăpânește puțin, le aplică neadecvat și erorile tipice care rezultă de aici.

Prin **analiza rezultatelor subtestului 4** (Clasificare) se va putea indica ciclul disciplinelor școlare în care elevul se orientează mai bine, se va putea delimita cadrul acelor însărcinări (cu caracter concret sau abstract) la a căror rezolvare subiectul comite cele mai multe greșeli.

Analiza rezultatelor subtestului 6 (Generalizare) va pune în evidență tipologia generalizărilor efectuate de elev, indicii în care le axează: gen, categorie, grad de abstractizare și caracterul greșelilor comise la acest capitol.

Dacă în toate subtestele analizate ați identificat interesul vădit al elevului pentru probele cu conținut ce ține de un anumit domeniu științifico-instructiv, poate fi vorba despre atitudinile respective. Fiți precauți și nu faceți concluzii pripite, deoarece opțiunea elevului poate fi determinată de ocupațiile permanente în sfera dată: ore facultative, activitate în cercuri, influența unor profesori deosebiți.

ȘTUR – 1

Cheia pentru subtestele 1-5

Subtestul 1	Subtestul 2	Subtestul 3	Subtestul 4	Subtestul 5
1. b	1. b	1.d	1. b	1. 24

2. b	2. b	2. b	2. a	2. 3
3. c	3. d	3. e	3. e	3. 11
4. c	4. a	4. c	4. a	4. 7
5. b	5. c	5. d	5. a	5. 36
6. e	6. d	6. d	6. a	6. 24
7. c	7. c	7. e	7. c	7. 18
8. b	8. d	8. b	8. b	8. 64
9. d	9. b	9. a	9. e	9. 37
10. a	10. c	10. b	10. d	10. 49
11. c	11. a	11. e	11. b	11. 92
12. b	12. b	12. c	12. b	12. 4
13. d	13. c	13. e	13. d	13. 5
14. e	14. b	14. c	14. c	14. 2
15. a	15. a	15. e	15. b	15. 4
16. d	16. c	16. a	16. b	16.
17. d	17. a	17. d	17. d	
18. e	18. c	18. a	18. d	
19. a	19. c	19. a	19. d	
20. c	20. c	20. c	20. c	
		21.b		
		22.d		
		23.a		
		24.c		
		25.c		

RĂSPUNSURILE CORECTE PENTRU SUBTESTUL 6

Nr.	Punctaj acordat		
	2	1	0
1	Părți ale lumii	Continente	Țări, ecuator, climă
2	Biologia, științe naturale	Știință, obiect	Natură
3	Formație social-(economică)	Societate, trepte de dezvoltare	
4	Creație orală, folclor	Literatură, creație, înțelepciune	Legendă, mit, închipuire
5	Stare de agregare (a substanțelor)	Substanță, stare a corpului	Chimie organică

6	Organe ale circuitului sangvin	Organe interne	Biologie, vase, anatomie
7	Capitale	Orașe	Țări, insule
8	Elemente ale substanțelor	Elemente, substanță	Conținutul celulei
9	Substanțe organice	Substanță, conținutul substanței	Vitamine, molecule, celulă
10	Cultură, gen de activitate	Creație	etică, știință
11	Calități pozitive ale caracterului	Calități ale caracterului	Forță, vitejie
12	Unități electrice de măsură	Mărimi fizice, electricitate	Unitate, știință
13	Bazine artificiale	Bazin, rezervor de apă	Apă, construcție
14	Artă plastică, lucrări	Artă, creație	Frescă, pictură
15	Fenomen atmosferic	Climă, stare a naturii	Natură, ploaie
16	Rezultate matematice	Operații numerice, matematice	Matematică
17	Procedee literare	Mod de exprimare	Creație, nuvelă
18	Curent în artă, stil artistic	Direcție, orientare literară	Literatură, formulare
19	Cataclism	Stihie	Distrugerii

Analiza calitativă a subtestelor

Subtestul 1. Inițiere

Raportarea probelor la diverse domenii de cunoștințe sociale – nr. 2, 4, 8, 9, 11, 14, 15, 18, 20; cultural-științifice – nr. 1, 3, 5, 6, 7, 10, 12, 13, 16, 17, 19.

Subtestul 2. Inițiere

Raportarea însărcinărilor la diverse domenii de cunoștințe sociale – nr. 1, 2, 10, 13, 17, 20; cultural-științifice – nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19.

Subtestul 3. Analogie

Raportarea probelor la diferite discipline școlare:

literatură, limba maternă – nr.1, 7, 11, 14, 21;

matematică, fizică – nr. 2, 4, 12, 16, 19, 23, 25;

istorie – nr. 5, 10, 13, 17, 20;

biologie – nr. 6, 9, 15, 24;

geografie – nr. 3, 8, 18, 22.

Raportarea probelor la diverse tipuri de corelații logice:

gen-special – nr. 3, 7, 16, 17, 24;

întreg-parte – nr. 9, 14, 23;

cauză-efect – nr. 12, 18, 20;

contrarii – nr. 2, 10, 11, 22;

succesiune – nr. 13;

amplasarea – nr. 5;

relații funcționale – nr. 1, 4, 6, 8, 15, 19, 21, 25.

Subtestul 4. Clasificare

Raportarea însărcinărilor la diferite discipline școlare:

literatură, limba maternă – nr. 1, 5, 10, 15, 19;

matematică, fizică – nr. 2, 8, 13, 16;

istorie – nr. 4, 9, 12, 18;

biologie – nr. 6, 14, 20;

geografie – nr. 3, 7, 11, 17;

însărcinări cu noțiuni abstracte – nr. 12, 15, 16, 19;

însărcinări complexe – nr. 3, 6, 7, 8, 11, 13, 18;

însărcinări cu noțiuni concrete – nr. 1, 2, 4, 5, 9, 10, 14, 17, 20.

Subtestul 5. Generalizare

Raportarea însărcinărilor la diferite discipline școlare:

literatură, limba maternă – nr. 4, 11, 17;

matematică, fizică – nr. 5, 8, 12, 16;

istorie – nr. 3, 10, 14, 18;

biologie – nr. 2, 6, 9;

geografie – nr. 1, 7, 13, 15, 19.

CHESTIONAR CARACTEROLOGIC (H.Leongard, H.Schmieschek)

Chestionarul determină manifestările caracterologice dominante. El este alcătuit din 88 de itemi care, fiind clasati în 10 grupe (I-X), permit evidențierea unor trăsături “accentuate” ale caracterului.

1. Grupa I, cu 12 întrebări, se referă la demonstrativitate.
2. Grupa a II-a, cu 12 întrebări, se referă la hiperexactitate.
3. Grupa a III-a, cu 12 întrebări, se referă la hiperperseverență.
4. Grupa a IV-a, cu 8 întrebări, se referă la nestăpînire.
5. Grupa a V-a, cu 8 întrebări, se referă la hipertimie.
6. Grupa a VI-a, cu 8 întrebări, se referă la distimie.
7. Grupa a VII-a, cu 8 întrebări, se referă la ciclotimie.
8. Grupa a VIII-a, cu 8 întrebări, se referă la exaltare.
9. Grupa a IX-a, cu 8 întrebări, se referă la anxietate.
10. Grupa X-a, cu 8 întrebări, se referă la emotivitate.

Instrucțiuni: Vi se prezintă un șir de afirmații cu privire la caracterul dvs. Citiți cu atenție fiecare afirmație și răspundeți prin „Da”, dacă ceea ce se conține în ea vi se potrivește, sau prin „Nu”, dacă nu vi se potrivește. Fiți atenți, nu lăsați nici o întrebare fără răspuns.

Utilizarea chestionarului poate fi individuală sau colectivă. Subiecții nu sunt invitați să lucreze repede. Timpul de lucru este liber, dar, în linii mari, variază între 30 și 60 de minute, în dependență de ritmul gândirii și gradul de înțelegere al fiecărui subiect. Nu se lucrează pe sărite, ci la rând, adică, se citește fiecare întrebare și se răspunde imediat.

ITEMII

1. În general, sunteți un om vioi și fără griji?
2. Sunteți sensibil la jigniri?
3. Vă dau uneori repede lacrimile?
4. După ce ați terminat cu bine o treabă oarecare, vi se întâmplă, totuși, să vă îndoiiți că ați făcut bine și nu aveți liniște până nu vă convingeți încă odată?
5. În copilărie ați fost atât de îndrăzneț ca și ceilalți de o vârstă cu dvs?
6. Dispoziția dvs. este schimbătoare – de la mare bucurie la mare deprimare?
7. De obicei, într-o reuniune amicală, sînteți în centrul atenției celorlalți?
8. Sunt zile în care, fără motiv aparent, sunteți îmbufnat și iritat, încât este mai bine să nu vi se adreseze nimeni?
9. Credeți că sunteți o persoană serioasă?
10. Sunteți în stare să vă entuziasmați puternic?
11. Sunteți foarte întreprinzător?
12. Uitați ușor când cineva v-a jignit?
13. Sunteți foarte milos?
14. Atunci când puneți o scrisoare la cutie, obișnuiți să controlați cu mâna, dacă scrisoarea a intrat cu adevărat?
15. Aveți ambiția ca la locul de muncă să faceți parte din cei mai buni?
16. Vă este frică (sau v-a fost, când erați copil) de furtună și de câini?
17. Cred despre dvs. unii oameni că sunteți un pic pedant?
18. Dispoziția dvs. depinde de întâmplările prin care treceți?
19. Sunteți totdeauna agreat, simpatizant de către cunoscuții dvs?
20. Aveți, uneori, stări de neliniște și de tensiune (încordare) puternică?
21. De obicei, vă simțiți apăsător de ceva, deprimat?
22. Ați avut până acum crize de plâns sau crize nervoase (șoc)?
23. Vă vine greu să stați pe scaun timp mai îndelungat?
24. Când cineva v-a făcut o nedreptate, luptați energic pentru interesele dvs?
25. Sunteți în stare să tăiați un animal?
26. Vă supără faptul că, acasă, perdeaua sau fața de masă sunt puțin cam strâmbe și le îndreptați imediat?

27. Când erați copil, vă era frică să rămâneți seara singur în casă?
28. Vi se schimbă des dispoziția fără motiv?
29. În activitatea dvs. profesională, sunteți totdeauna cel mai capabil?
30. Vă înfuriați repede?
31. Puteți fi, câte odată, cu adevărat exuberant, voios?
32. Puteți uneori să trăiți un sentiment de fericire deplină?
33. Cum credeți, ați putea deveni un conferansier într-un spectacol umoristic?
34. De obicei, spuneți oamenilor în mod deschis părerea dvs?
35. Vă impresionează dacă vedeți sânge?
36. Vă place o activitate cu mai mare răspundere personală?
37. Sunteți înclinat să interveniți pentru oamenii cărora li s-a făcut o nedreptate?
38. Vă este teamă să vă duceți într-o pivniță, cameră întunecoasă?
39. Preferați activitățile care trebuie făcute încet și foarte exact celor care pot fi făcute repede și fără migală?
40. Sunteți o persoană foarte sociabilă?
41. La școală vă plăcea (vă place) să recitați poezii?
42. Ați fugit vreodată de acasă, când erați copil?
43. Vi se părea grea viața?
44. Vi s-a întâmplat să fiți atât de tulburat de conflicte sau supărat, încât v-a fost imposibil să vă mai duceți la lucru?
45. S-ar putea spune despre dvs. că, în general, nu vă pierdeți prea repede buna dispoziție atunci când aveți un insucces (nu vă reușește ceva)?
46. Dacă v-a jignit cineva, faceți primul pas spre împăcare?
47. Vă plac animalele?
48. Vă întoarceți din drum ca să vă convingeți că acasă sau la locul de muncă totul este în regulă și că nimic nu se poate întâmpla?
49. Sunteți câte odată chinat de o frică nelămurită că dvs. sau rudelor dvs. vi/li s-ar putea întâmpla ceva rău?
50. Credeți că dispoziția dvs. depinde de starea vremii?
51. V-ar displace cumva să vă urcați pe o scară și să vorbiți în fața publicului?
52. Când cineva vă necăjește de tot și cu intenție, ați fi în stare să vă ieșiți din fire și să vă încăierăți?
53. Vă plac mult petrecerile?
54. Vă simțiți adânc descurajat când aveți decepții?
55. Vă place o muncă unde dvs. trebuie să organizați mult?

56. În mod obișnuit, urmăriți cu tărie scopul pe care vi l-ați propus, chiar dacă întâmpinați rezistență?
57. Poate să vă influențeze într-atât un film tragic încât să vă dea lacrimile?
58. Vi se întâmplă să adormiți cu greutate, pentru că vă gândiți la problemele zilei sau ale viitorului?
59. Ca școlar, ați suflat colegilor sau i-ați lăsat să copieze după dvs?
60. V-ar displace să treceți prin cimitir în întuneric?
61. Vă îngrijiiți în mod deosebit ca, acasă la dvs., fiecare lucru să aibă un loc al lui?
62. Vi se întâmplă dimineața să vă sculați prost dispus și apăsător, stare care să dureze câteva ore?
63. Puteți să vă adaptați ușor la situațiile noi?
64. Aveți uneori dureri de cap?
65. Râdeți des?
66. Față de oamenii pentru care nu aveți considerație, vă puteți purta foarte prietenos, încât ei să nu observe adevărata dvs. părere despre ei?
67. Sunteți o persoană vioaie, plină de viață?
68. Suferiți mult din pricina nedreptății?
69. Sunteți un categoric prieten al naturii?
70. Aveți obiceiul ca, atunci când plecați de acasă sau mergeți la culcare, să controlați totdeauna starea unor lucruri (de pildă, dacă gazul este închis, aparatele electrice sunt scoase din priză, ușile sunt încuiate etc.)?
71. Sînteți serios?
72. Vi se poate schimba dispoziția în urma consumării alcoolului?
73. Colaborați sau ați colaborat cu plăcere, în tinerețe, la cercuri teatrale de amatori?
74. Vă este câteodată foarte dor de depărtări?
75. În mod obișnuit, priviți viitorul cu pesimism?
76. Vi se poate schimba atât de puternic dispoziția, încât să aveți uneori un mare sentiment de bucurie, pentru ca apoi să cădeți într-o stare de amărăciune?
77. Vă vine ușor să creați buna dispoziție într-o societate, reuniune?
78. De obicei, rămâneți multă vreme supărat?
79. Sunteți foarte puternic impresionat de suferința altor oameni?
80. În mod obișnuit, în caietele de școală scrieți încă odată o pagină, dacă se întâmplă să faceți o pată de cerneală?
81. Se poate spune că, în general, cu oamenii sunteți mai mult prudent și bănuitor decât încrezător?
82. Aveți des vise cu spaime?

83. Sunteți deseori terorizat de gândul că, fiind pe peronul unei gări, vă puteți arunca înaintea trenului împotriva voinței dvs?
84. În mod obișnuit, deveniți vesel într-un loc plăcut?
85. În general, vă debarasați ușor de problemele apăsătoare și nu vă mai gândiți la ele?
86. Când consumați alcool deveniți, de obicei, impulsiv?
87. În discuții sunteți mai degrabă zgârcit la vorbă, decât vorbăreț?
88. Atunci când trebuie să colaborați la o reprezentație teatrală, ați putea să vă însușiți atât de bine rolul, încât pe scenă să uitați complet că sunteți altul?

ANALIZA REZULTATELOR

Analiza se efectuează în două etape. Mai întâi se urmăresc răspunsurile la întrebări pentru fiecare dintre cele 10 grupe de trăsături (I-X), conform cheii prezentate mai jos, aflându-se, astfel, valorile brute individuale.

1. Grupa I Demonstrativ

„Da”: 7, 19, 22, 29, 41, 44, 63, 66, 73, 85, 88.

„Nu”: 51.

2. Grupa a II-a Hiperexact

„Da”: 4, 14, 17, 26, 39, 48, 58, 61, 70, 80, 83.

„Nu”: 36.

3. Grupa a III-a Hiperperseverent

„Da”: 2, 15, 24, 34, 37, 56, 68, 78, 81.

„Nu”: 12, 46, 59.

4. Grupa a IV-a Nestăpînit

„Da”: 8, 20, 30, 42, 52, 64, 74, 86.

„Nu”: -

5. Grupa a V-a Hipertim

„Da”: 1, 11, 23, 33, 45, 55, 67, 77.

„Nu”: -

6. Grupa a VI-a Distimie

„Da”: 9, 21, 43, 75, 87.

„Nu”: 31, 53, 65.

7. Grupa a VII-a Ciclotim

„Da”: 6, 18, 28, 40, 50, 62, 72, 84.

„Nu”: -

8. Grupa a VIII-a Exaltat

„Da”: 10, 32, 54, 76.

„Nu”: -

9. Grupa a IX-a Anxios

„Da”: 16, 27, 38, 49, 60, 71, 82.

„Nu”: 5

10. Grupa a X-a Emotiv

„Da”: 3, 13, 35, 47, 57, 69, 79.

„Nu”: 25.

La etapa a doua în „Tabelul de sinteză” se notează valorile brute pentru fiecare grupă (I-X) . Aceste valori se multiplică prin coeficientul stabilit pentru fiecare grupă în parte, obținându-se astfel un rezultat care poate varia de la 0 la 24. Cu cât mai mare este acest rezultat (adică, se apropie de 24), cu atât mai mare este și gradul de semnificație a trăsăturii respective, marcându-se astfel direcția de „accentuare” a personalității.

Tabelul de sinteză

Grupa	Nr. de întrebări	Valorile brute	Coeficientul de înmulțire	Rezultat	Procentaj
I	12		2		
II	12		2		
III	12		2		
IV	8		3		
V	8		3		
VI	8		3		
VII	8		3		
VIII	4		6		
IX	8		3		
X	8		3		

Coeficientul ajută și la compararea cantitativă a rezultatelor, întrucât, prin înmulțirea efectuată, se obțin valori standard comparative. Valoarea 24 indică un procentaj simptomatic de 100%; valoarea 18 indică 75%; valoarea 12 indică 50%; valoarea 6 indică 25%. Cu referire la interpretarea rezultatelor, autorul consideră că se poate vorbi despre „accentuare” în cazul numărului de răspunsuri semnificative care trece de 50%.

Personalitățile „accentuate” nu sunt patologice. Ele se caracterizează prin evidențierea unor trăsături pregnante de caracter.

Descrierea accentuărilor după Leonard

1. Tipul demonstrativ: egocentrism, teatralism și demonstrativitate

comportamentală, autoapreciere neadecvată.

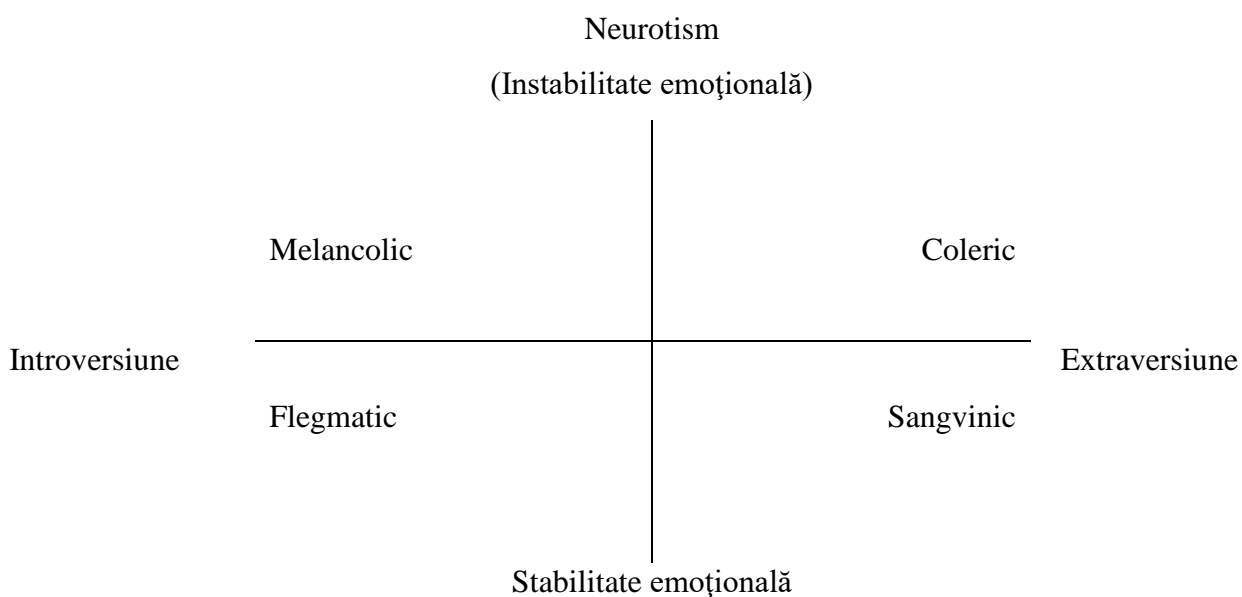
2. Tipul hiperexact. Puncualitate, acuratețe și pedantism exagerat.
3. Tipul hiperperseverent: sensibilitate la obide, la supărări, spirit răzbunător, implicare emoțională de lungă durată în tot ce i se întâmplă.
4. Tipul nestăpânit: impulsivitate sporită, control scăzut asupra imboldurilor și tentațiilor.
5. Tipul hipertim: dispoziție preponderent bună, spirit întreprinzător, activism înalt.
6. Tipul distimic: deprimare accentuată, centrarea atenției asupra aspectelor subre ale vieții, inhibiție ideomotoră.
7. Tipul ciclotimic: alternare a fazelor hipertimice și distimice.
8. Tipul exaltat: trăirea intensivă, uneori nemotivată, a stărilor de bucurie, fericire, satisfacție și alternarea frecventă a acestora cu stările de tristețe și disperare.
9. Tipul anxios: predispunere spre fobie, timiditate și anxietate exagerată.
10. Tipul emotiv: sensibilitate, profunzime și finețe a trăirilor spirituale.

CHESTIONAR DE PERSONALITATE EYSENCK

Chestionarul de personalitate Eysenck determină 2 factori de bază: extraversiunea (introversiunea) și neurotismul. Primul factor e bipolar și reprezintă caracteristica individual-psihologică a omului, ale cărei extreme corespund orientării personalității la lumea exterioară (extraversiune) sau la lumea subiectivă, interioară (introversiune). Se consideră că extraverții sunt sociabili, impulsivi, flexibili și foarte adaptabili. Introverții, din contra, sînt rezervați, pasivi, nesociabili și deseori întâmpină dificultăți de adaptare socială.

Factorul al doilea, neurotismul, descrie însușirea – stare ce caracterizează omul din punctul de vedere al stabilității emoționale, anxietății etc. Acest factor e de asemenea bipolar și formează o scală la unul din polii căreia se află persoanele foarte stabile, adaptive, iar la celălalt pol – persoane extrem de nestabile, neurotice și nonadaptive. Majoritatea oamenilor se află între aceste două extreme, mai aproape de centru.

Intersecția acestor două caracteristici bipolare permite raportarea destul de netă a omului la unul din cele 4 tipuri temperamentale.

Chestionarul este format din 57 de itemi, la care subiectul trebuie să răspundă prin cuvintele „Da” sau „Nu”, în conformitate cu corespunderea sau necorespunderea felului său de a fi. Testul poate fi aplicat atât individual, cât și colectiv.

Instrucțiuni: „Citiți cu atenție fiecare întrebare și răspundeți prin „da” sau „nu” în dependență de faptul dacă conținutul ei corespunde sau nu corespunde cu felul dvs. de a fi. Este în interesul dvs. să nu pierdeți prea mult timp cu nicio întrebare. Fiți atent pentru a nu omite niciuna din întrebări. Chestionarul dat constituie doar o măsură a modelului în care dvs. vă comportați”.

Formularul A

1. Doriți adesea să fiți în situații care să vă stimuleze?
2. Aveți frecvent nevoie de prieteni care să vă înveselească?
3. Sunteți o persoană care, de obicei, nu-și face griji?
4. Vă este greu să acceptați un refuz?
5. Vă opriți pentru a vă gândi înainte de a face ceva?
6. Dacă promiteți că veți face ceva, vă țineți întotdeauna de cuvânt?
7. Vi se schimbă adesea dispoziția?
8. În general, vorbiți și acționați repede, fără a vă opri pentru a reflecta asupra lucrurilor?
9. Vă simțiți vreodată pur și simplu nefericit, fără motiv serios?
10. Ați face aproape orice când sunteți pus la ambiție?
11. Vă simțiți vreodată intimidat când doriți să vorbiți cu o persoană de sex opus de care vă simiți atras?
12. Vi se întâmplă să vă pierdeți, din când în când, stăpânirea de sine și să vă înfumurați?
13. Acționați adesea la inspirația de moment?
14. Vă necăjiți adesea pentru lucruri pe care nu trebuie să le spuneți sau să le faceți?
15. Preferați, în general, să citiți în loc să vă întâlniți cu alți oameni?
16. Vă simțiți jignit cu ușurință?
17. Vă place să ieșiți des în oraș?
18. Vi se întâmplă să aveți, din când în când gânduri și idei care nu v-ar place să fie cunoscute de alții?
19. Vă simțiți uneori plin de voiciune, iar alteori apatic?
20. Preferați să aveți prieteni puțini dar aleși?
21. Deseori visați?
22. Când oamenii ridică tonul la dvs. răspundeți în același mod?
23. Aveți adesea sentimente de vinovăție?
24. Considerați că toate obișnuințele dvs. sunt bune și de dorit?
25. De obicei, vă puteți destinde și petrece foarte bine când participați la o petrecere veselă?
26. Credeți că sunteți foarte sensibil?
27. Cei din jur vă consideră foarte vioi?
28. După ce ați făcut un lucru important, vi se întâmplă frecvent să plecați cu sentimentul că ați fi putut să-l faceți mai bine?
29. Când sunteți cu alți oameni, sunteți de obicei tăcut?

30. Bârfiți câteodată?
31. Vi se întâmplă să nu puteți dormi din cauza unor idei care vă preocupă?
32. Dacă doriți să vă informați asupra unei probleme, preferați să o aflați într-o carte în loc să discutați cu cineva despre ea?
33. Aveți vreodată palpitații sau simțiți o greutate pe inimă?
34. Vă place genul de muncă în care trebuie să fiți atent?
35. Aveți crize de tremurături și frisoane?
36. Ați declara întotdeauna la vamă tot ce aveți dacă ați ști că nu veți fi prins niciodată?
37. Vă displace să fiți într-o adunare (societate) în care oameni joacă feste unul altuia?
38. Suteți o persoană iritabilă?
39. Vă place să faceți lucruri în care trebuie să acționați repede?
40. Vă frământă anumite lucruri îngrozitoare care s-ar putea întâmpla?
41. Sunteți lent și lipsit de grabă în felul dvs. de a vă mișca?
42. Întârziați deseori la întâlnire sau la serviciu?
43. Aveți deseori coșmaruri?
44. Vă place atât de mult să discutați încât intrați cu ușurință în vorbă și cu necunoscuți?
45. Aveți junghiuri sau dureri?
46. Dacă n-ați fi majoritatea timpului printre oameni, v-ați considera nefericit?
47. Vă considerați persoană nervoasă?
48. Din toți oamenii pe care îi cunoașteți, sunt unii care categoric nu vă plac?
49. Considerați că aveți suficientă încredere în sine?
50. Puteți fi cu ușurință jignit când alții vă găsesc defecte personale sau greșeli în muncă?
51. Vă vine greu să vă distrați la o petrecere însuflețită?
52. Sunteți flămând de sentimente de inferioritate?
53. Vă vine ușor să înviorați o petrecere plictisitoare?
54. Vorbiți câteodată despre lucruri despre care nu aveți informații suficiente?
55. Sunteți îngrijorat în legătură cu sănătatea dvs?
56. Vă place să faceți farse altora?
57. Suferiți de insomnie?

Formularul B (poate fi utilizat pentru testarea repetată a aceluiași subiect)

1. Vă place ca în jurul dvs. să fie agitație?
2. Aveți vreodată sentimentul de neliniște că vreți ceva, dar nu știți ce anume?
3. Aveți aproape întotdeauna un răspuns „pregătit” când vi se adresează cineva?
4. Vă simțiți câte odată fericit, câteodată trist, fără motiv real?
5. Stați de obicei retras la petreceri și reuniuni?
6. În copilărie făceați întotdeauna ceea ce vi se spunea să faceți, imediat și fără murmur?
7. Sunteți uneori morăcănos?
8. Când sunteți antrenat într-o ceartă, preferați să discutați pentru a o lichida sau să tăceți așteptând să treacă furtuna?
9. Sunteți capricios?
10. Vă place societatea oamenilor?
11. Aveți frecvent insomnii din cauza grijilor?
12. Vă supărați câteodată?
13. Credeți că sunteți un om norocos?
14. Vi se întâmplă frecvent să vă hotărâți prea târziu?
15. Vă place să lucrați singur?
16. Vă simțiți frecvent apatic și obosit fără motiv serios?
17. Sunteți vioi?
18. Râdeți când auziți o glumă necuviincioasă?
19. Vă simțiți adesea „sătul până în gât”?
20. Vă simțiți cel mai bine în hainele de toate zilele?
21. Vi se întâmplă adesea să vă fugă gândurile când încercați să rezolvați cu atenție un lucru?
22. Puteți să vă formulați repede gândurile?
23. Rămâneți adesea „dus pe gânduri”?
24. N-aveți nici un fel de prejudecăți?
25. Vă plac păcălelile, fetele?
26. Vă gândiți frecvent la trecutul dvs?
27. Vă place foarte mult mîncarea bună?
28. Când sunteți supărat, simțiți nevoia să vorbiți cu un prieten despre supărarea dvs?
29. Vă împotriviți colectei de bani în scopul unei cauze bune?
30. Vă lăudați puțin câteodată?
31. Sunteți succesibil în anumite privințe?
32. Preferați să stați acasă singur în loc să mergeți la o petrecere?

33. Vi se întâmplă vreodată să fiți atât de agitat încât să nu puteți sta prea multă vreme pe scaun?
34. Vă place să vă planificați acțiunile cu mult timp înainte?
35. Aveți amețeli?
36. Răspundeți întotdeauna la o scrisoare adresată personal dvs. cât mai repede posibil după primirea ei?
37. De obicei, puteți rezolva lucrurile mai bine gândindu-vă la ele singur, decât dacă le discutați cu alții?
38. Vi se taie vreodată răsuflarea fără a fi executat o muncă grea?
39. Nu vă deranjează să lăsați lucrurile „așa cum sunt”?
40. Suferiți de nervi?
41. Preferați să planificați munca sau s-o executați efectiv?
42. Vi se întâmplă uneori să amânați pe mâine ceea ce trebuie să faceți azi?
43. Vă simțiți neliniștit atunci când vă aflați în ascensor, avion, tunel?
44. Când vă împrieteniți cu cineva, inițiativa vă aparține?
45. Aveți dureri de cap violente?
46. Aveți, în general, convingerea că lucrurile se vor aranja de la sine și ca, într-un fel sau altul, totul va ieși bine până la sfârșit?
47. Adormiți greu la ora culcării?
48. Considerați că este necesar, în anumite situații, să ascundeți adevărul?
49. Rostiți câteodată primul lucru care vă vine în minte?
50. Vă frământați prea mult după o întâmplare neplăcută?
51. Sunteți de obicei un om “închis” în raporturile cu ceilalți, cu excepția prietenilor foarte apropiați?
52. Intrați des în încurcătură din cauza că acționați fără să vă gândiți?
53. Vă place să faceți glume și să spuneți bancuri prietenilor?
54. Preferați să câștigați la jocuri de noroc?
55. Vă simțiți adesea nesigur în prezența superiorilor?
56. Când șansele sunt împotriva dvs., sunteți de obicei de părere că merită să riscați?
57. Aveți frecvent crampe la stomac înaintea unui eveniment important?

În tabelul de mai jos este prezentată cheia răspunsurilor semnificative pentru factorii: “sinceritate”, “extraversiune/introversiune”, “neurotizism”. Fiecare răspuns al subiectului care corespunde cu cheia de mai jos se egalează cu un punct.

Sinceritate:

Răspunsurile “Da” la întrebările 6, 24, 36.

Răspunsurile “Nu” la întrebările 12, 18, 30, 42, 48, 54.

Extraversiune/introversiune:

Răspunsurile “Da” la întrebările 1,3, 8, 10, 13, 17, 22, 25, 27, 39, 44, 46, 49, 53, 56.

Răspunsurile “Nu” la întrebările 5, 15, 20, 29, 32, 34, 37, 42, 51.

Neurotism:

Răspunsurile “Da” la întrebările 2, 4, 7, 9, 11, 14, 16, 19, 21, 23, 26, 28, 31, 33, 35, 38, 40, 43, 45, 47, 50, 52, 55, 57

Modul de interpretare a factorului “Sinceritate”

Expresie numerică	Interpretarea
0-3	sincer
4-6	situativ
7-9	nesincer

Modul de interpretare a factorilor “Extraversiune/introversiune” și “Neurotism”

Expr. Numer.	0-2	3-6	7-10	11-14	15-18	19-22	23-24
Extra- vers. Introvers.	Supra- concor- dant	Concor- dant	Concor- dant potențial	Normo- stemic	Discor- dant potențial	Discor- dant	Supradis- cordant
Neuro- tism	Suprain- trovers	Introvers	Introvert potențial	Ambivert	Extra- vert potențial	Extra- vert	Supra- extravert

SCALA DE ANXIETATE CATTELL

Cattell a ajuns la concluzia că factorul de anxietate poate fi considerat ca un factor de ordin secundar, noțiune care confirmă perfect datele psihopatologiei, în cadrul factorilor primar explorați prin testul 16 PF.

Astfel, Cattell a putut construi un chestionar de anxietate, compus din 40 de itemi. În viziunea autorului, chestionarul permite obținerea unei note generale de anxietate, ca măsură a factorului de anxietate, și două note distincte A și B, care corespund, respectiv, anxietății manifestate și anxietății voalate. Pe de altă parte, este posibil studiul celor cinci factori primari ai personalității care saturează factorul secundar de anxietate, obținând astfel o informație asupra etiologiei psihologice a simptomului:

- factorul Q3(8 itemi): nota Q3 indică în ce măsură anxietatea este legată de structurile caracteriale social aprobate;
- factorul C (6 itemi): nota C atestă slăbiciunea eu-lui și rolul său în apariția anxietății;
- factorul L (4 itemi): nota L atestă contribuția sentimentului de insecuritate socială în anxietate;
- factorul O (12 itemi): nota O exprimă anxietatea care derivă din presiunea supraeului;
- factorul Q4(10 itemi): nota Q4 atestă rolul forțelor pulsionale ale subiectului în geneza anxietății.

Aceste cinci note sunt, evident, bazate pe un număr restrâns de itemi și unele dintre ele au o validitate slabă. Ele furnizează, totuși, indicații interferente care pot fi confirmate prin aplicarea chestionarului 16 PF aceluiași subiect.

Chestionarul de anxietate Cattell (care poartă titlul discret de “Foaie de autoanaliza”), de aplicație rapidă, oferă avantajul de a permite printr-o singură aplicare nu doar o apreciere a nivelului general de anxietate, ci și o apreciere a anxietății manifestate, respectiv a anxietății voalate.

Chestionarul a fost validat empiric în nevroze și psihoze. Își găsește aplicația în situații clinice, dar și în orientarea vocațională în scopul depistării subiecților cu un nivel anormal de anxietate.

Descrierea factorilor. Construcția scării factoriale

Nevrotismul este o trăsătură fundamentală, caracterizată în limbajul obișnuit prin:

- defect general de adaptabilitate;
- surmenaj;
- epuizare;
- rigiditate.

Factorul general de anxietate s-a evidențiat distinct pe parcursul analizei factoriale și se

caracterizează prin note ridicate la listele obiective de:

- tensiune;
- instabilitate;
- lipsă de încredere în propria persoană;
- rezerva în a-și asuma un risc;
- tremurat;
- diverse semne psihosomatice.

Exista o tendință la nevroticii care au o notă crescută la U.I.23 (nevrotism) să aibă o notă crescută și la U.I.24 (anxietate). Non-nevroticii pot avea o notă foarte ridicată pentru factorul general de anxietate într-o situație care este realmente provocatoare de anxietate. Din aceste considerente ar fi o eroare să se confunde anxietatea cu nevroza (anxietatea este o emoție penibilă de așteptare, teamă fără obiect). Diferența dintre anxietate și nevroză s-a făcut inițial pe baza factorizării unei mai mari varietăți de răspunsuri comportamentale la testele obiective de laborator care prezintă situații-miniatură și a fost confirmată punându-se în corelație notele obținute la aceste baterii cu diagnosticul și evaluările făcute de psihiatri.

Exista un factor de anxietate unic, care apare de-a lungul modului de expresie al chestionarelor, la fel ca și în testele obiective de laborator, dar expresia pe parcursul chestionarelor arată, pe lângă aceasta, că anxietatea comună poate fi raportată la 5 surse sau forme distincte: dezvoltarea conștiinței de sine – Q3, forța eului – C, insecuritate sau tendințe paranoice – L, înclinarea către culpabilitate – O, tensiunea ergică – Q4.

Scara este un test standard de referință pentru măsurarea anxietății, construit pornind de la unitățile funcționale găsite și datele clinice. Cea mai mare parte dintre cei care utilizează testul pot obține o singură notă pentru factorul de anxietate generală. Dar, pe lângă aceasta, unii ar vrea să știe care din cei cinci factori de personalitate este cel mai responsabil de producerea anxietății pentru un anumit caz. Din aceste considerente, grila de corecție este aranjată de așa o manieră, încât să poată fi distinși cei 5 factori din total, dacă aceasta este necesar.

Pentru a aprecia din plin ce semnifică această analiză a anxietății în termenii structurii de personalitate, este necesară o familiarizare generală cu dinamica structurii personalității exprimată în terminologia experimentală modernă. Este necesară o scurtă expunere a structurilor de personalitate reieșite din lucrările de analiză factorială.

1. Dezvoltarea conștiinței de sine (eul social ideal) – Q3. Acest factor arată aparent gradul de motivație în integrarea comportamentului individual în jurul unui sentiment de sine, acceptând conștient standardele sociale aprobate. Absența unei atare integrări a comportamentului în cadrul unui concept clar despre sine este, după cum indică saturările de ordinul 2, mai jos de 8 pentru Q3. O saturare este corelarea obținută prin experiența în analiza factorială între manifestarea

măsurata (aici Q3) și factorul/trăsătura fundamentală (aici anxietatea).

Nota pentru componenta Q3 poate fi considerată ca o măsurare a gradului în care s-a asociat anxietatea cu structurile caracteriale și cu obișnuințele sociale acceptate.

2. Forța eului – C. Acest factor reprezintă capacitatea de a controla imediat și de a exprima tensiunile într-un mod adaptat și realist. Corelarea sa negativă cu ansamblul anxietății poate să însemne un Eu îngrijorat accentuat care conține în germene anxietatea. O a doua ipoteză (care pare mai științifică) este aceea că o tensiune anxioasă puternică a cauzat o anumită regresie și a împiedicat creșterea normală a Eului.

3. Insecuritate sau tendințe paranoice – L. Rațiunea corelării tendinței paranoice cu anxietatea este ascunsă. Situația socială grea cauzată de comportamentul paranoid (idei, susceptibilitate, orgoliu exagerat) ar putea să producă anxietate sau, mai curând, această notă reprezintă participarea lipsei de securitate socială la anxietate, care apare paralel cu dezvoltarea elementelor de apărare paranoice.

4. Tendințe spre culpabilitate – O. Pe plan descriptiv, factorul O este cunoscut ca reprezentând culpabilitatea anxioasă depresivă. Poate fi o înclinare constituțională către anxietate, în formele ei extreme, poate fi sindromul depresiv, autoacuzarea și anxietatea combinată la unii bolnavi din spitalele de psihiatrie. Caracteristica centrală este un sentiment de nedemnitățe, de anxietate și de presiune cu înclinare către orice fel de sentiment de culpabilitate. În termeni freudieni, factorul poate fi acoperit prin conceptul de anxietate cauzată de presiunile supraeului.

5. Tensiunea ergica – Q4. Este una din componentele cele mai importante, dată fiind corelarea pe care contribuția ei o exprimă. Ea pare să exprime gradul la care anxietatea este născută prin presiunea pulsionilor trezite și nevoilor nesatisfăcute de orice fel. Pulsunile descoperite ca fiind legate pozitiv de această componentă sunt exercitarea apetitului sexual, nevoia de considerație și teama de situații inedite. Nivelul său se manifestă în înclinarea spre emotivitate, tensiune, instabilitate și nervozitate.

Aplicarea testului

Dupa stabilirea unui contact cu subiectul, examinatorul îi dă foaia de testare și îi cere să completeze urmărind instrucțiunile de pe prima pagină privind persoana și luând cunoștință de timp.

Testul poate fi aplicat individual sau colectiv (luând precauțiile necesare pentru a evita sugestiile și copiatul).

Nu este de dorit să i se spună subiectului că este vorba despre un test de anxietate. Va fi desemnat ca o „foaie de autoanaliză”.

Este necesar ca examinatorul să confirme verbal necesitatea ca subiectul să fie cât mai

sincer și să reafirme caracterul confidențial al rezultatelor. Raspunsurile trebuie marcate pe foaia de testare.

Testul necesită circa cinci minute pentru un subiect cu o capacitate de citire medie. Persoanelor care folosesc un timp excesiv trebuie a le reaminti că pentru fiecare întrebare se cere primul raspuns venit spontan în minte.

Procedeu de corectare

Corectarea se efectuează aplicând grilele pe foaia de testare deschisă. Cel care corectează numără 2, 1 sau 0 puncte pentru fiecare item (dupa cifra care este imprimată sub cercul prin care apare raspunsul).

Se plasează grila 2 pe partea dreapta a paginii. Pe pagină se marchează notele Q3, C, etc., dacă sunt dintre notele parțiale. Aceste note parțiale se totalizează pentru a obține nota A. Se procedează la fel cu grila 3 – nota B. Fără a ține cont de notele parțiale, notele A și B se raportează în pagina 4 a probei, unde figurează răspunsul testării. Aceste note se adună pentru a obține nota brută simplă. Se efectuează eventual pe această valoare corectarea pentru vârstă și se caută în tabel valoarea standard corespunzătoare. Această valoare standard se încercuiește în coloana din dreapta. Deci, cu o singură privire se poate să se cunoască poziția individului.

Sunt posibile trei note finale, după alegere:

- 1) *nota totală de anxietate*: suma punctelor obtinute pentru cei 40 de itemi, deci suma notelor A și B;
- 2) *distincția dintre cele 2 note*: A – anxietatea voalată/acoperită (suma punctelor obținute pentru pagina 2 – itemii 1-20), B – anxietatea manifestată/simptomatică (suma punctelor obținute pentru pagina 3 – itemii 21-40). Cercetarea a stabilit că subiectul cu o ingeniozitate suficientă poate stabili prin întrebări indirecte, cu o intenție ascunsă, care este adevărul. Este util să se dispună separat itemii cu „simptome manifeste”, în primul rând ca o indicare a simptomelor reale; în al doilea rând, pentru a indica în ce măsură bolnavul este conștient de problema sa; în al treilea rând, ca un indice de tentativă de a exagera sau deforma simptomele. Întrebarile vualate se găsesc pe pagina din stânga, cele care corespund simptomelor manifeste – pe pagina din dreapta. Astfel, corectarea primelor 20 de întrebări dă nota A (anxietate vualată), iar celelalte 20 de întrebări dau nota B (anxietate manifestată);
- 3) *o distincție între cinci note corespunzătoare unor structuri ale personalității* care intervin în anxietatea descrisă mai sus. Este suma pentru cele 2 pagini reunite privind punctele obținute pentru itemii cuprinși în Q3(-), C(-), L, O, Q4. Totalurile parțiale rezultate din această grupare rămân foarte mici, testul în întregime urmând să furnizeze pe scurt o notă de anxietate.

Nota 2 este destinată să fie utilizată ca un raport brut „manifest-voalat”, a cărui valoare trebuie să fie interpretată în lumina experienței clinice privind testul.

Notele brute 1-3 trebuie interpretate după ce au fost transformate în note standard cu ajutorul etaloanelor.

Notele trebuie ajustate în funcție de vârstă și sex (femeile au note de anxietate mai ridicate).

Diagnosticul și tratamentul sunt mult ușurate dacă se știe că anxietatea totală este datorată tendinței de culpabilitate (O) sau slăbiciunii eului (C), sau lipsei de securitate socială (L), sau stimulării excesive a tendințelor care nu pot să se descarce (Q4). Aceste variabile permit să se obțină notele standard, dar se vor considera ca indicând existența unor probleme numai notele 9-10, cu toate că notele 7-8 ar putea să justifice o cercetare mai profundă dacă ele apar asociate cu alt indice.

Tendința la culpabilitate (O) exprimă în forma sa extremă:

- o depresie patologică anxioasă;
- autoacuzarea.

Din aceste considerente, o notă crescută în (O) trebuie să rețină atenția examinatorului.

Efectele tratamentului se văd manifestându-se asupra factorilor C, Q3, Q4. De aceea, trebuie distinsă anxietatea normală, legată de o situație oarecare, de anxietatea patologică, de origine nevrotică sau psihotică.

Q3, Q4 sunt aspecte ale personalității mai puternic determinate de mediu decât celelate, iar anumite influențe constituționale intră în “forța eului”.

Q4 și C variază cel mai puternic în raport cu schimbările de situație pe termen scurt. O și L rămân foarte stabile la modificările situațiilor.

Se poate presupune că situațiile de stres nu doar că generează o puternică presiune și pulsuni (Q4), dar în același timp tulbură și slăbesc forța eului (C).

O fluctuație puternică, de la o ocazie la alta, este ea însăși un semn de instabilitate dinamică legată și de diverse alte condiții.

Itemii:

Nota A

1. Interesul meu pentru oameni și diferite distracții tinde să se schimbe destul de des.
2. Faptul că unii oameni nu au o părere bună despre mine nu mă împiedică să fiu perfect liniștit.
3. Înainte de a-mi da o părere, obișnuiesc să aștept până când sunt sigur că ceea ce spun este corect.
4. Am tendința să mă las cuprins de sentimentul de gelozie.

5. Dacă ar fi să-mi reîncep viața, (A) aș organiza-o cu totul altfel; (B) aș dori să fie la fel cum a fost.
6. Îmi admir părinții în toate împrejurările importante.
7. Mi-e neplăcut să aud că mi se răspunde “nu”, chiar atunci când știu că ceea ce cer este imposibil.
8. Am îndoieli asupra sincerității oamenilor care se arată față de mine mai prietenoși decât m-aș fi așteptat.
9. Atunci când părinții (sau cei care m-au crescut) îmi dadeau ordine sau îmi cereau să-i ascult, (A) au fost întotdeauna rezonabili; (B) deseori n-au fost rezonabili.
10. Am mai multă nevoie de prietenii mei decât s-ar parea că au ei de mine.
11. Sunt sigur că aș putea să-mi adun forțele pentru a face față unei dificultăți care s-ar ivi pe neașteptate.
12. Când eram mic, mi-era frică de întuneric.
13. Mi se spune uneori că îmi trădez prea ușor emoția prin glas și în comportament.
14. Dacă oamenii profită pe nedrept de amabilitatea mea, (A) mă simt jignit și nu le-o iert; (B) uit imediat și îi iert.
15. Criticile pe care mi le aduc oamenii reușesc mai curând să mă tulbure decât să mă ajute.
16. Mi se întâmplă deseori să mă înfurii cu ușurință împotriva oamenilor.
17. Mă simt neliniștit, ca și când aș dori ceva fără să știu ce.
18. Mă întreb uneori dacă oamenii cărora le vorbesc sunt într-adevăr interesați de ceea ce spun.
19. N-am simțit niciodată vreo indispoziție precisă, ca de pildă: dureri nedefinite, tulburări de digestie, senzația că-mi bate inima etc.
20. Discutând cu anumite persoane mă simt atât de stingherit încât abia îndrznesc să scot o vorbă.

Nota B

21. Atunci când am ceva de făcut, cheltuiesc mai multă energie decât majoritatea oamenilor, deoarece fac totul sub tensiune.
22. Îmi impun să nu fiu distrat și să nu uit amănunțele.
23. Oricât de grele și de neplăcute ar fi piedicile, întotdeauna perseverez și nu părăsesc intențiile cu care am pornit.
24. În situații grele, am tendința să fiu agitat și dezorientat.
25. Din când în când am vise foarte puternice, care îmi tulbură somnul.
26. Am întotdeauna suficientă energie atunci când mă aflu în fața unei dificultăți.

27. Uneori nu mă pot împiedica de a număra diferite lucruri, deși o fac fără niciun rost.
28. Majoritatea oamenilor sunt puțin ciudați, cu toate că nu le place să recunoască acest lucru.
29. Când fac o gafă în societate, sunt în stare să o uit imediat.
30. Mă simt ursuz și nu vreau să văd pe nimeni (A) uneori; (B) deseori.
31. Atunci când îmi merge prost, aproape că-mi vine să plâng.
32. Chiar atunci când mă aflu în mijlocul oamenilor am sentimentul singurătății mele și a lipsei mele de valoare.
33. Mă trezesc noaptea și mi-e greu să adorm din nou din cauza preocupărilor mele.
34. În general, fac față oricare ar fi greutatea care îmi stau în cale.
35. Mă simt uneori vinovat și am remușcări pentru lucruri fără importanță.
36. Nervii mei sunt atât de încordați, încât cel mai mic zgomot (de pildă, un scârțâit de ușă) mi se pare de nesuportat și mă face să tresar.
37. Dacă ceva mă tulbură în mod special, îmi regăsesc de obicei calmul cu ușurință.
38. Mi se întâmplă să tremur sau să transpir atunci când mă gândesc la o sarcină grea pe care trebuie s-o îndeplinesc.
39. În mod obișnuit, adorm ușor, în câteva minute, îndată ce mă culc.
40. Uneori resimt o stare de tensiune sau de agitație gândindu-mă la lucruri care m-au preocupat și interesat puțin înainte.

Fișa de răspuns:

1	Da	Oarecum	Nu	Q3(-)
2	Da	Oarecum	Nu	Q3(-)
3	Da	Oarecum	Nu	Q3(-)
4	Uneori	Rareori	Niciodată	Q3(-)
5	Da	Oarecum	Nu	C(-)
6	Da	Oarecum	Nu	C(-)
7	Da	Oarecum	Nu	C(-)
8	Da	Oarecum	Nu	L
9	A	Oarecum	B	L
10	Rareori	Uneori	Deseori	L
11	Întotdeauna	Deseori	Rareori	O
12	Deseori	Uneori	Niciodată	O
13	Da	Nesigur	Nu	O

14	A	Oarecum	B	O
15	Deseori	Din când în când	Niciodată	O
16	Da	Câteodată	Nu	Q4
17	Foarte rar	Câteodată	Deseori	Q4
18	Da	Câteodată	Nu	Q4
19	Da	Nesigur	Nu	Q4
20	Câteodată	Rareori	Niciodată	Q4
21	Da	Uneori	Nu	Q3(-)
22	Da	Câteodată	Nu	Q3(-)
23	Da	Oarecum	Nu	Q3(-)
24	Da	Uneori	Nu	Q3(-)
25	Da	Uneori	Nu	C(-)
26	Da	Uneori	Nu	C(-)
27	Da	Nesigur	Nu	C(-)
28	Da	Nesigur	Nu	L
29	Da	Uneori	Nu	L
30	A	Variabil	B	O
31	Niciodată	Foarte rar	Câteodată	O
32	Da	Uneori	Nu	O
33	Deseori	Uneori	Niciodată	O
34	Da	Uneori	Nu	O
35	Da	Uneori	Nu	O
36	Deseori	Uneori	Niciodată	Q4
37	Da	Uneori	Nu	Q4
38	Da	Nesigur	Nu	Q4
39	Da	Uneori	Nu	Q4
40	Da	Nesigur	Nu	Q4

Tabelul 1. Itemii corespunzători factorilor chestionarului-C

<i>Factorul</i>	<i>Descriere</i>	<i>Număr itemi</i>	<i>Itemi</i>
Q3	Defect de integrare sau de coeziune a conștiinței de sine;	8	1,2,3,4,21,22,23,24
C	Lipsă de forța Eului sau nevrotism general;	6	5,6,7,25,26,27

L	Insecuritate paranoică, lipsa securității sociale;	4	8,9,28,29
O	Sentiment de culpabilitate, depresie patologică, anxietate depresivă;	12	10,11,12,13,14,15,30,31,32,33,34,35
Q4	Tensiune logică, pulsuni și nevoi nesatisfăcătoare.	10	16,17,18,19,20,36,37,38,39,40

Tabelul 2. Etalonarea notei totale de anxietate (procentaj teoretic)

<i>B(puncte bărbați)</i>	<i>Clasa</i>	<i>F(puncte femei)</i>	<i>Clasa</i>	<i>Parțial</i>	<i>Cumulat</i>
0-10	0	0-14	0	3,6	3,6
11-14	1	15-18	1	4,5	8,1
15-19	2	19-23	2	7,7	15,8
20-23	3	24-27	3	11,6	27,4
24-27	4	28-31	4	14,6	42,0
28-32	5	32-36	5	16,0	58,0
33-36	6	37-40	6	14,6	72,6
37-40	7	41-44	7	11,6	84,2
41-45	8	45-49	8	7,7	91,9
46-49	9	50-53	9	4,5	96,4
50-80	10	54-80	10	3,6	100,0

Tabelul 3. Etalonarea notelor brute pentru componentele PI

<i>clasa</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>
Q3(-)	0	1	2	3	4	5	6	7-8	9-10	11	12-16
C(-)	0	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9-12
L	0	0	1	2	3	3	4	5	6	6	7-8
O	0-2	3	4-5	6	7-8	9	10-11	12-13	14	15-17	18-24
Q4	0-2	3	4-5	6-7	8	9-10	11-12	13	14-15	16-17	18-20

Tabelul 4. Corecții de aplicat la notele componentelor PI înainte de utilizarea etalonului din Tabelul 3

<i>Sex</i>	<i>Vârsta</i>	<i>Q3(-)</i>	<i>C(-)</i>	<i>L</i>	<i>O</i>	<i>Q4</i>
M	17-19	-	-		-2	
M	20-24	-	-		-1	

M	25-29	-	-		-	
M	30-34	-	-		^1	
M	35-39	-	-		^2	
F	17-19	-1			-4	-2
F	20-24	-1			-3	-1
F	25-29	-1			-2	0
F	30-34	-1			-1	^1
F	35-39	-1			0	^2

Tabelul 5. Interpretarea psihologică a notelor standard

<i>Nota standard</i>	<i>Interpretare</i>	<i>Indicații</i>
10	anxietate foarte puternică;	nota de anxietate nevrotică; necesită sfaturi, psihoterapie;
9	anxietate puternică;	necesită sfaturi sau psihoterapie;
8	nevrotism – nota medie, anxios tipic;	sfaturi, psihoterapie;
7	nevrotic-anxios tipic;	sfaturi, psihoterapie (normali în privința auxiliare);
6	anxietate puțină;	grad de anxietate mijlociu(normal);
5	anxietate puțină;	grad de anxietate mijlociu(normal);
4	anxietate puțină;	grad de anxietate mijlociu(normal);
3	anxietate puțină;	grad de anxietate mijlociu(normal).
2	eventual apatici, tensiuni afective diminuate, persoane liniștite;	
1	flegmatici, liniștiți, placizi, destinși;	
0	apți pentru a suporta momente de criză și stres.	

Notele standard 8-10 necesită și calcularea notelor componente C, L, O, Q4, Q3.

Tabelul 6. Grila de corectare

<i>Item</i>	<i>Răspuns</i>			<i>Item</i>	<i>Răspuns</i>		
	<i>Da</i>	<i>Oarecum</i>	<i>Nu</i>		<i>Da</i>	<i>Oarecum</i>	<i>Nu</i>

1	2	1	0	21	2	1	0
2	0	1	2	22	0	1	2
3	0	1	2	23	0	1	2
4	2	1	0	24	2	1	0
5	2	1	0	25	2	1	0
6	0	1	2	26	0	1	2
7	2	1	0	27	2	1	0
8	2	1	0	28	2	1	0
9	0	1	2	29	0	1	2
10	0	1	2	30	0	1	2
11	0	1	2	31	2	1	0
12	2	1	0	32	2	1	0
13	2	1	0	33	2	1	0
14	0	1	2	34	0	1	2
15	2	1	0	35	2	1	0
16	2	1	0	36	2	1	0
17	2	1	0	37	0	1	2
18	2	1	0	38	2	1	0
19	0	1	2	39	0	1	2
20	2	1	0	40	2	1	0

CHESTIONAR DE PERSONALITATE FPI - Forma B

(F.Fahrenberg, H.Selg, R.Hampel)

Instrucțiuni: „În paginile ce urmează veți găsi o serie de afirmații asupra anumitor feluri de comportament, atitudini și interese (Formularul 1). Puteți răspunde la aceste afirmații prin „Da” sau „Nu”. Notați răspunsul dvs. la fiecare din ele în foaia de răspunsuri punând semnul “x” în locul prevăzut pentru aceasta (Formularul 2). Nu există răspunsuri „bune” sau răspunsuri „proaste”. Răspundeți așa cum se potrivește cel mai bine felului dvs. de a fi. Nu reflectați timp îndelungat asupra unei afirmații, ci dați răspunsul ce vă vine spontan. Bineînțeles, nu pot fi prevăzute toate particularitățile comportamentale etc. Poate de aceea unele afirmații nu se vor potrivi dvs. Totuși, în toate cazurile găsiți alternativa care pare fi cea mai apropiată de dvs. și puneți semnul „x” în locul „Da” sau „Nu”.

FORMULARUL 1

CHESTIONARUL FPI-B

1. Am citit indicațiile și sunt gata să răspund sincer la fiecare întrebare.
2. Seara prefer să mă distrez într-o companie veselă.
3. Dacă vreau să fac cunoștință cu cineva, îmi vine greu să găsesc tema de conversație potrivită.
4. Am frecvente dureri de cap.
5. Uneori simt bătăile inimii până sus în gât.
6. Îmi pierd repede calmul, dar mă liniștesc tot atât de repede.
7. Uneori râd la o glumă indecentă.
8. Dacă vreau să știu ceva, caut mai curând într-o carte decât să întreb pe cineva.
9. Prefer să nu intru în odaie, dacă nu sunt sigur că apariția mea va trece pe neobservate.
10. Pot să mă înfurii atât de tare, încât să sparg, spre exemplu, vesela.
11. Mă simt jenat dacă lumea mă observă pe stradă sau într-un magazin.
12. Simt deseori o lovitură sau o pulsare evidentă în artere.
13. Dacă cineva mi-a făcut o nedreptate, îi doresc o pedeapsă usturătoare.
14. Cred că răul trebuie să se răsplătească cu binele, și eu acționez în același sens.
15. Îmi vine ușor amețeala și văd negru înaintea ochilor dacă mă ridic brusc din poziția culcată.
16. Vizez peste zi mai mult decât este bine pentru mine.
17. Cu oamenii care se poartă mai prietenos decât mă aștept, sunt prudent.
18. Dacă trebuie să recurg la forța fizică pentru a-mi apăra dreptul, așa fac.

19. Pot să aduc repede veselia într-o societate plicticoasă.
20. Mă fâsticesc ușor.
21. Nu mă supăr dacă alții critică ceva legate de persoana mea sau de munca mea.
22. Chiar pe vreme caldă simt frecvent mâinile și picioarele reci.
23. În relațiile cu alți oameni sunt neîndemnat.
24. Mă simt de multe ori, fără temei, destul de nenorocit.
25. Uneori n-am nicio dorință să-mi găsesc vreo ocupație.
26. Simt de multe ori o respirație insuficientă, fără să fi muncit din greu.
27. Am comis erori în viață.
28. Am de multe ori sentimentul că alții râd de mine.
29. Îmi fac plăcere sarcinile care cer acțiune rapidă.
30. Dacă privesc înapoi la câte am întâmpinat, nu sunt cu totul mulțumit de soarta mea.
31. Frecvent nu am poftă de mâncare.
32. În copilărie mi-a făcut plăcere când alți copii erau pedepsiți de părinți sau de profesori.
33. De obicei, pot să mă hotărâsc repede și iau decizii bune.
34. Nu totdeauna spun adevărul.
35. Urmăresc cu plăcere cum cineva caută ieșire din încurcătură.
36. Un cal care nu trage bine trebuie să simtă biciul.
37. În privința trecutului nu-mi fac probleme.
38. Nu pot găsi motiv imediat ca să bat pe cineva.
39. Aproape în fiecare săptămână întâlnesc pe cineva pe care nu pot să-l suport.
40. Uneori îmi pare că nu sunt bun de nimic.
41. Permanent mă simt încordat și mi-e greu să mă relaxez.
42. Am frecvent greață și balonări.
43. Dacă cineva i-a făcut rău prietenului meu, sunt alături de el pentru a plăti cu aceeași monedă.
44. De multe ori am întârziat la o întâlnire sau la serviciu.
45. Sincer vorbind, am chinuit deja multe animale.
46. Dacă în mod neașteptat întâlnesc un prieten vechi, îmi vine să mă arunc de bucurie în brațele lui.
47. În situații enervante sau de teamă mi se usucă în gură și-mi tremură mâinile.
48. Câteodată sunt posomorât fără a ști cu adevărat de ce.
49. Când merg să mă culc, adorm, de regulă, în câteva minute.
50. Îmi face plăcere să indic asupra greșelilor altora.
51. Uneori mă laud.

52. Am participat activ la organizarea unui cerc sau a unui grup.
53. Privesc deseori în altă parte a străzii pentru a evita întâlniri cu cineva.
54. Din când în când „mă fac mare” (o fac pe grozavul).
55. Sunt o fire vioaie.
56. Mă îndoiesc câteodată dacă oamenii cu care vorbesc sunt interesați într-adevăr de ceea ce spun eu.
57. Am uneori pete roșii pe gât sau pe față.
58. Când într-adevăr sunt furios, sunt în stare să lovesc pe cineva.
59. Dacă cineva mă tratează urât, nu mă enervează acest lucru și nu mă supăr.
60. Îmi vine greu să le reproșez cunoscuților mei.
61. Mă enervează uneori eventualitatea de a avea ghinion.
62. Nu pe fiecare din cei care-i cunosc pot să-l sufăr.
63. De multe ori am gânduri de care ar trebui să mă rușinez.
64. Nu știu de ce, dar câteodată aș vrea să distrug ceva (să fac ceva țândări).
65. Mă liniștește deseori vestea că oamenilor antipatici mie le merge rău.
66. Măinile și picioarele mele sunt deseori agitate.
67. Prefer mai mult o seară în care să urmez un „hobby” decât să fiu într-o companie veselă.
68. Comportarea mea de cele mai multe ori e mai bună în societate decât acasă.
69. Îmi scapă deseori observații, aprecieri pe care ar fi fost mai bine să nu le spun.
70. Nu-mi place să fiu în centrul atenției.
71. Am puțini cunoscuți buni.
72. Observ adesea o mișcare involuntară a ochilor mei, o tresărire a feței sau umerilor.
73. După o petrecere, am adesea dorința să supăr în vreun fel pe alți oameni.
74. Dacă te gândești la întreaga suferință de pe pământ, într-adevăr poți să dorești să nu te fi născut.
75. Cine mă insultă și-a făcut rost de o palmă.
76. Dacă sunt furios, spun lucruri necuviincioase.
77. Îmi place să adresez o întrebare sau să răspund la ea în așa mod ca interlocutorul meu să se fâsticească.
78. De multe ori amân ceva ce ar trebui făcut imediat.
79. Nu este felul meu să spun glume și bancuri.
80. Greutățile zilnice îmi tulbură adesea liniștea.
81. În țara unor întâmplări fac ușor emoții și am neliniște corporală.
82. Fac parte, din păcate, din categoria celor care se înfurie ușor.

83. Îmi vine greu să vorbesc sau să explic în fața unui grup mare de oameni.
84. Dispoziția, toanele mele se schimbă frecvent.
85. Obosesc mai repede decât cei mai mulți dintre oameni.
86. Dacă mă supăr sau mă necăjesc foarte tare, se resimte în întreg organismul.
87. Sunt adesea incomodat de gânduri inutile care îmi trec frecvent prin cap.
88. Cu adevărat familia și cunoscuții mei mă înțeleg cu greu.
89. Organismul meu are nevoie de mai mult de 8 ore de somn pentru a se reface cum trebuie.
90. Rostesc adesea amenințări la care nu gândesc deloc serios.
91. De cele mai multe ori privesc cu încredere în viitor.
92. Îmi bat joc cu plăcere de alți oameni.
93. Sunt deseori motiv al dispoziției proaste pentru alți oameni.
94. Am aproape întotdeauna un răspuns adecvat situației.
95. Chiar dacă cineva mă scoate din sărite, mă liniștesc de cele mai multe ori repede.
96. Fiind copil, manifestam interes față de teme interzise.
97. Uneori îmi place să jignesc oamenii pe care îi iubesc.
98. Îmi fierbe sângele dacă mă păcălește cineva.
99. Adesea mă mustră conștiința. (Am înclinație către o mare conștiinciozitate).
100. Adesea mă pierd în gândurile mele.
101. Uneori simt bucuria la paguba altora.
102. Adesea mă necăjesc prea repede din cauza altora.
103. Vorbesc câteodată despre lucruri din care eu însumi nu înțeleg nimic.
104. Mă simt deseori ca un „butoi de pulbere” gata să explodez.
105. Mă simt deseori obosit, extenuat.
106. Îmi face atâta plăcere să mă întretin cu alți oameni, încât folosesc orice ocazie să vorbesc deschis și cu un străin.
107. Spre regret, adesea apreciez prea repede pe alți oameni.
108. Dimineața, după ce mă scol, sunt într-o dispoziție bună care mă face să cânt sau să fluier.
109. Deciziile le iau nesigur, chiar și atunci când gândesc mult asupra lor.
110. Încin ca la o dispută să vorbesc mai tare ca de obicei.
111. Trec destul de ușor peste decepții.
112. Îmi mușc deseori buzele sau îmi rod unghiile.
113. Mă simt cel mai fericit atunci când sunt singur.
114. Câteodată, într-adevăr am nevoie de o emoție.

FOAIA DE RĂSPUNS

Numele, prenumele _____

Data _____ vârsta _____

Nr. Da Nu	Nr. Da Nu	Nr. Da Nu	Nr. Da Nu	Nr. Da Nu	Nr. Da Nu
1	20	39	58	77	96
2	21	40	59	78	97
3	22	41	60	79	98
4	23	42	61	80	99
5	24	43	62	81	100
6	25	44	63	82	101
7	26	45	64	83	102
8	27	46	65	84	103
9	28	47	66	85	104
10	29	48	67	86	105
11	30	49	68	87	106
12	31	50	69	88	107
13	32	51	70	89	108
14	33	52	71	90	109
15	34	53	72	91	110
16	35	54	73	92	111
17	36	55	74	93	112
18	37	56	75	94	113
19	38	57	76	95	114

Testul FPI conține 9 scale de bază la care, pentru a obține o imagine mai completă a personalității celui investigat, autorii au mai adăugat încă 3 scale suplimentare.

Descrierea scalelor

Scala 1 (Nervozitate). *Valoarea mare* de testare indică disconfortul psihosomatic (tulburări de somn, dureri și stări generale proaste, oboseală cu fenomene de epuizare, neliniște, instabilitate), stări de iritație afectivă însoțite de tulburări vegetative și musculare intense. *Valoarea mică* prezintă tulburări psihosomatice minore, rezonanță afectivă scăzută.

Scala II (Agresivitate spontană). *Valoarea mare* de testare indică un comportament

impulsiv, sadic. În relațiile cu oamenii subiectul face glume grosolane sau lipsite de sens, se bucură de răul altuia. Este nestăpânit, neliniștit, manifestă nevoia de schimbări, setea de aventură, tendința spre exaltare. Reprezintă tabloul imaturității emoționale. **Valoarea mică** prezintă tendința de agresiune spontană minimă, stăpânire de sine, comportare stabilă.

Scala III (Depresie). **Valoarea mare** de testare indică fluctuanță mare în dispoziții, prevalând însă stările depresive, tensionate, pesimiste. Subiectul este în general prost-dispus, nemulțumit, epuizat, iritabil, anxios, cu sentimentul unui pericol nedefinit, cu complexe de inferioritate adânc înrădăcinate. Are veșnic probleme, sentimentul de culpă, își face singur reproșuri. **Valoarea mică** indică o dispoziție echilibrată, un raport emoțional bun cu ceilalți. Subiectul este relaxat, optimist, cu puține griji.

Scala IV (Emotivitate). **Valoarea mare** de testare prezintă stări de instabilitate emoțională, iritabilitate, tensiune. Subiectul este nerăbdător, neliniștit, tulburat chiar de dificultăți banale. Devine furios, apoi agresiv, amenințător, cu acțiuni de afect sau chiar afecte violente. **Valoarea mică** indică stări de impulsivitate redusă. Subiectul este calm, flegmatic, stăpânit emoțional, răbdător.

Scala V. (Sociabilitate). **Valoarea mare** de testare indică un subiect sociabil, activ, vorbăreț și prompt la replică, care leagă repede prietenii și are cerc mare de cunoștințe. **Valoarea mică** indică un subiect cu dorința de contact redusă (care se mulțumește cu propria persoană), cu un cerc redus de cunoștințe. Persoana este distantă, ciudată, puțin întreprinzătoare, taciturnă.

Scala VI (Caracter calm). **Valoarea mare** de testare indică subiectul care are încredere în sine, nu poate fi enervat ușor, nu se abate din drumul său, este răbdător, optimist, energic. **Valoarea mică** indică subiectul iritabil, decepționat, supărăcios, succesibil, descurajat, pesimist.

Scala VII (dominare). **Valoarea mare** de testare indică acte de agresiune reactiv fizice, verbale sau imaginare; tendințe spre o gândire autoritar-conformistă; agresivitate în limita formelor lor convenționale de conviețuire în societate. **Valoarea mică** indică tactul, toleranța, atitudinea ponderată.

Scala VIII (Inhibiție). **Valoarea mare** de testare indică timiditate, inhibare în contact cu alte persoane, incapacitate de contact, neliniște, tremurături, paloare sau roșeață, tulburări digestive. **Valoarea mică** indică atitudine dezinvoltă, încredere în propriile puteri, disponibilitate pentru o acțiune, abnegație.

Scala IX (Fire deschisă). **Valoarea mare** de testare indică spirit autocritic, atitudine dezinvoltă, capacitate de a recunoaște mici slăbiciuni și defecte pe care le are, probabil, fiecare. **Valoarea mică** indică disimularea micilor slăbiciuni și defecte, dorința de a produce o impresie bună, lipsa de sinceritate și spirit autocritic, atitudine de automulțumire.

Scala X (Extraversiune – introversiune). **Valoarea mare** indică sociabilitate, nevoia de

contact, degajare, voiciune, impulsivitate, nestăpânire. *Valoarea mică* indică nesociabilitate, calm, rezervat, constanță, stăpânire, pasivitate.

Scala XI (labilitate emoțională). *Valoarea mare* de testare indică indispoziție sau dispoziție labilă, tristețe, iritabilitate, violență, agitație, meditații inutile, sentiment de vinovăție, apatie, dificultăți de contact. *Valoarea mică* indică o dispoziție stabilă și echilibrată, degajare, calm, stăpânire de sine, siguranță de sine, capacitate de concentrare.

Scala XII (Masculinitate – Feminitate). *Valoarea mare* de testare indică activism în anumite situații, optimism, caracter întreprinzător, dispoziție echilibrată, puține neplăceri fizice, fără tulburări psihosomatice generale. *Valoarea mică* indică o atitudine de rezervă ușoară, neîncredere abătută, descurajare ușoară, neîncredere în sine, neplăceri fizice și tulburări psihosomatice generale. În special pulsul neregulat, amețeli, mâini și picioare reci, genunchi moi la emoții, sensibilitate la schimbările atmosferice.

Analiza rezultatelor

Analiza se realizează în două etape. Mai întâi se urmăresc răspunsurile la itemi potrivit scalelor FPI 1 – FPI 12, aflându-se valorile brute individuale (Fiecare răspuns al subiectului ce corespunde cu cel al scalelor de mai jos se egalează cu 1 punct).

Scala FPI 1 – Nervozitate

17 itemi

Da: 4, 5, 12, 15, 22, 26, 31, 41, 42, 57, 66, 72, 85, 86, 89, 105.

Nu: 49

Scala FPI 2 – Agresivitate

13 itemi

Da: 32, 35, 45, 50, 64, 73, 77, 93, 97, 99, 103, 112, 114.

Nu: 99

Scala GPI 3 – Depresie

14 itemi

Da: 16, 24, 27, 28, 30, 40, 56, 61, 74, 84, 87, 88, 100.

Nu -

Scala FPI 4 – Emotivitate

11 itemi

Da: 6, 10, 58, 69, 76, 80, 82, 102, 104, 107, 110.

Nu: -

Scala FPI 5 – Sociabilitate

15 itemi

Da: 2, 19, 46, 52, 55, 94, 106.

Nu: 3, 8, 23, 53, 67, 71, 79, 113.

Scala FPI 6 – Caracter calm

10 itemi

Da: 14, 21, 29, 37, 38, 59, 91, 95, 108, 111.

Nu: -

Scala FPI 7 – Dominare

10 itemi

Da: 13, 17, 18, 36, 39, 43, 65, 75, 90, 98.

Nu: -

Scala FPI 8 – Inhibiție

10 itemi

Da: 9, 11, 20, 47, 60, 70, 81, 83, 109.

Nu: 33.

Scala FPI 9 – Fire deschisă (sinceritate)

13 itemi

Da: 7, 25, 34, 44, 51, 54, 62, 63, 68, 78, 92, 96, 101.

Nu: -

Scala FPI 10 – Extraversiune – Introversiune

12 itemi

Da: 2, 29, 46, 51, 55, 76, 93, 95, 106, 110.

Nu: 20, 87.

Scala FPI 11 – Labilitate emoțională

14 itemi

Da: 24, 25, 40, 80, 83, 84, 85, 87, 88, 102, 112, 113.

Nu: 4, 59.

Scala FPI 12 – Masculinitate – Feminitate

15 itemi

Da: 18, 29, 33, 50, 52, 58, 65, 91, 104.

Nu: 16, 20, 31, 47, 84.

La etapa a doua, din rațiuni practice și luând în calcul dependența anumitor scale FPI de particularități de sex și vârstă, se recomandă ca valorile brute FPI individuale să fie transformate în valori standard FPI conform tabelului ce urmează.

Ttransformarea valorilor brute în valori standard

Valoare brută	Valorile standard după scale											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1	1	1	3	3	1	1	3	3	1	1	2	1
2	4	3	4	4	1	2	4	5	1	1	3	1
3	4	4	4	5	1	3	5	6	2	2	4	1
4	5	5	5	6	2	4	6	6	3	3	4	1
5	5	5	6	7	2	5	7	7	3	4	5	2
6	6	7	6	7	3	6	8	7	4	4	6	3
7	7	8	7	8	3	7	8	8	5	5	7	4
8	7	8	7	8	4	9	9	9	5	6	7	5
9	8	8	8	9	5	9	9	9	6	7	8	6
10	8	9	8	9	5	9	9	9	8	8	8	8
11	8	9	8	9	6	-	-	-	8	9	8	8
12	8	9	9	-	7	-	-	-	9	9	9	9
13	9	9	9	-	8	-	-	-	9	-	9	9
14	9	-	9	-	9	-	-	-	-	-	9	9
15	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
16	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Rezultatele obținute se marchează printr-un semn convențional (cerculeț, cruciuliță etc.) în punctul corespunzător valorilor standard și scalei respective. Unind cu linii drepte punctele marcate, vom obține imaginea grafică a profilului personalității.

PROFILUL PERSONALITĂȚII

Nr. scalei	Valoare brută	Valorile standard								
		9	8	7	6	5	4	3	2	1
1		.	.	.	.	.	.	.	.	.
2		.	.	.	.	.	.	.	.	.
3		.	.	.	.	.	.	.	.	.
4		.	.	.	.	.	.	.	.	.
5		.	.	.	.	.	.	.	.	.
6		.	.	.	.	.	.	.	.	.
7		.	.	.	.	.	.	.	.	.
8		.	.	.	.	.	.	.	.	.
9		.	.	.	.	.	.	.	.	.
19		.	.	.	.	.	.	.	.	.
11		.	.	.	.	.	.	.	.	.
12		.	.	.	.	.	.	.	.	.

Testarea cu chestionarul FPI preconizează următoarele configurații ale profilului personalității.

Scala FPI 1 (Nervozitate): cotele mari sunt asociate cu cote similare pe scalele FPI 3, 4, 8, 11 și cote mici pe FPI 12.

Scala FPI 2 (Agresivitate): cotele mari sunt asociate cu cote similare pe scalele FPI 4, 7, 9, 10, 12.

Scala FPI 3 (Depresie): cotele mari sunt asociate cu cote similare pe scalele FPI 1, 4, 7, 8, 9, 11 și cote mici pe FPI 12.

Scala FPI 4 /Flexibilitate): cotele mari sînt asociate cu cotele similare pe scalele FPI 1, 2, 3, 7, 11.

Scala FPI 5 (Sociabilitate): cotele mari sunt asociate cu cote similare pe scala FPI 10 și cote mici pe FPI 8.

Scala FPI 6 (Calm): apare ca fiind o scală independentă, ea nu corelează cu niciuna din celelalte scale.

Scala FPI 7 (Dominare) cotele mari sunt asociate cu cote similare pe scalele FPI 2, 3, 4, 11.

Scala 8 (Inhibiție): cotele mari sunt asociate cu cote similare pe scalele FPI 1, 3, 11 și cote mici pe FPI 5, 12.

Scala FPI 9 (Sinceritate): cotele mari sunt asociate cu cote similare pe scalele FPI 2, 3, 11.

Scala FPI 10 (Extraversie): cotele mari sunt asociate cu cote similare pe scala FPI 5.

Scala FPI 11 (Labilitate emoțională): cotele mari sunt asociate cu cote similare pe scalele FPI 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9 și cote mici pe FPI 12.

Scala FPI 12 (Masculinitate): cotele mari sînt asociate cu cote mici pe scalele FPI 1, 3, 8, 11.

TEHNICA „ANIMALUL INEXISTENT”

Instrucțiune: „Imaginați-vă și desenați un animal inexistent și dați-i un nume inexistent”.

Interpretare

Să se observe:

- cu care mână desenează – indică emisfera cerebrală dominantă
- pe cât spațiu de pagină e situat desenul

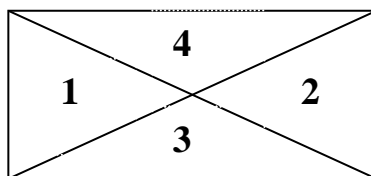
Sectoarele I, III – reprezintă trecutul, inactivitatea

Sectoarele II, IV – reprezintă viitorul, realitatea.

Desenul care se află în:

partea de jos (stânga) denotă emoții negative, neîncredere, pasivitate,

partea de sus (dreapta) – emoții pozitive, energie activă și acțiuni concrete.

Cu cât desenul se află **mai în partea de sus**, indică:

- autoapreciere mai înaltă sau
- nemulțumire față de statutul personal
- aprecierea sa în societate de către alții
- pretenție la recunoașterea proprie și tendința spre autoafirmare (relația subaltern-șef, de subordonare).

Pentru **partea de jos**:

- dezinteres pentru propriul statut social
- autoapreciere joasă
- lipsă de tendință spre autoafirmare

Capul

Întors spre **stânga** – tendință spre reflexie, gândire sau nu este om de acțiune, uneori simte frică față de acțiunile care cer hotărâre.

Întors spre **dreapta** – tendință spre activitate (realizează sau începe să realizeze aproape tot ce planifică și ce gândește).

Poziție **frontală** – egocentrism.

Din **spate** – probleme de comunicare.

Ochii

Cu desenul detaliat al **pupilei (irisului)** – retrăirea unor sentimente de frică din trecut.

Genele foarte bine **conturate** – la fete – maniere isteroide-demonstrative,
la băieți – feminitate.

Simpla **prezență a genelor sau ochilor** indică:

- cointeresarea celor din jur pentru propria persoană
- autoexpunerea propriei personalități
- subiectul prețuiește extrem de mult aspectul exterior al propriei persoane (narcisism).

Urechile

Dacă sunt **lungi, mari, îndoite** sau **bine conturate** – subiectul are nevoie de informație și are interesul orientat în această direcție.

Simpla lor **prezență** – importanța pe care o acordă subiectul opiniei celorlalți față de sine, dar fără schimbarea comportamentului.

Gura

Dacă este **bine conturată** și e **desenată și limba**, avem de a face cu o persoană vorbăreață.

Buzele conturate – emotivitate, uneori în strânsă legătură cu limbuția.

Dacă este **deschisă**, dar **fără buze sau limbă**, denotă frică, teamă, neîncredere.

Are **dinți** – agresivitate definitivă, subiect brutal, îngâmfat și orgolios la învinuirile aduse.

Hașurată, rotundă – teamă, agresivitate.

Indică **agresivitatea** – colțuri, unghii ascuțite, gheare, dinți, colți, antene, coarne, ghimpi, solzi ascuțiți.

Capul mai mare în raport cu corpul – subiectul prețuiește partea rațională, erudiția, înțelepciunea, este prezentă prețuirea de sine, dar și a celorlalți.

Prezența penelor – tendința spre înfrumusețare, autoîndreptățire, demonstrare.

Coafură sau blană – emotivitate, evidențierea sexului căruia aparține, orientare spre rolul său sexual.

Evidențierea zonelor sexuale sau mamelare – atitudine pozitivă față de sexul opus.

Picioarele

Picioarele, labele, postament – raționalitate, subiectul e capabil de gândire profundă.

Picioare similare (ca tip) – conformație și orientare, atitudine conformistă în luarea deciziilor, banalizare, șablonare.

Picioare diferite (variate ca formă sau mărime) – indiferență, nonconformism, început creator, gânduri eterodoxe.

Detaliile de pe corp (solzi, aripi, picioare în plus) denotă energie, inițiativă, încredere în sine, valorificare proprie, fără a ține cont de ceilalți, luptă pentru „un loc sub soare”.

Aripile – pasiunea într-o anumită activitate, curaj în afaceri, emotivitate, îngrijorare, pasiuni sexuale.

Liniile de **unire a picioarelor cu corpul** indică controlul personal față de hotărârile și concluziile sale.

Cooda

Reprezintă atitudinea față de propriile acțiuni, decizii, gânduri, discuții.

Cooda în **sus** – atitudine pozitivă, încrezută, vioaie și îndrăzneță, convins că ceea ce face e corect.

Cooda în **jos** – nesatisfăcut de sine, sentiment de apărare sufletească (obsedarea de o idee), regretă nesiguranța în acțiune.

Cooda în **dreapta** – atitudine îndreptată spre acțiune.

Cooda în **stânga** – atitudine îndreptată spre gânduri, situații, amintirea unor momente de ezitare.

Coarne pe cap, tentacule, fundițe, aripi, carapace, cârlionți – agresivitate ca formă de apărare.

Dacă toate acestea au caracter funcțional – energie în activitate, încredere în sine, atașament, curiozitate, implicarea în mai multe evenimente.

Organismul în mișcare

Mișcare în **jos** – nemulțumire față de sine, depresie, regret, îndoială față de sine, regretarea celor spuse sau făcute.

Mișcare în **dreapta** – referință la acțiunile și comportarea sa.

Mișcare în **stânga** – face referire la gândurile sale, hotărârile, momentele scăpate din cauza nehotărârii.

Conturul figurii

Cu **ace, solzi, ghimpi, platoșă** – reacție de apărare față de oamenii din jur.

Există **colțuri, unghiuri ascuțite** – agresivitatea de frică, în cazul **îngroșării conturului** – anxietate.

Dacă există **platoșe, scuturi, arme** – apărarea de teamă, bănuieli.

Îngroșarea conturului

În partea de jos – împotrivirea la ironiile de nerecunoaștere, împotrivirea subordonării pentru cei ce sunt subalterni, teama de condamnări.

În părțile laterale – teama nediferențiată cu elemente de apărare.

În partea dreaptă – teama de acțiune.

În partea stângă – teama privind propriile opinii, concepții sau sugestii.

Cu cât mai multe detalii sunt, iar conturul este cu linii mai simple, cu atât mai mare va fi energia.

Animalul reprezentat este *proiecția propriului eu*.

Dacă seamănă cu **figura umană**, desenul indică infantilism, maturizare emoțională incompletă.

Dacă e o **figură circulară**, chiar și imperfectă – tendințe spre închidere în sine, evitare de a da informații despre sine și chiar neplăcerea de a fi testat.

Dacă există **mecanisme** (becuri, șuruburi, sârme) sau dacă animalul este **plasat pe un oarecare postament**, se atestă comportament schizoid, de autoapreciere la nivel înalt.

Important

Dacă **numărul detaliilor este mare**, dar **proporțional cu figura** – grad înalt de creativitate.

Dacă reprezintă un **animal concret**, existent, căruia i se **adaugă doar anumite detalii** – lipsă de creativitate.

Dacă elementele din care e desenat animalul sunt **foarte minuțios elaborate** – originalitate.

Denumirea care i se dă de către autor

Denumirea de genul **numelor compuse** (ex : iepure zburător) denotă raționalitate.

Denumiri **inventate complexe** (ex : robotbuh) – raționalism, adaptare la situații concrete și demonstrativitate.

Denumiri **sonore superficiale** – atitudine ușuratică față de cei din jur, neputința de a putea ține cont de semnalele de primejdie.

Denumiri **complicate și lungi** – tendința spre fantezie ca formă de apărare.

TESTUL DE ANXIETATE ȘCOLARĂ FILLIPS

Testul studiază nivelul și caracterul anxietății legat de școală. Se aplică elevilor de vârstă școlară mică și preadolescenților.

Testul conține 58 întrebări la care elevii trebuie să răspundă prin „Da” sau „Nu”.

Instrucție: Vă propunem un chestionar care constă dintr-un șir de întrebări ce se referă la felul în care vă simțiți la școală. Dați răspunsuri sincere. Aici nu sunt răspunsuri corecte sau greșite. Dacă răspunsul la întrebare este afirmativ, puneți semnul „+”, dacă negativ – „-”.

Textul chestionarului:

1. Îți vine greu să te menții la același nivel cu toată clasa?
2. Te neliniștești dacă învățătorul îți spune că are de gând să-ți verifice cunoștințele?
3. Îți vine greu să faci față cerințelor profesorului sau să înveți la nivelul cerințelor învățătorului?
4. Visezi câteodată că profesorul este furios din cauza că nu ai făcut temele?
5. S-a întâmplat ca cineva din clasa ta să te lovească sau să te bată?
6. Deseori ți se întâmplă să-ți dorești ca profesorul să nu se grăbească să explice tema nouă, să ai timp să înțelegi ceea ce el spune?
7. Te neliniștești mult când răspunzi sau îndeplinești o sarcină?
8. Se întâmplă ca să te temi să te exprimi la lecție deoarece te temi să nu faci o greșeală prostească?
9. Îți tremură genunchii când ești chemat la răspuns?
10. Deseori colegii râd de tine când vă jucați în diferite jocuri?
11. Se întâmplă să fii notat cu o notă mai joasă decât te așteptai?
12. Te neliniștește gândul că vei rămâne corigent?
13. Te strădui să eviți jocurile, în care se face alegerea, deoarece de regulă pe tine nimeni nu te alege?
14. Se întâmplă să tremuri când ești chemat la răspuns?
15. Deseori apare senzația că nimeni dintre colegii tăi nu vrea să facă ceea ce vrei să faci tu?
16. Te neliniștești mult înainte de a începe să îndeplinești sarcina?
17. Îți vine greu să fii apreciat cu notele la care se așteaptă de la tine părinții?
18. Te temi uneori că ți se va face rău în clasă?
19. Vor râde de tine colegii dacă vei răspunde greșit la lecții?
20. Semeni cu colegii de clasă?
21. După ce îndeplinești sarcina te neliniștești dacă ai făcut totul corect?
22. Când lucrezi în clasă, ești sigur că ai memorizat totul corect?

23. Visezi uneori că ești la școală și nu poți răspunde la întrebarea profesorului?
24. Cu majoritatea colegilor ești în relații de prietenie?
25. Lucrezi mai sânguincios dacă știi că rezultatele tale vor fi comparate cu rezultatele colegilor?
26. Deseori visezi să te neliniștești mai puțin când ești întrebat la lecție?
27. Te temi uneori să discuți sau să dezbați un anumit subiect?
28. Simți că inima începe să bată mai tare când profesorul spune că are de gând să-ți verifice temele?
29. Atunci când ești înalt apreciat, crede cineva dintre colegii tăi că ai vrea să te dai mare pe lângă profesor?
30. Te simți bine cu colegii față de care elevii au o atitudine pozitivă deosebită?
31. Se întâmplă ca colegii în clasă să spună ceva ce te afectează?
32. Cum crezi, elevii care nu fac față la învățătură își pierd reputația?
33. Consideri că majoritatea colegilor nu-ți acordă atenție?
34. Deseori te temi să pari caraghios?
35. Ești mulțumit de atitudinea profesorilor față de tine?
36. Contribuie mama ta la fel ca și alte mame la organizarea seratelor școlare?
37. A fost important pentru tine cândva ce cred despre tine cei din jur?
38. Ai speranțe ca pe viitor să înveți mai bine?
39. Consideri că vestimentația ta școlară este la fel de bună ca și a colegilor tăi?
40. Deseori te prinzi cu gândul că te preocupă ceea ce cred despre tine colegii în timp ce răspunzi?
41. Elevii dotați beneficiază de anumite drepturi pe care nu le au alți elevi din școală?
42. Se supără unii colegi ai tăi când dai un răspuns mai bun decât ei?
43. Ești mulțumit de atitudinea colegilor față de tine?
44. Te simți bine când rămâi de unul singur cu profesorul?
45. Râd uneori colegii pe seama ta și a vestimentației tale?
46. Crezi că te neliniștești de treburile tale preșcolare mai mult decât alți elevi?
47. Simți că îți vine să plângi când nu poți să răspunzi?
48. Seara, când ești culcat, te frământă uneori gândul ce va fi mâine la școală?
49. Lucrând la o sarcină dificilă, ai senzația că ai uitat lucrurile pe care deja le știai bine?
50. Îți tremură puțin mâna când lucrezi asupra sarcinii?
51. Simți că începi să te enervezi când profesorul spune că are de gând să dea o sarcină clasei?
52. Îți este frică de verificarea temelor la școală?

53. Când profesorul spune că are de gând să dea o sarcină clasei, simți că ți-i frică că nu vei face față?
54. Gândești uneori că colegii de clasă pot face lucruri pe care nu le poți face tu?
55. Când profesorul explică tema nouă, ți se pare că colegii tăi o înțeleg mai bine decât tine?
56. În drum spre școală te neliniștești că profesorul poate să dea o lucrare de evaluare?
57. Când realizezi sarcina, simți, de regulă, că nu o faci bine?
58. Ți tremură puțin mâna când învățătorul cere să îndeplinești sarcina la tablă în fața întregii clase?

Prelucrarea și interpretarea rezultatelor

La prelucrarea rezultatelor se atrage atenție la întrebările care nu corespund cu cheia testului. Răspunsurile care nu corespund cu cheia denotă manifestarea anxietății.

La prelucrarea testului se calculează:

1. numărul total de necorespunderi ale răspunsurilor cu cheia testului. Dacă numărul este mai mare de 50%, e vorba de anxietate mărită, dacă mai mare de 75% – nivel ridicat de anxietate;
2. numărul de necorespunderi la fiecare factor evidențiat din test. Nivelul anxietății se determină la fel ca și în primul caz.

Raportarea întrebărilor la parametrii anxietății propuse de test.

Factorii	Nr. întrebărilor
1. anxietate generală școlară	2,3,7,12,16,21,23,26,28,46,47,48,49,50,51,52,53,54,55,56,57,58 = 22
2. stresul social	5,10,15,20,24,30,33,36,39,42,44 = 11
3. frustrarea necesității în realizarea succeselor	1,3,6,11,17,19,25,29,32,35,38,41,43 = 13
4. frica de automanifestare	27,31,34,37,40, 45 = 6
5. frica de verificare a cunoștințelor	2,7,12,16,21,26 = 6
6. frica de a nu corespunde așteptărilor altora.	3,8,13,17,22 = 5
7. rezistență fiziologică scăzută la stres.	9,14,18, 23, 28 = 5
8. probleme și frici în relația cu profesorul.	2, 6, 11, 32, 35, 41, 44, 47 = 8

Cheia răspunsurilor „+” – da – 11, 20, 22, 24, 25, 30, 35, 36, 38,39,41, 43,44,

„ - „ – nu – restul întrebărilor.

Caracteristica de conținut al fiecărui factor.

1. ***Anxietate generală în școală*** – starea generală emoțională a copilului legată de diferite forme de încadrare în viața școlară.

2. **Stresul social** – starea emoțională a copilului pe fonul căruia se dezvoltă contactele lui sociale (în primul rând cu semenii).
3. **Frustrarea necesității în realizarea succeselor** – fon psihic nefavorabil ce nu permite copilului să-și dezvolte necesitățile în succes, atingerea unui rezultat înalt.
4. **Frica de automanifestare** – emoții negative ce însoțesc situațiile care necesită automanifestarea, demonstrarea posibilităților personale, autoprezentarea pentru alții.
5. **Frica de verificare a cunoștințelor** – atitudine negativă și anxietate în situațiile de verificare (mai ales publică) a cunoștințelor, realizărilor, posibilităților.
6. **Frica de a nu corespunde așteptărilor altora** – orientare spre valoarea altora în aprecierea rezultatelor proprii, a faptelor, gândurilor; anxietate legată de aprecierile date de alții, așteptarea aprecierilor negative.
7. **Rezistență fiziologică scăzută la stres** – particularitățile psihofiziologice ce micșorează adaptabilitatea copilului la situațiile provocatoare de stres, ce măresc probabilitatea reacției neadecvate, distructive la factorul de mediu stresant.
8. **Probleme și frici în relația cu profesorul** – fon emoțional negativ general de relații cu adulții în școală ce reduce eficiența instruirii copilului în școală.

Fișa de răspuns
Diagnosticarea nivelului de anxietate școlară Fillips

Nume, prenume _____ Vârsta _____ clasa _____
 Instituția _____ Data realizării _____

Nr. d/o	Variantă de răspuns		Nr. d/o	Variantă de răspuns	
	Da	Nu		Da	Nu
1.			30.		
2.			31.		
3.			32.		
4.			33.		
5.			34.		
6.			35.		
7.			36.		
8.			37.		
9.			38.		
10.			39.		
11.			40.		
12.			41.		
13.			42.		
14.			43.		
15.			44.		
16.			45.		
17.			46.		
18.			47.		
19.			48.		
20.			49.		
21.			50.		
22.			51.		
23.			52.		
24.			53.		
25.			54.		
26.			55.		
27.			56.		
28.			57.		
29.			58.		

TESTUL ARBORELUI (Ch.KOCH)

Prezentare generală

Ideea de a utiliza desenul arborelui ca instrument de diagnostic psihologic i-a aparținut lui Emile Jucker, consilier de orientare profesională la Fägsvil, cantonul Zurich. Mulți alți orientatori l-au folosit înainte ca ideea să fi făcut obiectul unui studiu metodic. Jucker s-a oprit la tema arborelui după lungi studii asupra istoriei culturii și miturilor. După 1928, ani de zile E.Jucker a aplicat testul fără să facă analize statistice și fără alt scop decât acela de a verifica un număr de observații empirice.

Ulterior, un alt psiholog elvețian, Ch.Koch, publică un manual (1937) complet cu date statistice intitulat „Cercetări experimentale”, un capitol special cu referire la dezvoltarea expresiei grafice la copil, tehnica de interpretare a desenului și un studiu istorico-cultural asupra simbolismului arborelui.

Forma simbolică a arborelui se reduce fundamental la aceea de cruce, dar el este în același timp și simbolul fecundității. Crucea este simbolul concilierii contrariilor, al principiului masculin cu cel feminin; în cruce totul este unificat, iar în mitul creștin crucea este schema fundamentală după care a fost construit Cosmosul de către Dumnezeu, este legea arhitecturală a lumii, simbol al binelui uman profund, al ființei care tinde să-și realizeze unitatea armonioasă a instinctului și spiritului pentru a se putea integra armoniei supreme care este ordinea Cosmosului. Câmpul grafic al foii este identificat cu spațiul vital și acest spațiu este structurat de reprezentările noastre în funcție de arhetipuri care își au originea în inconștientul colectiv.

Pentru analiza câmpului grafic, Grünwald-Koch și M.Pulver au descris scheme ale simbolisticii spațiale (vezi anexe).

Cadrul global este divizat de o cruce și două diagonale.

Rădăcinile, trunchiul și coroana sunt părțile principale ale arborelui.

Rădăcina reprezintă legătura cu materia, inconștientul și începutul primordial.

Trunchiul este elementul de susținere, de suport al coroanei, el reprezintă ceea ce este stabil, durabil, central și neperisabil. Exteriorul coroanei, extremitățile (fine) ale ramurilor sunt zone de contact între interior și exterior, sunt zonele de asimilație și respirație ale plantei.

Coroana este, de asemenea, suport pentru fructe și flori.

Fructele, florile și frunzele sunt elementele cele mai instabile și perisabile. Dar coroana în ansamblul ei este câmpul de expresie prin excelență, putând lua cele mai variate forme.

Tema arborelui solicită proiecția unei lumi întoarse, prin intermediul unor mișcări grafice pe care voința conștientă nu le alterează; grafic este proiectat într-un spațiu simbolic cu semnificații arhetipale. Marginile foii capătă semnificațiile unor limite și sunt resimțite uneori ca obstacole

sau zone de sprijin.

Instrucțiune: Materialul necesar aplicării testului este o coală albă de hârtie A 4 și un creion.

Instructajul obișnuit este următorul: „Vă rog să desenați un arbore fructifer; încercați să-l desenați cât mai bine posibil”.

Este utilă observarea modului în care este realizat desenul și a timpului de execuție.

Tehnica de interpretare :

- Înainte de a trece la examinarea detaliilor, se apreciază impresia globală, de ansamblu a desenului (armonioasă, monotună, lipsită de viață, confuză, dinamică, dezordonată, delicată, violentă, solidă, complicată, tensionată, oprimată etc) .
- Ulterior se analizează și se interpretează părțile principale ale plantei: rădăcinile și baza trunchiului, trunchiul și suprafața lui; umbrele de pe trunchi și coroană, linia solului, florile, frunzele, fructele și eventualele elemente accesorii; așezarea în câmpul grafic și raporturile dintre diferitele elemente ale arborelui.

TESTUL ARBORELUI CA TEST DE DEZVOLTARE (de la 2 la 9 ani)

Dezvoltarea expresiei grafice. Formele primare 1-2 ani: mâzgălituri în sus și în jos, de mai mare sau mai mică amplitudine cu diferite intensități și concentrări. Lipsește capacitatea de a înțelege sarcina care se cere; de aceea, desenul nu este reprezentativ.

2-3 ani: arborele este desenat (de obicei) în dreapta spațiului grafic, zona inferioară, cu o presiune puternică. Trunchiul arborelui este vertical, realizat dintr-o trăsătură unică și ramurile întinse orizontal. Stadiul de mâzgăleală nu este depășit.

3-4 ani: arborele este plasat mai sus, dar totdeauna în dreapta câmpului grafic. Persistă trunchiul și ramurile dintr-o trăsătură unică; majoritatea crengilor sunt desenate oblic ascendent, cu excepția uneia singură care rămâne orizontală. Schematismul inițial este deja depășit și tendința care "împinge în sus" indică un grad mai mare de maturitate.

5-6 ani: arborele cu ramuri în echer este mai mare decât la vârsta anterioară, ceea ce corespunde dilatării spațiului psihic, care are loc spre vârsta de 6 ani. În plus, apar fructele pe ramuri, fiind desenate complet în negru. Culoarea neagră apare în prima copilărie, când desenul este realizat printr-o presiune puternică a mâinii, ceea ce este important este culoarea neagră (nu presiunea puternică) în care se recunoaște un simptom infantil.

6-7 ani: trunchiul și crengile sunt realizate din trăsături unice. Regăsim o singură ramură în formă de echer, izolată. În rest, crengile sunt desenate oarecum în direcția creșterii, adică oblice în raport cu creanga principală. Apare și linia solului care semnifică nu doar stabilitatea, ci și orientarea și un punct fix de sprijin. Ea nu este desenată foarte frecvent, dar există și alte forme de expresie a liniei solului, ca de exemplu desenarea la marginea foii.

7-8 ani: crengile dintr-o trăsătură unică sunt încă prezente, dar dispar ramurile în echer. Apar

elemente noi: trunchiul în linii duble și coroana care se desfășoară începând de la extremitatea superioară a trunchiului. Coroana și trunchiul sunt părți net semnificative (disociabile) care determină acum structura arborelui. Apare și „trunchiul în sudură”, care nu este caracteristic vârstei de 8 ani, el apărând mai devreme (este vorba de închiderea extremității superioare a trunchiului printr-o trăsătură orizontală).

8-9 ani: creanga cu trăsătură unică dispare. Trunchiul și crengile principale sunt desenate prin trăsături duble. Forma crengilor este tot rectilinie, dar de la vârsta de 9 ani începe să se estompeze. Maturitatea grafică pare a fi deja atinsă la această vârstă.

NOTĂ: această dezvoltare a expresiei grafice nu trebuie apreciată într-o manieră rigidă, considerând aceste etape ca niște jaloane fixe. Starea psihică este dinamică, ea variază și oscilează conform dispoziției și evenimentelor, există o mișcare „dus – întors” în interiorul aceleiași faze, care, chiar în cazurile normale, fluctuează pe o durată de 2-3 ani. "Calmul" dezvoltării pare a se situa între 9- 12 ani, în timp ce momentele critice se instalează sau înainte sau după această vârstă.

Interpretare după D.P. Ogdon

Considerații generale:

După Hammer (1958), oamenii tind să deseneze arborii cu care se identifică inconștient. Desenul unui om normal conține cel puțin două detalii esențiale (Buck, 1948): trunchiul și cel puțin o cracă; desenarea unui simplu trunchi (buștean) este considerat un desen anormal. Absența acestor două detalii în desenul persoanelor cu inteligență medie indică frecvent o deteriorare intelectuală (în faza incipientă). În desenarea arborilor se realizează o proiecție a personalității profunde și a diferitelor niveluri ale inconștientului (Buck, 1948; Cassel, Johnson și Burns, 1958; Hammer, 1958; Koch, 1952; Landisberg, 1953 și 1958).

Exista studii care sugerează ca desenele arborilor reflectă personalitatea tinerilor cu o mare claritate, fără a fi semnificativ afectate de inteligență sau de dezvoltarea abilităților intelectuale, în special după vârsta de aproximativ 7 ani (Pukada, 1969).

Tipuri de arbori

A. Desenarea unui măr sugerează:

1. Dorința de a avea copii (la adulți); mărul este desenat uneori de femeile însărcinate.
2. La copii, nevoia de dependență; sau dacă merele au căzut – un sentiment de rejecție.
3. La persoanele care depășesc vârsta de 7 ani este posibilă imaturitate sau regresie.

B. Pomul de Crăciun sugerează nevoia de dependență, deși o astfel de interpretare are mai puțină valoare dacă desenul este realizat în apropierea Crăciunului.

C. Arbori uscați:

Deseori sunt desenați numai de indivizi care sunt foarte tulburați din punct de vedere psihic;

aceste desene au fost asociate cu:

1. Sentimente de vinovăție, depresie și chiar tendințe suicidare.
2. Sentimente severe de inutilitate și apatie, de inferioritate și inadaptare profundă.
3. Condiții pentru nevroze severe și alte tipuri de tulburări psihice destul de serioase.
4. Tendința la repliere asupra sinelui, schizoidie sau schizofrenie.
5. Prognoză proastă, pentru evoluția ulterioară.

D. Un câine care urinează un arbore sugerează o tulburare caracterială de tip agresiv.

E. Un arbore imens:

1. Posibile tendințe agresive.
2. Reacții compensatorii, fantezie, sau ambele.
3. Posibil, structură hipersensibilă.
4. Posibil, tendința de a fi dominator; la copii, sfidarea reprezentanților autorității.
5. La femei, incapacitate de a se apăra.
6. La bărbați, conștiinciozitate, scrupulozitate.
7. Când este desenat ca un arc de cerc, este posibilă o nevoie puternică de a domina, sau tendințe exhibiționiste.

F. Arbore cu depresiuni în forma coroanei, sugerează:

1. Sentimente inadecvate situațiilor.
2. Sentimente depresive.

G. Arbore izolat pe vârful unui deal sugerează:

1. Posibile sentimente de grandoare sau superioritate.
2. Izolare sau lupta pentru autonomie.
3. Posibil, o luptă încordată pentru scopuri îndepărtate sau dificil de atins.
4. În cazul în care copacul este dizarmonios și maro, sunt posibile tendințe exhibiționiste sau de dominare.
5. Dacă dimensiunile copacului sunt mici, este posibilă tendința la dependență maternă.

H. Arbore desenat în forma de „gaura cheii” (o linie continuă, în forma de „gura cheii”):

1. Opoziție, chiar impulsuri ostile care pot fi secrete, interiorizate, strict intime.
2. Motivație sau cooperare minimă în realizarea unei activități.
3. Posibil, personalitate rigidă, cu potențial emoțional exploziv.

I. Arbore mare (vezi și arbori imenși menționați anterior):

1. Individ centrat în special asupra propriei persoane, în special dacă desenul este bine centrat în pagină.

J. Arbore înclinat spre stânga:

1. Personalitate care oscilează între satisfacerea impulsurilor emoționale și tendințe agresiv

compulsive.

2. Fixații în legătură cu evenimente trecute și/sau teamă de viitor.
3. Structuri introvertite, contemplative; posibil autiste sau narcisice.

K. Arbore înclinat spre dreapta:

1. Personalitate oscilantă în special din cauza anxietății față de propria emoționalitate impulsivă.

2. Dorința de a reprima amintiri neplăcute.

3. Optimism excesiv în legătură cu viitorul. L.Nigg's tree: când subiectul începe să deseneze coroana pornind dintr-o parte, de la baza trunchiului, și desenează un contur zimțat (crestat), terminând conturul de partea celaltă a bazei trunchiului, este vorba de o personalitate încapsulată, care este, de obicei, și ostilă.

L. Arbore situat pe o înălțime (deal, munte, dar nu în vârf)

1. Străduința de a se lupta cu dificultățile.

2. Dar este posibilă și nevoia de securitate și protecție.

M. Phallic trees: (copaci în forma de falus)

1. Tendințe la inadaptare, în special psihosexuale; sau imaturitate, atunci când sunt desenate de persoane de sex masculin peste vârsta de 9-10 ani.

2. La copii sub 8 ani, normalitate.

N. Arbori tineri (puieți):

1. Sentimente de imaturitate

2. Regresie.

O. Umbre aruncate de arbori:

Anxietate, exceptând situația în care soarele este prezent și poate produce o astfel de umbră; în absența soarelui poate fi vorba și de tendințe compulsive.

P. Arbori de dimensiuni mici (vezi și arbori minusculi).

1. Ego slab cu nivel energetic scăzut.

2. Inferioritate sau sentimente de inadecvare.

3. Tendință la introversie sau repliere asupra sinelui.

4. Dacă a fost desenat chiar pe culmea unui "deal în forma de arc", poate semnifica fixații orale și sentimente de izolare, asociate des cu nevoia de protecție maternă.

Q. Arbori dezintegrați, ruți (split) :

Doi arbori care pornesc inițial din aceeași tulpină unul lângă altul, fiecare cu ramuri proprii, mecanisme de apărare „zdrobite”, care pot duce la clivajul (disocierea) personalității ca în schizofrenie sau în unele boli organice.

R. Arbori care se leagă în vânt:

1. La femei poate fi vorba de o atitudine relaxată, lipsită de tensiune.
2. Sau o orientare nonconservatoare, deschisă diferitelor tipuri de experiență.

S. Arbori minusculi (tiny):

1. Inferioritate și inadecvarea sentimentelor.
2. Tendința de repliere asupra sinelui.

T. Arborii care sunt desenați ca fiind văzuți de sus în jos (perspectivă aeriană), sugerează depresie și mecanisme de apărare.

U. Sălci plângătoare: sugerează depresie.

V. Arbori bătuți de vânturi puternice: sugerează sentimentul că persoana se află la discreția mediului, probabil, a forțelor sociale.

Modalități de tratare a diferitelor părți componente ale arborilor

Ramurile

A. Considerații generale:

Structura ramurilor ne oferă modul în care este organizată personalitatea și abilitatea de a obține satisfacții (din mediul exterior): o organizare și o formă armonioasă a ramurilor sugerează structura flexibilă care se poate adapta satisfăcător (Aronoff, 1972; Buck, 1948, 1966; Hammer, 1958; Jolles, 1964; Koch, 1952). Ele pot reflecta, de asemenea, dorința de perfecționare psihologică și socială, precum și nevoia de autorealizare. Ramurile sunt în atingere (relație) efectivă cu mediul și modul în care este realizat acest lucru poate fi considerat o manieră simbolică a interacțiunii individului cu mediul. Aronoff (1972) a descris două tipuri de bază în desenarea coroanelor arborilor:

- coroanele largi, deschise, cu o structură bogată a ramurilor și frunziș sunt considerate specifice pentru bărbați. O astfel de reprezentare de tip „intrusiv” a fost asociată cu motive care generează nevoia de a reuși, de a domina, de a intra în competiție, de a fi competent, de a lupta în majoritatea situațiilor;

- pe de altă parte, coroanele închise, cu frunzișul desenat circular și care nu sunt atașate structural trunchiului par a fi mai caracteristice pentru femeie. Acest tip de reprezentare „inclusiv” a fost asociat unor stări de dependență, repliere asupra sinelui, retragere, anxietate, un grad scăzut de încredere în sine și în capacitățile (sau motivele) de a intra în competiție. Rar în desenele arborilor putem constata că structura ramurilor este aproape similară cu cea a rădăcinilor, ceea ce apare des în desenele pacienților psihotici (Hammer, 1969).

B. Modalități de tratare a ramurilor:

1. Ramuri rupte sau tăiate sugerează existența sentimentelor traumatice: castrare sau impotență.
2. Ramuri prăbușite (falling) sugerează o posibilă pierdere a abilității de a face față presiunilor

mediului.

3. Ramuri desenate neglijent (sau omise) sugerează lipsa de plăcere și interes pentru relațiile interpersonale, insatisfacție în legăturile cu alte persoane.

4. Ramuri scurte, pustii, mohorâte sugerează că mediul este perceput ca fiind trist și generator de nefericire.

5. Ramuri foarte lungi, întinzându-se până la marginile de sus ale paginii, sugerează fantezie excesivă, ceea ce poate sugera și o posibilă schizofrenie sau un control inadecvat al impulsului.

6. Ramuri înalte, minuțios desenate, îndreptate spre partea superioară a paginii, fără a o depăși, sugerează:

a. fantezie accentuată, ca în cazul introverșilor de tip schizoid;

b. teamă, reținere în a căuta satisfacție în mediul exterior.

7. Ramuri orientate mai mult către interior, decât către exterior:

a. tendințe introversive, egocentrice;

b. posibil, existența unor tendințe obsesiv-compulsive.

8. Exces de ramuri și frunze sugerează: hiperideatie care poate ajunge până la stări maniacale.

9. Ramuri excesive pe un trunchi mic sugerează:

a. accentuarea comportamentului de a căuta satisfacții în mediul exterior;

b. luptător excesiv, cu tendințe spre realizări de ordin superior, dar care pot fi comportamente compensatoare pentru sentimente inadecvate;

c. echilibru precar.

10. Accentuarea părții stângi a ramurilor coroanei sugerează: o personalitate indecisă, care uzează de comportamente de tip impulsiv pentru a-și satisface dorințele.

11. Accentuarea părții drepte a ramurilor coroanei sugerează: o personalitate indecisă cu tendințe excesive în a amâna sau evita satisfacțiile emoționale.

12. Ramuri minuscule legate de trunchiuri mari (largi) sugerează inabilitate, inadecvare a capacității de a obține satisfacție în condițiile în care mediul apare ca fiind frustrant.

13. Ramuri foarte subțiri, lipsite de vitalitate, sugerează indecizie și anxietate.

14. Ramuri groase cu vârfuri ascuțite: tendințe de a exterioriza agresivitatea sub forma ostilității.

15. Ramuri subțiri, foarte scurte, „retezate” sugerează posibile tendințe suicidare.

16. Ramuri rupte sau moarte sugerează experiențe traumatice, probabil, însoțite de sentimente de epuizare a efortului de a căuta satisfacții, putând fi vorba și de o teamă simbolică de a nu fi castrat.

17. Ramuri îngroșate spre exterior sugerează tendința de a se opune, uneori cu asprime, ambiție, neliniște sau agresivitate.

18. O ramură mică pe trunchi sugerează infantilism sau regresie.

19. Ramuri care tind să urce spre partea superioară a paginii sugerează tendința de a se satisface prin intermediul fanteziei.

20. Ramuri care nu sunt legate de trunchi sugerează inabilitatea de a face față cu succes solicitărilor care vin din mediul exterior.

21. Ramuri unidimensionale, care sunt legate de trunchi sugerează:

- a. sentimente de inadecvare și impotență;
- b. surse de insatisfacție în mediu;
- c. posibil organicitate;
- d. Eu slab.

22. Ramuri bidimensionale care nu sunt unite la capătul distal (periferic) sugerează control afectiv inadecvat.

N.B. Ramuri în două dimensiuni care sunt desenate cu frunze sugerate prin umbre sau hașuri sugerează normalitate cu o abilitate bine dezvoltată în a se relaționa cu oamenii.

C. Tratarea stilistică a coroanei:

1. Coroana sub forma unui nor sugerează imaginație activă; nivel energetic scăzut și o posibilă evitare de tip infantil a mediului.

2. Un amestec de linii confuze, mâzgălite, sugerează confuzie, excitație, impulsivitate și labilitate emoțională.

3. O coroană ondulată, cu înflorituri, încolăcirii sugerează entuziasm, o persoană căreia îi place să vorbească mult, activă social, dar lipsită de rezistență. Când liniile răsucite, învolburate sunt lipsite de suplețe (sunt greoaie), sugerează o tensiune internă și o stare de confuzie.

4. Coroane turtite, plate, sugerează:

- a. sentimentul apăsător al unei presiuni din exterior și lipsă de speranță;
- b. încercarea de a respinge sau nega o existență dureroasă, care încearcă a se salva prin fantezie.

5. Coroane umbrite prin hașuri pot indica o persoană delicată, normală, dar, probabil, superficială în relațiile interpersonale; dar poate fi vorba și de inadaptare, nervozitate, labilitate, insecuritate și posibile tendințe depresive.

Frunzele

A. Absența frunzelor, omiterea frunzișului sugerează un anumit vid interior (ariditate) și o slabă integrare a eului.

N.B. În interpretarea unor astfel de arbori trebuie luat în considerare sezonul în care se aplică proba. Arborii lipsiți de frunze sunt desenați cu o frecvență mai mare iarna, în special de către femei.

B. Frunze care cad sau au căzut sugerează:

1. Inabilitate în a se conforma cerințelor sociale.
  2. Pierderea capacității de a se adapta situațiilor, printr-un control flexibil asupra părerilor (ideilor) care sunt exprimate direct, chiar dacă sunt afectate astfel scopurile sau motivele persoanei.
  3. La femei, simbol ocazional al ciclului menstrual.
- C. Frunze multe sugerează: nevoia de a apărea productiv și eficient, probabil, în asociere cu o stare obsesiv-compulsivă.
- B. Frunze care nu sunt legate de ramuri sugerează o posibilă decompensare; iar dacă sunt numeroase, pot fi condiții pentru stări obsesiv-compulsive.
- E. Frunze cu vârful ascuțit sugerează tendințe agresive care tind să se descarce în exterior (acting-out).
- F. Desen meticulos, cu două dimensiuni, sugerează tendințe obsesiv-compulsive.
- G. Ramuri în două dimensiuni, disproporționat de mari, sugerează:
1. Sentimente inadecvate în spatele unei aparente adaptări.
  2. O angajare în activități concrete, ceea ce poate fi expresia unui comportament compensator.
- H. Frunze rare, risipite pe ramuri aride sugerează:
1. Nevoia de a-și perfecționa mijloacele (metodele) de adaptare.
  2. Nevoia de a-și ascunde adevărata structură în spatele unei aparențe conformiste.

Trunchiurile de arbori

A. Introducere

În termeni analitici, tratarea trunchiului reflectă puterea Eului. Aspectul general al trunchiului și forma sa se consideră că reprezintă resursele bazale ale personalității și dezvoltarea psihologică. Semnele traumatiche pe trunchi par să reflecte vârsta la care individul a trăit o experiență traumatică severă.

B. Modalități de tratare

1. Animale într-o scorbură a trunchiului sugerează normalitate la copii, deși pot semnifica și nevoia de dependență și tendințe regresive în cazul copiilor mai mari sau al adulților. În desenele femeilor includerea unui animal sugerează o persoană care se impune și se gândește să facă investiții.
2. Animal care urinează pe trunchi sugerează un caracter cu tulburări de tip agresiv.
3. Un trunchi arid sau un simplu butuc (buștean), cu puține ramuri, cu muguri încolțiți sugerează o stare psihologică dezorientată, copleșită, dar cu un început (recent) de creștere a interesului față de mediul exterior; aceste stări sunt frecvente la persoanele care sunt în tratamente psihoterapeutice.
4. Trunchiuri cu baza largă (lată) sugerează inhibiție și dependență de tip oral și/sau o lentoare și

nesiguranță a capacității de comprehensiune (înțelegere).

5. Trunchiurile moarte sugerează sentimentul pierderii controlului asupra Eului în ceea ce privește comportamentul de căutare a satisfacției.

6. Linii discontinue în desenul trunchiului sugerează impulsivitate, excitabilitate nervoasă și nerăbdare.

7. Trunchiuri enorme (trunchiuri mari) sugerează că persoana resimte mediul ca fiind apăsător, constrictiv și dezvoltă tendințe agresive.

8. Trunchiuri desenate vag, confuze, fără vitalitate, sugerează resurse insuficiente ale Eului, indecizie, inadaptare,acompaniate uneori de anxietate.

9. Trunchiuri mari cu ramuri mici sugerează o adaptare precară datorită sentimentelor de frustrare și de încercare de satisfacere a nevoilor de bază (fundamentale); este posibilă și imaturitatea emoțională sau egocentrismul.

10. Trunchiuri lungi cu coroane mici sugerează retard în dezvoltare, infantilism sau regresie de tip nevrotic.

11. Trunchi mai îngust la bază decât în orice altă zonă sugerează tulburări psihice și slăbiciunea Eului care poate fi asociată și cu inhibiție sau regresie.

12. Trunchiuri unidimensionale cu ramuri neorganizate (tot unidimensionale) sugerează o posibilă organicitate, precum și sentimente de inutilitate, slăbiciunea Eului sau impotență.

13. Îngroșarea conturului periferic sugerează nevoia de a menține controlul și integritatea personalității, dar poate fi și manifestarea unor mecanisme de tip compensator.

14. Coroana coborând ca un sac în jurul trunchiului și acoperindu-l în mare parte sugerează pasivitate și indecizie.

15. Cicatrice pe trunchi: reprezintă experiențe traumatice.

16. Umbrirea trunchiului prin hașurare, în special când acest lucru este foarte accentuat (intens, dându-i o culoare întunecată), sugerează o inadecvare bazală a sentimentelor, fiind asociată cu somatizarea simptomelor și cu condiții favorabile stărilor depresive, de frământare și neliniște.

17. Trunchiuri scurte cu coroane lungi sugerează încredere în sine, ambiție, mândrie sau orgoliu și o activitate acerbă din dorința de a reuși.

18. Trunchiuri foarte subțiri, delicate, cu o structură bogată a ramurilor și coroanei, sugerează o adaptare precară, datorată în special unei lupte excesive pe care individul o poartă pentru a-și satisface plăcerile.

19. Îngroșarea sau/și subțierea trunchiului sugerează inhibiție, regresie sau timiditate.

20. Trunchiurile foarte mici și subțiri sugerează sentimente de inadaptare, nepotrivire, stângăcie, absurditate și o structură slabă a Eului.

21. Trunchiul cu două dimensiuni, cu o ramură în două dimensiuni: copilăria a fost normală, dar

ulterior a intervenit o traumă serioasă.

Scoarța arborelui

A. Introducere

Scoarța este suprafața protectoare a copacului. La un anumit nivel de abstractizare ea poate fi comparabilă cu pielea animalelor. Este utilă comparația între ipotezele interpretative referitoare la conținutul răspunsului "animal" la Rorschach, sau alte tipuri de învelișuri cu ipotezele interpretative (enunțate mai jos) în legătură cu scoarța arborilor.

B. Modalități de tratare

1. Desenele naturale, degajate, neforțate, sugerează normalitate.
2. Desenele greoaie, inconsistente, cu întărituri, sugerează anxietate.
3. Scoarța desenată meticulos sugerează atitudini compulsive, preocupări excesive referitoare la relațiile cu mediul.
4. Trunchiurile desenate prin câteva linii verticale care sunt clar separate sugerează caracteristici schizoide.

Rădăcinile

A. Introducere

Rădăcinile sunt sursa de stabilitate efectivă pentru copac. De aceea, în desene sunt considerate ca indice simbolic al stabilității personalității. Prin extensie, modul în care sunt realizate poate reflecta sentimentele legate de securitatea personală și contactul cu realitatea. Accentuare exagerată a rădăcinilor sugerează preocupări excesive legate de contactul cu realitatea și, concomitent, nevoia de securitate, care poate fi pusă în legătură cu un tip conservator, inhibitiv sau o structură primitivă.

B. Modalități de tratare a rădăcinilor:

1. Rădăcini care se termină cu vârfuri ascuțite, penetrând ușor pământul, sugerează normalitate și contact bun cu realitatea; de asemenea, poate fi vorba și despre o persoană încrezătoare în sine și autodisciplinată.
2. Omiterea rădăcinilor și desenarea unei linii aproximativ orizontale la baza trunchiului sugerează sentimente de insecuritate și inadaptare.
3. Accentuarea deosebită a rădăcinilor care pătrund pământul sugerează:
  - a. nevoia puternică de a înțelege realitatea;
  - b. insecuritate.
4. Rădăcini dezordonate, lipsite de structurare, sugerează o instabilitate bazală și inadaptare.
5. Rădăcini care ajung până la marginea paginii sugerează:
  - a. insecuritate;
  - b. tendințe depresive.

6. Rădăcini umbrite sugerează anxietate și insecuritate.
7. Rădăcini în formă de ghiară sugerează:
  - a. posibil, atitudini paranoide de tip agresiv;
  - b. posibil, contact slab cu realitatea.
8. Rădăcini subțiri care se infiltrează subtil, rafinat în pământ sugerează contact slab cu realitatea.
9. Rădăcini care transpar sub linia de demarcație a solului sugerează:
  - a. dificultate patologică în a se orienta față de realitatea exterioară;
  - b. posibil, proces schizoid.
  - c. posibil, organicitate.

Interpretare după Koch

A. Simbolismul spațial

Constituie primul element de valoare. Ca și în grafologie, în desenul unui arbore se face distincție între zona stângă și zona dreaptă, zona inferioară și zona superioară.

Spre deosebire de scris, care se dezvoltă spre dreapta, desenul arborelui crește în sus. Numai în coroană el se poate extinde către dreapta sau stânga. Pentru o mai exactă evaluare a prevalenței către partea de sus sau de jos, sau dreapta și stânga este bine ca arborele desenat să se încadreze într-un dreptunghi, care să-și atingă cele patru extremități cardinale ale desenului, și apoi să se traseze o cruce a cărei linie verticală să pornească din centrul bazei triunghiului, la linia orizontală să taie triunghiul în locul de unde pornesc ramurile și coroanele.

D3 – accentuarea de stânga: introversiune, inhibiție, depresiune, dorința de îndepărtare de societate, o viață anterioară ancorată în trecut, rezervă, prudență.

L4 – accentuare de dreapta: conștiință de sine exagerată, necesitatea de a-și da importanță, vanitate, concentrare slabă, necesitatea de viață intensă, extensiunea fanteziei, superficialitate. Neregularități, protuberante, ghibozități, excrescențe.

F1 – când sunt la dreapta, indică un raport tulburat cu ambianța sau o discordanță cu lumea externă.

F2 – când sunt la stânga, un conflict intim și apartenență în trecut.

F3 – un arbore echilibrat (fără accentuări laterale) poate indica o cristalizare ideo-afectivă, o oprire în dezvoltare, dar poate de asemenea să indice o armonie între diverse valori simbolice de exterior: pământ-cer, materie-spirit, eu-tu, trecut-viitor, mamă-tată. În general, orice dizarmonie în desen arată dizarmonie în cadrul personalității.

G – a treia dimensiune

Majoritatea subiecților lucrează în două dimensiuni. Orice tendința de a ieși din figura plană,

reprezentând ramuri care apar frontal, presupune curaj, insolență, indiscreție sau dotare originală- Dislocarea arborelui în unghi:

H1 – În mod normal, desenul este centrat; desenul făcut jos sau într-un unghi indică dificultate în adaptarea la mediu, frica existențială, rezervă, timiditate.

H2 – Desenul care se extinde în sus peste linia foii arată exuberanță necontrolată, fanatism, evaluare, necesitatea de a compensa unele lacune intime.

I1. Accentuarea părții superioare este un semn de vivacitate intelectuală și de interese spirituale, metafizice, ideale. Poate indica de asemenea un simț slab al realității, superficialitate, ambiție, fanatism, megalomanie.

I2. Accentuarea părții inferioare – indică o afectivitate dezvoltată, eficiență instinctivă, imaturitate, întârziere intelectuală, debilitate. Arborele „normal” aplicat de Koch pe o populație omogenă de 14-16 ani prezintă următoarele proporții: înălțimea trunchiului și a coroanei în proporție de 6,7/10; partea dreaptă a coroanei este de 1/3 ori mai mare decât stânga, coroana este de 0,7 ori mai înaltă față de lățime.

C. Impresia globală a desenului

Este o problemă dificilă, delicată și periculoasă, mai ales pentru că presupune un simț pe care-l dă numai experiența. Totuși, se poate spune că armonia, echilibrul desenului denotă o personalitate relativ echilibrată, fără tulburări mari nevrotice sau caracteriale. Aceasta poate fi dedusă și în funcție de populația normală a celor trei elemente: rădăcină, trunchi, coroană. Schimbarea stilului în același desen (caz rar) arată iritabilitate, nesiguranță, imaturitate, frica de expertiențe noi.

Dacă subiectul, spontan, desenează încă un arbore lângă cel cerut, este un indiciu sigur al unui conflict nevrotic acut sau de constrângere conștientă din partea familiei (tată, mamă, frate, soră), rivalului sau superiorului.

Când arborele este desenat într-un peisaj (iarbă, munți, soare), indică fuga de realitate, fantezie, egocentrism, indolență, nesiguranță.

Arbore uscat care moare arată o concepție pesimistă, necesitatea de a se simți protejat și ascuns.

L. Particularitățile desenului.

În monografia sa, Koch enumeră 67 de particularități. În lucrarea de față sunt enumerate particularitățile cele mai frecvente și indicatoare:

1. Rădăcinile:

a) desenate cu trăsături duble, baze solide, atașament la tradiție, statornicie, conformism.

b) desenate cu trăsături simple: tipice pentru intelcte minore, inteligență slabă.

2. Baza trunchiului:

a) trăsături drepte, înfipite în baza coroanei: infantilism, imaturitate;

- b) lărgire către stânga: inhibiție, atașament în trecut și la mamă;
- c) lărgire către dreapta: prudență, timiditate;
- d) bază largă: inhibiție în gândire și dezvoltare, bradipsihie;
- e) cuneiformă: persoană practică, concretă, expeditivă.

3. Conturul tulpinei:

- a) linii punctate: excitabilitate, nervozitate, impaciență sau caracter exploziv;
- b) linie neregulată: abstinență, conflicte, traume psihice, caracter dificil;
- c) protuberanțe: indice de traume;
- d) incizii: semn de inferioritate, sau de vinovăție;
- e) trăsături ondulate: vivacitate, vitalitate, capacitate de adaptare.

4. Suprafața trunchiului:

- a) trăsături punctate, unghiulare, dințate, în trepte: caracter critic, bizar, bună capacitate de observație;
- b) trăsături curbe, rotunjite: adaptabilitate, necesitatea de contact social;
- c) suprafața hașurată: semne de traumă psihică, vinovăție;
- d) umbre de stânga: susceptibilitate, depresiune, tendința la introversiune, fantasmagonii;
- e) umbre de dreapta: ușurință în contact social;
- f) scorbură: minuțiozitate, narcisism;
- g) muguri pe ramuri: exuberanță, inițiativă, ambiție, operativitate, insatisfacție;
- h) părți de ramuri tăiate: inhibiție autocontrolată la mediu, dificultăți de adaptare, deziluzii, insuccese sau traume suferite, inițiativă, frustrare.

5. Înclinarea trunchiului:

- a) către dreapta: volubilitate, influențabilitate, altruism, spirit de sacrificiu;
- b) către stânga: prudență, teamă existențială, atașament la trecut, conformism, ariditate afectivă.

6. Lărgiri (forme deschise):

- a) în trunchi: timiditate, blocaje afective;
- b) la ramuri (către extremități): impulsivitate, violență primitivă, aroganță, muncitor, randament cantitativ în muncă.

7. Trunchi drept cu ramuri paralele: rigiditate, iritabilitate.

8. Trăsături intrerupte ale trunchiului, ramurilor: inconstanță, nesiguranță, superficialitate, tulburări în gândire și concentrarea atenției, nervozitate și exhibiționism.

9. Forme deschise (trunchi și ramurile trunchiului cu extremități deschise): indecizii, influențabilitate, fatalism, voință slabă, încercări timide.

10. Coroană sferică:

- a) ondulată: sociabilitate, vivacitate, adaptabilitate;
- b) tremutată: nesiguranță, iritabilitate, teamă;
- c) formă de fund de sac (pungi în coroană): voință slabă, incapacitate productivă, lipsa de agresivitate;
- d) arcuit: sociabilitate, gentilețe;
- e) concentrică: narcisism, autosuficiență, indiferență;
- f) turtită: inhibiție, nesiguranță, inferioritate, agresivitate.

11. Cu buchete:

- a) la extremitatea ramurilor: frică de realitate, frică de a părea sau a fi agresiv, autocontrol;
- b) răspândite (cu caracter de buchet): dinamism, operativitate, entuziasm, bucurie, bun gust, nervos, simț slab al realității, narcisism, impaciență, superficialitate.

12. Centrarea:

- a) desen centripet (ramurile dispuse în jurul unui centru ca firele de ceapă): caracter închis, independent, tenace, decis, influențabil;
- b) desen centrifug (ramuri care merg din centru spre exterior): agresivitate, extroversiune, inițiativă, adaptabilitate, zel, operativitate.

13. Coroană cu ramuri centrifuge (în evantai): aroganță, capricios, insolență, superficial, inconstant, slabă capacitate de control.

14. Coroană cu ramuri încâlcite: impulsiv, impresionabil, exuberant, independență, neconformism, agitație, voință imediată dar inconștientă, iresponsabilitate, confuzie.

15. Direcția coroanei:

- a) către dreapta: social, altruism, adaptabilitate, bunătate, impuls către acțiune, spirit de aventură;
- b) către stânga: introvertit, narcisist, nesiguranță în experiențe negative, slabă ancorare la realitate;
- c) arbore bătut în vânt (coroana): agitație, slăbiciune interioară.

16. Semn în coroană:

- a) fragmente de ramuri tubulare în ambele capete: inconstanță, indecizie, absența unor obiective precise, începerea unor experiențe noi, dar fără finalitate;
- b) forme biconvexe: tensiune emotivă, influențabil, narcisism, ambiguitate, ambivalență;
- c) fructe: regresivitate.

17. Spații goale în coroană:

- a) cavități în contur: simț al inferiorității;
- b) locuri albe: discreție, prudență, gelozie în viața intimă, conflicte intrapsihice, conștiința unor lacune, senzația de culpă.

18. Coroana ramificată (bogată în ramuri subțiri):

a) ramificație simetrică și armonică: sensibilitate, impresionabil, incapacitatea de a suferi, frustrari;

b) extremități cu ramuri: agresivitate, susceptibilitate, sarcasm.

19. Arbore cu scări: dotare tehnică creativă, sistematică, disciplină, autocontrol, abnegație dar și manierism, superficialitate, docilitate dusă până la pierderea propriei independențe.

20. Ramuri contorsionate: disciplină, autocontrol, abnegație, timid, adaptabilitate. Dacă sunt mai pronunțate: dezinvoltură, diplomație.

21. Accesorii decorative:

a) flori: narcisism, imaturitate afectivă, euforie, superficial, modificarea aparenței mai mult decât a realității;

b) frunze: spirit de observație, vanitate, ușurință, euforie infantilă, fantezie, narcisism;

c) fructe: voința de a reuși, capacitatea de observare, necesitatea de a se face util, oportunism, perspicacitate, imaturitate, ingenuitate;

d) cuiburi de păsărele: euforie, temperament de cântăreț, artist, precum și siguranța în fața unor situații la examen.

22. Fructe care cad: depresiune, pesimism, inerție, senzația de nereușită înviață.

23. Linia solului:

a) desenată deasupra bazei trunchiului: pasivitate, îndepărtare de realitate;

b) fuzionată cu baza: rezervă, prudență;

c) înclinată: incertitudine, inconstanță, volubilitate;

d) formă de colină sau rigolă: necesitatea de afecțiune, frică de viață, precum și vanitate, supraestimare, agresivitate, tulburări în raportul social.

24. Forme aditive: repetarea unor semne uzuale: stereotipie mecanică, patrimoniu sărac intelectual, lipsă de simț practic, lipsă de capacitate de adaptare, tendință de acumulare de noțiuni fără rost.

25. Stereotipie: regularitate exagerată, deficit intelectual și atitudinal, automatism, nesiguranță, infantilism, realism, restrâns, incapacitate de expresie.

26. Hașurări:

a) în trunchi: depresiune, teamă, pasivitate, indiferență;

b) la coroană: idem + labilitate emoțională, nesiguranță, influențabil, lipsă de energie;

c) la fructe și la frunză: exhibiționism, necesitatea de autoevaluare, exteriorizare, supraestimare.

27. Îngrădirea pomului: nesiguranță, timiditate, dificultate de adaptare, agresivitate, anticonformism, refuz de a se supune la proba greutății. Interpretarea aspectului global al

desenului.

1. Dimensiunea desenului în raport cu pagina - semnifică concepția pe care o are subiectul despre sine și raportul lui cu lumea exterioară:

A1 – arbore care ocupă aproape întreaga pagină – vitalitate, expansiune, orgoliu, dorință de a atrage atenția;

A2 – dimensiuni foarte mici – timiditate, inhibiție, dorința de a se evidenția, lipsită de curajul realizării acestui scop.

2. Presiunea creionului – constituie un criteriu pentru energia depusă în activitate.

BB1 – trăsături ușoare: lipsa de vivacitate, teama de afirmare sau interiorizare.

BB2 – Trăsături energice: vivacitate, energism, exteriorizare.

3. Forma arborelui

C1 – realizarea arborelui cu linii ascuțite: iritabilitate.

C2 – linii curbe: blîndețe, bunătate, bunăvoință.

C3 – linii întretăiate: luptă a unor tendințe contrarii.

4. Direcția arborelui

D1 – arbore orientat pe verticală: raționalism, obiectivitate, stăpânire de sine și lipsă de energie.

D2 – înclinare pe dreapta: impulsivitate, afectivitate.

D3 – înclinare pe stînga: reținere, teamă.

5. Ritmul de execuție

E1 – linii realizate lent și cu retușuri: scrupulozitate.

E2 – linii rapide și mișcări energice: temperament coleric.

CHESTIONARUL DE PERSONALITATE 16 PF, FORMA C

Testul dat este unul dintre cele mai populare mijloace de diagnostic-expres al personalității. Se utilizează în toate situațiile, când e nevoie cunoașterea particularităților individual psihologice ale personalității. Chestionarul dat propune varianta prescurtată a chestionarului. Testul conține 105 întrebări. Timpul pentru testare este de 30 - 50 de minute. Se aplică pentru persoanele cu vârsta de 13 - 16 ani.

Răspunsurile subiecților sunt calculate după o „cheie” specială. Corespunderea cu răspunsurile "a" și "c" se apreciază cu două puncte, coinciderea cu răspunsul „b” – cu un punct. Suma punctelor pe fiecare grupă de întrebări caracterizează semnificația unui factor.

Instrucția de lucru cu chestionarul: Aveți în față un șir de întrebări, care vor permite să determinăm unele din trăsăturile voastre de personalitate. Aici nu pot fi răspunsuri "corecte" sau "greșite". Oamenii sunt diferiți și fiecare poate expune părerea sa. Stăruți-vă să răspundeți cinstit. Dând răspuns la fiecare întrebare, trebuie să alegeți una din cele trei variante propuse – aceea care în cea mai mare măsură corespunde cu părerea dumneavoastră despre sine. În pătratul corespunzător de pe foaia de răspuns puneți semnul X (pătratul din stânga corespunde cu răspunsul „a”, cea din mijloc – „b”, pătratul din dreapta – „c”. Dacă ceva nu este clar, întrebați de examinator. Nu trebuie să pierdeți mult timp pentru a vă gândi la răspuns. Dați acel răspuns care vă trece prin minte primul. Vă stăruți să dați cât mai puține răspunsuri nedefinite de tipul "nu știu".

Întrebările testului:

1. Cred, ca memoria mea este mai bună acum decât era mai înainte.
a) da   b) greu de spus   c) nu
2. As putea locui singur, departe de oameni.
a) da   b) uneori   c) nu
3. Dacă aș zice, ca cerul se află „jos” și că iarna e „cald”, l-aș numi pe criminal
a) bandit   b) sfânt   c) nour
4. Când merg la culcare, eu
a) adorm repede   b) ceva la mijloc   c) adorm greu
5. Dacă aș conduce mașina pe șosea, unde sunt multe alte mașini, aș prefera
a) să dau drumul înainte mai multor mașini   b) nu știu   c) să depășesc toate mașinile ce merg înaintea mea
6. În companii permit altora sa glumească și să povestească diferite istorii.

- a) da   b) uneori   c) nu
7. Importă pentru mine ca în tot ce mă înconjoară să nu fie, dezordine
a) corect   b) greu de spus   c) nu-i corect
8. Majoritatea oamenilor cu care mă aflu în companie, fără îndoială, sunt bucuroși să mă vadă.
a) da   b) uneori   c) nu
9. Mai degrabă mă-și ocupa cu
a) scrima și dansuri   b) mi-i greu sa spun   c) luptă și baschet
10. Mă amuză că ceea ce fac oamenii nu seamănă deloc cu ceea ce povestesc apoi despre aceasta
a) da   b) uneori   c) nu
11. Citind despre o întâmplare, mă interesez de toate amănuntele
a) întotdeauna   b) uneori   c) rar
12. Când prietenii fac glume pe seama mea, de obicei râd împreună cu ei și nu mă supăr
a) corect   b) nu știu   c) nu-i corect
13. Dacă cineva este brutal cu mine, pot să uit repede acest fapt
a) corect   b) nu știu   c) nu- i corect
14. Îmi place mai mult să inventez noi metode de îndeplinire a unui lucru, decât să mă ghidez de metode știute, verificate
a) corect   b) nu știu   c) nu- i corect
15. Când îmi planific ceva, prefer să fac acest lucru de sine stătător, fără ajutorul cuiva.
a) corect   b) uneori   c) nu
16. Cred că sunt mai puțin sensibil și ușor excitabil decât majoritatea oamenilor.
a) corect   b) îmi vine greu să spun   c) nu - i corect
17. Mă enervează oamenii care nu pot lua repede decizii.
a) corect   b) nu știu   c) nu-i corect
18. Uneori chiar dacă pe puțin timp îmi apare totuși senzația de eritare față de părinții mei
a) da   b) nu știu   c) nu
19. Mai degrabă ași destăinui gândurile mele intime
a) prietenilor mei cei buni   b) nu știu   c) zilnicului meu
20. Cred că cuvântul contrar după sens opusului cuvântului „imprecis” este
a) neglijent   b) minuțios   c) aproximativ
21. Întotdeauna am de ajuns energie când e nevoie.
a) da   b) greu de spus   c) nu
22. Mai mult mă erită oamenii care
a) cu glumele lor stupide fac ca oamenii să roșească   b) mi-i greu să spun   c) îmi creează
incomodități întârziind la întâlnirea stabilită.

23. Îmi place mult să invit musafiri și să-i distrez
a) corect   b) nu știu   c) nu -i corect
24. Cred că
a) nu tot lucrul trebuie făcut la fel de minuțios   b) greu de spus   c) orice lucru trebuie făcut minuțios dacă te-ai apucat de el
25. Întotdeauna trebuie să înfrâng gena.
a) da   b) posibil   c) nu
26. Prietenii mei mai des
a) se sfătuiesc cu mine   b) fac și una și alta în egală măsură   c) îmi dau sfaturi
27. Dacă amicul mă amăgește în chestii mărunte, mai degrabă prefer să mă prefac că n-am observat decât să-l demasc.
a) da   b) uneori   c) nu
28. Îmi place prietenul
a) interesele căruia au un caracter de lucru și practic   b) nu știu   c) care se deosebește prin opinii de viață bine gândite
29. Nu pot asculta indiferent cum alte persoane spun idei opuse celor în care cred cu fermitate.
a) corect   b) nu știu   c) nu
30. Mă afectează faptele și greșelile mele trecute
a) da   b) nu știu   c) nu
31. Dacă la fel de bine aș putea face și una și alta, atunci aș prefera
a) să joc șah   b) greu de spus   c) să joc în orașele (golf)
32. Îmi plac persoanele comunicabile, bune de companii.
a) da   b) nu știu   c) nu
33. Sunt într-atât de atent și practic, încât cu mine se întâmplă mai puține surprize neplăcute decât cu alți oameni.
a) da   b) greu de spus   c) nu
34. Pot uita de îndatoriile și grijile mele atunci când de asta am nevoie.
a) da   b) uneori   c) nu
35. Îmi vine greu să recunosc că n-am dreptate.
a) da   b) uneori   c) nu
36. La o întreprindere mi-ar fi mai interesant
a) să lucrez cu mașini și mecanisme, să particip la producția de bază   b) greu de spus   c) să discut cu oamenii, făcând lucrul obștesc
37. Care cuvânt n-are legătură cu altele două:
a) pisica   b) aproape   c) soare

38. Ceea ce într-o măsură oarecare îmi distrage atenția
a) mă erită   b) ceva mijlociu   c) nu mă deranjează deloc
39. Dacă aş avea mulți bani, atunci
a) m-aş preocupa să nu stârnesc invidia altora fața de mine   b) nu știu   c) aş trăi fără ca să duc lipsă de ceva
40. Cea mai rea pedeapsă pentru mine este
a) lucrul greu   b) nu știu   c) să stau închis în singurătate
41. Oamenii trebuie sa ceara, într-o masură mai mare decât acum, respectarea legilor morale
a) da   b) uneori   c) nu
42. Îmi spuneau că, copil fiind, eram
a) liniștit și iubeam sa rămân singur   b) nu știu   c) vioi și alert
43. Mi-ar plăcea un lucru practic de zi cu zi cu diferite mașini și construcții.
a) da   b) nu știu   c) nu
44. Cred ca majoritatea martorilor spun adevărul chiar daca acesta nu e simplu pentru ei.
a) da   b) greu de spus   c) nu
45. Uneori nu mă hotărâsc să-mi traduc ideile în viață, deoarece îmi par irealizabile.
a) corect   b) greu de spus   c) nu-i corect
46. Mă stăruie să râd de glume nu atât de tare cum o fac alți oameni
a) da   b) nu știu   c) nu- i corect
47. Eu niciodată nu mă simt atât de nefericit, încât să-mi vină să plâng.
a) corect   b) nu știu   c) nu-i corect
48. Ascultând muzică, primesc plăcere de la
a) marșuri în interpretarea orchestrei militare   b) nu știu   c) solo la vioară
49. Mai degrabă aş prefera să petrec două luni de vară
a) la țară împreună cu unu - doi prieteni de-ai mei   b) îmi vine greu să spun   c) conducând un grup turistic în tabără.
50. Eforturile cheltuite pentru alcătuirea planului
a) niciodată nu-s în plus   b) greu de spus   c) nu merită
51. Faptele și cuvintele negândite adresate mie de către prietenii mei nu mă supără și nu mă întristează .
a) corect   b) nu știu   c) nu-i corect
52. Când totul îmi reușește, consider ca aceste lucruri sunt simple
a) întotdeauna   b) uneori   c) rareori
53. Mai degrabă aş prefera să lucrez
a) în instituție, unde aş fi nevoit să conduc alte persoane și tot timpul să fiu printre ele   b) greu

de spus c) arhitect, care în cameră liniștită își crează proiectele sale

54. Casa se referă la mine ca copacul la:

a) pădure b) plantă c) frunză

55. Ceea ce fac nu-mi reușește

a) rar b) uneori c) deseori

56. În majoritatea lucrurilor eu

a) prefer riscul b) nu știu c) prefer să acționez la sigur

57. Probabil, mulți oameni consideră că eu prea mult vorbesc.

a) mai degrabă e așa b) nu știu c) cred că nu

58. Mai mult îmi place omul

a) cu multă minte, chiar dacă nu-i de nădejde b) greu de spus c) cu capacități medii, dar care poate rezista la toate ispitele.

59. Iau decizii

a) mai repede ca alți oameni, b) nu știu c) mai încet decât majoritatea oamenilor

60. Mă impresionează

a) măiestria și grația b) greu de spus c) puterea și forța

61. Consider că sunt o persoană dispusă la colaborare.

a) da b) ceva mediu c) nu

62. Mai mult prefer să discut cu persoane delicate, rafinare decât cu directe și deschise

a) da b) nu știu c) nu

63. Eu prefer

a) sa rezolv singur problemele legate de mine b) îmi vine greu sa răspund c) să mă consult cu prietenii mei

64. Dacă omul nu-mi răspunde deodată după ce i-am spus ceva, atunci simt că cred că i-am spus vreo prostie

a) corect b) nu știu c) nu-i corect

65. În anii de școală am primit mai multe cunoștințe

a) la lecții b) greu de spus c) citind cărți

66. Evit lucrul obștesc și răspunderea legata de acesta.

a) corect b) uneori c) nu-i corect

67. Când întrebarea pe care trebuie s-o rezolv e foarte grea și cere de la mine mult efort, eu mă strădui

a) sa mă ocup de alta întrebare b) îmi vine greu să răspund c) încă odată încerc să rezolv aceasta întrebare

68. Îmi apar emoții puternice: neliniște, furie, explozii de râs, parcă fără nicio pricină.

a) da   b) uneori   c) nu

69. Uneori gândesc mai rău ca de obicei.

a) corect   b) nu știu   c) nu-i corect

70. Îmi pare bine să fac omului un bine, fiind de acord să stabilesc întâlnirea cu el în timpul comod pentru el, chiar dacă asta nu-i comod pentru mine.

a) da   b) uneori   c) nu

71. Cred ca numărul corect, care trebuie sa continue șirul 1,2,3,6,5, va fi

a) 10   b) 5   c) 7

72. Uneori am acuze neprelungite de vomă și amețeli fără o pricină anumită.

a) da   b) nu știu   c) nu

73. Prefer să refuz la comanda mea, decât sa creez chelnerului deranj suplimentar.

a) da   b) uneori   c) nu

74. Eu trăiesc cu ziua de azi în mai mare măsură decât alți oameni.

a) corect   b) greu de spus   c) nu-i corect

75. La o serată îmi place

a) să particip la o discuție interesantă   b) îmi vine greu să răspund c) să mă uit cum se distrează lumea și pur și simplu să mă odihnesc singur.

76. Îmi expun părerea indiferent de faptul câte persoane pot s-o asculte.

a) da   b) uneori   c) nu

77. Dacă aș putea să mă deplasez în trecut, aș prefera să mă întâlnesc cu

a) Columb   b) nu știu   c) Eminescu

78. Trebuie să mă abțin de la aceea ca să rezolv problemele altora.

a) da   b) uneori   c) nu

79. Lucrând la magazin aș prefera să

a) aranjez vitrinele   b) nu știu   c) să fiu casier

80. Dacă oamenii gândesc rău despre mine, nu încerc să le schimb părerea, continuu sa mă comport cum cred de cuviință

a) da   b) greu de spus   c) nu

81. Dacă văd că vechiul meu prieten e rece cu mine și mă evită, eu de obicei

a) deodată gândesc „Are dispoziție proastă”   b) nu știu   c) mă neliniștesc în privința faptei greșite pe care am comis-o

82. Toate nenorocirile se întâmplă de la oamenii

a) care încearcă să schimbe totul b) nu știu c) care resping, propunerile noi promițătoare

83. Eu primesc plăcere povestind noutățile locale.

a) da   b) uneori   c) nu

84. Oamenii punctuali exigenți nu se împacă cu mine.
a) corect   b) uneori   c) nu-i corect
85. Mi se pare ca sunt mai puțin eritat decât majoritatea oamenilor.
a) corect   b) uneori   c) nu-i corect
86. Pot mai degrabă să nu iau în considerare pe alți oameni decât ei pe mine.
a) corect   b) uneori   c) nu-i corect
87. Se întâmplă că toată dimineața nu vreau să vorbesc cu nimeni.
a) deseori   b) uneori   c) nu-i corect
88. Dacă acele ceasomicului se întâlnesc peste fiecare 65 de minute, măsurate dupa un ceas fix, atunci acest ceas
a) rămâne în urmă   b) merge corect   c) se grăbește
89. Mă plictisesc
a) deseori   b) uneori   c) rar
90. Oamenii spun că îmi place să fac totul după metoda mea originală.
a) corect   b) uneori   c) nu-i corect
91. Consider că trebuie evitate emoțiile de prisos, pentru că sunt dăunătoare.
a) da   b) uneori   c) nu
92. Acasă în timpul liber eu
a) vorbesc și mă odihnesc   b) îmi vine greu să răspund   c) mă ocup cu lucruri interesante pentru mine
93. Am o atitudine timidă și atentă față de stabilirea relațiilor cu persoane necunoscute
a) da   b) uneori   c) nu
94. Consider că ceea ce oamenii spun prin versuri mai precis ar fi exprimat prin proză
a) da   b) uneori   c) nu
95. Bănuiesc că oamenii cu care sunt în relații de prietenie pot deveni neprieteni în spatele meu
a) da, în majoritatea cazurilor   b) uneori   c) nu, rar
96. Cred că chiar și cele mai dramatice evenimente peste un an nu mai lasă nicio urmă în sufletul meu
a) da   b) uneori   c) nu
97. Cred că ar fi mai interesant să fiu
a) naturalist și să lucrez cu plante   b) nu știu   c) agent de asigurări
98. Sunt supus fricii fără pricină și am dezgust față de anumite lucruri, de exemplu, față de unele animale, locuri
a) da   b) uneori   c) nu
99. Îmi place să reflectez despre cum poate fi îmbunătățită lumea

a) da   b) greu de spus   c) nu

100. Prefer jocurile

a) unde trebuie să joci în echipă sau să ai un partener   b) nu știu   c) unde fiecare joacă pentru dânsul

101. Noaptea visez vise fantastice sau lipsite de sens

a) da   b) uneori   c) nu

102. Dacă rămân acasă singur peste un timp simt neliniște și frică

a) da   b) uneori   c) nu

103. Prin atitudinea mea prietenească față de unii oameni pot să induc lumea în eroare, deși într-adevăr ei numi plac

a) da   b) uneori   c) nu

104. Care cuvânt nu se refera la altele două

a) a gândi   b) a vedea   c) a auzi

105. Dacă mama Mariei este sora tatălui lui Alexandru, atunci cine este Alexandru față de tatăl Mariei

a) verișor   b) nepot   c) unchi.

Interpretarea factorilor

Factorul A - introversia - comunicarea.

I. Rezonanță afectivă foarte scăzută, indiferentism social, spirit critic, scepticism.

II. Tonus afectiv scăzut, disponibilitate socială relativ redusă, înclinat spre atitudini opozante.

III. Tonus afectiv mediu, disponibilitate socială medie.

IV. Rezonanță afectivă foarte ridicată, exteriorizare necontrolată a emoțiilor, foarte sociabil, relații numeroase dar superficiale.

V. Tonus afectiv bun, sociabil cooperant, amabil, adaptabil la condiții variate.

Factorul B - inteligența

I. Nivel intelectual și cultural foarte scăzut, gândire operațional concretă, dificultăți marcate în procesul de învățare.

II. Deficit relativ al nivelului intelectual și cultural, capacitate de abstractizare diminuată.

III. Nivel intelectual și cultural mediu.

IV. Bine dotat în plan cultural și intelectual, capacitate mică de învățare.

V. Foarte inteligent, cultură generală bogată, capacitate de abstractizare ridicată, ușurință în învățare.

Factorul C - forța Eului, stabilitate emoțională, instabilitate emoțională

I. Tendința spre manifestări nevrotice, emoții secundare, instabilitate emoțională ridicată,

toleranță la frustrare foarte slabă.

II. Instabilitate emoțională relativă, comportament labil, influențabil.

III. Stabilitate emoțională medie.

IV. Echilibru emoțional bun, tolerant la situații frustrante.

V. Eu-l puternic inflexibil, stabilitate emoțională ridicată, puternică, toleranță la frustrare.

Factorul E - supunere - dominare

I. Puternic, defensiv, afirmare proprie scăzută, modestie excesivă, lipsă de încredere în sine, politicos, retras.

II. Conformist, docil, pasiv, dependent, se tulbură ușor, lipsit de fermitate.

III. Afirmare proprie de nivel mediu.

IV. Sigur pe sine, independent, neconformist, încăpățânat.

V. Spirit dominator, exces de afirmare proprie, agresiv, dur, înclinat spre nesocotirea autorității.

Factorul F - reținere - expansivitate.

I. Comunicativitate redusă, prudență excesivă, puternic orientat spre instanțele interioare, pesimist.

II. Prudent, serios, liniștit, introspectiv, rezervat, exteriorizare redusă.

III. Expresivitate de nivel mediu.

IV. Extravert, se manifestă fără rețineri, entuziast.

V. Caracter extravert puternic, reliefat, tumultos, impulsiv, dispoziție labilă, mobil.

Factorul G - forța Eului - supunerea sentimentelor - normativitatea înaltă a comportamentului

I. Nematurizat, slab sentiment al responsabilității și a datoriei, participare redusă la viața grupului, înclinații spre devianță.

II. Aderă în mică măsură la reguli și norme, relaxat, neîngrijit, neglijent.

III. Dezvoltare medie sub aspectul participării și simțului de responsabilitate socială.

IV. Conștiincios, perseverent, aderent la norme și reguli.

V. Acut sentiment de responsabilitate, exigent cu sine și cu ceilalți, este omul datoriei.

Factorul H - prudență - îndrăzneală.

I. Excesiv de prudent, complex de inferioritate, slabă capacitate de contact social.

II. Timid, prudent, caută să treacă neobservat, interiorizat.

III. Prudență medie, echilibru între timiditate și îndrăzneală.

IV. Sociabil, întreprinzător, încrezător în forțele proprii.

V. Sociabilitate menținută, deosebit de îndrăzneț, înclinat spre acțiuni riscante.

Factorul I - masculinitate - feminitate

- I. Spirit independent, pragmatic, suficient sieși, interes scăzut pentru elaborările subiective.
- II. Spirit practic, independent, satisfăcut de sine, comportament masculinizat.
- III. Maturizare afectivă medie, echilibru între masculinitate și feminitate.
- IV. Tandru, visător, introspectiv, imaginativ, nerăbdător.
- V. Turnură spirituală feminină, dependent afectiv, comportament rafinat, gust artistic, scade moralul grupului.

Factorul L - sinceritate - gelozie

- I. Deschis, sincer, încrezător, lipsa sentimentului de gelozie, foarte adaptabil, spirit de rivalitate foarte scăzut.
- II. Adaptabil, sincer, spirit de rivalitate scăzut.
- III. Dezvoltare medie între nivelul de încredere și suspiciune.
- IV. Tendința de egocentrism, distant, tendința de rivalitate, interpretare, ambițios, suspicios.
- V. Hiperperseverent, disprețuitor, bănuitor, rigid, înclinat spre gelozie, rivalizare, circumspect în relațiile sociale, suspicios, influențează negativ echipa.

Factorul M - conformism- nonconformism

- I. Convenționalism ridicat, foarte practic, siguranță de sine, logică riguroasă în gândire,
- II. Practic, conștiincios, convențional, conformist la norme.
- III. Convenționalism mediu, echilibru între spirit conformist și boem.
- IV. Interes scăzut pentru convenție, centrat pe instanțele interioare, comportament libertin.
- V. Spirit boem accentuat, nonconformist, comportament extravagant saturat afectiv.

Factorul N - naivitate - clarviziune

- I. Foarte naiv, sentimental, lipsit de exigențe, ușor de satisfăcut, deseori stângaci în comportament.
- II. Direct, natural, naiv, spontan, îngăduitor cu cei din jur.
- III. Echilibru între spirit drept, naiv și șiret, abil.
- IV. Perspicacitate, privește lucrurile fără sentimentalism, comportament șlefuit, cu pretenții intelectuale.
- V. Spirit clarvăzător, ascuțit, viclean, raționalism accentuat până la cinism.

Factorul O - încredere în sine - anxietate

- I. Puternic încrezător în sine, calm, placid.
- II. Calm, reactivitate emoțională scăzută, crede în forțele sale.
- III. Nivel mediu al încrederii în sine.
- IV. Tendințe depresive, susceptibil, bănuitor, neliniștit, tendințe de culpabilitate.
- V. Nivel redus al încrederii în sine, anxietate ridicată, sentimente de culpabilitate, integrare

socială dificilă.

Factorul Q1 - conservatism - radicalism

- I. Spirit conservator.
- II. Spirit critic redus, prudent față de ideile noi.
- III. Echilibru între spirit conservator și radical.
- IV. Are gustul analizei critice, suportă bine schimbarea.
- V. Spirit critic ascuțit, adept spontan al ideilor ce infirmă tradiția, liber cugetător, radicalist.

Factorul Q2 - dependență - independență

- I. Puternic atașat de valorile grupului, comportament gregar, dependent social.
- II. Simte nevoia de a fi sprijinit de grup.
- III. Nivel mediu al aderării la grup.
- IV. Suficient sieși, caracter independent, se bazează pe forțele proprii.
- V. Puternic independent de grup, ia decizii personal.

Factorul Q3 - integrarea - autocontrol înalt - autocontrol scăzut

- I. Spirit necontrolat, dominat de conflicte interne, control scăzut al voinței, adaptare deficitară, conștiințiozitate scăzută.
- II. Comportament dominat de impulsuri, respect diminuat față de exigențele sociale.
- III. Nivel mediu al gradului de control și integrare.
- IV. Controlat, stăpân pe sine, ține la reputație.
- V. Control solid al emoțiilor și comportamentului, formalist, amor propriu ridicat.

Factorul Q4 - tensiune ergică - destindere - încordare

- I. Tensiune ergică scăzută, nu resimte sentimentele frustrante, satisfăcut de sine.
- II. Destins, calm, satisfăcut, nonșalant, fără stări interne conflictuale.
- III. Tensiune ergică de nivel mediu.
- IV. Încordat, iritabil, sentiment de insatisfacție și frustrare.
- V. Tensiune ergică ridicată, hiperexcitabil, surmenat, resimte acut stările conflictuale interne, grad ridicat de insatisfacție.

Factorul MD – autoapreciere adecvată – cu cât punctajul asumat este mai mare, cu atât subiectul are tendința de a-și supraaprecia posibilitățile și propria persoană.

Pe baza analizei cantitative și calitative a conținutului factorilor și a interlegăturilor acestora pot fi evidențiate blocurile următoare:

- I. Capacități intelectuale: factorii B, M, Q 1.
- II. Particularitățile emoțional volitive: factorii C, G, I, O, Q3, Q4.
- III. Particularități comunicative și a relațiilor interpersonale: A, H, F, E, Q2, N, L.

Testul se aplică individual sau în grup, în bloc cu alte metode sau izolat.

Foia de răspuns

	A	B	C		A	B	C		A	B	C		A	B	C		A	B	C		A	B	C		A	B	C
1				18				35				52				69				86				103			
2				19				36				53				70				87				104			
3				20				37				54				71				88				105			
4				21				38				55				72				89							
5				22				39				56				73				90							
6				23				40				57				74				91							
7				24				41				58				75				92							
8				25				42				59				76				93							
9				26				43				60				77				94							
10				27				44				61				78				95							
11				28				45				62				79				96							
12				29				46				63				80				97							
13				30				47				64				81				98							
14				31				48				65				82				99							
15				32				49				66				83				100							
16				33				50				67				84				101							
17				34				51				68				85				102							

Repartizarea răspunsurilor conform factorilor este următoarea:

A (rezervat - deschis): 2, 19,36,53, 70, 87.

B (inteligența): 3,20,54,71,88, 104, 105.

C (stabilitate emoțională): 4,21,38,55, 72, 89.

E (umil- afirmativ): 5, 22, 39, 56, 73, 90.

F (moderat - impulsiv): 6,23,40,57, 74, 91.

G (nepăsător - conștiincios): 7,24,41,58, 75, 92.

H (timid - îndrăzneț): 8, 25, 42, 59, 76, 93.

I (dur-tandru): 9,26,43,60,77,94.

L (încrezător): 10,27,44,61, 78, 94.

M (practic - imaginativ): 11,28,45,62, 79, 96.

N (direct - subtil): 12,29,46,63,80,97.

O (calm - anxios): 13,30,47,64,81,98.

Q1 (conservator - deschis spre nou): 14,31,48,65,82,99.

Q2 (dependent - independent): 15,32,49,66,83, 100.

Q 3 (necontrolat - controlat): 16,33,50,67,84, 101.

Q4 (destins - tensionat): 17,34,51,68,85,102.

MD (minciună): 1, 18,35,52,69,86, 103.

Valoarea fiecărui factor de personalitate se apreciază prin suma punctelor - date brute, care ulterior se transferă în valori standard în conformitate cu tabelul de etalonare.

Rezultatele obținute pot fi reprezentate sub formă grafică, ceea ce permite schițarea „profilului personalității”.

CHESTIONAR DE STUDIERE A EGOISMULUI

Scopul: Cercetarea nivelului de manifestare a egoismului

Instrucție: „Vi se cere să răspundeți, cât mai obiectiv, la întrebările ce urmează. La fiecare din ele există 3 variante de răspuns: „Da”, „Nu”, „Nu sunt sigur(?)”. Fiecare întrebare necesită onestitate maximă. Citiți cu atenție fiecare frază și răspundeți în cel mai scurt timp, marcând cu semnul „X” varianta care se apropie cel mai mult de punctul dvs. de vedere.”

Chestionar

1. Mai întâi vă gândiți la propria persoană și abia apoi la ceilalți?
2. Evitați să țineți cont de doleanțele celor din jur când luați o hotărâre?
3. Rar împărtășiți ceva cu cei din jur?
4. Considerați că ceilalți sunt mai prejos decât dumneavoastră?
5. Cel mai important lucru pentru dumneavoastră este să vă satisfaceți propriile plăceri?
6. Puțin vă pasă ce sunt ceilalți?
7. Majoritatea banilor pe care îi aveți îi utilizați pentru propria persoană?
8. Bani economisiți, nu prea vă convine să-i cheltuiți nici măcar cu cei foarte apropiați?
9. În general nu prea săriți în ajutorul altora?
10. Participați la activități caritabile doar dacă sunteți obligat?
11. Sunteți în competiție cu cei din jur?
12. Trebuie să câștigați din orice întotdeauna?
13. Ceilalți vă reproșează că nu știți să pierdeți?
14. Faceți ceva pentru ceilalți numai dacă sunteți răsplătit?
15. Într-o dispută verbală aveți impresia că numai dumneavoastră aveți dreptate?
16. Indiferent despre ce este vorba, nu sunteți dispus să cedați?
17. Vă este greu să vă adaptați anturajului?
18. Aveți tendința de a-i neglija pe cei din jur?
19. Vă eschivați de la greutăți și le lăsați pe seama altora?
20. Ceilalți trebuie să renunțe la multe din cauza dumneavoastră?
21. Vi se reproșează des că sunteți egoist?
22. Vi se reproșează des că sunteți nerecunoscător?
23. Sunteți foarte materialist?
24. Vă displace să auziți că alții au succes?

25. Vă simțiți bine chiar dacă ceilalți lucrează și dumneavoastră stați sau vă distrați?
26. Evitați să simțiți compasiune pentru cei care suferă?
27. Considerați că prea multa generozitate este o slăbiciune?
28. Sunteți un om puțin sociabil?
29. În relații cu prietenii vă manifestați posesiv?
30. Dacă ceva nu vă interesează, înseamnă că nu are nici o importanță?
31. De obicei, suferința celorlalți vă lasă rece?
32. Minciți des ca să vă salvați pielea?

Cotarea și interpretarea rezultatelor:

Notați cu: - 1 punct răspunsurile afirmative, cu +1 punct cele negative și cu 0 cele nesigure.

25-32 puncte: Sunteți un om altruist, dotat cu mult bun simț. Fiind generos din fire, de multe ori cădeți pradă egoismului celor din jur.

17-24 puncte: În general evitați să fiți egoist, dar de multe ori considerați că puțin egoism nu strică. La dumneavoastră echilibrul dintre egoism și altruism înclină totuși spre altruism, chiar dacă nu întotdeauna.

9-16 puncte: Sunteți un om plin de contradicții. Uneori sunteți extrem de egoist, altă dată extrem de altruist. Dacă ați fi mai constant, relațiile cu cei din jur s-ar îmbunătăți mult.

0-8: Doar foarte rar puteți să renunțați la egoismul acerb care vă caracterizează. Și dacă faceți acte de binefacere le faceți de ochii lumii.

Punctaj negativ: Păreți lipsit de orice umbră de omenie. Aveți mari probleme în legătură cu integrarea în societate. Ar fi indicat să consultați psihologul.

**Fișa de răspuns
Chestionar de determinare a egoismului**

Nume, prenume _____ Vârsta _____
Instituția _____ data realizării _____

Nr. întreb.	Varianta de răspuns			Nr. întreb.	Varianta de răspuns			Nr. întreb.	Varianta de răspuns			Nr. întreb.	Varianta de răspuns		
	da	nu	?		da	nu	?		da	nu	?		da	nu	?
1				9				17				25			
2				10				18				26			
3				11				19				27			
4				12				20				28			
5				13				21				29			
6				14				22				30			
7				15				23				31			
8				16				24				32			

Numărul total de puncte _____

Interpretarea calitativă a rezultatelor: _____

_____

_____

CHESTIONARUL DE MATURIZARE EMOTIONALA EMPATICA - QM.E.E.

Mehrabian

Instrucțiune: Acest chestionar cuprinde o serie de afirmații cu care puteți fi de acord sau nu.

Vă rugăm să vă exprimați **acordul** utilizând variantele de răspuns cu **semnul "+"**, sau **dezacordul** utilizând variantele de răspuns cu **semnul "-"**.

Pentru fiecare categorie de răspunsuri aveți la dispoziție mai multe variante de intensitate care vă permit să nuanțați acordul, respectiv dezacordul, astfel:

+4	Întotdeauna adevărat	-4	Întotdeauna fals
+3	De cele mai multe ori adevărat	-3	De cele mai multe ori fals
+2	De multe ori adevărat	-2	De multe ori fals
+1	Uneori adevărat	-1	Uneori fals

1. Mă întristează să văd o persoană străină care stă singură într-un grup.
2. Oamenii arată prea multă emoție și sensibilitate față de animale.
3. Mi se par deplasate manifestările de afecțiune în public.
4. Mă supără oamenii care își tot plâng soarta atunci când sunt nefericiți.
5. Devin nervos dacă îi simt pe alții din jurul meu că sunt nervoși.
6. Găsesc că este o prostie ca oamenii să plângă de fericire.
7. Trăiesc sufletește problemele unui prieten.
8. Cuvintele unui cântec de iubire mă pot impresiona adânc.
9. Mă pierd cu firea când trebuie să dau vești proaste cuiva.
10. Oamenii din jur au o mare influență asupra dispozițiilor mele sufletești.
11. Persoanele străine pe care le-am întâlnit mi s-au părut reci și puțin sensibile.
12. Mi-ar place mai mult să fiu asistent social decât să mă ocup de pregătirea asistenților sociali.
13. Nu mă prost dispun pur și simplu pentru că un prieten este prost dispus.
14. Îmi place să asist când cineva desface cadouri.
15. Oamenii singuratici sunt neprietenoși.
16. Mă tulbură să văd oameni plângând.
17. Anumite cântece mă fac să mă simt fericit.
18. Trăiesc sufletește emoțiile din romane.
19. Mă înfurie când văd că cineva este tratat cu răutate.
20. Pot să-mi păstrez calmul chiar dacă cei din jur sunt îngrijorați.
21. Când un prieten începe să vorbească despre problemele lui, caut să schimb vorba.

22. Râsul altcuiva îmi provoacă și mie râsul.
23. La cinematograful mă amuză faptul că în jurul meu unii plâng.
24. Pot lua decizii fără să mă împiedic de sentimentele altora.
25. Nu pot să mă simt bine dacă cei din jurul meu se simt triști.
26. Mi-e greu să înțeleg cum anumite lucruri pot tulbura oamenii atât de mult.
27. Suferința unui animal mă întoarce pe dos.
28. Mi se pare o prostie să te lași impresionat de cărți sau de filme.
29. Mă impresionează când văd bătrâni neajutorați.
30. Vederea lacrimilor mai degrabă mă enervează decât îmi produce simpatie.
31. Când văd un film mă las foarte tare prins de acțiune.
32. Constat că pot rămâne rece în pofida agitației din jurul meu.
33. Copiii mici plâng fără motiv.

COTAREA CHESTIONARULUI M.E.E.

1. Se păstrează semnul la întrebările: **1, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 25, 27, 29, 31.**
2. Se schimbă semnul la întrebările: **2, 3, 4, 6, 11, 13, 15, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 30, 32, 33.**
3. Se calculează suma celor 33 de răspunsuri

INTERPRETARE:

- ***Foarte buni empatici*** - scoruri cuprinse între +100 +135
- ***Buni empatici*** - scoruri cuprinse între +67 +99
- ***Mediu empatici*** - scoruri cuprinse între +34 +66
- ***Slab empatici*** - scoruri cuprinse între -32 +33
- ***Neempatici*** - scoruri cuprinse între -132 -33

AUTOAPRECIEREA STĂRILOR PSIHICE EYSENCK

Testul a fost elaborat de savantul H. Eysenck, pentru a determina următoarele stări psihice: anxietate, frustrare, agresivitate, rigiditate.

Testul constă din 40 de afirmații grupate în patru blocuri a câte 10 întrebări fiecare.

Fiecare afirmație are trei variante de răspuns: „da, deseori” – apreciat cu două puncte; „uneori” – apreciat cu un punct; și „nu” – apreciat cu zero puncte.

Pentru fiecare bloc de afirmații se calculează punctajul total.

În cel **dintâi bloc** se observă starea de **anxietate**,

în al **doilea** – starea de **frustrare**,

în al **treilea** – starea de **agresivitate**,

în al **patrulea** – starea de **rigiditate**.

Indicații de interpretare: Se sumează punctele pentru fiecare situație.

Anxietate: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Frustrare: 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

Agresivitate: 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30.

Rigiditate: 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40.

Toate stările cercetate (anxietate, frustrare, agresivitate, rigiditate) sunt apreciate în corespundere cu cele trei niveluri luând în considerare punctajul total:

0 – 7: lipsa stării date;

8 – 14: nivelul moderat al stării identificate;

15 – 20: nivel ridicat al stării evaluate.

Chestionar

Nr.	Afirmații	Da, deseori	Uneori	Nu
1.	Nu am încredere în mine.			
2.	Deseori, din cauza unor nimicuri, roșesc.			
3.	Am un somn neliniștit.			
4.	Mă descurajez ușor.			
5.	Mă neliniștesc chiar și atunci când am unele neplăceri imaginare.			
6.	Mă înspăimântă obstacolele ce apar.			
7.	Îmi place să mă aprofundez în problemele mele.			

8.	Sunt convins ușor.			
9.	Sunt bănuitor.			
10.	Suport așteptarea cu greu.			
11.	Adesea îmi pare că nu există nici o soluție.			
12.	Adesea necazurile mă indispun.			
13.	Dacă am mari neplăceri mă autoacuz fără motive.			
14.	Când am insuccese și neplăceri, nu trag nici un fel de învățăminte.			
15.	Adesea renunț la luptă, considerând că e de prisos.			
16.	Des mă simt fără apărare.			
17.	Uneori, sunt în stare deprimată.			
18.	Sunt tulburat din cauza dificultăților.			
19.	În situații anevoioase mă comport ca toți copiii, vreau să fiu compătimit.			
20.	Cred că defectele caracterului meu sunt incorrigibile.			
21.	Îmi las ultimul cuvânt.			
22.	Frecvent întrerup interlocutorul.			
23.	Mă supăr ușor.			
24.	Îmi place să fac observații.			
25.	Vreau sa fiu o autoritate pentru alții.			
26.	Nu mă mulțumesc cu puținul, ce îl am, vreau ceva mai mult.			
27.	Când mă supăr, mă stăpânesc cu greu.			
28.	Prefer să conduc, nu să fiu dirijat.			
29.	Gesturile mele față de alții sunt dure, bruște.			
30.	Sunt răzbunător.			
31.	Este dificil sa-mi schimb deprinderile.			
32.	Nu e ușor a îndrepta atenția asupra cuiva sau a ceva.			
33.	Sunt cu ochii în patru față de tot ce este nou.			
34.	Îmi schimb convingerile cu greu.			
35.	Adesea mă copleșește un gând de care ar fi trebuit să mă debarsez.			
36.	Mă apropii de oameni cu greu.			
37.	Mă întristează și unele abateri neesențiale de la planuri.			
38.	Deseori, îmi arăt încăpățânarea.			
39.	Risc fără a avea vreo satisfacție.			
40.	Am mari emoții dacă deviez de la regimul zilei.			

TEST DE TEMPERAMENT

Scopul: evidențierea trăsăturilor specifice tipurilor de temperament

Instrucțiuni: „Formularele pe care le-ați primit conțin un șir de întrebări la care va trebui să răspundeți. Citiți fiecare întrebare cu toată atenția pentru a înțelege bine ceea ce vrea să spună. După aceea vă gândiți bine dacă ceea ce conține întrebarea corespunde cu felul Dvs. obișnuit de a fi și de a acționa. Analizați-vă bine și răspundeți cu sinceritate. Dacă ceea ce conține întrebarea vi se potrivește, răspundeți cu afirmația „Da” sau „Nu” în fișa de răspuns”.

Nr /o	Întrebare	Da	Nu
1	Ți-e frică de întuneric?		
2	Ți-e frică de furtună?		
3	Ți-e frică de apă?		
4	Ți-e frică să treci printr-un tunel?		
5	Ți-e frică să treci un pod peste apă?		
6	Când te afli pe o înălțime simți nevoia de a te arunca în gol?		
7	Te consideri mai fricos decât alții?		
8	Te sperii în mijlocul nopții?		
9	Auzi noaptea zgomote care te înspăimântă?		
10	Ești mereu pornit pe ceartă?		
11	Visezi câteodată persoane care sunt moarte?		
12	Îți rozi uneori unghiile așa de tare încât să te doară?		
13	Ți se întâmplă să te bâlbâi din pricina emoției, fricii?		
14	Poți să stai multă vreme fără să vorbești?		
15	Ai avut sau ai ticuri nervoase?		
16	Îți place să-ți schimbi des ocupația, activitatea pe care o faci?		
17	Ți se face observații că ești distrat, neatent?		
18	Îți place să stai multă vreme în același loc, să faci același lucru?		
19	Plângi uneori din pricina piedicilor care ți se pun în cale?		
20	Când te doare ceva, plângi mai mult ca celelalte persoane?		
21	Îți face rău când vezi sânge?		
22	Ai des dureri (de orice fel)?		
23	Simți deseori că ți se taie respirația?		
24	De obicei te simți bine, puternic și sănătos?		

25	Când te scoli dimineața, te simți încă obosit?		
26	Te simți aproape mereu obosit?		
27	Te plictisești (ți se urăște) cea mai mare parte din timp?		
28	Ai deseori dureri de cap?		
29	Sunt anumite feluri de mâncare care-ți fac rău?		
30	Sunt mâncăruri care te scârbesc atât de mult, încât nu te poți mișca?		
31	De obicei dormi bine?		
32	Știi întotdeauna bine ceea ce vrei să faci?		
33	Îți este greu să te hotărăști, atunci când vrei să faci ceva?		
34	Ai superstiții?		
35	Ai vrut să fugi de acasă?		
36	Te-ai simțit înclinat să fugi de acasă?		
37	Ai fugit până acum de acasă?		
38	Ți-e frică uneori să traversezi (să treci) o stradă sau o piață largă?		
39	Ți-e frică să stai singur, într-o cameră mică, închisă din toate părțile?		
40	Ți-e frică de foc (incendiu)?		
41	Ai avut până acum dorința să dai foc?		
42	Obișnuiești să cercetezi încăperea, înainte de a te culca, să vezi dacă nu-i vreun hoț?		
43	Îți place să stai de vorbă cu prietenii tăi, să fii mereu în societatea acestora?		
44	Îți place să stai mai mult singur decât cu ceilalți?		
45	Ceilalți prieteni sau colegi se feresc de tine?		
46	Te înfurii des?		
47	De obicei ești dominator, îți place să comanzi, să-i organizezi pe cei din jur?		
48	În general ești fericit, mulțumit?		
49	Uneori crezi că nu ești la fel ca ceilalți?		
50	Te gândești uneori că nimeni nu te înțelege?		
51	Îți închipui adesea că ai o viață pe lângă cea de toate zilele, trăiești în imaginație, ești obsedat de imagini care nu există în realitate?		
52	Îți închipui că ai fost un copil adoptat și îți este greu să scapi de acest gând?		

53	Ai gânduri care te obsedează, de care nu poți să scapi?		
54	Ești supărat de gândul că lucrurile din jurul tău nu sunt în realitate?		
55	Te împrietenești greu?		
56	Te mustră uneori conștiința că ai săvârșit fapte vinovate?		
57	Consideri că familia ta te iubește mai puțin decât îi iubește pe ceilalți?		
58	Te gândești uneori că nimeni nu te iubește?		
59	Îți este greu să te obișnuiești la locul tău de muncă?		
60	Îți este greu să trăiești în liniște acasă la tine?		
61	Familia se poartă bine cu tine?		
62	Șefii tăi se poartă bine cu tine?		
63	Te supără deseori gândul că cineva vrea să te urmărească?		
64	Ești neliniștit, uneori, la gândul că cineva vrea să-ți facă rău?		
65	Te superi când cineva nu te lasă să faci ceea ce vrei tu?		
66	Ți se întâmplă să spargi anumite lucruri, atunci când te înfurii?		
67	Te înfurii uneori pentru lucruri care n-au însemnătate?		
68	Ai leșinat vre-o dată?		
69	Leșini deseori?		
70	Simți uneori că vederea ți se tulbură?		
71	Ți-ar plăcea o meserie unde s-ar ucide animale?		
72	Ai dorit până acum răul altuia?		
73	Ironizezi pe alții până când îi faci să plângă?		
74	Simți câteodată plăcerea să faci rău unei persoane?		
75	Ai simțit uneori plăcerea să faci rău unui animal?		
76	Ai avut până acum dorința să furi?		

Prelucrarea rezultatelor

SUNT SEMNIFICATIVE ȘI SE VOR LUA ÎN CONSIDERAȚIE NUMAI RĂSPUNSURILE “NU” PENTRU ITEMII: 14, 18, 24, 31, 32, 43, 45, 47, 48, 55, 57, 61, 62 ȘI RĂSPUNSURILE “DA” PENTRU TOATE CEILALȚI ITEMI.

În continuare se va releva numărul de itemi semnificativi pentru fiecare dintre cele opt trăsături în parte conform listei de mai jos.

Lista trăsăturilor semnificative

- 1) Emotivitate simplă (întrebările 1, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 19, 20, 21, 34, 40);
- 2) Psihastenie, obsesiuni (întrebările 2, 3, 4, 5, 6, 25, 26, 32, 33, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 53);
- 3) Tendințe schizoide (întrebările 27, 35, 43, 44, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 54);
- 4) Tendințe paranoice (întrebările 35, 43, 44, 45, 47, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65);
- 5) Tendințe depresive și ipohondrice (întrebările 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 46);
- 6) Tendințe impulsive și epileptoide (întrebările 31, 37, 65, 66, 67, 68, 69, 70);
- 7) Tendințe instabile (instabilitate psihică) (întrebările 14, 15, 16, 17, 18, 35, 36);
- 8) Tendințe antisociale (egocentrice) (întrebările 20, 71, 72, 73, 74, 75, 76).

Când una și aceeași cifră însoțește mai multe trăsături, ea este semnificativă și urmează a fi luată în considerație la fiecare rubrică a trăsăturilor respective (De exemplu, întrebarea 35 este semnificativă pentru trăsăturile 3, 4, 7).

După prelucrarea rezultatelor, pentru fiecare trăsătură se notează numărul corespunzător al itemurilor semnificative, indicate de către subiect (Tabelul 1). Acest număr se multiplică prin coeficientul stabilit pentru fiecare rubrică în parte, obținându-se un număr care poate varia de la 0 la 360. Cu atât mai mare este gradul de semnificație a trăsăturii respective.

Tabelul 1

Rubrici	Numărul de itemi	Coeficient	Total
I		28	
II		24	
III		30	
IV		20	
V		26	
VI		36	
VII		52	
VIII		52	

Conform datelor experimentale a fost stabilit că toate valorile care trec de 120 indică trăsături suspecte de a fi patologice. În asemenea cazuri se recomandă o investigație mai profundă, folosind tehnici proiective de sondare a personalității, precum și un examen psihiatric atent.

CE TIP DE TEMPERAMENT AVEȚI?

Instrucțiuni: Alegeți câte o afirmație, care vă caracterizează, din cele 21 de grupe de mai jos, fie A, fie B. Nu alegeți afirmația care ați dori să vă caracterizeze, ci pe aceea care vi se potrivește cel mai mult, întrebându-i la nevoie pe cei care vă cunosc. Dacă această condiție nu este respectată, chestionarul va da rezultate greșite.

1. A. Sunt foarte impresionat chiar de lucruri mărunte.
B. Sunt tulburat numai în situații grave, deosebite.
  2. A. Mă entuziasmez și mă indignez din nimic.
B. De obicei iau lucrurile așa cum sunt, păstrându-mi calmul.
  3. A. Când vorbesc, în general mă aprind și ridic vocea.
B. Obişnuiesc să vorbesc calm, așezat, fără grabă.
  4. A. Trec adesea fără motiv de la bucurie la tristețe și invers.
B. Am o dispoziție egală. Îmi văd de treabă, fără să iau în considerare atmosfera care mă înconjoară.
  5. A. Uneori de emoție mă pierd, sunt ca și paralizat.
B. Așa ceva nu mi se întâmplă. Fac față oricărei situații.
  6. A. O ironie mă doare într-atât, încât pur și simplu amuțesc.
B. Cuvintele nu au mare importanță pentru mine deoarece eu apreciez numai faptele.
  7. A. La cinematograful trăiesc din plin ceea ce se petrece pe ecran, mă agit, sunt emoționat, râd sau plâng.
B. Filmul este un simplu joc de umbre pe o pânză. Uneori mă distrează, alteori nu, dar atât.
-
8. A. Când am timp liber, mă odihnesc, dorm, etc..
B. În timpul meu liber studiez, muncesc sau fac sport.
  9. A. Fac în general eforturi ca să trec de la gând la faptă.
B. Este de ajuns să doresc ceva ca să trec imediat la fapte.
  10. A. Decât să fac multe lucruri simple, mai bine gândesc mult, corect și realizez puțin.
B. În general inventez și organizez mereu câte ceva.
  11. A. În general nu îmi asum riscul. Sunt tentat să ocolesc, să amân, să aștept, deoarece multe se rezolvă de la sine.
B. Atunci când am hotărât ceva, nu dau înapoi indiferent de piedicile întâlnite.
  12. A. Fără motive întemeiate nu întreprind nimic. Ar fi o oboseală inutilă.
B. Sunt mereu ocupat. Mă enervează să stau și să nu fac nimic.
  13. A. Prefer să privesc un joc decât să particip la el.
B. Îmi place mai mult să particip la un joc decât să privesc.

14. A. Obosesc foarte repede chiar și atunci când îmi place munca pe care o fac.
B. Am multă putere de muncă, sunt rezistent la efort.
-
15. A. Încep multe lucruri, însă ele rămân adesea neterminate.
B. Concep planuri pe termen lung și în timp le realizez.
16. A. Îmi schimb adesea părerile atunci când descopăr lucruri neașteptate, necunoscute.
B. Sunt foarte constant în simpatiile și antipatiile mele.
17. A. Necazurile reușesc să le depășesc repede.
B. Rămân marcat, supărat toată ziua și chiar mai mult atunci când am un necaz.
18. A. Și viitorul este important însă eu trăiesc în prezent.
B. Prezentul înseamnă prea puțin față de trecut și viitor.
19. A. Când sunt supărat izbucnesc și mă descarc.
B. Supărările nu se pot descărca. Le aduni în tine și le suporti.
20. A. Mă plictisesc lucrurile și fenomenele cunoscute, prefer schimbarea.
B. Am multe obiceiuri exacte la care țin mult. Nu-mi place necunoscutul.
21. A. Firea mea deși deschisă, este un permanent șir de surprize.
B. Este greu să mă cunoscă cineva bine, fiind o fire reținută, interiorizată.

Interpretarea rezultatelor

Numărați de la punctul 1 la 7, câte răspunsuri ați ales cu notația „A” și câte cu „B”. Dacă aveți cel puțin patru de „A” sunteți **emotiv**. La cel puțin patru răspunsuri „B” sunteți **nonemotiv**.

De la punctul 8 la punctul 14 numărați la fel câte răspunsuri „A” și „B” ați ales. Cel puțin patru „A” înseamnă **nonactiv**. Cel puțin patru „B” înseamnă **activ**.

Dacă pentru punctele 15 până la 21 ați ales mai mult de patru „A” înseamnă **primar**, iar minim patru „B” înseamnă **secundar**.

Din combinarea celor șase variante se obțin următoarele tipuri temperamentale:

Emotiv + Nonactiv + Primar = **NERVOS**

Emotiv + Nonactiv + Secundar = **SENTIMENTAL**

Emotiv + Activ + Primar = **COLERIC**

Emotiv + Activ + Secundar = **PASIONAT**

Nonemotiv + Activ + Primar = **SANGVINIC**

Nonemotiv + Activ + Secundar = **FLEGMATIC**

Nonemotiv + Nonactiv + Primar = **AMORF**

Nonemotiv + Nonactiv + Secundar = **MELANCOLIC**

Temperamentul NERVOS

Temperamentul dumneavoastră este considerat „copilul teribil” al caracterologiei. Este reprezentat prin nume ilustre ale istoriei artei: Byron, Chopin, Baudelaire, Dostoievski, Gauguin, Mozart, Edgar Poe etc.

Temperamentul nervos nu trebuie asociat cu un om scos din sărite, decât în anumite ocazii. Este adevărat că stăpânirea de sine este mai curând o mare dorință pe care o aveți, decât o virtute cu care „ați fi dăruit de la natură”.

Principala dumneavoastră problemă este dispoziția, prea se schimbă ușor, cu și fără motiv. Prea vă strică „în târg”, la examene, în societate, intențiile cu care ați pornit inițial „de acasă”. Poate că sunteți emotiv, impresionat de prea multe lucruri, uneori mimica, vocea, mișcărilor pe care le faceți „nu vă ascultă” ca pe alții, impenetrabilii pe care îi invidiați.

Este sigur că sunteți „afectiv”, în sensul că aveți o trăire sufletească foarte vie, contradictorie și care vă influențează puternic acțiunile. Pentru că discutăm despre acțiuni trebuie să observăm că emotivitatea și nevoia dumneavoastră permanentă de emoții este în serioasă contradicție cu activitatea dumneavoastră, discontinuă și nu întotdeauna eficientă. Ați dori să faceți multe lucruri și începeți multe dar, prea des însă, acțiunile dumneavoastră rămân în fază de intenție.

Tot ceea ce vă putem recomanda în această privință este să faceți cât mai puține compromisuri, să nu fiți comod și să vă alegeți o muncă, fie ea și dificilă, dar care să vă placă într-adevăr și care în același timp să vă oblige la ordine și autoorganizare. Dacă vă veți iubi profesiunea, nimic nu vă poate împiedeca să aveți rezultate excelente.

Mai avem o sugestie: temperamentul nervos suferă de o permanentă lipsă de energie în contradicție cu sensibilitatea și imaginația sa bogată și de aceea este bine să o economisiți.

O trăsătură importantă pe care o aveți este nerăbdarea, „viața aici și acum”. Nici un temperament nu este mai legat de prezent ca și dumneavoastră. Pe de o parte este o mare calitate: sunteți un adevărat seismograf al schimbărilor, al problemelor spontane, gata să reacționați prompt, să vă adaptați la ele și să-i ajutați și pe alții să le observe. Reversul promptitudinii este frecventa contradicție, pe care cei din jur v-o reproșează des, între ce spuneți ieri și ce faceți astăzi și, poate, lipsa de obiectivitate cu care susțineți și argumentați vreun punct de vedere care vă convine pe moment.

În legătură cu modul de a comunica, specialiștii consideră că „nervosul” are mai mult ca oricine tendința, uneori agasantă, de a critica de dragul criticii și contradicției, să vorbească mai mult despre lucruri sau despre alții și mai puțin despre el însuși.

Temperamentul SENTIMENTAL

Să începem cu o precizare: împărțirea antică a lui Hippocrate, cuprinzând temperamentele: coleric, sangvinic, melancolic și flegmatic are tendința să vă repartizeze în categoria melancolicilor. După o apreciere superficială un om sentimental este considerat adesea melancolic.

Nimic nu este mai greșit decât să considerăm sentimentalul un temperament slab. Bănuim că nici dumneavoastră nu ați accepta această tipologie și v-ați considera undeva la mijloc, între celelalte temperamente.

În realitate aveți o trăsătură care nu este deloc slabă – emotivitatea. Oricare dintre „temperamentele emotive” are o viață interioară de o bogăție care respinge epitetul slab. Dovada este dată de biografiile unor sentimentali celebri ca Alfred de Vigny, Jean Jack Rousseau, Leconte de Lisle, astfel încât s-a ajuns la concluzia că sentimentalii prezintă un număr aproape infinit de variații care nu se lasă reduse prea ușor la un singur tip.

Temperamentul dumneavoastră este „frate” cu tipul nervos, de care îl aproprie și carența de energie. Citind descrierea „nervosului” ați găsit probabil multe lucruri care vi se potrivesc. În ciuda acestor puncte comune, cele două firi sunt adesea în contradicție: dacă „nervosul” rămâne un veșnic adolescent iritabil, „sentimentalul” este mai curând un permanent copil fragil și sensibil. Dacă nervosul are uneori tendința să fie egoist, sentimentalul este mai curând egocentric, în sensul că pentru dumneavoastră tot ce se petrece în jur apare ca o problemă personală.

Ceea ce vă deosebește cel mai mult de nervos (și vă aproprie de pasionat și flegmatic) este desfășurarea în timp a vieții sufletești. Trăiți mai curând în trecut și în viitor decât în prezent. Vi se poate reproșa că nu știți să uitați. Sensibil și tentat spre autoanaliză, chiar dacă nu vă place, din teamă sau din rezervă, să vă destăinuiți altora, vă supuneți unei continue autoaprecieri, din păcate adesea subiective.

Vă cunoașteți mai bine slăbiciunile decât forțele. Pentru dumneavoastră principala problemă este voința, depășirea acelei nesiguranțe, a neîncrederii în sine, care vă este proprie. Există o mare contradicție între idealurile pure și perfecte pe care le aveți și acest sentiment de neputință (de altfel nerealist). Mulți sentimentali manifestă o resemnare anticipată, având o adevărată fascinație a eșecului, subtil exprimată în zicala populară: „mai bine un sfârșit cu spaimă, decât o spaimă fără sfârșit”.

Despre sentimentali se spune că, spre deosebire de nervoși, care încep mereu și nu termină niciodată, ei se pregătesc mereu și nu încep niciodată.

O interesantă trăsătură a temperamentului dumneavoastră este reacția la situațiile grave. Paradoxal, în timp ce micile neplăceri și piedici vă tulbură profund, atunci când obstacolul sau pericolul devine clar și nu mai poate fi amplificat prin imaginație, reacționați cu mult echilibru și curaj. Menționăm acest lucru deoarece faptele eroice ale sentimentalilor I-au uimit de multe ori pe cei din jur și au fost chiar relatate de scriitori.

Temperamentul COLERIC

Asemenea pasionaților, flegmaticilor și sangvinicilor, și temperamentul dumneavoastră este considerat puternic. Vă caracterizează în esență trei trăsături: o emotivitate puternică, multă energie și o mare legătură cu prezentul.

La coleric dialectica interioară este mai puțin utilă. El este tentat atunci când nu reușește ceva să schimbe mai curând obiectele sau situațiile din jurul său, decât pe el însuși. O altă trăsătură peste care psihologii vă recomandă insistent să treceți este cea sintetizată într-o expresie caracteristică pentru dumneavoastră: „sunt așa cum sunt și trebuie să mă luați ca atare”, trăsătură excelent exprimată în celebrul „dacă voi nu mă vreți, eu vă vreau” al lui Alexandru Lăpușeanu.

Desigur, nu este nimic rău în faptul că, foarte natural, aveți inițiativa și conduceți grupul în care vă aflați. Necazurile apar atunci când datorită firii dumneavoastră prea aprinse, impulsive, prea puțin controlate, mai ales în adolescență, vi se întâmplă să faceți gafe sau să întreceți măsura.

Temperamentul dumneavoastră are o mare calitate: căldura, ușurința cu care vorbiți cu oamenii, reconfortante chiar și pentru temperamentele mai reci (flegmaticii, nonșalanții, melancolicii).

Altfel, o trăsătură importantă a temperamentului coleric este valoarea mare acordată acțiunii. Psihologia și literatura de specialitate au descris de multe ori destine tumultuoase ale unor colerici ca Beaumarchais sau Hemingway, care au avut tendința să trăiască mai multe existențe, să cunoască tot, să realizeze tot.

Alți colerici, deși excelent dotați, au realizat foarte puțin, fiindcă n-au reușit să se restrângă doar la câteva domenii. „Strunit” prin educație și integrare în colectiv, temperamentul dumneavoastră se îndulcește și devine mai stabil și mai înțelept.

Temperamentul PASIONAT

Temperamentul pasionat a fost supranumit temperamentul celor trei forțe: afectivitatea puternică, activitatea intensă și tenacitatea.

Dacă nu se poate vorbi despre superioritatea prin definiție a unui temperament, se poate spune despre cel pasionat că este cel mai intens. Ceea ce iese în evidență la dumneavoastră este intensitatea dramatică și concentrarea trăirilor. Marii pasionați ca: Napoleon, Marie Curie, Blaise Pascal, Lev Tolstoi, Ludwig van Beethoven, Luis Pasteur, au vrut „totul”. Spre deosebire însă de temperamentul coleric, pasionații intuiesc că nu pot ajunge departe decât stabilindu-și o direcție unică, mergând în profunzime. De aceea se spune că pasionatul preferă absolutul totalității.

Precizăm că pasionat nu înseamnă cu tot dinadinsul „genial”. Prea de multe ori unii pasionații nu se realizează, sau nu creează nimic, pentru că nu își îndreaptă forțele spre direcții sociale utile.

Este un temperament echilibrat. Echilibrul dumneavoastră este însă scump plătit, fiind, după cum vă dați și singur seama, rezultatul unui efort de „strunire a tensiunilor” pe care vi le produc emotivitatea intensă și dorința de a realiza cât mai mult. Din cauza acestor presiuni interioare, diferențele de comportare, de personalitate între reprezentanții temperamentului dumneavoastră sunt foarte accentuate.

Ceea ce sunteți la maturitate, găsirea unei vocații, depinde în cea mai mare măsură de ceea ce psihologii numesc „dialectica personală”, modul în care vă construiți conștient și voluntar o personalitate față de care aveți toată răspunderea. Este motivul pentru care autoaprecierea acelor „lucruri pe care nu le cunoaștem despre noi înșine, sau dacă le bănuim ne este frică să le afirmăm cu certitudine”, constituie o adevărată datorie a temperamentului dumneavoastră.

Ca și pentru sentimentali, trecutul, copilăria, amintirile au o mare importanță pentru dumneavoastră. Puterea de muncă și dorința de activitate vă orientează însă mai mult spre viitor, pentru că trăiți mai mult pentru viitor. Napoleon spunea: „am trăit totdeauna cu un avans de doi ani”.

Cei mai activi reprezentanți ai temperamentului pasionat au o obsesie a folosirii timpului care curge prea repede, supraîncărcându-și zilele, scurtându-și noapțile, renunțând la tot în favoarea muncii care îi pasionează. O trăsătură negativă spre care este posibil să tindeți e duritatea, neglijența față de oamenii cu care veniți în contact. Uneori vi se reproșează individualismul, izolarea de cei din jur sau, dimpotrivă, tendința de a-i domina, de a spune „eu” în loc de „noi”. Adevărul este că oricât de multă energie, fermitate și independență ați avea, în afara colectivului nu puteți realiza nimic viabil. Poate că principala primejdie a temperamentului dumneavoastră, atât de dotat, este excesul, fie în muncă, fie în familie, în relațiile din societate, cu oamenii de care aveți mare nevoie, iar principala cale spre succes este modestia, deschiderea spre lume și spre oameni.

Temperamentul SANGVINIC

Temperamentul dumneavoastră a fost mult timp considerat, și nu întâmplător, prototipul omului normal. Nonemotiv, capabil de o activitate susținută, reacționând prompt la realitățile înconjurătoare și, în general, echilibrat, nu vă remarcați de obicei ca având deosebite probleme psihologice. Aceasta explică și interesul mai redus al temperamentului dumneavoastră pentru investigații de tipul acestui test.

Psihologii sunt de obicei de acord că principala dumneavoastră calitate este bunul simț, care vă face să vă bucurați de viață și să nu aveți dificultăți în relațiile cu oamenii pe care știți să-i luați așa cum sunt, punând foarte rar la inimă micile conflicte pe care, de altfel, aveți priceperea să le transformați în jocuri.

Aparținând unui tip care știe să se exteriorizeze fără să se aprindă și să-și piardă controlul, sociabil și plin de respect față de normele, vă remarcați în sens pozitiv, dar și negativ prin abilitatea de a manevra oamenii și lucrurile în propriul interes. Caracterologii remarcă tendința tipului dumneavoastră de a pune la punct o „tehnică a reușitei” bazată pe experiență, sau rețete de care știți să nu vă îndepărtați, obținând maximum de confort material și moral.

Ar fi totuși o eroare să transformăm normalitatea într-o vină și dorința justificată a oricui de a trăi mereu mai bine și fără conflicte în oportunism.. Nenumăratele exemple de sangvinici ca: Montesquieu, Giradoux, Anatole France, Montaigne, Helvetius, vin să demonstreze încă o dată că nu există temperamente negative sau pozitive și că în nici un caz personalitatea conștientă și responsabilă a unui om nu poate fi explicată prin integrarea pasivă a unui “dat” înnăscut. Reținând aceste precizări, putem aminti în continuare dintre observațiile referitoare la temperamentul sangvinic, aptitudinea de a păstra din viață ceea ce este plăcut, amical, util și de a neglija pur și simplu lucrurile neplăcute, dar evitabile. „Fugi de rele, cruță-ți mâhnirile, nu duce știrile rele și nu le primi”, spune Gracian într-o viziune tipic sangvinică.

Trăind activ, muncind eficient, fără grabă, cu optimism și prudență, deschis spre orice experiență utilă și agreabilă, rezistent și echilibrat, sangvinicul a fost considerat de unii psihologi un temperament ideal. Ca orice temperament și acesta are însă dezavantajele sale, cum ar fi adaptabilitatea rapidă, bună pentru activități creatoare poate să nu mai fie valoroasă în relațiile cu oamenii și îndeosebi în ordinea morală.

Modul în care stabiliți relațiile cu oamenii este piatra de încercare a posibilității și voinței dumneavoastră de a dezvolta și perfecționa o personalitate multilaterală care să se identifice comunității umane.

Temperamentul FLEGMATIC

Realitatea este (așa cum adesea emotivii nu sunt în stare să înțeleagă) că permanenta stăpânire de sine, care vă caracterizează, poate ascunde ca la oricare alt om o mare varietate de trăiri și imbolduri. Ceea ce contrariază în autocontrolul dumneavoastră este originea sa gândită și voită. Echilibrul, răbdarea, voința, meditația, care sunt în general calitățile temperamentului dumneavoastră, au reprezentanți remarcabili ca: Charles Darwin, George Washington, Berthelot, Lavoisier, Franklin sau Kant.

Autoreconstrucția logică și voluntară pe care v-o atribuie psihologia maschează adesea o emotivitate destul de puternică. Mulți flegmatici se apropie de pasionați sau sunt pasionați care au reușit să-și impună un puternic autocontrol. Datorită acestei obiectivități, temperamentul dumneavoastră refuză să vă determine să vă angajați în vreo acțiune înainte de a fi avut suficient timp să observe și să aprecieze prudent și distant. De aici, o serie de ocazii în care “pierdeți trenul” – la figurat desigur, niciodată la propriu.

Pentru dumneavoastră totul se traduce în probleme care trebuie cântărite și rezolvate pe baza unor reguli și legi generale. Din cauza economiei de mijloace, păreți adesea mai puțin activi, iar unii vă pot considera chiar leneși, ceea ce nu este cazul.

Temperamentul dumneavoastră se caracterizează și prin timpuria aparență adultă. Despre Lavoisier un biograf remarcă: “la douăzeci de ani era un bărbat în toată firea, n-a avut tinerețe”. În copilărie este probabil că ați fost liniștit și serios, nici entuziast, dar nici negativist, de obicei atent, ascultător, adaptabil la un colectiv, dar puțin comunicativ. Este interesantă tendința pe care o aveți, de a vă elimina din comportare orice nu ar avea vreun scop sau explicație.

Aproape puteți fi recunoscut de oricine după formula preferată: “Este logic” sau “Nu este logic”.

Temperamentul AMORF

Slăbiciunea temperamentului dumneavoastră se manifestă pregnant în situațiile critice. Altfel reprezentanții acestui temperament nu se divulgă și se recomandă mai degrabă prin ceea ce au pregnant: mobilitate și echilibrare.

În condiții de lucru neprimejdioase, nealarmante, cei cu temperamentul amorf acționează normal și chiar dovedesc răbdare, spirit de analiză detaliată, conștiinciozitate.

Revenind la temperamentul dumneavoastră, trebuie să-l diferențiem de cel melancolic prin plasticitatea sa mare și prin legătura directă cu realitatea imediată. De aici și constatarea că viața dumneavoastră depinde în cea mai mare măsură de mediul în care trăiți, de educație, școală, locul de muncă. Potrivit părerii lui Sheldon, sunteți prin excelență omul pe care îl definește și îl determină meseria pe care o are.

Reprezentanții temperamentului amorf se pot remarca prin rezultatele excelente atunci când își descoperă și folosesc vreo aptitudine specială. Este cazul fabulistului La Fontaine sau al celebrului actor Alec Guinness. De altfel, mulți actori aparțin acestui tip de temperament datorită plasticității și rezonanței lor înnăscute.

Principala resursă prin care vă puteți depăși inhibițiile este inteligența. Problema este să puneți în aplicare concluziile juste la care ajungeți. La temperamentul dumneavoastră trebuie precizat mai mult ca oriunde, caracterul lui psihic. Mulți cred că un temperament slab înseamnă neapărat un fizic plăpând și o apariție palidă.

Nimic mai greșit. Această caracteristică a temperamentului dumneavoastră se referă nu atât la resurse cât la economia de energie, deoarece nu sunteți lipsit de robustețe, de forță și rezistență fizică, capabil fiind de numeroase rezultate sportive. De altfel, mulți amorfii își aleg ocupația de profesor de sport, căci sunt asemănați cu un motor care demarează lent și are nevoie de mult carburant și scânteii puternice.

Accentuăm: căutați aceste scânteii la cei din jur. Căutați profesiuni în care impulsul spre activitate să vină de la alții, fie prin organizare disciplinată, cum este armata, fie prin contactul cu un public permanent și variat care să vă ceară să acționați, cum sunt actorii și profesorii.

Sociabil, conciliant (poate superficial), vă va fi ușor să vă adaptați. Probabil că marea confruntare pe care trebuie să o aveți pentru a realiza ceva în viață va fi împotriva celui mai mare dușman pe care îl aveți – comoditatea.

Temperamentul MELANCOLIC

Nonemotiv, inactiv, interiorizat și având tendințe să amâne totul, melancolicul se hotărăște greu să acționeze. Ca și temperamentul nonșalant, temperamentul dumneavoastră a fost multă vreme neglijat și greșit înțeles de caracterologi.

Este de remarcat că temperamentul dumneavoastră este opus simetric celui coleric. Lipsit de multe dintre calitățile acestuia, melancolicul are în schimb altele. Trebuie să vă spunem că pentru temperamentul dumneavoastră este mai mult ca oriunde adevărată constatarea că nu există trăsături psihologice înnăscute bune sau rele prin sine, ci orice trăsătură devine utilă, valoroasă sau dăunătoare în funcție de educația și autoeducația responsabilă.

Să menționăm câteva aspecte negative ale temperamentului dumneavoastră. În primul rând tendința de a se strecura neobservat, de a se confunda cu decorul. Apoi, caracterul ascuns, închis, care de multe ori este cauza lipsei de înțelegere a celor din jur. Un al treilea dezavantaj pe care mulți psihologi îl consideră principal este înclinația spre o reverie neconstructivă, care se rupe de realitate.

Totuși aceste scăderi își găsesc antidotul în același mare catalizator al valorii umane care este de fapt pentru toți oamenii, indiferent de orice clasificare temperamentală, inteligența, participarea socială și munca.

TESTUL AGOS

Gradul de oboseală se poate autoevalua prin testul **AGOS** (= autoevaluarea gradului de oboseală săptămânală). Pe o scară cu 7 valori, se bifează zilnic, la începutul zilei (**I**) și la sfârșit (**S**). Starea caracteristică se alege dintr-o listă de 10 perechi termeni-simptome.

Atribuiți nota maximă stării care vă caracterizează cel mai bine zilnic, la începutul și la sfârșitul zilei. Veți putea observa dacă înregistrați diferențe între începutul și sfârșitul zilei și pe parcursul unei săptămâni. Dominanta simptomelor „**A**” vă indică un tonus optim. Dominanta simptomelor „**B**” vă indică o stare de oboseală.

Simptom A	I/S	7	6	5	4	3	2	1	Simptom B
Puternic	I								Slab
	S								
Relaxat	I								Încordat
	S								
Mulțumit	I								Abătut
	S								
Proaspăt	I								Moleșit
	S								
Interesat	I								Plictisit
	S								
Cu inițiativă	I								Apatic
	S								
Cu vigoare	I								Epuizat
	S								
Binevoitor	I								Iritabil
	S								
Trez	I								Somnolent
	S								
Vioi	I								Lent
	S								

CHESTIONAR PENTRU CUNOAȘTEREA PROPRIULUI TEMPERAMENT

Instrucțiuni: Răspundeți cât mai repede și mai sincer, cu DA sau NU la următoarele întrebări:

1. Vă place să fiți în compania altora?
2. Evitați să cumpărați obiecte care nu sunt solide, rezistente, chiar dacă sunt frumoase?
3. Vi se schimbă des dispoziția?
4. Vorbiți foarte repede în timpul discuțiilor?
5. V-ar plăcea o activitate care să solicite la maximum capacitățile, forțele?
6. Aveți obiceiul să duceți vorba?
7. Vă considerați o persoană veselă, care știe să se bucure?
8. Aveți obiceiul să purtați o anumită îmbrăcăminte pentru că e greu să o schimbați?
9. Simțiți nevoia de a fi alături de oamenii care să vă înțeleagă, să vă consoleze?
10. Scrieți rapid?
11. Preferați ca în loc să vă odihniți, să vă căutați mereu de lucru?
12. Vi se întâmplă să nu îndepliniți obligațiile?
13. Aveți mulți prieteni foarte buni?
14. Vă e greu să întrerupeți o activitate și să vă apucați de altceva?
15. Vă simțiți adesea vinovat?
16. Obișnuiți să mergeți foarte repede, indiferent dacă vă grăbiți sau nu?
17. O problemă grea vă chinuie până o rezolvați?
18. Vi se întâmplă uneori să vă concentrați mai greu decât de obicei?
19. Găsiți ușor limbaj comun cu persoane necunoscute?
20. Vă gândiți adesea dinainte cum vă veți comporta la o întâlnire?
21. Vă enervați ușor, vă deranjează glumele care se fac pe seama dvs.?
22. În timpul unei discuții obișnuite să gesticulați energic?
23. Dimineața vă treziți proaspăt și odihnit?
24. Aveți uneori gânduri pe care ați vrea să nu le știe nimeni?
25. Vă place să glumiți pe seama altora?
26. Vă controlați gândurile înainte de a le comunica altora?
27. Aveți adesea coșmaruri?
28. Memorați cu ușurință?
29. Vă e greu să stați doar și câteva ore fără să faceți ceva?
30. V-ați enervat atât de tare încât v-ați pierdut controlul?
31. Într-un grup puteți înviora o atmosferă plictisitoare?

32. O hotărâre, chiar neimportantă vă cere multă gândire?
33. Vi se spune adesea că prea puneți totul la inimă?
34. Vă plac jocurile care vă solicită reflexele?
35. Dacă ceva nu vă iese mult timp, vă străduiți să faceți treaba respectivă?
36. Ați avut uneori sentimente de iritare față de părinți?
37. Vă considerați o persoană deschisă, sociabilă?
38. Vă e greu să vă apucați de treabă nouă?
39. Vă neliniștește sentimentul că sunteți mai puțin valoros decât alții?
40. Vă e greu să lucrați cu oameni lenți?
41. În timpul zilei, puteți să vă ocupați mai mult timp de același lucru fără să obosiți?
42. Aveți deprinderi „proaste” de care vreți să scăpați?
43. Credeți că sunteți un „om fără grijă”?
44. Considerați că vă sunt prieteni doar cei a căror simpatie ați verificat-o îndelung?
45. Puteți fi enervat ușor?
46. În timpul unei discuții, găsiți adesea răspunsul potrivit?
47. Vă puteți impune să faceți același lucru mult timp, fără să fiți distrus?
48. Vi se întâmplă să vorbiți despre lucruri la care nu vă pricepeți?

Se acordă câte un punct pentru răspunsurile DA și NU conform grilei următoare. Suma obținută se înmulțește cu coeficientul indicat. Apoi se face suma punctelor pentru fiecare trăsătură în parte (*exemplu*: 1 = DA, 7 = DA, 13 = DA, 19 = NU, 25 = DA, 37 = DA $\Rightarrow 5 \times (-3) = -15$).

<i>Trăsătură temperamentală</i>	<i>Răspuns DA</i>	<i>Coeficient</i>	<i>Răspuns NU</i>	<i>Coeficient</i>
<i>Extroversie</i>	1;7;13;19	-	-	-
	25;31;37	-3	-	-
	4;43	-2	2	-1
<i>Rigiditate</i>	8;26;32	-3	-	-
	2;14;20;38	-	-	-
	44	-2	19;46	-1
<i>Hiperreactivitate emoțională</i>	15;21;33	-	-	-
	39;45	-3	-	-
	3;9	-2	-	-
	27	-1	-	-
<i>Timpul reacției</i>	4;16;28	-	-	-
	10;22;34;40	-3	-	-
	46	-2	-	-
	17;29;37	-1	-	-
<i>Activism</i>	5;11;17;23	-	-	-
	29;35;41;47	-3	38	-1
	10	-1	-	-
<i>Sinceritate</i>	30;36;42;48	3	-	-
	6;12	2	-	-
	18;24;25	1	23	-1

ETALON pentru sinceritate:

0 – 7 Scăzută

8 – 12 Medie

13 – 20 Bună

Calități temperamentale

<i>E</i>	<i>R</i>	<i>HE</i>	<i>TR</i>	<i>A</i>
22 – 26 f. ridicată	16 – 23 f. ridicată	18 – 20 f. ridicată	20 – 22 f. rapid	24 – 26 f. ridicată
17 – 21 ridicăta	12 – 15 ridicăta	14 – 17 ridicăta	14 – 19 rapid	21 – 23 ridicat
12 – 16 medie	7 – 11 medie	8 – 12 medie	9 – 13 moderat	14 – 20 mediu
11 – 7 introversie înalță	6 – 3 plasticitate înalță	7 – 4 echilibru emoțional ridicat	8 – 5 lent	13 – 9 scăzut
6 – 0 introversiune f. ridicată	2 – 0 plasticitate f. ridicată	3 – 0 f. echilibrat emoțional	4 – 0 f. lent	8 – 0 f. scăzut

ÎNCERCAȚI SĂ VĂ CUNOAȘTEȚI SINGURI CARACTERUL

Instrucțiuni: Răspundeți prin **DA** sau **NU** la următoarele întrebări:

- A**
1. Aveți simțul umorului?
  2. Sunteți sincer(ă) cu prietenii dvs. și aveți încredere în ei?
  3. Puteți să tăceți o oră și mai bine?
  4. Împrumutați cu plăcere lucrurile dvs. personale?
  5. Aveți mulți prieteni?
- B**
1. Știți să vă distrați musafirii?
  2. Sunteți punctual(ă)?
  3. Reușiți să faceți economii?
  4. Vă place stilul sobru de îmbrăcăminte?
  5. Considerați că este necesară disciplina interioară?
- C**
1. Vă manifestați în public antipatia față de o anumită persoană?
  2. Sunteți impulsiv(ă)?
  3. Aveți spirit de inițiativă?
  4. Vă place să fiți centrul atenției în societate?
  5. Ați observat că alții vă imită?
- D**
1. Folosiți cuvinte care vă șochează interlocutorii?
  2. Obișnuiți să vă laudați în ajunul unui examen că sunteți perfect stăpân(ă) pe materie?
  3. Vă place să faceți morală, observații?
  4. Vă simțiți tentat(ă) să faceți pe originalul(a), pentru a vă uimi prietenii?
  5. Vă place să ironizați părerile altora?
- E**
1. Preferați profesiile de jocheu, actor, crainic TV celor de inginer, laborant, bibliograf?
  2. Într-o societate de oameni necunoscuți vă simțiți în largul dvs.?
  3. În orele libere vă place să faceți sport în loc să stați liniștit acasă și să citiți o carte?
  4. Sunteți capabil(ă) să păstrați un secret?
  5. Vă place atmosfera de sărbătoare?
- F**
1. În corespondența dvs. respectați cu strictețe regulile de ortografie?
  2. Vă pregătiți din vreme pentru discuțiile de duminică?
  3. Știți să țineți evidența cheltuielilor?
  4. Vă place să faceți ordine?
  5. Sunteți ceea ce se numește „prăpăstios”?

Interpretarea răspunsurilor:

Dacă la majoritatea întrebărilor din grupă (A, B, C, D, E sau F) participantul a răspuns cu „**DA**”, notați cifra **1**, iar dacă predomină răspunsul „**NU**”, notați cu **0**. Se formează astfel două combinații de câte 3 cifre, prima din grupele A, B, C și a doua din grupele D, E, F.

Făcând raportul între răspunsurile afirmative și cele negative, obțineți imaginea schematică a caracterului dumneavoastră. Combinația obținută de la primele 3 grupe (A, B, C) arată – în linii mari – cum păreți celor din jur, iar combinația obținută de la grupele D, E, F ilustrează cum sunteți în realitate.

Cum păreți celor din jur

100. Sunteți considerat, adesea, un om pe care nu te poți bizui, deși în realitate sunteți doar puțin artificial. Sunteți vesel și comunicativ și se întâmplă să faceți mai puțin decât promiteți. Vă lăsați ușor antrenat de prieteni și de aceea păreți influențabil, dar în chestiunile importante știți să vă apărați punctul de vedere.

101. Faceți impresia unui dezghețat, uneori chiar politicos. Tinzând spre originalitate, contraziceți pe alții și uneori pe dvs. înșivă afirmând la un moment dat ceea ce alteori n-ați afirmat. Păreți nepăsător, nepunctual, dar dacă vreți, știți să fiți harnic și energic. Vă lipsește ceea ce se numește echilibru.

110. Aveți toate motivele să vă bucurați, deoarece plăceți celor din jur. Sunteți comunicativ, serios, respectați opinia altora, vă sprijiniți prietenii la nevoie. Dar nu-i ușor să vă câștige cineva prietenia.

111. Vă place să-i dominați pe cei din jur, dar acest lucru îl simte doar familia și prietenii. Față de ceilalți vă stăpâniți. Emițând o părere nu vă gândiți la impresia pe care o va face asupra celor din jur. Aceștia vă evită uneori din teama de a nu vă jigni.

000. Sunteți o fire închisă și rezervată. Nimeni nu vă cunoaște gândurile. Sunteți greu de înțeles.

001. Nu-i exclus să se spună despre dvs.: „Ce om imposibil!”. Vă enervați interlocutorii, nu le îngăduiți să-și spună părerea, impunând-o pe a dvs. și nu faceți concesii.

010. Oamenii ca dvs. sunt în anii de școală silitori, corecți, disciplinați și respectuoși, întotdeauna cu note bune. Cât privește prietenii, unii vă consideră înfumurat, alții vă iubesc și sunt bucuroși să se numere printre apropiații dvs. Nu sunteți nici prea vorbăreț, nici lăudăros; sunteți întotdeauna calm și sigur pe dvs.

011. Sunteți considerat un om căruia totdeauna i se pare că e nedreptățit. Vă certați pentru fleacuri. Vi se întâmplă să fiți bine dispus foarte rar. Păreți supărăcios și bănuitor.

Cum sunteți în realitate

000. Vă simțiți atras de tot ceea ce este nou, aveți o imaginație bogată, vă obosește monotonia. Puțini sunt cei care vă cunosc caracterul adevărat; cu toate că păreți mulțumit de soartă, în realitate sunteți dornic de viață bogată în evenimente obișnuite.

001. Sunteți mai curând timid. Constatarea devine evidentă când aveți de-a face cu oameni pe care-i cunoașteți mai puțin. Sunteți cel adevărat numai în cercul familiei și al prietenilor. Prezența necunoscuților vă stingherește, dar căutați să vă ascundeți jena. Sunteți conștincios și muncitor, aveți multe idei și intenții bune dar modestia vă face să rămâneți în umbră.

010. Sunteți foarte sociabil, vă place să discutați și vă înconjurați de prieteni. Nu puteți suferi singurătatea nici chiar atunci când trebuie să lucrați ceva important. Spiritul de contradicție vă îndeamnă să faceți lucrurile altfel decât alții, dar nu întotdeauna urmați acest îndemn, de foarte multe ori vă stăpâniți.

011. Sunteți rezervat, dar nu timid, vesel, respectuos. V-ați obișniut să fiți lăudat, căci aceasta se întâmplă adesea. Ați dori să fiți pe placul celor din jur, dar nu faceți eforturi în acest scop. Simțiți nevoia de a fi în societatea unor prieteni. Vă place să ajutați oamenii. Vi se poate reproșa uneori că sunteți cu capul în nori.

100. Sunteți înclinat să emiteți și să apărați cu înverșunare păreri paradoxale; de aceea, unii nu vă agreează. Se întâmplă ca și prietenii să nu vă înțeleagă. Dar nu vă pasă. Păcat!

101. Suntem nevoiți să vă spunem câteva adevăruri neplăcute... Aveți un caracter dificil, sunteți foarte încăpățânat, nu suportați glumele la adresa dvs., criticați adesea atitudinea altora și vă impuneți punctul de vedere cu dârzenie. Vă înfuriați dacă nu vi se dă ascultare, de aceea aveți prieteni puțini.

110. Știți că sunteți un original și vă place să faceți senzație. Dacă vi se dă un sfat procedați exact împotriva lui pentru a vedea ce se întâmplă. Pe dvs. vă amuză, pe alții în schimb îi irită. Numai prietenii cei mai apropiați știu că de fapt nu sunteți atât de încrezut cum păreți.

111. Sunteți energic, vă simțiți pretutindeni în largul dvs., sunteți comunicativ, dar societatea prietenilor vă satisface numai dacă dețineți rolul principal. Vă place să faceți pe arbitru în dispute și să organizați jocuri. Cei din jur vă cunosc autoritatea pentru că în raționamentele dvs. există mult bun simț, dar tendințele dvs. mobilizatoare sunt uneori obositoare.

ANALIZAȚI-VĂ TRĂSĂTURILE PERSONALITĂȚII (E-W) WILSON

Acest test este unul de personalitate care investighează și evaluează câteva din trăsăturile importante ale personalității umane. Proba a fost concepută și utilizată de către binecunoscutul psiholog englez Eysenck. Ulterior ea a fost revăzută și reealonată de către cercetătorul Wilson.

Conținutul testului. Testul conține 210 întrebări grupate în 7 scale a câte 30 fiecare. Cele 7 dimensiuni ale personalității evaluate de acest chestionar sunt următoarele:

- I. Activismul; codificare Ac;
- II. Sociabilitate; codificare S;
- III. Capacitatea de asumare a riscului; codificare Ar;
- IV. Impulsivitate; codificare Im;
- V. Expresivitate; codificare Ex;
- VI. Reflexivitatea; codificare Re;
- VII. Responsabilitatea; codificare R.

Instrucțiuni. Întrebările chestionarului se referă la felul dvs. de a fi, de a gândi, la atitudinile pe care le aveți în anumite situații. De aceea, răspunsurile nu pot fi corecte sau greșite. Ele vă caracterizează pe dvs. ca persoană cu trăsături particulare, individuale. La fiecare întrebare se poate răspunde cu *da* sau *nu*. În foaia de răspuns care însoțește testul există pentru toate întrebările căsuțe cu *da* sau *nu*. Marcați cu semnul *x* într-una dintre cele două căsuțe răspunsul pe care îl considerați că se potrivește cel mai bine felului dvs. de a fi. Trebuie să răspundeți la toate întrebările. Pentru acest chestionar nu aveți limită de timp.

În foaia de răspuns întrebările ce se referă la cele 7 trăsături sunt în coloane numerotate de la I până la VII. La sfârșitul coloanei există și codul fiecărei trăsături (Ac, S, Ar etc.), spații goale pentru cele două posibilități de răspuns (da, nu) în care se trece totalul obținerilor.

Itemii:

1. Sunteți mulțumit când luați parte la o activitate care vă cere să acționați rapid?
2. Vă place foarte mult să eșiți în lume?
3. Ați prefera o slujbă care implică o permanentă schimbare, călătorii și multă varietate, deși riscantă și nesigură?
4. Vă place să planificați lucrurile cu mult timp înainte?
5. Stați calm atunci când urmăriți o competiție sportivă?
6. Vă place să fiți singuri cu gândurile dvs.?
7. Înclinați să fiți excesiv de conștiincios?
8. Deveniți neliniștit dacă lucrați la ceva care implică prea puțină acțiune?
9. Aveți nevoie de prieteni înțelegători care să vă ridice moralul?
10. Vă place să riscați?
11. În general vă hotărâți repede?
12. Dacă vă uitați la o comedie sau o farsă, râdeți mai tare decât ceilalți din jur?
13. Vă opriți des să meditați asupra vieții în general?
14. În general ajungeți la timp la întâlnire?
15. Când urcați o scară, urcați câte două trepte o dată?
16. În general preferați să citiți decât să vă întâlniți cu prieteni?
17. Noaptea vă încuiați cu grijă casa?
18. Vă schimbați des interesele?
19. Vă mîniați repede, dar pentru scurt timp?
20. Filozofați des asupra scopului existenței umane?
21. Trăiți conform maximei cum că dacă tot faci o treabă, atunci s-o faci bine?
22. Când conduceți mașina, vă simțiți frustrat (nemulțumit) dacă nu poți merge suficient de repede din cauza traficului intens?
23. Sunteți vorbăreț în societate?
24. Credeți că copiii trebuie să învețe singuri să traverseze strada?
25. Înainte de a vă hotărî pentru ceva, cercetați cu atenție avantajele și dezavantajele?
26. Vă dau lacrimile cu ușurință dacă vedeți un film sentimental?
27. Încercați des să aflați motivele acțiunilor celorlalți?
28. Se poate baza cineva în totdeauna pe dvs.?
29. Înclinați spre acțiuni încete și deliberate?
30. În general vă distrați bine la petreceri?
31. Când toate șansele sunt împotriva dvs., insistați să credeți că mai merită să încercați o dată?

32. Cumpărați des lucruri pentru că așa vă vine pe moment?
33. Vă puteți menține calmul în fața unei situații limită?
34. Citiți mai curînd pagina sportivă decît articolul de fond dintr-un ziar?
35. Obișnuiți să trăiți în fiecare zi așa cum se prezintă?
36. În general terminați de mîncat înaintea celorlalți deși nu e cazul să vă grăbiți?
37. Vă displace să fiți cu un grup de prieteni care-și fac farse unul altora?
38. Cînd plecați cu trenul, ajungeți adesea în ultimul moment?
39. Știți de acum ce veți face în vacanță?
40. Vă întristați cînd vedeți filme documentare despre condițiile de trai din țările subdezvoltate?
41. Vă opriți rar să vă analizați gîndurile și sentimentele?
42. Lăsați des lucruri de făcut în ultimul moment?
43. Ceilalți vă consideră o persoană plină de viață?
44. Vă place să vorbiți atît de mult încît nu pierdeți ocazia de a vă adresa unui străin?
45. O viață lipsită de pericole vi se pare plicticoasă?
46. Vă puteți hotărî repede?
47. Ați spune că nu vă pierdeți cumpătul ușor?
48. Vă place să învățați lucruri mai noi deși acestea nu vă folosesc pe moment?
49. Aveți uneori tendința să vă lăsați pe tînjeală?
50. Sunteți în totdeauna „în acțiune” atunci cînd nu doriți?
51. Dacă aveți de făcut o anchetă la servicii, preferați să o faceți în scris decît să discutați la telefon?
52. Depuneți bani la bancă?
53. Intrați des în încurcătură pentru că acționați fără să vă gîndiți?
54. Vă place atît de mult muzica încît obișnuiți să dirijați sau să dansați în ritm cu ea?
55. Vă place să rezolvați probleme de logistică?
56. Vă vine greu o muncă care cere foarte multă concentrare?
57. Vă place să inițiați sau să organizați diferite distracții?
58. Preferați să petreceți mult timp singur?
59. Vă place să conduceți repede?
60. În general faceți și spuneți lucruri fără să vă gîndiți înainte?
61. Preferați muzica clasică sau preclasică muzicii de jazz?
62. Vi se întîmplă des să vă preocupe atît de mult o problemă încît să nu vă puteți lua gîndul de la ea pînă nu o rezolvați?
63. În general vă trebuie mult timp să începeți ceva?

64. În general vă entuziasmați ușor la începerea unui proiect sau acțiune?
65. Vă simțiți relaxat și sigur pe dvs. în compania altora?
66. V-ați asigurat să aveți altă slujbă înainte de a o părăsi pe cea veche?
67. În general cîntăriți cu grijă lucrurile înainte de a face ceva?
68. Vă place să faceți glume pe seama celorlalți?
69. Dacă ați văzut o piesă sau un film, obișnuiți să vă gândiți la ea mult timp după aceea?
70. Uitați des lucruri mai puțin importante pe care le aveți de făcut?
71. Cînd mergeți pe stradă însoțit, le e greu celorlalți să țină pasul cu dvs.?
72. Sunteți mai distrat și mai rezervat decît ceilalți?
73. Cei care conduc cu atenție vă plictisesc?
74. Vă place mai mult să planificați lucrurile decît să le faceți?
75. Sunteți de acord cu filozofia „mînîncă, bea, și veselește-te, că o viață avem”?
76. Sunteți deseori atît de cufundat în gînduri încît nu observați ce se petrece în jurul dvs.?
77. Sunteți o persoană lipsită de griji?
78. La muncă sau la diverse activități, celorlalți le e greu să țină pasul cu dvs.?
79. Vă place să aveți de-a face cu mulți oameni?
80. Sunteți precaut în situații noi?
81. Sunteți o persoană impulsivă?
82. Le spuneți prietenilor dvs. ce credeți despre ei?
83. Traversați vreodată pe roșu?
84. V-ar plăcea să scriți o notă critică despre o carte sau articol?
85. Obișnuiți să vă repeziți de la o activitate la alta fără să vă odihniți puțin?
86. Vă împrieteniți ușor?
87. Ați îndrăzni să faceți orice?
88. Preferați activitățile care se ivesc pe moment celor planificate din vreme?
89. Dacă ați vizita Rio de Janeiro în timpul carnavalului, v-ar place mai mult să asistați la el decît să participați?
90. Cînd întîlniți idei noi , le analizați ca să vedeți dacă se potrivesc punctului dvs. de vedere?
91. În general aveți o atitudine serioasă și responsabilă?
92. Vi se întîmplă des să vă gândiți să ajungeți undeva, deși este timp suficient?
93. Vă place să spuneți bancuri?
94. Cînd cumpărați lucruri, obișnuiți să examinați certificatul de garanție?
95. Cînd faceți cunoștință cu cineva, vă hotărîți repede dacă vă place sau nu?
96. Sunteți ultimul care încetează să aplaude după un concert sau o piesă de teatru?

97. Ați încercat vreodată să scriți poezii?
98. Sunteți considerat o persoană ușor de suportat?
99. Vi se întâmplă frecvent să nu aveți motivația sau energia necesară pentru a face ceva?
100. Vă plac copiii?
101. Credeți că oamenii consumă prea multă energie asigurându-și viitorul, strângând bani sau făcând polițe de asigurare?
102. Faceți adesea unele lucruri pentru că așa v-a venit?
103. Vă este ușor să discutați probleme intime și personale cu ceilalți membri ai familiei?
104. V-ar plăcea să lucrați la un proiect care necesită cercetare îndelungată în bibliotecă?
105. Dacă promiteți ceva, vă țineți de cuvânt orice ar fi?
106. Vă place să leneviți în pat duminica?
107. Aveți rețineri dacă trebuie să intrați într-o cameră plină cu oameni străini?
108. Mergeți regulat la medic?
109. V-ar plăcea să trăiți fiecare zi cum se nimerește?
110. Ați făcut parte dintr-un grup de artiști amatori?
111. Citiți ziare în fiecare zi?
112. Vi se întâmplă uneori să „dați rasol” în munca dvs.?
113. Vă place vacanțele calme, liniște?
114. V-ar fi plăcut să trăiți singur pe o insulă pustie?
115. Vă puneți centura de siguranță când mergeți cu mașina?
116. Vă place să faceți lucruri foarte repede?
117. Vă înfrîntați să vă exprimați părerile dacă considerați că cei de față s-ar putea simți jigniți?
118. Vă place să rezolvați probleme „de amorul artei”?
119. Răspundeți la scrisori de îndată ce le-ați primit?
120. În general mergeți încet?
121. Sunteți stînjenit când cineva se apropie prea mult de dvs.?
122. Vă place să jucați la loto, curse etc.?
123. Vi se întâmplă să vă treziți implicat în ceva din care ați dori să scăpați?
124. Vă alegeți cu grijă cuvintele când discutați probleme profesionale?
125. Vi se spune că sunteți un visător?
126. Sunteți în general un om care nu-și face probleme pentru viitor?
127. Când vă sculați dimineața, sunteți gata să „intrați în priză”?
128. Vi se pare important să fiți plăcut de cât ceilalții (mai mulți) oameni?
129. Sunteți de acord că un element de risc dă farmec vieții?

130. Vă deranjează să luați lucrurile așa cum sunt?
131. Când sunteți supărat pe cineva așteptați să vă liniștiți înainte de a începe o discuție cu persoana respectivă?
132. Sunteți încercat de un sentiment de mirare și emoție când vizitați monumente istorice?
133. Puteți afirma că vă îndepliniți obligațiile mai mult decât ceilalți?
134. Sunteți de obicei în mare formă?
135. Vă prezentați singur străinilor la o întrunire în societate?
136. Sunteți de acord că nu trebuie să dați nici să luați bani cu împrumut?
137. Când mergeți în excursie vă place să planificați totul înainte?
138. Puteți ține un secret senzațional mult timp?
139. Discutați frecvent probleme sociale și politice cu prietenii dvs.?
140. Puneți ceasul să sune dacă trebuie să vă sculați la o anumită oră?
141. Vă simțiți des obosit și apatic?
142. Ați petrece mai curînd o seară discutînd cu o persoană foarte interesantă, decît cîntînd și dansînd cu o mulțime de prieteni?
143. Dacă aveți datorii sunteți în permanență îngrijorat?
144. În general vorbiți înainte de a gândi?
145. Gesticulați cînd vorbiți?
146. Vă petreceți des serile citind?
147. Urmați regula „mai întîi munca, după aceea distracția”?
148. Vă lăce să aveți ceva de văcut tot timpul?
149. Vă place să fiți în centrul evenimentelor?
150. Vi se întîmplă să traversați strada în timp ce persoana care e cu dvs. rămîne pe trotuar?
151. Credeți că o seară în oraș e mai plăcută dacă a fost aranjată în ultimul moment?
152. Dacă cineva își exprimă o părere cu care nu sunteți de acord, i-o spuneți imediat?
153. Vă uitați mai curînd la o comedie decît la un film documentar la TV?
154. Vi se întîmplă să nu ridicați mîna cînd se pune ceva la vot?
155. Vi se pare că ceilalți reușesc să facă mai multe într-o zi decît dvs.?
156. Vă place activitățile solitare cum ar fi să rezolvați rebus sau să vă dați în cărți?
157. Credeți că se exagerează riscul de a face cancer pulmonar din cauza fumatului?
158. Vă entuziasmați ușor de ideile noi și nu vă mai gândiți la inconveniente?
159. Vă este imposibil să țineți un discurs fără pregătire prealabilă?
160. Credeți că nu are rost să vă analizați sistemul de valori și opinii morale?
161. Vi s-a întîmplat să chiuliți în timpul școlii?
162. Sunt momente cînd vă place să stați fără să faceți nimic?

163. Evitați oamenii ori de câte ori este posibil?
164. Citiți întotdeauna clauzele înainte de a semna un contract?
165. Preferați să lăsați să treacă o noapte înainte de a lua o hotărâre?
166. Obișnuiți să exprimați amenințări chiar dacă nu aveți de gând să le puneți în practică?
167. Vă place eseurile despre probleme serioase, filozofice?
168. Vi se întâmplă să vă îmbătați?
169. Preferați să priviți sportul decît să-l practicați?
170. Ați fi nefericit dacă nu ați avea posibilitatea să vă faceți relații?
171. Cînd călătoriți cu avionul, autobuzul sau trenul, vă alegeți locurile cele mai sigure?
172. Preferați să faceți ceva care să vă solicite atenția?
173. Ați dori să vă distrați mai bine și mai des?
174. Credeți că e o pierdere de vreme să faceți planuri pentru o societate ideală sau Utopie?
175. Ați face un ocol să găsiți un coș de gunoi mai curînd de cît să aruncați o hîrtie pe jos?
176. Dormiți în timpul liber?
177. Preferați să vă recreați cu prieteni mai curînd decît singur?
178. Sunteți atent să nu depășiți geamandura cînd înotați?
179. Vă puteți stăpîni să nu intrați în situații neplăcute?
180. Evitați cînd trebuie să întrebați un trecător pe unde să o luați?
181. Vă plictisesc discuțiile despre viitor?
182. Mergeți regulat la dentist?
183. Vă pierdeți răbdarea dacă trebuie să așteptați pe cineva?
184. Vă placesă aveți relații și să ieșiți în lume?
185. În parcul de distracții, evitați distracțiile palpitate cum ar fi roata mare sau trenul fantomă?
186. Dacă doriți să vă cumpărați ceva scump, puteți face economii o perioadă?
187. Dacă vă loviți, înjurați cu voce tare?
188. Vă place să faceți ceva care implică acțiune mai curînd decît studiu și gîndire?
189. V-ați prefăcut bolnav ca să scăpați de situații neplăcute?
190. Dacă aveți de așteptat liftul cîteva minute, porniți pe scări?
191. Vă place să aveți oaspeți?
192. Declarați totul cu grijă la vamă cînd veniți din străinătate?
193. Credeși că planificînd lucrurile cu mult timp înainte sacrificați savoarea vieții?
194. Cînd povestiți o întîmplare prietenilor dvs. vă place să exagerați?
195. Vă plictisesc muzeele de arheologie și istorie?
196. Credeți că nu are rost să faceți economii pentru bătrînețe?

197. Faceți lucrurile într-un ritm rapid?
198. Vă alegeți cu grijă prietenii?
199. Ajungeți la întâlniri cu mult timp înainte?
200. Vă displace să stați la coadă pentru ceva?
201. Preferați picturile moderne celor clasice?
202. Credeți că n-are rost să vă întrebați ce e în spațiul extraterestru?
203. Dacă găsiți ceva valoros pe stradă, îl predați la poliție?
204. Vă simțiți des clocotind de energie?
205. Vă simțiți des jenat când sunteți în societate?
206. Credeți că asigurările sunt folositoare?
207. Vă plictisiți mai repede decât ceilalți?
208. Obișnuiți să cumpărați mici cadouri pentru prieteni deși nu aveți ocazia să le dați?
209. Petreceți mult timp reflectînd asupra trecutului și asupra cursului viitor al vieții dvs.?
210. Credeți că sunteți o persoană norocoasă?

Prelucrarea rezultatelor:

Cotarea și interpretarea: răspunsurile marcate cu x la căsuțele Da și Nu se cotează cu câte un punct. Sunt reținute punctele la răspunsurile date, după cum urmează:

- **Activism (Ac)** NU: 29, 99, 106, 113, 120, 141, 155, 162, 169, 176; DA la restul întrebărilor din coloana I.
- **Sociabilitate (S)** NU: 16, 37, 51, 58, 72, 107, 114, 121, 142, 156, 163, 198, 205; DA la restul întrebărilor din coloana II.
- **Asumare a riscului (Ar)** NU: 17, 52, 66, 80, 94, 101, 108, 115, 136, 143, 164, 171, 178, 185, 192, 199, 206; DA la restul întrebărilor din coloana III.
- **Impulsivitate (Im)** NU: 4, 25, 39, 67, 74, 137, 165, 172, 186; DA la restul întrebărilor din coloana IV.
- **Expresivitate (Ex)** NU: 5, 33, 47, 61, 89, 47, 131, 138, 159, 173, 180; DA la restul întrebărilor din coloana V.
- **Reflexivitate (Re)** NU: 34, 41, 153, 160, 174, 181, 188, 195, 202, 209; DA la restul întrebărilor din coloana VI.
- **Responsabilitate (R)** NU: 35, 42, 49, 56, 63, 70, 77, 84, 98, 112, 126, 154, 161, 168, 189, 210; DA la restul întrebărilor din coloana VII.

Numărul maxim de puncte care poate fi obținut pentru fiecare scală este 30. Totalizați numărul de puncte obținut, iar rezultatele raportați-le la etalonul următor.

Trăsături de personalitate	Număr puncte	Calificativ
Activism, Sociabilitate, Asumarea riscului, Expresivitate, Reflexibilitate, Responsabilitate	30 – 25	Foarte bine
	24 – 21	Bine
	20 – 13	Mediu
	12 – 8	Mediocru
	7 – 0	Slab
Impulsivitate	0 – 5	Foarte bine
	6 – 9	Bine
	10 – 20	Mediu
	21 – 24	Mediocru
	25 – 30	Slab

Din tabel se poate observa că pentru scala impulsivitate, valorile cuprinse între 0-10 (încadrate la calificativele Foarte bine și Bine) exprimă stabilitate psihică și afectivă, calmitate,

stăpînire de sine, sînge rece în situații critice, lipsa reacțiilor afective primare de mînie, furie în cazul contrarierii scopurilor, dorințelor sau plăcerilor; valorile între 10-20 evidențiază în general o personalitate echilibrată care își poate controla în sens pozitiv impulsivitatea deși uneori în frustrări acute poate avea „răbufniri”, obișnuit verbale, cu o agresivitate medie, rapid însă stopată; valorile ce depășesc 20 puncte caracterizează gradual o persoană impulsivă. Subiectul impulsiv are tendința de a acționa spontan, fiind într-o mai mică măsură autocontrolat volitiv. Există uneori o dispoziție în exces de reacții primitive, de furie, cu insuficiențe în autoreglajul caracterial. Poate fi și o manifestare a unor temperamente extreme, nestăpînite urmarea poate și a unor carențe de ordin educativ. Omul modern trebuie să-și controleze în orice situație de viață conduita și să stopeze orice exces de impulsie. Nu se poate rezolva conflictele, frustrările sau nemulțumirile prin brutalități, „ieșiri” afective necevilizate și disgratioase. Zicala românească „Vorba dulce mult aduce” exprimă o conduită atitudinală onestă și înțeleaptă. Să o urmăm și să fim demni, chiar dacă suntem contrariați, să ne menținem hotărîrea cînd este corectă și bine întemeiată.

Activismul exprimă ancorarea puternică în realitate, atitudinea de a face ceva, de a fi preocupat constant și puternic de îndeplinirea scopurilor propuse, de găsire a soluțiilor și, în mod deosebit, definește energia desfășurării actelor comportamentale. Ștefan Odobleja subsuma activismul stării de veghe considerînd-ul satrie de travaliu sau de exercițiu pe psihic, caracterizat print-o stare de exuberanță, de energie fizică și psihică, cu un sentiment de bună stare și de dorința de a activa, însoțită de creșterea activității fiziologice. Activismul este realizat prin organe funcționale a căror declanșare și susținere sunt programete psihic și supuse autoreglărilor vitele. El poate fi instrumentat fizic și/sau intelectual exteriorizat atît în segmentul de orientare cît și în cel efecton. Opusă activismului este pasivitatea, tendința de a nu întreprinde acțiuni, de a rămîne imobil, în aceeași stare. Întotdeauna pasivitatea este relativă în sensul că nu exclude cu totul acțiunea ci o implică într-o măsură insuficientă. Omul pasiv are un dinamism scăzut, „nu se zbate”, așteaptă derularea de la sine a evenimentelor fără a interveni în desfășurarea lor; deseori este caracterizat peiorativ leneș, „moale” chiar indolent.

Punctajul superior la aceasta dimensiune a personalității atestă prezența unor mari disponibilități de realizare hotărîtă și ne abătută a scopurilor auto propuse. Omul cu activism înalt nu se discorajează atunci cînd în calea înfăptuirii țelurilor sale se interpun frustrări, obstacole sau greutăți. Sunteți calificat ca o persoană inertă și amorfă, că nu aveți personalitate în ceea ce întreprindeți? Două sunt cauzele principale care determină o anumită pasivitate comportamentală lipsa motivației (a dorințelor, intereselor, aspirațiilor) și posibil o stare de sănătate precară aveți carențe ale activismului? Amintiți-vă de semința lui Ray Bradbury „ Dacă vrei să trăiești trebuie să fii profund îndrăgostit de o anumită activitate”. În consecință:

mențineți-vă tonusul înalt al comportamentului. Propuniți-vă deliberat să fiți activi faceți întreceri cu alții și cu dvs. înșivă, fixați-vă scopuri apropiate sau mai îndepărtate și depuneți eforturi pentru îndeplinirea lor. Nu vă irosiți timpul, fiți pasionați de ceva util generos și decertă perspectivă? La celelalte trăsături de personalitate valorile mari exprimă aspecte pozitive. Scăderea numărului de puncte indică o reducere granduală a nivelului acestor importante însușiri de personalitate.

Fișă de răspuns: Testul E – W

Nr.	I		Nr.	II		Nr.	III		Nr.	IV		Nr.	V		Nr.	VI		Nr.	VII	
	Da	Nu		Da	Nu		Da	Nu		Da	Nu		Da	Nu		Da	Nu		Da	Nu
1.			31.			61.			91.			121.			151.			181.		
2.			32.			62.			92.			122.			152.			182.		
3.			33.			63.			93.			123.			153.			183.		
4.			34.			64.			94.			124.			154.			184.		
5.			35.			65.			95.			125.			155.			185.		
6.			36.			66.			96.			126.			156.			186.		
7.			37.			67.			97.			127.			157.			187.		
8.			38.			68.			98.			128.			158.			188.		
9.			39.			69.			99.			129.			159.			189.		
10.			40.			70.			100.			130.			160.			190.		
11.			41.			71.			101.			131.			161.			191.		
12.			42.			72.			102.			132.			162.			192.		
13.			43.			73.			103.			133.			163.			193.		
14.			44.			74.			104.			134.			164.			194.		
15.			45.			75.			105.			135.			165.			195.		
16.			46.			76.			106.			136.			166.			196.		
17.			47.			77.			107.			137.			167.			197.		
18.			48.			78.			108.			138.			168.			198.		
19.			49.			79.			109.			139.			169.			199.		
20.			50.			80.			110.			140.			170.			200.		
21.			51.			81.			111.			141.			171.			201.		
22.			52.			82.			112.			142.			172.			202.		
23.			53.			83.			113.			143.			173.			203.		
24.			54.			84.			114.			144.			174.			204.		
25.			55.			85.			115.			145.			175.			205.		
26.			56.			86.			116.			146.			176.			206.		
27.			57.			87.			117.			147.			177.			207.		
28.			58.			88.			118.			148.			178.			208.		
29.			59.			89.			119.			149.			179.			209.		
30.			60			90			120.			150.			180.			210.		
Ac			S			Ar			Im			Ex			Re			R		

TEST PENTRU EVALUAREA STIMEI DE SINE ROSENBERG

Instrucțiuni: Citiți cu atenție afirmațiile și alegeți varianta care vi se potrivește cel mai bine.

Afirmația	Absolut de acord	De acord	Dezacord	Dezacord total
1. În general sunt mulțumit(ă) de mine				
2. Câteodată mă gândesc că nu valorez nimic				
3. Cred că am o serie de calități bune				
4. Sunt capabil(ă) să fac lucrurile la fel de bine ca ceilalți				
5. Simt că nu am în mine prea multe de care să fiu mândru(ă)				
6. Câteodată mă simt realmente inutil(ă)				
7. Mă gândesc că sunt un om de valoare, cel puțin la fel ca alte persoane				
8. Mi-ar plăcea să pot avea mai mult respect față de mine însumi				
9. Ținând cont de toate, am tendința să cred că sunt un (o) ratat(ă)				
10. Am o părere pozitivă despre mine				

Interpretare:

Această scală a fost elaborată inițial pentru a măsura sentimentul global al valorii personale și autoacceptării. Scala cuprinde 10 itemi cu 4 posibilități de răspuns între total dezacord (1 punct) și total acord (4 puncte). Itemii 2,5,6,8,9 se cotează invers. Scorurile pot fi cuprinse între 10 și 40;

La interpretarea rezultatelor se vor lua ca etalon valorile cuprinse între:

10-16 puncte – *stimă de sine scăzută*

17-33 puncte – *stimă de sine medie*

34-40 puncte – *stimă de sine înaltă*

CHESTIONAR AAS (ADULT ATTACHEMENT SCALE)

Instrucțiuni: Răspundeți la fiecare item notând treapta care vă caracterizează cel mai mult modul de a simți:

1-dezacord puternic,

2-dezacord parțial,

3-nu știu,

4-acord parțial,

5-acord puternic.

Itemi

1. Mă simt neplăcut să ajung să depind de alții.
2. Oamenii nu sunt niciodată acolo unde ai nevoie de ei.
3. Mă simt în largul meu atunci când depind de alții.
4. Știu că ceilalți vor fi acolo unde am nevoie de ei.
5. Îmi este greu să am încredere în ceilalți.
6. Nu sunt sigur că pot avea întotdeauna încredere că ceilalți vor fi acolo unde am nevoie de ei.
7. Nu mă îngrijorez frecvent că voi fi abandonat.
8. Adesea îmi este teamă ca de fapt partenerul/a nu mă iubește.
9. Mi se pare că ceilalți sunt rezervați în a-mi deveni apropiați pe cât mi-ar plăcea mie.
10. Îmi este teamă adesea că partenerul/a nu vrea să rămână cu mine.
11. Îmi doresc o comuniune completă cu o altă persoană.
12. Dorința mea de comuniune îi sperie câteodată pe ceilalți.
13. Mi se pare relativ ușor să mă apropiu de ceilalți.
14. Nu mă îngrijorez frecvent că cineva mi-ar putea deveni prea apropiat.
15. Mă simt oarecum stingherit să fiu apropiat cu ceilalți.
16. Mă irită că cineva să vrea să îmi devină prea apropiat.
17. Mă simt în largul meu când ceilalți depind de mine.
18. Adesea iubitul/a meu (mea) vrea să fim mai intimi unul cu celalalt decât mă simt eu bine.

Prelucrarea și interpretarea rezultatelor

Chestionarul este alcătuit din 18 itemi, câte 6 pentru fiecare tip de atașament, astfel:

- Atașament securizant: itemii 3, 4, 7, 13, 14, 17;
- Atașamentul evitant: itemii 1, 2, 5, 15, 16, 18;
- Atașamentul anxios-ambivalent: itemii 6, 8, 9, 10, 11, 12;

Se calculează media aritmetică a scorurilor obținute de subiecți la fiecare stil de atașament și se obțin astfel trei scoruri, câte unul la fiecare tip de atașament. Se consideră că subiectul are stilul de atașament la care scorul obținut este cel mai mare. Se utilizează această metodă de stabilire a stilului de atașament deoarece nu există tipuri pure, fiecare persoană având tipul ei specific de atașament.

FIȘA DE RĂSPUNS

Nr.	Dezacord puternic	Dezacord parțial	Nu știu	Acord parțial	Acord puternic
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					

SCALA DE ANXIETATE (Spillberger)

Testul prezintă o modalitate validă și informațională de studiere a anxietății care, determinând în mare măsură, comportamentul subiectului, în limite optime (anxietatea „utilă”), apare ca firească și immanentă oricărei personalități active.

Pot fi delimitați unii parametri ai anxietății: anxietatea ca stare, numită situativă sau reactivă și anxietatea ca însușire stabilă a personalității.

Anxietatea situativă apare ca reacție emoțională la situații stresante și prezintă diferite grade de intensitate și durată, caracterizându-se prin trăiri subiective: neliniște, tensiune, nervozitate.

Anxietatea stabilă denotă o permanentă presupunere a subiectului spre a percepe ca amenințătoare un larg diapazon de situații, reacționând la ele printr-o stare de alarmă.

SCALA ANXIETĂȚII SITUATIVE

Instrucțiuni: „Citiți atent fiecare propoziție și, în dependență de faptul cum vă simțiți în momentul de față, bifați cifra respectivă din dreapta formularului 1. Nu pierdeți prea mult timp cu nici o întrebare, deoarece nu există întrebări juste sau nejuste, chestionarul constituind doar o examinare a stării Dvs. actuale”.

Formularul 1

	Nu este așa	Cred că este așa	Așa este	Fără îndoială așa este
1. Sunt calm.	1	2	3	4
2. Nu mă amenință nimic.	1	2	3	4
3. Sunt încordat.	1	2	3	4
4. Mă simt încătușat.	1	2	3	4
5. Mă simt descătușat.	1	2	3	4
6. Sunt indispus.	1	2	3	4
7. Mă neliniștește eșecurile posibile.	1	2	3	4
8. Simt o liniște sufletească.	1	2	3	4
9. Sunt alarmat.	1	2	3	4
10. Simt o satisfacție lăuntrică.	1	2	3	4
11. Am încredere în propriile puteri.	1	2	3	4
12. Mă enervez.	1	2	3	4
13. Nu-mi pot găsi locul.	1	2	3	4
14. Sunt iritat.	1	2	3	4
15. Nu simt nici încordare, nici tensiune.	1	2	3	4
16. Sunt mulțumit.	1	2	3	4
17. Sunt îngrijorat.	1	2	3	4
18. Sunt prea excitat și nu mă simt în apele mele.	1	2	3	4
19. Simt bucurie.	1	2	3	4
20. Simt plăcere.	1	2	3	4

SCALA ANXIETĂȚII STABILE

Instrucțiuni: „Citiți atent fiecare propoziție și, în dependență de faptul cum vă simțiți de obicei, bifați cifra respectivă din dreapta formularului 2. Nu pierdeți prea mult timp cu nici o întrebare deoarece nu există întrebări juste sau nejuste, prezentul chestionar constituind doar o măsură a stării Dvs. obișnuite”.

Formularul 2

	Aproape niciodată	Uneori	Deseori	Permanent
21. Am o stare de satisfacție.	1	2	3	4
22. Obosesc repede.	1	2	3	4
23. Plâng ușor.	1	2	3	4
24. Aș vrea să fiu la fel de fericit ca și alții.	1	2	3	4
25. Uneori pierd deoarece nu iau decizia destul de repede.	1	2	3	4
26. De obicei mă simt vioi.	1	2	3	4
27. Sunt calm, liniștit.	1	2	3	4
28. Eventualele dificultăți mă neliniștesc mult.	1	2	3	4
29. Mă neliniștesc mult din cauza mărunțișurilor.	1	2	3	4
30. Sunt destul de fericit.	1	2	3	4
31. Le iau pe toate aproape de inimă.	1	2	3	4
32. Nu-mi ajunge încredere în propriile puteri.	1	2	3	4
33. De obicei mă simt în siguranță.	1	2	3	4
34. Mă strădui să evit situațiile critice și dificultățile.	1	2	3	4
35. Sunt trist.	1	2	3	4
36. Sunt mulțumit.	1	2	3	4
37. Orice mărunțiș mă distruge și mă neliniștește mult.	1	2	3	4
38. Suport dureros dezamăgirile și nu le pot da uitării.	1	2	3	4
39. Sunt un om cumpătat.	1	2	3	4
40. Grijile îmi tulbură mult liniștea.	1	2	3	4

PRELUCRAREA REZULTATELOR

Anxietatea reactivă (AR) se calculează după formula:

$$\mathbf{AR} = \Sigma_1 - \Sigma_2 + 35$$

unde Σ_1 este suma cifrelor bifate de subiect (formularul 1) la întrebările: 3, 4, 6, 7, 9, 12, 13, 14, 17, 18; iar Σ_2 – suma cifrelor bifate de subiect (formularul 2) la întrebările: 1, 2, 5, 8, 10, 11, 15, 16, 19, 20.

Anxietatea stabilă se calculează după aceeași formulă:

$$\mathbf{AS} = \Sigma_1 - \Sigma_2 + 35$$

unde Σ_1 este suma cifrelor bifate de subiect (formularul 2) la întrebările: 22, 23, 24, 25, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 40; iar Σ_2 – suma cifrelor bifate de subiect (formularul 2) la întrebările: 21, 26, 27, 30, 33, 36, 39.

Interpretarea rezultatelor:

- până la 30 puncte – anxietate scăzută;
- 31-45 puncte – anxietate moderată,
- mai sus de 46 puncte – anxietate ridicată.

SCALA DE ANXIETATE (J.TAYLOR)

Chestionarul este destinat examinării gradului de anxietate. El conține 50 afirmații la care persoana examinată răspunde prin “Da” când conținutul afirmației corespunde felului său de a fi și prin “Nu”, atunci când nu corespunde.

Testarea se face individual sau colectiv și durează 15-30 minute.

SCALA DE ANXIETATE

1. De regulă sânt liniștit și e greu să fiu scos din sărite.
2. Nervii mi-s dereglați nu mai mult ca la alți oameni.
3. De obicei dorm liniștit.
4. Rareori am dureri de cap.
5. Rareori obolesc.
6. Aproape întotdeauna mă simt destul de fericit.
7. Am încredere în propriile puteri.
8. Aproape niciodată nu roșesc.
9. În comparație cu prietenii, mă simt destul de îndrăzneț.
10. De obicei am dispoziție bună.
11. Rareori am palpitații sau o greutate pe inimă.
12. De obicei mâinile îmi sunt calde.
13. Sânt timid nu mai mult ca alții.
14. Bineînțeles, îmi lipsește încrederea în propriile puteri.
15. Uneori îmi pare că nu sânt de nimic.
16. Periodic mă cuprinde o neliniște atât de mare încât nu pot sta locului.
17. Noaptea adorm cu greu.
18. Nu-mi ajunge tărie de caracter pentru a înfrunta dificultățile.
19. Ași vrea să fiu tot atât de fericit cum, după părerea mea, sânt alții.
20. Uneori îmi pare că am în față greutăți pe care nu le-ași putea înfrunta.
21. Deseori visez.
22. Observ că-mi tremură mâinile când încerc să fac ceva.
23. Somnul meu e neliniștit, adesea se întrerupe.
24. Mă neliniștesc mult eșecurile posibile.
25. Uneori simt frica, chiar când nu mă amenință nimic.
26. Mă concentrez cu greu asupra unei activități sau însărcinări.
27. De obicei lucrez cu o mare încordare.
28. Nimeresc ușor în încurcătură.

29. Aproape tot timpul sunt îngrijorat din cauza cuiva sau a ceva.
30. Sânt predispus să iau totul în serios.
31. Deseori plâng.
32. Deseori am stări de vomă.
33. Mă neliniștește mult propria sănătate.
34. Deseori mă tem că voi roși.
35. Situația mea în mijlocul celor ce mă înconjoară mă neliniștește mult.
36. Situația materială mă neliniștește mult.
37. Uneori mă gândesc la așa lucruri, despre care n-aș vrea să vorbesc.
38. Am avut perioade când neliniștea mă lipsea de somn.
39. Uneori, când sunt în încurcătură, transpir și mă jenez mult.
40. Chiar și în zilele răcoroase transpir repede.
41. Câte odată sunt atât de agitat că nu pot dormi.
42. Sânt o persoană iritabilă.
43. Uneori mă simt absolut inutil.
44. Uneori îmi pare că sistemul nervos mi-e dereglat și din clipă în clipă voi pierde cumpătul.
45. Deseori simt că ceva mă neliniștește.
46. Sânt cu mult mai sensibil decât majoritatea oamenilor.
47. Aproape tot timpul mi-e foame.
48. Mi-s neplăcute schimbările intervenite pe neașteptate.
49. Viața mea decurge aproape întotdeauna într-o tensiune continuă.
50. Așteptarea întotdeauna mă enervează.

Fișa de răspuns

Nr.	Da	Nu
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		

13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		
35		
36		
37		
38		
39		
40		
41		
42		
43		
44		
45		
46		
47		
48		
49		
50		

Prelucrarea rezultatelor

- a) Se calculează numărul răspunsurilor „Da” la afirmațiile 14 - 50.
- b) Se calculează numărul răspunsurilor „Nu” la afirmațiile 1 - 13.
- c) Se calculează suma rezultatelor „a” și „b”.

Interpretarea rezultatelor:

- 40 - 50 puncte denotă un grad foarte ridicat de anxietate;
- 25 - 40 puncte relevă un grad ridicat de anxietate;
- 15 - 25 puncte indică un grad mediu (cu tendința spre un grad ridicat) de anxietate;
- 5 - 15 puncte denotă un grad mediu (cu tendința spre un grad scăzut) de anxietate;
- 0 – 5 puncte relevă un grad scăzut de anxietate.

TEHNICA DE STUDIERE A STĂRILOR DEPRESIVE

Scopul: Cercetarea nivelului de rezistență la situațiile stresante, a existenței stării de depresie la moment.

Instrucțiuni: „Vi se cere să răspundeți, cât mai obiectiv, la întrebările ce urmează. La fiecare întrebare există 3 variante de răspuns: „Da”, „Nu”, „Nu sunt sigur(?)”. Citiți cu atenție fiecare frază și răspundeți în cel mai scurt timp, marcând cu semnul „X” varianta care se apropie cel mai mult de punctul dvs. de vedere.”

Chestionar

1. Sunteți o fire pesimistă?
2. Sunteți majoritatea timpului o persoană nehotărâtă?
3. Suferiți de multe neîmpliniri?
4. Nu știți să vă bucurați de viață?
5. Stările depresive țin mult?
6. Sunteți o persoană care tinde să se izoleze de ceilalți?
7. Considerați că ceilalți vă sunt superiori?
8. Un eșec vă marchează profund?
9. Suferiți mult din cauza plictiselii?
10. Aveți o viziune sumbră asupra vieții?
11. În general nu vă place ceea ce faceți?
12. Modelul de comportament al celorlalți vă afectează profund?
13. Aveți multe stări de apatie în care nu doriți să faceți nimic?
14. În general vă mobilizați greu din cauza moralului scăzut?
15. Succesele celorlalți vă deprimă?
16. Aveți tendința de a vă plânge oricărei persoane ce este dispusă să asculte?
17. Considerați că nu primiți nimic din ceea ce doriți?
18. Simțiți că sunteți într-o situație care nu are nici o ieșire?

19. În general nu prea aveți încredere în oameni?

20. Sunteți neîmplinit pe plan sentimental?

21. Considerați că totul este sumbru?

Fișa de răspuns

Nr. întreb.	Varianta de răspuns			Nr. întreb.	Varianta de răspuns		
	da	nu	?		da	nu	?
1				12			
2				13			
3				14			
4				15			
5				16			
6				17			
7				18			
8				19			
9				20			
10				21			
11							

Numărul total de puncte _____

Cotarea și interpretarea rezultatelor:

Notați cu „minus un punct” răspunsurile afirmative, cu „un punct” răspunsurile negative și cu „0 puncte” răspunsurile îndoielnice.

15-21 puncte: Sunteți o persoană care stă bine cu moralul. Având o perspectivă optimistă, vă integrați ușor în viață.

8-14 puncte: În general nu aveți depresii, dar există momente în care vă vine să lăsați totul baltă. Nedreptatea și lipsa de înțelegere o suportați extrem de greu.

0-7 puncte: Moralul oscilează de la un pol la altul. Sunteți un om nehotărât care nu știe ce vrea de la viață. În consecință, și stările de spirit sunt la fel. Ar fi cazul să vă hotărâți ce vreți și să acționați fără nici o amânare. Lăsați nehotărârea la o parte.

Punctaj negativ: Depresia de care ați suferit a devenit cronică. Există metode de a trata depresia fără medicamente. Aveți nevoie de consilierea psihoterapeutului.

TEST DE ASERTIVITATE

Instrucțiuni: „Citește cu atenție situațiile prezentate mai jos și, în funcție de cât de confortabil te simți în fiecare caz, acordă-ți următorul punctaj:

1 - inconfortabil;   2 - rezonabil;   3 - foarte confortabil.

CUM TE SIMȚI ATUNCI CÂND.....

1. Vorbești tare și pui întrebări în clasă.
2. Atunci când te întrerupe cineva, îți exprimi dezacordul.
3. Îți exprimi opiniile în fața unor persoane cu autoritate.
4. Intri sau ieși dintr-o încăpere plină cu oameni.
5. Vorbești în fața unui grup.
6. Menții contactul vizual în timpul unei conversații.
7. Îți folosești autoritatea fără să te porți nepolitic sau violent.
8. Soliciti din nou când nu ai primit ceea ce ai cerut.
9. Deși cineva așteaptă să te scuzi, nu o faci pentru că simți că tu ai dreptate.
10. Ceri să ți se înapoieze ceva ce ai împrumutat, fără să te scuzi.
11. Primești un compliment și spui ceva prin care ești de acord.
12. Accepți o respingere.
13. Nu ai obținut o aprobare de la o persoană importantă pentru tine.
14. Discuți deschis cu o persoană care te critică.
15. Îi spui cuiva că ceea ce a făcut te deranjează.
16. Refuzi să faci ce ți se cere atunci când nu dorești.
17. Refuzi o cerere de întâlnire cu cineva.
18. Îți exprimi nemulțumirea când crezi că cineva încearcă să te convingă de ceva cu care tu nu ești de acord.
19. Îți exprimi supărarea când te deranjează ceva.
20. Contrazici pe cineva.
21. Răspunzi cu umor atunci când cineva încearcă să te pună la punct.
22. Faci glume pe seama greșelilor pe care le-ai făcut.

Fișa de răspuns

Nr.	Inconfortabil	Rezonabil	Foarte confortabil
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			

TOTAL : .....

INTERPRETARE:

- *peste 55 puncte:* ești o persoană foarte asertivă;
- *între 46-55:* ești o persoană aproape de a deveni asertivă; mai ai de lucru la situațiile la care ai obținut punctaj scăzut;
- *între 36-45:* asertivitatea ta este la nivel mediu;
- *între 26-35:* ai nevoie să-ți îmbunătățești abilitățile de comunicare asertivă;
- *sub 26:* lipsa de asertivitate poate fi o sursă de stres.

**TEST DE EXAMINARE A NIVELULUI DE ASPIRAȚII / A MOTIVAȚIEI PENTRU
SUCCES T. ELLERS**

Testul ce urmează examinează nivelul de aspirații sau motivația spre succes.

Autorul testului consideră că persoanele care dau dovadă de nivel ridicat de motivație spre succes, sunt mai puțin predispuse la risc comparativ cu cei cu nivel scăzut de motivație spre succes. Testul conține 41 afirmații, cu 2 variante posibile de răspuns „Da” sau „Nu”.

Instrucțiuni: Urmează 41 de enunțuri. Citiți-le cu atenție și alegeți – fără a vă gândi prea mult – varianta de răspuns care vă caracterizează modul de a gândi și a acționa / reacționa (bifați „Da” sau „Nu”).

Nr.	Enunțul	Da	Nu
1.	Când există o alegere dintre două alternative, este mai bine să o faci mai repede, decât să amâni pentru un anumit timp.		
2.	Mă enervez ușor când observ că nu pot îndeplini sarcina cu o reușită de 100%.		
3.	Când lucrez, las impresia că de asta depinde totul/că am mizat totul pe asta.		
4.	Când apare o situație de problemă, eu, în majoritatea cazurilor, iau o hotărâre printre ultimii.		
5.	Când 2 zile la rând nu am nici o treabă, îmi pierd liniștea.		
6.	În unele zile, succesele mele sunt mai jos de nivelul mediu.		
7.	Față de mine însumi sunt mai sever, mai riguros decât față de alții.		
8.	Eu sunt mai binevoitor decât alții.		
9.	Când refuz să îndeplinesc o sarcină grea, mai târziu mă condamn cu severitate, deoarece eu știu că aș fi reușit să o rezolv cu succes.		
10.	În procesul activității eu am nevoie de pauze scurte pentru odihna.		
11.	Perseverența nu este una din calitățile mele de bază.		
12.	Performanțele mele în activitate nu sunt întotdeauna la fel / identice.		
13.	Pe mine mă atrage mai mult o altă activitate decât cea în care sunt implicat nemijlocit.		
14.	Mustrarea mă stimulează mai mult decât lauda.		
15.	Eu știu că sunt considerat de colegii mei drept o persoană de treabă.		
16.	Obstacolele mă fac să fiu mai hotărât.		
17.	Este ușor să-mi provoci ambiția.		
18.	Când lucrez fără inspirație, aceasta se observă.		

19.	Când îndeplinesc un lucru, eu nu mizez pe ajutorul altora.		
20.	Uneori eu amân lucruri pe care ar fi trebuit să le fac acum.		
21.	Trebuie să mizezi doar pe tine însuși.		
22.	În viață sunt puține lucruri mai importante decât banii.		
23.	Întotdeauna când trebuie să îndeplinesc, o sarcină importantă, eu nu mă mai gândesc la nimic altceva.		
24.	Eu sunt mai puțin ambițios decât mulți alții.		
25.	La sfârșitul vacanței, eu mă bucur că voi reveni în curând la studii.		
26.	Când sunt predispus spre activitate, eu o îndeplinesc cu mult mai bine decât alții.		
27.	Îmi este mai ușor să comunic cu persoane care pot lucra cu îndârjire, abnegație.		
28.	Când nu am de lucru, eu nu mă simt în apele mele.		
29.	Mie îmi revine să îndeplinesc sarcini responsabile mai des decât altora.		
30.	Când trebuie să iau o hotărâre, eu mă strădui să o fac cât mai bine.		
31.	Prietenii consideră uneori că sunt leneș.		
32.	Succesele mele, în oarecare măsură, depind de colegii mei.		
33.	Nu are nici un sens să te opui voinței șefului.		
34.	Uneori nu știi ce activitate va trebui să îndeplinești.		
35.	Când ceva nu merge, eu devin nerăbdător.		
36.	Eu, de obicei, acord puțină atenție realizărilor mele.		
37.	Când lucrez împreună cu alții, munca mea este mai rezultativă decât a celorlalți.		
38.	Multe din lucrurile pe care le încep, nu le duc până la sfârșit		
39.	Eu invidiez persoanele care nu sunt încărcate cu activități.		
40.	Eu nu invidiez persoanele care tind spre putere și statut.		
41.	Când sunt încrezut că merg pe calea cea dreaptă, pentru a demonstra că am dreptate, eu pot recurge chiar la măsuri extreme.		

Prelucrarea rezultatelor

Se acordă câte 1 punct pentru „Da” la enunțurile: 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 17, 21, 22, 25, 27, 28, 30, 32, 37, 41.

Se acordă 1 punct pentru „Nu” la enunțurile: 6, 13, 18, 20, 24, 31, 36, 38, 39.

Răspunsurile la enunțurile: 1, 11, 12, 19, 23, 33, 34, 35, 40 nu se iau în calcul.

Interpretare

Punctajul final se raportează la:

- **1 – 10 puncte:** motivație scăzută pentru succes;
- **11 – 16 puncte:** nivel mediu de motivație spre succes;
- **17 – 20 puncte:** nivel înalt moderat de motivație spre succes;
- **Peste 21 de puncte** – nivel prea înalt de motivație spre succes.

Cercetările demonstrează că persoanele orientate moderat spre succes preferă un nivel mediu de risc. Persoanele care au frică de eșecuri preferă un nivel scăzut sau, dimpotrivă, prea înalt de risc. Cu cât este mai înaltă motivația persoanei spre succes, spre atingerea scopului, cu atât este mai jos nivelul de asumare a riscului. Motivația spre succes influențează și speranța de a reuși: în cazul unei motivații puternice de succes, speranța de reușită este mai modestă decât în cazul unei motivații scăzute spre succes.

În același timp, persoanele motivate spre succes și cu speranțe maxi de reușită, înclină să evite riscul mare. Acele persoane care sunt puternic motivate spre succes și au un nivel înalt de asumare a riscului, nimeresc mai rar în situații de eșec decât persoanele care își asumă un nivel înalt de risc, dar și un nivel înalt de evitare a eșecului (apărare). Și invers, când omul are o motivație puternică de evitare a eșecurilor (apărare), acest fapt devine un obstacol în calea motivației spre succes - atingere a scopului.

TEST DE EXAMINARE A NIVELULUI DE AUTOMOTIVARE

Testul de examinare a nivelului de automotivare conține 12 enunțuri. Pentru fiecare enunț sunt posibile una dintre cele 5 variante de răspuns: deloc, foarte rar, 50 / 50 din cazuri, adesea și foarte des.

Instrucțiuni: Pentru fiecare enunț alegeți – fără a vă gândi prea mult – varianta de răspuns care vă caracterizează în majoritatea cazurilor și în cea mai mare măsură.

Nr.	Enunțurile	Deloc	Foarte rar	50/50 din cazuri	Adesea	Foarte des
1.	Sunt adesea nesigur de abilitatea/capacitatea mea de a atinge obiectivele stabilite.	5	4	3	2	1
2.	Când lucrez pentru propriile obiective, depun efort maxim.	1	2	3	4	5
3.	Obişnuiesc să îmi stabilesc obiective pentru a obține o viziune clară asupra vieții și activității.	1	2	3	4	5
4.	Gândesc pozitiv atunci când îmi stabilesc obiectivele de lucru/viață, mă asigur că îmi acoperă nevoile de învățare și nu numai.	1	2	3	4	5
5.	Mă recompensez (sau blamez) pentru a rămâne concentrat. De ex., dacă termin o sarcină la timp, iau o pauză de distracție, mă răsfăț cumpărându-mi ceva gustos etc.	1	2	3	4	5
6.	Cred că voi avea succes, dacă muncesc din greu și îmi folosesc abilitățile.	1	2	3	4	5
7.	Mă îngrijorează termenele-limită, îmi produc stres, anxietate.	5	4	3	2	1
8.	Când intervine un eveniment neașteptat, am tendința de a „lăsa totul baltă” și a-mi stabili o nouă țintă.	5	4	3	2	1

9.	Cea mai mare satisfacție la finalizarea cu succes a unei sarcini este sentimentul că mi-am făcut bine treaba.	1	2	3	4	5
10.	Mă manifest în lucrul/învățare la minimum, atât cât să nu las loc pentru comentarii profesorului sau colegilor,	5	4	3	2	1
11.	Tind să mă îngrijorez când nu îmi ating obiectivele și deseori mă concentrez asupra cauzelor din care se întâmplă aceasta.	5	4	3	2	1
12.	Îmi conturez imaginea unui viitor plin de succese înainte de a-mi stabili un nou obiectiv.	1	2	3	4	5

Cotare și interpretare

Calculați rezultatul final prin adunarea cifrelor corespunzătoare variantei de răspuns bifate la fiecare enunț. Rezultatul final este interpretat după cum urmează:

11– 27 puncte – permiți temerilor, neîncrederii să intervină în calea ta spre realizarea cu succes a obiectivelor/scopurilor urmărite. Probabil ai trecut/trăit situații în care obiectivele urmărite nu le-ai realizat și aceasta te demotivează. Lucrează asupra încrederii în tine. Însușește strategii de motivare.

28 – 43 puncte – te descurci suficient de bine la capitolul automotivare. Deși ai putea face mai mult. Cu un mic efort ai putea să îți multiplici și eicientizezi factorii de automotivare.

44 – 60 puncte – obții tot ceea ce îți pui în plan și nu lași nimic să-ți stea în cale. Faci un efort conștiincios de a te motiva și acorzi suficient timp pentru a-ți stabili scopurile/obiectivele și felul în care le vei atinge. Tragi și inspiri alte persoane cu succesul tău. Ai o atitudine favorabilă automotivării.

DIAGNOSTICAREA STILULUI DE COMUNICARE

Stilul de comunicare se referă la ansamblul particularităților de manifestare caracteristice unei persoane în actul comunicativ. Stilul desemnează:

- modalitățile specifice de recepționare/decodificare a mesajului;
- modalitățile personale de prelucrare/interpretare a mesajelor;
- modalitățile specifice de exprimare a răspunsului, particularitățile personale de feed-back.

Toate acestea decurg din unicitatea și individualitatea ființei umane, fiind expresia personalității umane.

Conceptul de stil de comunicare se aplică doar acolo unde caracteristicile formale, general valabile ale actului comunicativ se asociază cu anumite maniere personale de receptare-prelucrare-emitere a mesajelor. Este vorba de maniere de comunicare formate în decursul dezvoltării individului, *stabile și caracteristice* pentru el și care se manifestă relativ independent de conținutul comunicativ vehiculat pentru el și de contextul concret în care operează (vezi persoane care comunică „elegant”, echilibrat n orice împrejurare / persoane care comunică vulgar, agresiv, în orice situație).

Stilul de comunicare este în primul rând un indicator al modului în care o persoană și structurează lumea relațiilor sociale. În al doilea rând stilul de comunicare este un indicator al modului de prelucrare a informațiilor și de transformare a acestor informații în fapte de comportament, în judecăți practice, sociale, evaluative etc.

Stilul de comunicare este fundamental determinat de trei *elemente*:

- 1. atitudinile persoanei**, ca modalități constante de raportare a acesteia la viața socială, la semenii și la sine;
- 2. modelele de comunicare învățate** – asertiv, non-asertiv, agresiv (cu varianta sa pasiv-agresivă), manipulator;
- 3. temperamentul**, ca tip de reactivitate a celulei nervoase.

STILUL NON-ASERTIV (atitudinea de fugă pasivă) – tendința de a se ascunde, de a fugi mai de grabă decât a înfrunta oamenii. Se poate manifesta printr-un exces de amabilitate și conciliere, prin tendința de a amâna luarea unor hotărâri și adesea prin imposibilitatea luării acestora, însoțită de cedarea către alții a dreptului de a decide. La baza acestor manifestări stă o teamă maladivă de a nu fi judecat de ceilalți, ca și supărarea intensă resimțită în cazul unui eventual eșec – pentru a le evita individul preferă să se supună hotărârii celorlalți. Aceasta nu exclude un sentiment de ciudă, mânie mocnită, ranchiună.

STILUL AGRESIV (atitudinea de atac) – tendința de a fi mereu în față, de a avea ultimul

cuvânt, de a se impune cu orice preț, chiar cu prețul lezării și supărării altor persoane. Pentru a domina, orice mijloc pare a fi utilizabil – înfricoșarea, contrazicerea, umilirea, compromiterea celorlalți, atitudinile și comportamentele șocante, răzbunarea, asumarea unor riscuri excesive. Această atitudine stimulează agresivitatea și antipatia partenerilor și are ca efect pentru persoana în cauză sentimentul de a nu fi iubită, respectată și apreciată, fapte ce o fac și mai agresivă – se creează un adevărat cerc vicios al agresivității.

STILUL MANIPULATOR (atitudinea de manipulare) – preferința pentru un rol de culise, tendința de a aștepta clipa prielnică pentru a ieși la lumină și a se pune în valoare, tendința de a căuta intenții ascunse în spatele oricăror afirmații ale celorlalți. Persoana evită să spună deschis ceea ce gândește, își schimbă opiniile după cele ale interlocutorului, îi place să fie în preajma celor mari și puternici (ca o compensare a propriilor slăbiciuni) sperând să obțină beneficii din vecinătatea cu aceștia. Persoanele din această categorie urmăresc ca ceilalți să facă ceea ce ar dori ele, dar acest lucru să nu presupună confruntări deschise – fie ele raționale, constructive – de tip asertiv, fie ele conflictuale – de tip agresiv; este vorba mai de grabă de a aștepta ca situația să se întoarcă în favoarea lor. Adesea aceste persoane „joacă roluri” diverse, ca semn al insuficienței maturizării sociale, aceasta și în legătură cu un statut social slab, precar, nesatisfăcător. Problema indivizilor manipulatori este de a-și ascunde slăbiciunea , de a nu fi descoperiți pentru că și ei se tem de judecata celorlalți și de a nu fi marginalizați.

STILUL ASERTIV (atitudinea constructivă) – capacitatea de autoafirmare, de exprimare onestă, directă și clară a opiniilor și a drepturilor proprii fără agresivitate și fără a-i leza pe ceilalți; capacitatea urmării propriilor interese fără încălcarea nevoilor celorlalți. Persoana știe să asculte și este dispusă să înțeleagă, știe să fie ea însăși (fără simulări și „jocuri de rol”) și să se bazeze pe sine. Este cea mai bună atitudine pentru că permite atingerea scopurilor propuse fără a provoca resentimentele celorlalți și chiar câștigându-le adesea simpatia.

Instrucțiuni: Apreciați cu **ADEVĂRAT / FALS** următoarele afirmații, după cum vă este caracteristic. Marcați printr-un „X” în foaia de răspuns varianta aleasă.

Itemii

1. Spun adesea „da” când aş vrea să spun „nu”.
2. Îmi apăr drepturile fără a le încălca pe ale altora.
3. Prefer să ascund ceea ce gândesc sau ceea ce simt dacă nu cunosc bine persoana cu care vorbesc.
4. Sunt mai de grabă o persoană autoritară şi decisă.
5. În general, cred că este mai uşor şi mai abil să acţionezi prin persoane interpuse, prin intermediari, decât direct.
6. Mă tem să critic oamenii şi să le spun ce gândesc.
7. Nu îndrăznesc să refuz anumite sarcini, chiar dacă nu intră în atribuţiile mele.
8. Nu mă tem să-mi exprim părerea chiar dacă acest lucru este primit cu ostilitate.
9. Când are loc o dezbatere prefer să stau de-o parte, pentru a vedea în ce sens, în ce direcţie o va lua.
10. Mi se reproşează adeseori că am spirit de contrazicere.
11. Nu-mi place să ascult pe alţii.
12. Mă aranjez astfel încât să fiu în apropierea celor cu funcţii mari pentru că aceasta aduce foarte multe beneficii.
13. Sunt considerat destul de descurcăreţ şi de abil în relaţiile cu alţii.
14. Întreţin cu ceilalţi raporturi întemeiate mai curând pe încredere, pe cooperare şi mai puţin pe dominare şi calcul.
15. Prefer să nu cer ajutor colegilor mei, ar gândi că nu sunt competent.
16. Sunt timid şi mă simt blocat de îndată ce trebuie să realizez o acţiune neobişnuită.
17. Se spune că sunt nedescurcăreţ şi deşi este adevărat, asta mă supără, mă enervează.
18. Mă simt bine în contactele directe, nemijlocite, de tipul „faţă în faţă”.
19. Pentru a-mi realiza scopurile, adesea mă prefac, joc teatru.
20. Sunt cam guraliv şi adesea retez vorba celorlalţi, fără să-mi dau seama de asta în timp.
21. Pentru a reuşi ceea ce mi-am propus sunt gata întotdeauna să fac totul.
22. În general, ştiu la cine trebuie să fac apel şi mai ales când să fac apel; acest lucru m-a condus la reuşită.
23. În caz de dezacord caut compromisuri realiste pe baza unor interese reciproce.
24. Prefer să joc „cu cărţile pe faţă”.
25. Am tendinţa de a amâna ceea ce trebuie să fac.
26. Las adesea un lucru început fără a-l termina.
27. În general, mă manifest aşa cum sunt, fără a-mi ascunde sentimentele.
28. E greu să fiu intimidat.

29. Cred că a-i speria pe alții prin a fi mai dur cu ei, este un mijloc bun pentru a obține ascultarea lor.
30. Dacă am fost prins cu ceva („pe picior greșit”) știu să-mi iau revanșa când se ivește ocazia.
31. Consider că pentru a determina pe cineva să fie de acord cu tine, este suficient să-i reproșezi că nu-și urmează propriile principii.
32. Știu să profit de pe urma unui sistem de relații.
33. Sunt capabil să fiu eu însumi, continuând să fiu acceptat și de majoritatea celorlalți.
34. Când nu sunt de acord cu cineva îndrăznesc să i-o spun și reușesc să mă fac înțeleș.
35. Am grijă să nu-i inoportunez, să nu-i supăr și să nu-i plictisesc pe alții.
36. Deși mă străduiesc să iau hotărâri, ezit îndelung și uneori evit chiar să aleg.
37. Dacă părerea mea este singulară într-un grup prefer să tac.
38. Vorbesc fără teamă în public, în adunări.
39. După părerea mea viața constă în raporturi de forță, de luptă.
40. Îmi asum fără teamă riscuri mari în situații periculoase.
41. Consider că prin crearea conflictelor poți fi mai eficient (poți obține mai mult) decât prin reducerea tensiunilor.
42. Cred că mimarea sincerității este un mijloc bun de a câștiga încrederea.
43. Știu să ascult cu răbdare, fără să tai vorba altora.
44. Duc până la capăt ceea ce am hotărât să fac.
45. Îmi exprim sentimentele așa cum le simt.
46. Știu cum să-i fac pe oameni să accepte și să adere la ideile mele.
47. Consider că a-i flata pe oameni, a-i măguli, a le face complimente, sunt mijloace bune de a obține ceea ce vrei.
48. În conversațiile cu alții fac tot posibilul să-mi impun punctul de vedere.
49. Știu să mânuiesc ironia mușcătoare.
50. Sunt sensibil și ușor de influențat și-mi dau seama că adesea mă las exploatat.
- 51.- Prefer să observ evenimentele și discuțiile decât să particip la ele.
52. Prefer să stau de o parte, în umbră, decât să mă fac remarcat.
53. Manevrarea și manipularea celorlalți nu sunt, după părerea mea, soluții de folosit.
54. Opinia mea este că nu trebuie să-ți anunți prea repede intențiile; acest lucru este o probă de neîndemânare.
55. Șochez adesea prin faptele și opiniile mele.
56. Prefer să fiu „lup” și să-i mănânc pe alții, decât să fiu „miel” mâncat de ceilalți.
57. Cred că a-i manevra și manipula pe alții reprezintă adesea singurele mijloace de a obține ceea ce vrei

58. În general știu să protestez cu eficacitate dar fără agresivitate excesivă.

59. Uneori, întârziile prea mult în rezolvarea unora dintre problemele mele.

60. Evit situațiile care m-ar pune într-o lumină neplăcută.

Fișa de răspuns

Nr	A	F	Nr	A	F	Nr	A	F	Nr	A	F
1			16			31			46		
2			17			32			47		
3			18			33			48		
4			19			34			49		
5			20			35			50		
6			21			36			51		
7			22			37			52		
8			23			38			53		
9			24			39			54		
10			25			40			55		
11			26			41			56		
12			27			42			57		
13			28			43			58		
14			29			44			59		
15			30			45			60		

Total:

NUME:..... STILUL NON-ASERTIV .....

PRENUME:..... STILUL AGRESIV .....

VÂRSTĂ:..... STILUL MANIPULATOR.....

PROFESIE:..... STILUL ASERTIV.....

FUNCȚIE:.....

COTAREA ȘI INTERPRETAREA TESTULUI.

Proba este relevantă pentru cele 4 stiluri fundamentale de comunicare:

1. *Stilul non-assertiv*: 1, 7, 15, 16, 17, 25, 26, 35, 36, 37, 50, 51, 52, 59, 60.

2. *Stilul agresiv*: 4, 6, 10, 11, 20, 21, 28, 29, 30, 39, 40, 48, 49, 55, 56.

3. *Stilul manipulator*: 3, 5, 9, 12, 13, 19, 22, 31, 32, 41, 42, 46, 47, 54, 57.

4. *Stilul assertiv*: 2, 8, 14, 18, 23, 24, 27, 33, 34, 38, 43, 44, 45, 53, 58.

Se acordă câte un punct răspunsurilor „ADEVĂRAT”. Se însumează punctele pe stiluri de comunicare.

Stilul la care s-a obținut numărul maxim de puncte indică atitudinea dominantă în comunicare, caracteristicile relativ stabile și previzibile ale comportamentului comunicativ.

OBSERVAȚIE:

- Când la două stiluri se obțin punctaje identice sau asemănătoare, stilul manifest de comunicare este încă neconturat, dar sunt conturate la nivel subdominant, latent, două atitudini concurente dintre care una sau alta poate deveni oricând dominantă în funcție de împrejurări.
- Când punctajele sunt apropiate la trei-patru stiluri, este vorba de lipsa unui stil de comunicare, ceea ce indică un comportament comunicativ pendular, oscilant, nematurizat, legat de un comportament ambiguu și greu de prevăzut.

BIBLIOGRAFIE

1. ALBU, M. *Construirea și utilizarea testelor psihologice*. Cluj-Napoca, 1998.
2. ALBU, M. *Metode și instrumente de evaluare în psihologie*. Cluj-Napoca, 2000.
3. ANUCUȚA, P. *Metode de cercetare psihologică a personalității*. Timișoara, 2000.
4. BODO, V. *Testele de personalitate*. Cluj-Napoca, 2001.
5. BODO, V. *Testele de inteligență*. Cluj-Napoca, 2005.
6. CARTER, Ph. *Teste de inteligență și psihometrice*. București, 2005.
7. CATTELL, R.B. *Sixteen Personality Factors Questionnaire*. Urbana Campaign. 1956-1957.
8. CATTELL, R.B. *The fallacy of five factors in the personality sphere*. *The Psychologist*, May, 207—208. 1995
9. CLINCIU, I.A. *Psihodiagnostic*. Brașov, 2005.
10. DAFINOIU, I. *Personalitatea. Metode de abordare clinică*. Iași, 2002.
11. EYSENCK, H.J. *Teste de inteligență*. București, 1998.
12. HAVÂRNEANU, C. *Cunoașterea psihologică a persoanei*. Iași, 2000.
13. HORGHIDAN, V. *Metode de psihodiagnostic*. București, 1998.
14. HORGHIDAN, V. *Psihodiagnostic*. București, 1997.
15. LISEVICI, P. *Teste de evaluare educațională*. București, 2001.
16. MICLEA, M., DOMUȚA, A. *Bateria de teste psihologice de aptitudini cognitive. Manual de utilizare*. Cluj-Napoca, 2003.
17. MINULESCU, M. *Teorie și practică în psihodiagnostic*. București, 2003.
18. MINULESCU, M. *Psihodiagnoza modernă. Chestionarele de personalitate*. București, 2004.
19. MINULESCU, M. *Tehnici proiective*. București, 2001.
20. MITROFAN, N. *Testarea psihologică a copilului mic*. București, 1997.
21. MITROFAN, N., MITROFAN, L. *Testarea psihologică. Inteligență și aptitudini*. Iași, 2005.
22. MITROFAN, N. *Testarea psihologică. Aspecte teoretice și practice*. Iași, 2009.
23. MUREȘAN, P. (coord.) *Teste de aptitudini*. București, 1991.
24. RACU, Ig. *Psihodiagnoza. Statistica psihologică*. Chișinău, 2017.
25. RACU, Ig. *Psihodiagnoza. Teste psihologice*. Chișinău, 2014.
26. RĂȘCANU, R. *Introducere în psihodiagnoza clinică*. București, 2003.
27. ROȘCA, M. *Metode de psihodiagnostic*. București, 1975.
28. STAN, A. *Testul psihologic. Evoluție, construcție, aplicații*. Iași, 2002.
29. TERMAN, L.M., MERRILL, M.A. *Stanford-Binet Intelligence Scale*. Boston, 1973.
30. WECHSLER, D. *Manual for the Wechsler Intelligence Scale for Children*. San Antonio, 1991.
31. МИРОНОВА, Е.Е. *Сборник психологических тестов*. В 3-х частях. Минск, 2005 – 2006.